

ಷಷ್ಠಿನಮನ :

ವಿಶ್ವಮಾನವ

ನನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು. ಆ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ, ಕಳೆದ ಸುಮಾರು ೨೦-೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದರೆಂದೂ ಆದರೆ ನಾನು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಶೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಗೆ-ಕರೆದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕವನವಾಚನ, ಸಾಹಿತ್ಯವಿಮರ್ಶೆ-ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುರಿತು ಭಾಷಣಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ೩-೪ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ, ನನಗೆ ಆಯಾಸವಾದರೂ ತಮಗೆ ಆಯಾಸವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ನಾವು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಟಾಗ, ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಮನಶ್ಯಕ್ತಿ, ದೇಹಶಕ್ತಿ, ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಆ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಿಯಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ 'ಮಹತ್' ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಎಂದು 'ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ' ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಈಶ್ವರೀ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನೋ ಅಂದಿನಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ವಲ್ಮೀಕಿ ಎಂದರೆ ಹುತ್ತ; ಹುತ್ತ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ.

ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ: ಅವನು ರಾಮನಾಮದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ, ಅವನ ಮೇಲೆ ವಲ್ಮೀಕಿ ಬೆಳೆಯಿತು; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ವಲ್ಮೀಕಿದಿಂದ ಆತನು ಹೊರಗೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಾದ ಎಂದು ಒಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯದ ಕಥೆ ಇದೆ. ಈ ಕಥೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ! ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಶ್ಚಯ. ಯಾವ ಮಹಾಕವಿಯಾಗಲಿ ತನ್ನ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮುನ್ನ ಆತನು ತನ್ನ ಮನಸಸಿನ, ಹೃದಯದ ವಲ್ಮೀಕವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದರೆ ಆತನು ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಲಾವಿದನೂ ಇಂಥ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಾಗ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

'ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ' ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯಲು ಸುಮಾರು ೯-೧೦ ವರ್ಷ ಹಿಡಿಯಿತು. ಆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾವ್ಯತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನಿದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟು ಟೀಕಿಸಿದರೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರೂ ಆಕರ್ಷಿಸಿದರೂ ಮೋಹಿಸಿದರೂಯಾವುದಕ್ಕೂ ನನ್ನನ್ನು ಜಗ್ಗಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ; ಆ ಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿತು. ಬಹುಶಃ ಇಂಥ ಸಾಧನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತರರು ಜೀವನದ ಸಂತೋಷಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಕವಿ ವಂಚಿತನಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿರಚನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತರುವಾಯ ನಾನು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಸ್ವಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರವಾಗಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ರಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ನನ್ನ ಯಶಸ್ಸಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇತರರಿಗೂ, ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಕೂಡ, ಬಹಳ ಆಶಂಕೆ ಇತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನನಗೇ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಶಂಕೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಳಿದರೂ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮಗಿಂತಲೂ ಮೇಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ಭಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ಶಕ್ತಿಯೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದಾದ ತರುವಾಯ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಮೂರೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಯಾವ ಗುರುತರವಾದ ಲೇಖನ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನನಗೂ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಯಾವ ಪರಿಣತ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಪರಿಪಕ್ವ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಎಂಥ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ರಚಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಈ ಕೆಲಸ ಬಂದಿತು. ಇದಕ್ಕೇನೂ ಅಂಥ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಪ್ರತಿಭೆ ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂಬ ದುಃಖ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಇಣುಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೇವರ ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ತರುವಾಯ ನಾನಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ನದಿಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಉಕ್ಕು ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಲು ಮಹಾಮಹಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸಾಹಸ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಲೌಕಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಒಂದು ಕ್ಷೇಮರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕು; ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಲೌಕಿಕ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು; ನಮ್ಮದೊಂದು ಲೌಕಿಕ ರಾಜ್ಯ (Secular State) ಎಂಬ ಹಟದಿಂದ ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಕಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಹಾಕಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಿ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸತ್ತ ಪೂರ್ಣರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ-ಅದು ನೀರಿನ ಶಕ್ತಿ; ಇದು ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿ; -ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಉದ್ದೀಪನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಂತೆ ರಚಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಹರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ದಾನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಜೀವನ ಅಸಾರ್ಥಕವಾದೀತು. ಲೌಕಿಕ ಕ್ಷೇಮಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಡೆಯಬೇಕು, ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸುಖ ಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಚೇತನ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇದ್ದರೇನು? ಎಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಇದ್ದರೇನು? ಎಷ್ಟು ಊಟ ತಿಂಡಿ ಇದ್ದರೇನು? ಇವನಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮನಶ್ಯಾಂತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇವನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ

ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕುಬ್ಜನಾಗಿದ್ದರೆ, ಏನು ದೊಡ್ಡದನ್ನು ತಾನೆ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲನು? ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು, ಇತರ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಧನ ವ್ಯಯಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ, ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಾಲನ್ನಾದರೂ ನಾವು ನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಇವುಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿವೆ. ನೀವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವಿಚಾರವೆತ್ತಿ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಅದರ ಬಹುಮಾನದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಿರಿ. ಅದೂ ಕೂಡ ಅಂಥದೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ದೇಶದ ಪುರೋಗಮನದ ಮೋಟಾರುಕಾರಿನ ಮುಂದಿನ ದೀಪಗಳಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಹೋಗುವ ಕಾರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಗುಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯಬಹುದು, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ದೀಪವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲೂ ಹೊತ್ತಿಸಬೇಕು. ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಉದ್ದೇಶ. ಎಂದರೆ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆ ಎಂದು ಣಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ-Education and culture that Universities can give-ಅದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಕಾಗಬೇಕು. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಸೂತ್ರಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಮೇಲೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕು. ಆ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕು. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಯುದ್ಧವನ್ನು ಯಾವ ದೇಶವಾದರೂ ಬಯಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳೂ ಸರ್ವನಾಶವಾಗುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆ ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ, ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ-ಇದು ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಶಕ್ತಿ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬದುಕಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ, ಅದರಿಂದ ಈ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ. ಅಂಥ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮಾನವ ವಿಶ್ವಮಾನವ. ಇಂಥ ವಿಶ್ವಮಾನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ನಿಲಯಗಳೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಾಗಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶ; ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಆದರೆ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು, ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿದರೂ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವರ್ಷವರ್ಷಗಳೂ ಬಿಡದೆ, ನಿರಾಶರಾಗದೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತಮವಾದ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಆ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ನಮ್ಮ ಸುದೈವದಿಂದ ಅಂಥ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದಲೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉಜ್ವಲವಾದ ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು-ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತರುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದರು. ಇಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಗುರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಧನಸಹಾಯದ ಒಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿವೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಧನಸಂಪತ್ತಿ ಬೇಕು, ಪ್ರಭಾವಸಂಪತ್ತಿ ಬೇಕು, ಇಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಓದು ಸಾಧ್ಯ. ಕಾಲೇಜುಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ-ಕೆಲವು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಂಥ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಗಳು ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ನಾವೇನೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನೂಕುನುಗ್ಗಲು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಗೊಣಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ; ಸರಿಯಾದ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಲ್ಲ; ಸರಿಯಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಾವು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾದ ಸಂಖ್ಯೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಇರುವ ಒಂದು ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇತರ ದೇಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹುಕಡಿಮೆಯೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜನ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮೆಟ್ಟಲನ್ನೂ ಕೂಡ ಹತ್ತಲಾರರು. ಅನೇಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಬರಿಯ ನೈವೇದ್ಯ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕವರೆಷ್ಟು? ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ತಂತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿಗೆ ಅಕ್ಷರವನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಓದಬರಹ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ (ಬಹುಶಃ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ) ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡೋಣ ಎಂಬ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಬಹಳ ಕೆಳಗಡೆ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲದು?

ನಾನು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾಂಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಬೋಧನಾಂಗ, ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಸಾರಾಂಗ.

ಈ ಸಂಶೋಧನಾಂಗ ಎನ್ನುವುದು, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಎಂ.ಎ., ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮುಂತಾದ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು, ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯತಕ್ಕದ್ದು; ಜ್ಞಾನದ ದಿಗಂತವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸತಕ್ಕದ್ದು; ಮನುಷ್ಯನ ಜ್ಞಾನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಸಂಶೋಧನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವರು ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನ ಮಾತ್ರ. ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದರೆ ಬೋಧನಾಂಗ. ಬೋಧನಾಂಗದ ಕೆಲಸ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು. ಸಂಶೋಧನಾಂಗದ ಕೆಲಸ ವಿಶ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು, ತಿಳಿಯುವುದು. ಬೋಧನಾಂಗದ ಕೆಲಸ ಆಗಲೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಬೋಧನಾಂಗದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾನವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯದೆ ಈ ಪ್ರಸಾರಾಂಗದ ಕೆಲಸ. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದದ್ದು. ನಮಗೆ ಈಗತಾನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಜನ

ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಅವಶ್ಯಕ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ರೈತನು ಉತ್ತಮವಾದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನ ಅಗತ್ಯ. ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಹೊರದೇಶದಿಂದ ತಂದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮವಾದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಲಿತೆವೋ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮನೆಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು; ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು; ಯಾರು ಯಾರು ಕರೆದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು-ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಜನತೆಯ ಚೇತನವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಇಡೀ ಜನತೆಯ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಬಗೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪವಿತ್ರವಾದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೆ ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಆಗ ಅತ್ಯಂತ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಈಗ ಬೆಳೆದು ೨-೩ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚಾರೋಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು, ಪ್ರಚಾರಮಾಲೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮುದ್ರಣಾಲಯವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು-ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದವರು ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡದ ಇನ್ನಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೂ ಸಾಧಿಸದೆ ಇರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಗಹನವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸುಮಾರು ನೂರಾರು ಅಚ್ಚಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಖರ್ಚಾಗಿವೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜನತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವುದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿದ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದೋ ಅದು ಈಗ ಜನತೆಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿದೆ. ಆ ವಿದ್ಯೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತಿದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮ ಲೌಕಿಕ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದು. ಆದರೆ ಆ ಲೌಕಿಕ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತೊಂದು ಇದೆ. ಅದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇಮ. ಆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿ, ಕಲಾಶಕ್ತಿ ಇವೆರಡೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ನಾನು ಆಗಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಜ್ಞಾನ ವಿಕಾಸವಾಗಬೇಕು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹೇಗೆ ವಿಕಾಸವಾಗುವುದು? ಯಾರು ಯಾರು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಕವಿಯ ಒಂದು ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಯಾರಿಂದಲೂ ಓದಿಸುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಓದುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಒಬ್ಬ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್‌ನನ್ನೋ, ಒಬ್ಬ ಕಾಳಿದಾಸನನ್ನೋ, ಒಬ್ಬ ಗಯಟಿಯನ್ನೋ ಮೊದಲನೆ ದಿನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ, ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿನ ಚಿಂತನಾಂಶವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ, ಅದರ

ರಸಾನುಭವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಾಗ ಚೇತನೆ ಅರಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನೂತನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಂತೆ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಕ್ತಿ ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಚೇತನೆ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ವಿಕಾಸವಾಗಬೇಕು.

ಈಗಂತೂ ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ, ರೇಡಿಯೋ, ಪತ್ರಿಕೆ ಇವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯ ಸುದ್ದಿ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಸೋವಿಯತ್ ಯಾವ ಸ್ಪೋಟಿಕನ್ನು ಹಾರಿಸಿತು, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಚೀನಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಗ್ಗಲು ಮನೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬೇಗ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಓದತಕ್ಕ ಹಲವಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು-ಯಂತ್ರಜ್ಞಾನಿಗಳು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ ವಿಕಾಸವಾಗಬೇಕು. ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ ವಿಕಾಸವಾದಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ನಾನು ನನ್ನದು ಎಂಬ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವ ಮಾಯವಾಗಿ, ನಾವು ನಮ್ಮದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ದೇವತೆಯಂತೆಯೆ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳಿದ್ದಾರೆ; ನನ್ನ ಜನ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇತರ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ; ನನ್ನ ಭಾಷೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ನೂರಾರು ಭಾಷೆಗಳಿವೆ; ಈ ತರಹದಲ್ಲಿ ಅವನ ಭಾವ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಸಹಜವಾದ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದಲೇ ಈ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು.

ಇಂದು ದೂರಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳೂ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆಯೆ ಇನ್ನು ಹತ್ತು-ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆಯುವುದರೊಳಗೆ ಎಂಥ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿರುವ ಆಸ್ಪೋಟಕ ಸಾಧನಾಯುಧಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಭಯಂಕರವಾಗಿವೆ. ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ವೇಳೆ ಪಶುತನಕ್ಕೆ ಇಳಿದರೆ ದಿನಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಾಶಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಅವುಗಳಿಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಬೇಕು, ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಂದು ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ ಉಂಟಾದೊಡನೆಯೆ ಅವನು ವಿಶ್ವಮಾನವನಾಗುತ್ತಾನೆ. 'ಜೈ ಜಗತ್' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಪಂಚದ ಆದರ್ಶ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಆವರಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಉರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಲ ಹೊರಟವನು ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದಷ್ಟೆ? ಹಾಗೆಯೆ ಈ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯೆಂಬುದು ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನವರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಅನಂತರ ವಿಶ್ವವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವಿಶ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದವನು ವಿಶ್ವಮಾನವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆಗೆ ಆಗರವಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ವಿಶ್ವಪ್ರೇಮದ ಆದರ್ಶದಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆಗೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಬಯಸುವುದಾದರೆ. ಆ ಬಯಕೆಯಿಂದಲೇ ಅದು ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತರಾಷ್ಟ್ರ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮವರು 'ಲೋಕಾಸ್ಸಮಸ್ತಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು' ಎಂಬ ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೈತ್ರಿಯ ವಾತಾವರಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಹಿಮಾಲಯವೂ

ಕೂಡ 'ಭಗ್' ಎಂದು ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಮೈತ್ರಿಯ ಭಾವನೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹಿಮಾಲಯ ಇನ್ನೂ ತಣ್ಣಗೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ ಮತ್ತು ಆ ವಿಶ್ವಮಾನವತೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಇರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಇಂದಿಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ಬಾಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಯಕರು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಭಾರತೀಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಜನತೆ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆ, ಈ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ, ಈ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ವಿಶ್ವಮಾನವರಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಓದಬೇಕೆಂಬುದು. ಈ ಆದರ್ಶ ಸಾಧನೆಗೆ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅಂಗ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಜ್ಞಾನಸಾರ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆಯಾ ನಾಡುಗಳು ಆಯಾ ನುಡಿಯಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ-ಎಂದು ಶಂಕೆಗೊಳ್ಳುವವರು ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು, ನೋಡಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೂ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ, ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವ ಏನೇನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಪಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲರು. ನಾವು ಜನತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಕೇವಲ ಪೊಳ್ಳು. ಸ್ವಭಾಷಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಪ್ರಸಾರಾಂಗವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂಬ ಛಲವನ್ನೇನೂ ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹತ್ತಾರೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ ಕಲಿಸಬೇಕು. ನಿಜ. ಹೀಗೆಂದು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಬಾರದು. ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವವರಾಗಿರಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಂತಹ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ನಮಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಜನಗಳಿಗಾದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮುಂದುವರಿದಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಬಹುದು. ನಾವು ಈಗ ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಅವರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತು ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಮುಂದುವರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಚೀನೀ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ದ್ವೇಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳೂ ನಮಗೆ ಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ

ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿ. ಅದು ಗಟ್ಟಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು, ಸಪ್ತಾಹಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ನುರಿತ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜನತೆ ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

* * *

[1] ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ದಿನಾಂಕ ೧೧-೧೧-೨೦೨೦ರಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪ-ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ||ಕೆ.ವಿ.ಪುಟ್ಟಪ್ಪ, ಎಂ.ಎ.ಡಿ.ಲಿಟ್, ರವರು ಮಾಡಿದ ಆರಂಭ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕರ್ಣಾಟಕ (1)

ಧಾರವಾಡದ ಮಹಾಜನರಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಸಹೃದಯರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ:-

ಜನಕೋಟಿಯ ಹೃದಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮೊಳೆತು ಬೇರೂರಿ ಬೆಳೆದ ಬಹುಕಾಲದ ಹೊಂಗನಸು ಹಲವಾರು ಚೇತನಗಳ ಅಭಿಷೇಕ, ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಇಂದು ನನಸಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹಿಗ್ಗು ಹಿಲಿಗಿದರುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂಭ್ರಮದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಈ ಮಲೆ ಬಯಲು ಸೇರುವೆಡೆಯ ಚೆಲ್ವಿನ ಪ್ರಶಾಂತ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂಪದ ಈ ಸಾರಸ್ವತ ಸೇವಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಾಗ್ದೇವಿಯ ಮಕ್ಕಳಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಕೈಮುಗಿದು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾವು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು; ನಾವು ಧನ್ಯರು; ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಈ ನಮ್ಮ ಶತಮಾನ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಎಂತೆಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಘಟನಾವಳಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆ ನಡೆದಿದೆ! ಎನಿತೆನಿತು ಮಹದ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಜಗನ್ನಯನವನ್ನೇ ಆಕರ್ಷಿಸಿ, ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರೀತಿ ಭಕ್ತಿ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತಭೂಮಿಯ ಮಹಾ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಳಿದುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ! ಎಂತಹ ಭವ್ಯಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನವಾದ ದಿವ್ಯ ಚೇತನಗಳು ತಮ್ಮ ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಂಡರಿಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಸಂಚಾರಮಾಡಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ! ರಾಷ್ಟ್ರಕುಂಡಲಿಯನ್ನೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಜನ ಚೇತನಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಉದ್ವೇಗಮಿಯಾದ ಪ್ರಜ್ಞಾಪಥದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧಾರೋನ್ಮುಖವಾಗುವಂತೆ ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ! ಕೆಲವೇ ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ ಈಡೇರುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಭಯಾಶಂಕೆಗಳಿಂದ ಅಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಹೇರಾಸೆಗಳೆಲ್ಲ ಇಂದು ಕೈಗೂಡಿ ಸಿದ್ಧಘಟನೆಗಳಾಗಿ ಪವಾಡಗಳಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ! ಅಂದಿನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದ ಮಹಾ ನಿಷ್ಠುರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೊಂದರ ವಜ್ರೋಪಮಕಠೋರ ಹಸ್ತದ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ

ಅರ್ಥಶತಮಾನದಿಂದ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಗಣ್ಯತಮ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಾಮ ಸಾಗಿದ್ದರೂ, 'ಎಂದಿಗೈ ತರುವುದೋ ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸ್ವರ್ಗ' ಎಂದು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಮಗೆ, ನಾವೆ ಬೆಕ್ಕಸಗೊಳ್ಳುವ ತೆರದಲ್ಲಿ ಅದು ಕೈಸಾರಿ ಈಗಾಗಲೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ! ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೇನೋ ನಮ್ಮ ಭಾರತಜನತೆ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳೆ ಅನುರಣಿತವಾಗುವಂತೆ ಜಯಧ್ವನಿಗೈದು ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು; ಮನದಣಿಯೆ ಕೊಂಡಾಡಿತು; ಎದೆತುಂಬಿ ಆಸ್ವಾದಿಸಿತು; ಕೊರಳೆತ್ತಿ ಹಾಡಿ ಹೂವೆರಚಿ ಪೂಜಿಸಿತು. ಆದರೂ, ಸರ್ವರ ಸರ್ವಕ್ಷೇಮಕ್ಕೂ ಭಿತ್ತಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಆ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಜನತೆಯ ಪ್ರಧಾನಾಕಾಂಕ್ಷೆ ತೃಪ್ತವಾದರೂ, ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದಲೇ ಸಂಭವನೀಯವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಮೂಲತರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ತೃಪ್ತಿ ದೊರೆಯದೆ ಜನತೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ನೀರಡಿಸಿತ್ತು, ಕಾತರಿಸಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ; ಆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯ ಸಾಧುತ್ವದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಡಕುದನಿ ಮೂಡಿ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಜಂಝಿಯೆದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕ್ಷೋಭೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕವರೇಣ್ಯರ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿವೇಕಪೂರ್ಣವಾದ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದಲೂ ಆ ಕುಡಿಹವೆಲ್ಲ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಈಗತಾನೆ ಭಾಷಾನುಗುಣವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಭೂನೈಜವಾಗಿವೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಫಲರೂಪವಾಗಿ ನಾವಿಂದು ಇಲ್ಲಿ ಏಕೀಕೃತ ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಲನೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಲು ನೆರೆದಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳಲ್ಲವೆ? ಧನ್ಯರಲ್ಲವೆ?

ಹೌದು. ಆದರೆ ಏಕೆ ಧನ್ಯರು? ಏನು ಧನ್ಯತೆ? ಶಾಶ್ವತ ಪ್ರಯೋಜನ ರೂಪವಾದ ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥ ದೊರೆಕೊಂಡಿದೆ? ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗೆ ಹಾದಿಯಾದರೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆ?

ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿಗೂ ಈ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಹೃದಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದ ಯಾವ ಮೂಕಾಶಯವನ್ನು ವಾಚ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವರುಷವರುಷವೂ ನಾಡಿನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಯಲ್ಲಿ ಗಡಿಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಲನೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರೆಪಿ, ಜನ ಚೇತನಕ್ಕೆ ನವೀನೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ತುಂಬಿ, ನಾಡಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತೋ ಆ ಮೂಕ ಆಶಯವೆ ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ, ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಂದಾಳುಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ಆಂದೋಲನಕಾರರಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲಿ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘಗಳಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೇಶಭಾಷೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾರೂಪಗಳಿಂದ ಅನೇಕಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಕ್ರಿಯಾಸಮರ್ಥವಾದ ಕ್ರತುಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಏಕೀಕೃತ ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಏಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅಖಂಡತೆ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ದೇಶದ ಮನೋಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಅಚ್ಯುತವಾದ ಭಾವಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತೋ ಅದು ಈಗ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತೆಷ್ಟೋ ಅಷ್ಟೆ. ಅದನ್ನು ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದರೂ ಅದು ನಮಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕವೆ. ಈ ಭಾವವನ್ನೆ ಒಮ್ಮೆ ಕವಿವಾಣಿ ಹೀಗೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ:

ಇಂದು ಬಂದು ನಾಳೆ ಸಂದು
ಹೋಹ ಸಚಿವ ಮಂಡಲ
ರಚಿಸುವೊಂದು ಕೃತಕವಲ್ಲೊ
ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಸರಸ್ವತಿಯ
ವಜ್ರ ಕರ್ಣಕುಂಡಲ;
ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕ:
ಅಲ್ಲೊ ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ರಾಜಕೀಯ ನಾಟಕ!

ನೃಪತುಂಗನೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ,
ಪಂಪನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ.
ರನ್ನ ಜನ್ನ ನಾಗವರ್ಮ
ರಾಘವಾಂಕ ಹರಿಹರ
ಬಸವೇಶ್ವರ ನಾರಣಪ್ಪ
ಸರ್ವಜ್ಞ ಷಡಕ್ಷರ:
ಸರಸ್ವತಿಯ ರಚಿಸಿದೊಂದು
ನಿತ್ಯ ಸಚಿವ ಮಂಡಲ
ತನಗೆ ರುಚಿರ ಕುಂಡಲ!

ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಬರಿಯ ದೇಶವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದಲ್ಲ; ಕಾಲವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನೂ ನಾವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಚದರಮೈಲಿಗಳಿಂದ ಅಳೆದರೆ ಸಾಲದು; ಚದರವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ವ್ಯಷ್ಟಿರೂಪವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೋಶಗಳಿರುವಂತೆ ಸಮಷ್ಟಿರೂಪವಾದ ದೇಶಕ್ಕೂ ಕೋಶಗಳಿವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಅನ್ನಮಯ ರೂಪವಾದ ಭೂಪ್ರದೇಶವಿರುವಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಣಮನೋಮಯ ರೂಪವಾದ ಚಿತ್ ಪ್ರದೇಶವೂ ಇದೆ. ಚಿನ್ಮಯವೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವೂ ಆಗಿರುವ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೋಶವೆ ಕರ್ಣಾಟಕದೇವಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರ. ನಶ್ವರವೂ ಚಂಚಲವೂ ಕಾಲ ಸನ್ನಿವೇಶವಶವೂ ಆಗಿರುವ ಭೂವಿಸ್ತೀರ್ಣ ರೂಪವಾದ ಲೀಲಾಸ್ಥೂಲ ಶರೀರವನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಆ ನಿತ್ಯಭಾವತನು. ಆ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಯರೀರಿಯೆ ದೇವಿ. ಆ ದೇವಿಯ ಉಪಾಸನೆಯೆ ಕವಿ ಕಲಾವಿದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞ ಸಾಧಕರಾದಿಯಾಗಿ ಸಕಲರ ಗಂತವ್ಯ ಮತ್ತು ಗಮ್ಯ. ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕಾವ್ಯ ಕಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿಕೊಂಡ ಕನ್ನಡಿಗನು ಭೌಗೋಲಿಕವಾದ ಎಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಹೆದರಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲಾದರು ಇರು, ಎಂತಾದರು ಇರು;
ಎಂದೆಂದಿಗು ನೀ ಕನ್ನಡವಾಗಿರು;
ಕನ್ನಡ ಗೋವಿನ ಓ ಮುದ್ದಿನ ಕರು,

ಕನ್ನಡತನವೊಂದಿದ್ದರೆ ನೀನಮ್ಮಗೆ ಕಲ್ಪತರು:

ನೀ ಮೆಟ್ಟುವ ನೆಲ-ಅದೆ ಕರ್ನಾಟಕ;

ನೀನೇರುವ ಮಲೆ-ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ.

ನೀ ಮುಟ್ಟುವ ಮರ-ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರ;

ನೀ ಕುಡಿಯುವ ನೀರ್-ಕಾವೇರಿ.

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೋದುವಾತನು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದು ಕರ್ನಾಟಕವೆ. 'ಪಂಪನನೋದುವ ನಾಲಗೆ' ಮಿಸಿಸಿಪಿ ಹೊಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಈಂಟಿದರೂ ಅದು ಕಾವೇರಿಯೆ. 'ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನಾಲಿಪ ಕಿವಿ' ಆಂಡೀಸ್ ಪರ್ವತವನ್ನೇರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯೆ. 'ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿ ವರಮಿದ ನಾಡು' ಎಂದು ನೃಪತುಂಗನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕದ ನೆಲದ ಎಲ್ಲೆ ಇಂದು ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಪರಿತಪಿಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿಗಳು ನಿತ್ಯವೂ ನಿರ್ದಿಗಂತವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯ ಗಡಿಗಳಿಗೆ ಸಂಕೇತ ಮಾತ್ರಗಳಾಗಿರಲಿ. ಅವು ಭಾವೋಪಯೋಗಗಳೆ ಹೊರತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಎಲ್ಲೆ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇರೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಂದ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನಿರಂತರವೂ ನರ್ಣಯವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರತಿಮಾರೂಪವಾಗಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಸ್ತಾರ ನಿರ್ದಿಗಂತವಾದದ್ದು; ಅದರ ಔನ್ನತ್ಯ ನಿಶ್ಚಿತವಾದದ್ದು. ಅಂತಹ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಸ್ಥಾಪನೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆಗಳಿಗಾಗಿಯೆ ಸಹೃದಯ ಸಮಷ್ಟಿರೂಪವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ನಿರಂತರವೂ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ನಾವು ಸಡಿಲಬಾಳಿಗರಾಗಿ ಸುಮ್ಮನಾದರೆ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲೋದ್ದೇಶವೆ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶರೀರವೆ ಮೊತ್ತಮೊದಲನೆಯ ಧರ್ಮಸಾಧನ. ಈ ಪೃಥ್ವೀತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಮಯಕ್ಷೇಮವೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಅಭ್ಯುದಯಗಳಿಗೂ ಆಧಾರಭೂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕ್ಷೇಮಸಾಧನೆಗಾಗಿಯೆ ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯರಚನೆಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆದದ್ದು. ಅದರ ರಚನೆಗೆ ಭಂಗತರುವಂತಹ ವಿನಾಶಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕೆರಳಿದ ಜನತೆ:

ದೀಕ್ಷೆಯೆ ತೊಡು ಇಂದೇ;

ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟೆಂದೇ!

ಕನ್ನಡ ನಾಡೊಂದೇ,

ಇನ್ನೆಂದೂ ತಾನೊಂದೇ!

ನೃಪತುಂಗನ ದೊರೆಮುಡಿ ಸಾಕ್ಷಿ

ಪಂಪನ ಪದದೊಳಿಯ ಸಾಕ್ಷಿ

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಅಡಿ ಸಾಕ್ಷಿ

ಗದುಗಿನ ಕವಿದೇವನ ಸಾಕ್ಷಿ
ದೀಕ್ಷೆಯ ತೊಡು ಇಂದೇ...

ಇಡು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಮೇಲಾಣೆ,
ಇಡು ಕಾವೇರಿಯ ಮೇಲಾಣೆ,
ಇಡು ಚಾಮುಂಡಿಯ ಮೇಲಾಣೆ,
ಇಡು ಗೊಮ್ಮಟ ಗುರುದೇವಾಣೆ,
ದೀಕ್ಷೆಯ ತೊಡು ಇಂದೇ....

ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆ ತೊಟ್ಟಿತು, ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿತು; ದೃಢಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ವರ್ತಿಸಿತು, ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗುವಂತೆ!

ಕಾವೇರಿ ಸಿರಿಯಡಿಯ ಗೋದಾವರಿಯ ಮುಡಿಯ
ಮೂಡುಮಲೆಯೆಡದ ಗಡಿಯ
ಪಡುಗಡಲ ಬಲದ ತಡಿಯ;
ವರ್ಣಶಿಲ್ಪದ ಕಲೆಯ ಚೆಲ್ವಿನ ಶಿಲೆಯಗುಡಿಯ,
ಕನ್ನಡದಿಂಪು ನುಡಿಯ
ಕನಸು ನನಸಾಯಿತಿದೊ ಏಕೈಕ ಕರ್ಣಾಟಕ!

ಕನಸೇನೊ ನನಸಾಗಿದೆ, ಒಂದು ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಆಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನೂರ್ಮಡಿ ಇದೆ ಮುಂದೆ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು. ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕರ್ಣಾಟಕ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅರಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಬಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕ್ಷೇಮ, ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮ, ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳ ಕ್ಷೇಮ, ಜನದ ನಾನಾವಿಧ ಕ್ಷೇಮ, ತತ್ತ್ವ ಕಾವ್ಯ ಕಲೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಉರ್ಧ್ವಮುಖಸಾಹಸಗಳ ಮನೋವಿಕಾಸ ರೂಪದ ಕ್ಷೇಮ-ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಶಿಶುರೂಪಿ, ಪಶುರೂಪಿ, ಜನರೂಪಿ, ಮನರೂಪಿ,
ನವ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಲರೂಪಿ
ಕಲಕಲ ಪಕ್ಷಿರೂಪಿ;
ನವಸರೋವರದಂತೆ, ನವಶಾಲಿವನದಂತೆ,
ನವಯೌವನದ ಮೊದಲ ನವವಧೂವರರಂತೆ;
ನವ ಕವಿಯ ನವರಸ ನವೀನ ಕೃತಿಯಂತೆ,
ದಿವ್ಯವೀಣಾಗಾನ ಗತಿಯಂತೆ
ಮೂಡುತಿದೆ ನೋಡು ಅದೊ ಏಕೈಕ ಕರ್ಣಾಟಕ!

ಮೂಡುತ್ತಿರುವ ಆ ಏಕೈಕ ಕರ್ಣಾಟಕ ಬಹುರೂಪಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವತೋಮುಖಿ. ವಿಜ್ಞಾನಸಹಸ್ರಬಾಹುವಾದ ಮಾನವ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನ ಶಿಲ್ಪ ಸಾಹಸದಿಂದ ನಡೆತಡೆದು ನಿಂತು ಮುಡುಗೊಂಡ ನದಿಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವವಾದ ಮಹಾ ಜಲಾಶಯಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿಹಸುರಾಗಿ ಹೊನ್ನಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಲಿವನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ನಾನಾ ರೀತಿಯ ನಾಗರಿಕ ಭೋಗ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಭೀಮಾಕಾರದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳಿಂದ ಭಯಂಕರ ಭವ್ಯವಾಗಿರುವ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸೃಷ್ಟಿ ನಿರಂತರವೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಹೊಳೆಗಳು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ; ನೀರು ಜ್ಯೋತಿರ್ಧಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಬೆಟ್ಟನಿತ್ತಿಯ ಲೋಹಸ್ವಪ್ನ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಅರಣ್ಯದೇವಿಯ ಮಡಿಲ ಸಂಪತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಸೇರುತ್ತದೆ; ಸಮುದ್ರವೂ ತನ್ನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿ ಸಮತಾವಾದಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಆಕಾಶವೂ ದಾರಿಬಿಡುತ್ತೆ: ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಯಂತ್ರವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮಂತ್ರಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೂ ತಂತ್ರಕೌಶಲದಿಂದಲೂ ನಿಲ್ಲದೆ ನಿಡ್ಡೆ ಮಾಡದೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಭವ್ಯಸೃಷ್ಟಿ. ಕವಿ ಕಲಾರ್ಥಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ ರಾಜಕಾರಣಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ದೇವಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿ ಭಾರತದ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಭಿನ್ನವಲ್ಲ; ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರಂತೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿನ್ನ. ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ ಉಣಿಸು ನಡೆ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋರಿದರೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕನಸೂ ಒಂದೇ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸೂ ಒಂದೇ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗುರಿಯೂ ಒಂದೇ; ನಾವೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಆ ಏಕೈಕವಾದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಮುದ್ರದ ಬೃಹತ್ ತರಂಗಮಾತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ದಕ್ಷಿಣ ಸಮುದ್ರಗಳೂ ಹಿಮವತ್ ಪರ್ವತವೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿ ಒಂದೂಗೂಡಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಜನತೆ ಪರಸ್ಪರ ವೈರಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದ್ದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಖಂಡ ಖಂಡವಾಗಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಶತ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅಖಂಡವಾಗಿಯೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಶಕ್ತಿ ಯಾವುದು? ಆ ಶಕ್ತಿ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತು ಷಡ್ಧರ್ಶನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಶಕ್ತಿ; ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಭಾಗವತಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೇಶ ದೇಶದ ಕಾಲ ಕಾಲದ ಮಹಾ ಕವೀಂದ್ರರ ಮಹಾಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಶಕ್ತಿ; ಋಷಿ ಯೋಗಿ ಸಾಧಕ ಸಿದ್ಧ ಸಂತರ ದಿವ್ಯ ಜೀವನದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿ, ಅವತರಿಸಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವ, ಹಾಗೂ ಒಂದಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ, ಒಬ್ಬರಲ್ಲ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಆವಿರ್ಭಾವಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ. ಆ ಶಕ್ತಿಯೇ ಭಾರತಿ! ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅದು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ವಿಭಾಗವೇ ಭಾರತ! ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು, ಅದರ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಜನವೇ ಭಾರತೀಯರು. ನಾವೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರೆ. ಕೇರಳ ಕರ್ಣಾಟಕ ಆಂಧ್ರಾದಿ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಭಾರತೀಯ ಅಂಗರೂಪಗಳು, ಅಂಶರೂಪಗಳು. ಭಾರತೀತಾಯಿ. ಇವರೆಲ್ಲ ಆ ತಾಯಿಯ ತನುಜಾತೆಯರು; ತನುವಿನಿಂದ ಜಾತರಾದವರು; ಮನಕ್ಕಳು. ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಕ್ಷೇಮ ಅಂಗಿಯ ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಅಭಿನ್ನ. ಅಂಗಿಯ ಕ್ಷೇಮದಿಂದಲೇ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಕ್ಷೇಮವೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಅಂಗವಾಗಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಗದೊಡನೆ ಕದನವಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಸಹಕರಿಸದಿದ್ದರೆ ಇತರ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಂಗಿಗೂ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ತನ್ನ ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇರಳಾಭಿಮಾನ ಕರ್ಣಾಕಾಭಿಮಾನ

ಆಂಧ್ರಾಭಿಮಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ದೇಶಭಾಷಾಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿಮಾನಗಳು ದ್ವೇಷಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಸಹನೆಗಾಗಲಿ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಆಕ್ರಮಣ ಬುದ್ಧಿಗಾಗಲಿ ಎಡೆಗೊಡದೆ ಭಾರತಾಭಿಮಾನದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಅನುಚಿತವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥತೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ವಕ್ಷೇಮದ ಪ್ರಣಾಳದಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ವಕ್ಷೇಮವೂ ಹರಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತರಚನೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಚಿರವೂರ್ವದಲ್ಲಿ -ಈ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಿಂದ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಭಂಗಬರುತ್ತದೆ; ದುರಭಿಮಾನದಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ, ದೇಶ ಭಿದ್ರಭಿದ್ರವಾಗಿ, ಅಂತಃಕಲಹದ ಕಿಚ್ಚುಹೊತ್ತಿ, ದೇಶಭಕ್ತರ ಮಹಾತ್ಯಾಗದಿಂದಲೂ ಬಹುಕಾಲದ ಶ್ರಮದಿಂದಲೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಭಂಗ ಬರುತ್ತದೆ-ಎಂದು ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಕೆಲವರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲ ಬರಿಯ ಬಿಸಿತಲೆಯ ಹುಸಿ ಉಹೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ತರುವಾಯ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳು ಮೂದಲಿಸುವಂತೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ರೋಗ ಗುಣವಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಆರೋಗ್ಯಲಕ್ಷಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾಪ್ರಾಂತ ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಮುಂದೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತರಾಗಿ ತೊಡಗದೆ ಮತ್ತೆ ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಿತಕರವಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಆಡಳಿತದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ವಾಗ್ಡೇವಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೊದಲುಪ ಹಸುಳೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಬಹುಶಃ ಹಿರಿಯ ಕವಿ ರವೀಂದ್ರರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ, ಹಾಡಿದ ಒಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯ ಕೆಲವು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಮತ್ತೆ ಭಾರತದ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸಂಬಂಧ ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿದೆ:

ಜಯ್ ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ!

ಜಯ್ ಸುಂದರ ನದಿನವಗಳ ನಾಡೆ,
ಜಯ ಹೇ ರಸ ಋಷಿಗಳ ಬೀಡೆ!
ಭೂದೇವಿಯ ಮಕುಟದ ನವಮಣಿಯೆ,
ಗಂಧದ ಚಂದದ ಹೊನ್ನಿನ ಗಣಿಯೆ;
ರಾಘವ ಮಧುಸೂದನರವತರಿಸಿದ

ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ!

ಜನನಿಯ ಜೋಗುಳ ವೇದದ ಘೋಷ,
ಜನನಿಗೆ ಜೀವವು ನಿನ್ನಾವೇಶ.
ಹಸುರಿನ ಗಿರಿಗಳ ಸಾಲೆ
ನಿನ್ನಯ ಕೊರಳಿನ ಮಾಲೆ.
ಕಪಿಲ ಪತಂಜಲ ಗೌತಮ ಜಿನನುತ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ!

ಶಂಕರ ರಾಮಾನುಜ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ
ಬಸವೇಶ್ವರರಿಹ ದಿವ್ಯಾರಣ್ಯ.
ರನ್ನ ಷಡಕ್ಷರಿ ಪೊನ್ನ
ಪಂಪ ಲಕುಮಿಪತಿ ಜನ್ನ
ಕಬ್ಬಿಗರುದಿಸಿದ ಮಂಗಳಧಾಮ,
ಕವಿಕೋಗಿಲೆಗಳ ಪುಣ್ಯಾರಾಮ!
ನಾನಕ ರಾಮಾನಂದ ಕಬೀರರ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ!

ತೈಲಪ ಹೊಯ್ಸಳರಾಳಿದ ನಾಡೆ,
ಡಂಕಣ ಜಕಣರ ನಚ್ಚಿನ ಬೀಡೆ,
ಕೃಷ್ಣ ಶರಾವತಿ ತುಂಗಾ
ಕಾವೇರಿಯ ವರರಂಗ!
ಚೈತನ್ಯ ಪರಮಹಂಸ ವಿವೇಕರ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ!

ಸರ್ವ ಜನಾಂಗದ ಶಾಂತಿಯ ತೋಟ,
ರಸಿಕರ ಕಂಗಳ ಸೆಳೆಯುವ ನೋಟ.
ಹಿಂದೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮುಸಲ್ಮಾನ
ಪಾರಸಿಕ ಜೈನರುದ್ಯಾನ.
ಜನಕನ ಹೋಲುವ ದೊರೆಗಳ ಧಾಮ,

ಗಾಯಕ ವೈಣಿಕರಾರಾಮ!
ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಗೇಹ,
ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳ ದೇಹ!
ಜಯ್ ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ!
ಜಯ್‌ಸುಂದರ ನದಿವನಗಳ ನಾಡೆ,
ಜಯ ಹೇ ರಸ ಋಷಿಗಳ ನಾಡೆ,

ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕಮಾತೆಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಜಯಕಾರ ಆಕೆ ಭಾರತ ಜನನಿಯತನುಜಾತೆ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ, ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಅಂಗೋದ್ಭವೆಯಾಗಿ ವಿನಾ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವೆಲ್ಲಿ? ಈ ತನುಜಾತೆ ಆ ಮಾತೆಯ ತನುವಿನ-ಎಂದರೆ ಐಹಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಎರಡೂ ಸೇರಿದ ತನುವಿನ-ಸಕಲ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದು, ಸಮರೂಪೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸರ್ವಸಮರೂಪೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈಕೆ ಶ್ರೀರಾಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರು ಅವತಾರಮಾಡಿದ ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಮಗಳು; ಕಪಿಲ, ಪತಂಜಲ, ಗೌತಮ, ಜಿನ ಇವರೆಲ್ಲರಿಂದ ರೂಪಿತೆಯಾದ ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಕನ್ಯೆ; ನಾನಕ, ರಾಮಾನಂದ, ಕಬೀರ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಚೈತನ್ಯ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಪರಮಹಂಸೆ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಪುರಷರನ್ನು ಹಡೆದೂ ಅವರೆಲ್ಲರ ದಿವ್ಯತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೆ ಸಂಭೂತೆಯಾಗಿರುವ ಭಾರತಮಾತೆಯ ತನುಜಾತೆ. ಮಗಳ ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹರಿವ ನೆತ್ತರು ತಾಯಿಯದು. ಇವಳ ಉಸಿರ ಉಸಿರು ಅವಳು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಹೊಕ್ಕುಳ ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಬಂಧ. ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ಅವಳು ತಿಂದರೆ ಇವಳಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿ. ಮಗಳ ಪುಷ್ಟಿ ತಾಯಿಗೆ ತುಷ್ಟಿ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಿತವಾದರೆ, ಕಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾದಿ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಿತವಾಗಿ, ಬಹಿರಂಗದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಅಂತರಂಗಿಕ ಪ್ರಜ್ಞಾಭಿತ್ತಿ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆದ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕರ್ತವ್ಯ.

---

[1] ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ೭-೫-೧೯೫೭ರಂದು ನಡೆದ ೩೯ನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕರ್ಣಾಟಕ (2)

ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ರಾಜಕೀಯ ನಾಮಧೇಯದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಮಧೇಯದ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಲೌಕಿಕ ಅಭ್ಯುದಯ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಧಾನತಃ ರಾಜಕೀಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅರ್ಥಿಕಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಅಂತಹ ಲೌಕಿಕಾಭ್ಯುದಯದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಿಃಶ್ರೇಯಸದ ಭಗವನ್ಮಂದಿರ ನರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೇಖನಿಯ ಆಚಾರ್ಯಶಿಲ್ಪಿ.

ಭವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಭಾವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಮೈಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಮನದಲ್ಲಿ ಮೊಳೆತು ಬೇರೂರಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೇರುವ ಕೃತಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಶೀಘ್ರಫಲಕಾರಿಯಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಬಹುಬೇಗನೆ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವೆ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೂತನ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಪಂಚಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಹೊಸ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಹೊಸರೀತಿಯ ತ್ಯಾಗಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವಂತೆ, ಹಳೆಯ ದಂಭ ದರ್ಪಾಚಾರಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸುವಂತೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಹೃದಯವನ್ನೂ ತಿದ್ದಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮೊದಮೊದಲು ಲೇಖನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕತ್ತಿಯನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿ, ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಶೀಘ್ರವಿಜಯಗಳಾದಂತೆ ತೋರಿದರೂ, ಅಪಖ್ಯಾತಿಗೂ ಲೋಕನಿಂದೆಗೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಶಯಕ್ಕೂ ಪಕ್ಕಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ಲೇಖನಿಯ ನೆರವನ್ನೇ ನಮ್ಮಬೇಕಾಯಿತು. ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗೊಳಿಸಿ, ನಾನಾರೂಪದ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ನವೀನ ಮೌಢ್ಯಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿ, ವಿಚಾರಪರತೆಯನ್ನೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಜನತೆಯನ್ನು ಸಮನ್ವಯ, ಸರ್ವೋದಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಹೊರೆ ಹೊಣೆ ಎರಡೂ ಕತ್ತಿಕುಡುಗೋಲುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲೇಖನಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿಯಷ್ಟೆ, ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿಯೇ, ಹೃದಯಪರಿವರ್ತನೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆ ಕೆಲಸ, ವಿವಿಧ ಮತಧರ್ಮಗಳು ನೆಲಸಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾವವೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯಸಾಮಗ್ರಿ; ಅದರ ಗುರಿ ರಸಾನುಭವ. ರಸಾನುಭವದಿಂದ ಹೃದಯಪರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತೆಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಮೀನಮೇಷವೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ನೇರನಡೆ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಮನ್ವಯ-ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. 'ಸೆಕ್ಯುಲರ್' ಎಂದರೆ ಧರ್ಮರಹಿತ, ಮತರಹಿತ, ಚಾರ್ವಾಕ ಅಥವಾ ನಾಸ್ತಿಕ ಎಂದೇನೂ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳೂ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳೂ ಎಲ್ಲ ಆಚಾರ ಆರಾಧನೆಗಳೂ ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವದಿಂದ, ಪರಸ್ಪರ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ದಾರಿಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾದರೂ ಸರ್ವರಿಗೂ

ಏಕೈಕವಾದ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ಭಗವತ್‌ತತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಬಹುದು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರಿಂದ ಪುನಃಪ್ರಣೀತವಾಗಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರೆ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಭಾವಪುಷ್ಪವೂ ಬುದ್ಧಿಪೋಷಿತವೂ ಆಗಿ, ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಅವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಅನ್ಯದೇಶ ಅನ್ಯಮತಗಳ ಮೇಧಾವಿಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿ, ಲೋಕಾದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವ ಈ ಸಮನ್ವಯದೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಸಾಧಾರಣ ತತ್ತ್ವವಾಗುವಂತೆ ಲೇಖಕರೆಲ್ಲ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಜಾತೀಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಭಾಗಿಸುವ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದಿರುವ, ಮತಧರ್ಮದ ಸೋಂಕು ಇನಿತೂ ಇಲ್ಲದ, ಪರದೇಶಿಯಾದ ಕಮ್ಯೂನಿಸಮ್‌ಗೆ ಕೂಡ ಜನಿವಾರವನ್ನೂ ಶಿವದಾರವನ್ನೂ ನಾಮವನ್ನೂ ವಿಭೂತಿಯನ್ನೂ ಲಿಂಗವನ್ನೂ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನೂ ತೊಡಿಸದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದರೂ ಸಾಲದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಎಂತಹ ವಿಶಾಲಹೃದಯದಿಂದ ಏನೇ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಜನತೆಯ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿ ಆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಲಿದು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ನಮ್ಮ ಮಹಾಚುನಾವಣೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬುಗೆಯೂ ನಡುಗುವಂತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೂ ಜನಹೃದಯಸಾಗರವನ್ನು ಕಡೆಯುವ ಮಹಾಚುನಾವಣೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ, ನಮ್ಮ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿ ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಕಡಲ ತಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಕುಳಿತು ಕ್ರೋಧ ಅಸೂಯೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ವೈರ ಜಾತಿಮಾತ್ಸರ್ಯ ದ್ವೇಷ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವಾರ್ಥತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾವೋನ್ಮಾದ ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಡೆದುಬಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದುಬಿಟ್ಟು ಎಂತಹ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದವರೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ವಿಷವನ್ನೆಲ್ಲ ಈಂಟುವ ನೀಲಕಂಠನಾಗಬೇಕು; ಅಮೃತವನ್ನು ಹಂಚುವ ದಿವ್ಯಮೋಹಿನಿಯಾಗಬೇಕು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಏಳಿಗೆಗೆ ತಳಹದಿಯಾಗುವ ಲೌಕಿಕದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಾಧನೆಗಾಗಿಯೆ ಜನತೆ ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದು. ಆಯಾ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನಿಶ್ಚಯತೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಪ್ರದೇಶ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ಕೇಂದ್ರಗಳ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಭಾಷೆ ನಮಗೆ ಬರಿಯ ಭಾಷಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ್ದು, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ. ಅದೂ ಎಲ್ಲರಿಗಲ್ಲ. ಅಂತಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ದೈನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಭಾವ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಪುಷ್ಟಿಯ ಸಾಧನೆಗೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದುದು ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಯೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಯಾ ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮಿಸಿದರೂ ಸಾಲದಾಗಿದೆ; ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರೂ ಎಂದಿಗೂ ಅತಿರೇಕ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಸರಕಾರಗಳಾಗಲಿ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಗಳಾಗಲಿ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಾಗಲಿ, ಇತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ, ಕಡೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಗೇ ಮೊತ್ತಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬುಡದ ಬೇರಿಗೆ ಬೆನ್ನೀರೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ; ದೇಶದ ಮಕ್ಕಳು ತಾವರಿಯದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು, ಯಾವುದನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ, ಅರಿಯಲಾರದೆ, ಏನನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ, ಈಗಿರುವಂತೆಯೇ ಕುಂಟುತ್ತಾ ತಡವುತ್ತಾ, ನಿಂತವರು ನಿಲ್ಲಲಿ, ಬಿದ್ದವರು ಬೀಳಲಿ, ಸೋತವರು ಸೋಲಲಿ, ಪಯಣ ಹೊರಟ ನೂರರಲ್ಲಿ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದು, ಆ ಕೊನೆಯ ಅದೃಷ್ಟಶಾಲಿಯೂ ಅರ್ಧಮಾತ್ರನಾಗಿ, ಏದುತ್ತಾ, ಗುರಿಯ ಬಳಿಸಾರುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ದುರ್ಗತಿಯನ್ನೇ ನಾವು ಪ್ರಗತಿ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಆತ್ಮವಂಚಕರಾಗಿ ನಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಭರತವರ್ಷದ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ಥಾನ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಶಿಲ್ಪಿ ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದಾದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾಪ್ರದೇಶಗಳ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣರಾಷ್ಟ್ರದ ಸರ್ವಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿಯನ್ನೂ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾದಿ ಸಕಲಕ್ಕೂ ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ, ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗಿರುವ ರಾಯಭಾರ ಮೊದಲಾದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವ್ಯಾಸಂಗಾದಿ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೂ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರ್ವಸಮರ್ಪಕವೂ ಬಹುಜನಸಮ್ಮತವೂ ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಲೇಸು.

ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗಿರುವ ಕೃತಕಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನಂತೂ ಸ್ವದೇಶೀಯ ವಿದೇಶೀಯರಾದಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ದೇಶಭಕ್ತರೂ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಕರೂ ಪ್ರವೀಣರೂ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಖಂಡಿಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ನಾವಿನ್ನೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂಕೋಲೆಯ ಭಾರವೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ನಡೆ ಕಲಿತ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದುವ ಇಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ; ಹಾಗೆ ಸಂಕೋಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕಲಿತ ನಡೆ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಸಮ್ಮತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗಣ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದುದಲ್ಲ ಅಂತರ್ದಾಸ್ಯವಿಮೋಚನೆ.

ಆದರೂ ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಚಪ್ಪಡಿಯ ಭಾರಾಪಠಾತದಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾವು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಯಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹೋಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು: “ಪರಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕದ ಶಿಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಂಜುಮಾಡಿದೆ; ಅವರ ನರಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡುವ ಗಿಳಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ; ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ... ನಾನಿಂದು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಕೂಡಲೆ ಪರಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಂತೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವರು ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವು ಅನಂತರ ತಾವಾಗಿಯೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ... ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಲಿತರೆ ಸಾಕು. ಅದು ಉತ್ತಮ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಕ್ಷಯನಿಧಿಯೂ ನಿಜ. ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶ ಇರುವವರು, ಅದನ್ನು ಕಲಿತು, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಲಿ... ಪರಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನಹಾನಿ ಮತ್ತು ನೈತಿಕನಷ್ಟ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಆ ನಷ್ಟವೆಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹುಶಃ ನಮಗಿಂತ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ಅರಿಯಬಲ್ಲರು.. ನಾವು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಗದ್ಯದ ಮತ್ತು ಪದ್ಯದ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಾಗಿತ್ತು.. ಆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನೂ, ಗುಜರಾತಿಯ ಮೂಲಕ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ನೆರೆಯವರಿಗೂ ಆ ತಿಳಿವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಂಚಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಜನತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು... ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಈ ಕೂಡಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಬೇಕು. ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನ ಲಭಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾರ್ಪಾಡಿನಿಂದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಂದಲ ಕಳವಳ ತಲೆದೋರಿದರೂ ಅವೆಲ್ಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದುವು. ಆದರೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಆಗುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಸರ್ವನಾಶ ಸಂಭವಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಗೊಂದಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಭವಿಸಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ... ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣರ ಎಂದರೆ Academicians ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಯಾರು? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಧರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಅವರು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾರರು. ಆಯಾ ದೇಶದ ಅರಕೆ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸುವುದಷ್ಟೆ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಕೂಡಲೆ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ..”

ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ, ಅವರು ಎಂತಹ ಅತಿ ಆಶಾವಾದಿ! ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಕೂಡಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ! ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಕಳೆದುದಾಗಿದೆ. ಅವರ ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನೆ ತಲೆಕೆಳಗು ಮಾಡಲೆಳಸಿ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ವಾದಿಸಿದೆವು ನಾವು. ಆದರೂ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆಯೆ ಕಡೆಗೂ ಆಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಷೇಮ ಭದ್ರವಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ‘ದೇಶಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯಬೇಕು; ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕು’ ಎಂದ ಅವರ ಹಿತಬೋಧನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಅಲಕ್ಷಿಸಿ, ಅವರು ಮಹಾತ್ಮರಾದರೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಲ್ಲದ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರಿಯ ಭಾವೋಲ್ಲಾಸವೆ ಹೊರತು ಅನುಸರಣಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಾಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದಂತೆಯೇ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊನೆಗೂ ಅವರು ಹಾಕಿರುವ ಗೆರೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ನಾವು ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನಡೆದೂ ನಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜನತೆ ಬುದ್ಧಿಸೋಮಾರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಮಂಗಳವನ್ನು ದೂರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಬಾರದು.

ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಭಾರತೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಮನಶ್ಯಕ್ತಿಯ ವೃಥಾವ್ರಯದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಒದಗುತ್ತಿರುವ ಅಪಾರ ಧನ ಬುದ್ಧಿ ಧೈರ್ಯ ನಷ್ಟಗಳಿಂದಾಗುವ ಚೈತನ್ಯಹಾನಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಯ ಕೆಳಗೆ ಎಷ್ಟೋ ನೀರು ಹರಿದುಹೋಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಅಂದು ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾವಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನಸಾಹಿತ್ಯಾದಿ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿವೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಂತಹ ಅಖಿಲಭಾರತ ಸಂಸ್ಥೆ ಆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ 'ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ' (Contemporary Indian Literature) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲ ದೇಶಭಾಷೆಗಳೂ, ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ ಪುಸ್ತಕಗಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಔನ್ನತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಗಲೆಣೆಯಾಗಿ ಹೊಯ್ಕಯ್ಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇತರ ದೇಶಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ನೇರ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಏರಲು ಅವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿವೆ ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳವರು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ವಾಸ್ತವಿಕಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹೇಳಲಾರೆ. ಆ ಸಮರ್ಥನೆ ಏನಿದ್ದರೂ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಸಿದ್ಧವಾಣಿಯಿಂದ ನುಡಿಯಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ಧೈರ್ಯವಿದೆ. ಅಧಿಕಾರವೂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿರುವುದರಿಂದಲೆ ಸದ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಪಡಿಸಿದ್ದೀರಿ.

ಲೋಕಸಾಹಿತ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವಸಾಹಿತ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಾದರೂ ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನೀಚೋಹಂ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೋ ದಾಸೋಹಂ ಭಾವದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ನೈಚ್ಯಾನುಸಂಧಾನವೆ ವಿನಯದ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿಯೋ ತುಂಬ ಸಂಕೋಚದಿಂದ, ದೈನ್ಯದಿಂದ, ದರಿದ್ರರು ಶ್ರೀಮಂತರೆಂದು ಕುಗ್ಗಿ ಕುನಿದು ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅತಿಯಾದ ಆತ್ಮಶ್ಲಾಘನೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಲ್ಲದೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಆತ್ಮಾವಹೇಳನ ಆತ್ಮ ತಿರಸ್ಕಾರ ಆತ್ಮತೇಜೋವಧೆಗಳು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಗುರಿಮಾಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರವರ್ಧಮಾನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯ ಅತ್ಯಂತಾವಶ್ಯಕ.

ನಮ್ಮ ವಾಙ್ಮಯ ಕಾವ್ಯ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಕವನ, ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣ ಕಥೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದ ಭಾವೋಪಯೋಗಿಯಾದ ಶಕ್ತಿಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಫಲಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಎಂಬಷ್ಟರಿಂದಲೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಆಶಾವಾದ ಅತಿರೇಕದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ರಸಾನುಭವ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದ ಲೌಕಿಕ ಬಹುಮುಖತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇತರರೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ

ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಶಕ್ತಿಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಮಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿಯಾದ ಜ್ಞಾನಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ವಿಜ್ಞಾನ, ಯಂತ್ರವಿದ್ಯೆ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರೌಢಗ್ರಂಥಗಳೂ ಪ್ರಸಾರಾತ್ಮಕವಾದ ಜನಪ್ರಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವೂ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ. ಹುಟ್ಟನ್ನು ದೋಣಿಯೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದೆವೆಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ಮಡಿಯಿದೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ನಾವು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ: ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಯಾವ ಹಳೆಯ ಅಥವಾ ಹೊಸ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಎಂತಹ ಗಹನ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗುವ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನಮಗೇನಾದರೂ ಕರುಣೆಯಿದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಅವರ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಕೀಯರು ಹೇರಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಹೆಣಭಾರದ ಹೊರಭಾಷೆಯ ಚಪ್ಪಡಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕು. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಭಾವತುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಪುಷ್ಟಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕನ್ನಡದ ತಾಯ್ಮೂಲೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಅವರು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಹಾಲನ್ನು ಮಣಭಾರದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಡಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಕುಡಿಯುವುದೆಂತು? ಆ ಕಡಾಯಿ ಚೆನ್ನದ್ದೆ ಆಗಿರಬಹುದು; ಮುತ್ತು ರತ್ನದ ಕೆತ್ತನೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸಿ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವೆ ಆಗಿರಬಹುದು; ಜಗತ್ತಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ಬೆಲೆಯೂ ಇರಬಹುದು. ಹಾಗೆಂದು ಪುಷ್ಟಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ದುರ್ಬಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆ ವ್ಯಾಮೋಹಪೂತನಿಗೆ ಬಲಿಗೊಡುವುದೇನು? ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಆ ಹೊಂಗಡಾಯಿಯ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ತಬ್ಬಿ, ನೆಕ್ಕಿ, ಚೆನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣಿನ ತಳುಕನ್ನೆ ನಾಲಗೆಯ ತುಷ್ಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಭ್ರಮಿಸಿ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಬಲಿಷ್ಟರಾದವರು, ಅಥವಾ ಬದುಕಬೇಕು ಬಾಳಬೇಕು ಎಂಬ ಹೇರಾಸೆಯ ಕೆಚ್ಚಿಗೆ ತುತ್ತಾದವರು, ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಲಿಷ್ಟರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ಕಡಾಯಿಯನ್ನು ಎತ್ತರಲಾರದೆ ಎತ್ತಿ ಮೈಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರಡಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಜಜ್ಜಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗಲೂ ಹಿರಿಯರಾದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು 'ಸತ್ತರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ' 'ಚೆನ್ನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಾಯುವುದು ಪುಣ್ಯವಲ್ಲವೆ?' ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ! ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು ನೂಕುವುದರಿಂದಲೂ, ಅವರು ಬೆರಳತ್ತಿ ತೋರುವ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯುವ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಮೊದಲಾದ ಭವಿಷ್ಯ ವೈಭವದ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಂದಲೂ, ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದರೆ ಒದಗುವ ಪೈವೇಟ್ ಟ್ಯೂಷನ್ ಆದಿ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಕಡಾಯಿಯನ್ನೆತ್ತಿ, ಅದರ ತಳದ ಹಾಲನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಹೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಹಾಲಿನ ಅರ್ಧವನ್ನು ಮೈಮೇಲೆಯ ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡು, ಉಳಿದರ್ಧದಿಂದಲೇ ತಾವೂ ತೃಪ್ತರಾಗಿ, ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ನಿರಾಧಾರ ತೃಪ್ತಿಗೂ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಗು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಪೂತನಿಯ ಜೀವವನ್ನೆ ಹೀರಿ ಬೆಳೆದು, ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬರುವಂತಾದಾಗ, ನಾವು ಶತಮಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನಾಲ್ಕಾರು

ವಿಭೂತಿಪುರುಷರನ್ನೂ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳನ್ನೂ ತೋರಿ, ನಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಮೋಹಾಂಧವೂ ಅವಿವೇಕವೂ ಅಜ್ಞಾನವೂ ದೇವರೆ ಬಲ್ಲ! ಅಥವಾ 'ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ'ಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಣಿ ಹೇಳುವವರ ಆಶೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿದೆಯೊ ಏನೊ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು!

ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಪ್ರೌಢ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಕೂರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಐದರಿಂದ ಹತ್ತರವರೆಗೆ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನುತೀರ್ಣರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಎರಡು ವಾಕ್ಯ ಬರೆಯಲಾರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಾದಿ ಪ್ರಗಲ್ಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕರಿತು ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ತನಗೆ ಬರದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾರದೆ ತಪ್ಪುತಪ್ಪಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲವೆ, ಲಾಟರಿಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಹಾಗೆ, ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಸಿ, ಅದನ್ನು ಉರುಹೊಡೆದು, ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅವೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಥವಾ ಅವುಗಳಿಗೆ ದೂರಸಂಬಂಧಿಗಳಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ಬಂದಿದ್ದರೆ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಇಳಿಸಿ, ಗೆದ್ದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಥಮವರ್ಗವನ್ನೂ ಗಳಿಸುವುದುಂಟು! ಅಂದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆ ಜ್ಞಾನದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲ; ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಅದೃಷ್ಟದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೆ ಹತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಓದುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಾವಿರ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮುಂದುವರಿದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳೂ ಕಡೆಗೆ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಉತ್ತಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮನೆತನಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈಗ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳು ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಲಿಗಳ ಮಕ್ಕಳಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಬರುವ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರಂತೆ ಪೈವೇಟ್ ಟ್ಯೂಷನ್‌ನ ಕವಾಯಿತು ಕೊಡಲಾರದ ಮಧ್ಯವರ್ಗದ ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಕ್ಕಳು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಹದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವಷ್ಟು ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಆ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾವುವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ವಾತಾವರಣವೂ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ಮಕ್ಕಳ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾಜ್ಞಾನ ಯಾವ ಮಟ್ಟದ್ದಾದೀತು? ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಏನು ವಿದ್ಯೆ ಗಳಿಸಿಯಾರು? ಯಾವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿಯಾರು? ಸಾವಿರಾರು ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ಎರಡು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋತು ನಿರಾಶರಾಗಿ, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕರೂ ಸಮಾಜಕಂಟಕರೂ ಆಗಿ ಮುಯ್ಯಿ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೃತಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಪಾರುಮಾಡಿದರೆ ಅಷ್ಟೂ ಕ್ಷೇಮವಾಗುತ್ತದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೋಧಕ ಭಾಷೆಯಾಗುವಷ್ಟು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ? ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪರಿಭಾಷೆಯ ಪದಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಪದಗಳಿವೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಂದಾಯೆ? ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಶೇಷ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೂ ಸಂಶೋಧನೆಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಉನ್ನತ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಿವಿಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಇನ್ನಾವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ? ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಉನ್ನತ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಸಾರ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆ ಬೇಡವೆ? ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವಲ್ಲವೆ? ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೆ ಜಾತಿಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಒಂದೆ ಭೂಮಿಕೆಗೆ ಸೇರಿದವೂ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾವು ಕೊಡಬಹುದಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬರಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆವಶ್ಯಕ, ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯಬೇಕು, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ತಲೆಯ ಮೇಲೂ ಹೇರಬೇಕು, ಎಂದು ಉಹಿಸುವುದು ಅವಿವೇಕದ ಪರಮಾವಧಿಯಾದೀತು. ಒಂದು ದೇಶ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಗಲಿ ಹಿಂದಿಯಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೆ? ಎಷ್ಟು? ಏಕೆ? ಎಂಬುದಾವುದನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ವರ್ತಿಸಿದರೆ, ತೇನ್‌ಸಿಂಗ್ ಹಿಮಾಲಯದ ಶಿಖರೋನ್ನತಕ್ಕೆ ಏರಿ, ತಾವೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಗೌರವ ತಂದರು; ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅಂತಹ ಸದವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು; ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಪರ್ವತಾರೋಹಣವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂದಷ್ಟೇ ಮೂರ್ಖತನವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಸಮಾನವಾದುದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಜೀವಿತೋದ್ದೇಶವೂ ಒಂದೆ ತೆರನಾದುದಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿತೋದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ರುಚಿ ಅಭಿರುಚಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹಬಲ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ವರ್ಗಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸಾಧನಸಿದ್ಧತೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪದರಿಂದಲೇ ಪರಮಾವಧಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿವೆ. ಎರಡೂ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಸಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಾಂಗವನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ವಿಷಯ ಯಾವುದೆ ಆಗಲಿ, ಪ್ರಾಚೀನವೆ ಆಗಲಿ ನವೀನವೆ ಆಗಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವೆ ಆಗಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವೆ ಆಗಲಿ, ಪಂಪಕಾಳಿದಾಸರೆ ಆಗಲಿ ಅಣುಶಕ್ತಿ ರೇಡಾರ್‌ಗಳ ಆಗಲಿ, ಅದನ್ನು

ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ವಿಶೇಷಜ್ಞರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕವರ್ಗದವರು ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಹೆಬ್ಬೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಜರ್ಮನ್ ಅಥವಾ ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆಗಳು ಏನೇನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲವೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಷ್ಟೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಂತಹ ಸಂದೇಹಗ್ರಸ್ತನಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸುತ್ತೇನೆ, ಏಣ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ, ಎಷ್ಟು ವಿವಿಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಸೂಚಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು: ಆರೋಗ್ಯ, ಅದರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ; ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನ; ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ; ಜಗತ್ತುಗಳ ಹುಟ್ಟು ಸಾವು; ಶಕ್ತಿ; ಪದಾರ್ಥ ವಿಜ್ಞಾನ; ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ; ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ; ಪಂಚಾಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ; ಬೀಜಗಣಿತ; ಬೀಜ ರೇಖಾಗಣಿತ; ಕಲನಶಾಸ್ತ್ರ; ಭೂವಿಜ್ಞಾನ; ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಚರಿತ್ರೆ; ವಿಜ್ಞಾನಮಂಜರಿ; ಗೃಹ ವಿಜ್ಞಾನ; ನಕ್ಷತ್ರ ದರ್ಶನ; ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ಅಗೋಚರ ಶತ್ರುಗಳು; ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೇಶ; ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ವೈಭವ; ಬೆಳಕು; ಶಬ್ದ ಪ್ರಪಂಚ; ಕೃತಕ ರೇಷ್ಮೆ; ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅದರ ರಕ್ಷಣೆ; ರಕ್ತ; ಕೀಟಗಳು; ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು; ಅಲೆಗಳು; ಬಟ್ಟೆಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ; ವಿಶ್ವವಿಸರಣ; ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಣ್ಣುಗಳು; ಶಿಕ್ಷಣ ತತ್ವದರ್ಶನ; ಹೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಶುಪೋಷಣೆ; ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ; ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಉಪಯೋಗ; ರೇಡಾರ್; ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ; ಲೋಹವಿದ್ಯೆ; ಖಗೋಲ ವಿಜ್ಞಾನ; ಜೀವದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನೆ; ವಿಜ್ಞಾನ; ಹಣ ಪ್ರಪಂಚ; ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಸಂದೇಹ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಪರಿಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರ. ಉರಿಗೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೊಂದು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೊಂದು ಪರಿಭಾಷೆ ಇರುವುದಾದರೆ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಲಿ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಅಸಂಭವ; ಪ್ರಗತಿಹೊಂದುವುದಂತೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಎಂಬ ಅನಿಲ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಾಣವಾಯು' ವಾಗಿ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಆಮ್ಲಜನಕ'ವಾಗಿ, ಇನ್ನೊಂದೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಅಗ್ನಿವಾತ'ವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನದ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಅಂತಹ ಅವಿವೇಕಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವಾಗಲಿ ಭಾರತದ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತವಾಗಲಿ ಹೋಗದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತಾವಶ್ಯಕ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದು ವ್ಯರ್ಥಸಾಹಸ. ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ; ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ವ ಸಮಾನವಾಗಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಹೊರತು ಉಳಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಪರಿಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು ಉಚಿತ. ಅಲ್ಲದೆ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಸಾವಿರಾರು ಪರಿಭಾಷೆಯ ಪದಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಅವುಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತೀಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಒಂದು ಮೋಟಾರು ಕಾರನ್ನು ರಿಪೇರಿಮಾಡುವ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಅಥವಾ ನಡೆಸುವ ಡ್ರೈವರ್ ಅಥವಾ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವ ಕ್ಲೀನರ್,

ಅವನಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಗಂಧವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಯಂತ್ರದ ಭಾಗೋಪಭಾಗಗಳ ಸಾವಿರಾರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು, ಭಾಷಾಂತರದ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗದ, ಎ ಕಡೆಗೆ ಆ ಪದಗಳು ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯವೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಅಥವಾ ಗಮನಿಸದೆ, ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರ್ಪವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಮಿಲ್ಡನ್ ಕಾರ್‌ಲೈಲಾದಿಗಳನ್ನೆ ಓದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಿಳಿದು, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪಾಸುಮಾಡಿ, ಆ ಅರ್ಹತೆಯ ತರುವಾಯವೆ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಬಿ.ಇ. ಪಾಸುಮಾಡಿ, ತರುವಾಯ ಕಾರು, ಲಾರಿ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರಿನ್ನೂರೂ, ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಐನೂರೂ ಅಂತಹ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆವಷ್ಟೆ! ಅಂತೆಯೆ ವಿವಿಧ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಪರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ನಾವು ಹಾಗೆ ಹಾಗೆಯೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ವ್ಯವಹರಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯೆಗೂ, ಕಾರ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೂ, ಸೌಲಭ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿವೇಕದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ತತ್ತ್ವ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪದಗಳಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೊರತೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದೆ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೆ ವಿಜ್ಞಾನಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿತ ಯಾವನಿಗಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಭಾರತೀಯವಾಗಿಯೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾರ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದುದರ ಅರ್ಥ ಏನು? ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿಯೂ ಕವಿಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತೂ, ಪ್ರತಿಭೆ ರಸಾಸ್ವಾದಾದಿ ಅಲೌಕಿಕಾನುಭವಗಳನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಅಥವಾ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗದೆ ಭಾಷೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ, ಪರಿಭಾಷಿಕ ಪದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮೇಳನೋಚಿತ ಎನಿಸಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವೇನಿತ್ತು?

ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಅಂತಹ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕಚಿಹ್ನೆ ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಿಹ್ನೆ ನಿಮಿರಿ ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಇಷ್ಟೆ! ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಾಳಿಯಂತೆ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗಿನಂತೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳಿನಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಥಮಭಾಷೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ, ಕನ್ನಡವೆ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮವಾಗದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಾಳು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ; ಕನ್ನಡಿಗರ ಏಳಿಗೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ; ಕರ್ನಾಟಕದ ರಚನೆ ಅರ್ಥವಿಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ; ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಲು, ತಾಣವೂ ಅಲ್ಲ, ನಿಲ್ದಾಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸರ್ವಾಂಗೀಣವಾದ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆ ಒದಗುತ್ತದೆ; ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಪುಷ್ಪವಾಗಿ ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಬದುಕಿನ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯೆಯ ಸರ್ವಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚೈತನ್ಯಮಯವಾದ ಜನಜೀವನದ ನೆಲದಿಂದ ಹೊಮ್ಮದೆ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ತೊಗುಹಾಕಿರುವ ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಲಘುಮನೋರಂಜನೆಯ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ದುಃಖದ ಅಮಂಗಳದ ದುರಂತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ

ಕಾರಣವಾಗುವವರೆಲ್ಲರೂ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ, ಚಿರಂತನವಾಗಿ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ: ಕವಿ ಪ್ರವಾದಿಯೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕರ್ಣಾಟಕ (3)

ಆದರೆ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನ ಹಾಗೆ ಆಗಗೊಡಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ದೌರ್ಬಲ್ಯೋಪಮವಾದ ಅತ್ಯಾದಾಯದಿಂದಲೂ ಅತಿದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದಲೂ ಅವರು ಔದಾಸೀನ್ಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದರೆ ತೆಲುಗು ತಮಿಳು ಮಲೆಯಾಳಿ ಮರಾಠಿ ಬಂಗಾಳಿ ಮೊದಲಾದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಸಹೋದರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ತಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಶಾವಾದಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಥಮಭಾಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶ ಪ್ರದೇಶದ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ಕೇಂದ್ರದ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚದೊಡನೆಯೂ ಮತ್ತು ದಿನ ದಿನವೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಯಂತ್ರವಿದ್ಯೆ ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಗಳೊಡನೆಯೂ ಸಂಬಂಧ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಷೆ ಗಳಂತೆಯೇ, ಐಚ್ಛಿಕಭಾಷೆಯಾಗಿ, ಮತ್ತು ಕೆಲವರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸಾಹಿತ್ಯಾಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ, ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ನವಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆದರ್ಶದ 'ಕರ್ಣಾಟಕ'ವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಲನ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಉತ್ಸವರೂಪದ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಈ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಲನ ಉತ್ಸವರೂಪಮಾತ್ರವಾಗಿ ಪರ್ಯವಸಾನ ಹೊಂದುವುದರಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಶ್ರಮ ಜೀವಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಲಾಸಾಧಕರ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಹಸಸಿದ್ಧಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಿಕಷ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಸೋದರ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಲು ಪರಸ್ಪರ ಹೃದಯ ಪರಿಚಯದ ಮತ್ತು ಮೈತ್ರಿಸಾಧನೆಯ ರಂಗವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಬೇಕು. ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯವಾದ ಯಾವ ಮಹೋದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿದೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಬೇಕು. ಕರ್ಣಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಪುರೋಗಾಮಿಗಳಾದ ಹೃದಯದ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೋಧೀಕರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕತೆಯ, ವಿಫಲತೆಯ, ಅಲ್ಪಮನೋರಂಜನೆಯ, ವಿಕೃತ ಕಲ್ಪನೆಯ, ಶೀಘ್ರಕೀರ್ತಿಯ ಅಲ್ಪಪ್ರಯೋಜನದ ವ್ಯರ್ಥಸಾಹಸೋದ್ಯಮದಿಂದ ವಿಮುಖವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ರಕ್ಷಿಸಿ, ಮಹೋದ್ದೇಶದ ಹಾಗೂ ಚಿರಂತನ ಪ್ರಯೋಜನದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಶಿಷ್ಟ ಸಂಕಲ್ಪನಿಷ್ಠವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಸಂಪತ್ತು, ಪರಿಷತ್ತು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ನಿರಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ವೈಭವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ, ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ, ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಲೋಕಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನೂರುಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು ಭಾವಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆ ಇದೆಯೆ? ಮಹಚ್ಛೇತನದ ಅಭೀಷ್ಟೆ ನಿಶ್ಚಯವಾದುದಲ್ಲವೆ? “ಉತ್ಸರ್ಪಿಣೀ ಖಲು ಮಹಾತಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ!” ಉದ್ಧಾರದ ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟಿದವು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವುದೆ ಪತನಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾದೀತು! ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅತ್ಯಪ್ತಿಯಿರಬೇಕಾದ್ದು ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ, ಆ ಅತ್ಯಪ್ತಿ ಆತ್ಮಧಿಕ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರಿ, ಸಾಧಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯದ ಅವಹೇಳನದ ರೂಪಕ್ಕೂ ತಿರುಗಿ, ದೋಷೈಕದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ, ಉತ್ತಮಾಂಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಸೂಯಾಜನ್ಯವಾದ ನಿಂದಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮಮಾಡುವಂತಾದರೆ ಅಂತಹ ಅತ್ಯಪ್ತಿಯನ್ನು ಮನೋವಿಕಾರಸಂಭೂತವಾದ ಒಂದು ರೋಗವನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ರೋಗದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗಿ ಪೂರ್ವಗ್ರಹದೂರವಾದ ಅವಿಕಾರಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ನಿಷ್ಕಪಾತ ವಿಮರ್ಶದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವನ್ನೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಿಟಿಷರ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರದೊಡನೆ ಅವರ ಭಾಷಾಪ್ರಚಾರವಾಯಿತು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಗವಾಕ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೂ ಬೆಳಕು ಬೀರಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದುವು. ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿರದಿದ್ದರೂ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮೋಹಕ್ಕೆ ವಶರಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾವಂತರಾದವರಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿದ್ದರೂ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಹಸದಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದುವು. ಆ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಕಲಿತ ಕೆಲವರಿಂದಲೇ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತೆನ್ನುವುದೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿ. ಆಂಗ್ಲೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈಭವಕ್ಕೂ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೂ ಮಾರುಹೋದ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು ಅದನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿಯೂ ಅನುಸರಿಸಿಯೂ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದುವು. ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ತೊಡಗಿದವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಮಾಚಲ ಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ, ಅವರು ಭಾವವಶರಾಗಿ ಹೊಸದಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವ ಅಪ್ರಬುದ್ಧ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೊಗಸಿಗೂ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೂ ಮೋಹಿನೀಶಕ್ತಿಗೂ ಒಳಗಾಗಿ, ವಶರಾಗಿ, ಅದರ ಆಲ್‌ಫ್ ಶಿಖರಗಳನ್ನೆ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಮತ್ತು ಉನ್ನತತಮಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ, ರಾಜಕೀಯವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕ್ರಮಕ್ರಮೇಣ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಋಜುದೃಷ್ಟಿ

ಮೂಡತೊಡಗಿತು. ಭಾರತೀಯವಾದ ಯಾವ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿವಿಧ ಪ್ರಭಾವಗಳ ತರಂಗತಾಡನದ ಅಚ್ಚೋತ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾನಿಲ್ಲಿ ವಿವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ವಿಚಾರಗಳು ಸಮ್ಮೇಲನದ ಬೇರೆಬೇರೆಯ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದೆರಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಛಾಯೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು; ಇಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಛಾಯೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬರ್ಥದ ಅಸಮಾಧಾನದ ಟೀಕೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾವೂ ಇತರರಾರೂ ಮಾಡದ ಏನಾದರೊಂದು ಹೊಸತನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇನ್ನಾರದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮದೇ ಆಗಿರುವ ಮೂಲಸೃಷ್ಟಿರೂಪದ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ದಾನ ಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈ ಅಸಮಾಧಾನದ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ, ಅಂತಹ ಆಶೆ ಅಂತಹ ಉದ್ದೇಶ ಇರುವುದೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ 'ಒರಿಜಿನಲ್' (ಸ್ವತಂತ್ರಸೃಷ್ಟಿ) ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ ಅತ್ಯಹಂಕಾರದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಿ ಭ್ರಾಂತಿವಿಕಾರವಾಗುವ ಸಂಭವವೂ ಉಂಟು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ, ಅವರ ತಂದೆ, ಅವರ ತಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಕಾಲು ಹಾಕಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಮರಿ ಮಗನಾದವನು ಬೇರೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಹಾಕಲು ತೊಡಗಿದರೆ, ಬಹು ಬೇಗನೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಬಹುದಾದರೂ, ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗನೆ ಎಲ್ಲರ ನಗೆಗೂ ಈಡಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವುದರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಭಂಗತಂದುಕೊಂಡಂತೆಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಒರಿಜಿನಲ್' ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಆತುರದಿಂದ ಲೋಕ ಸಹಜ ಮತ್ತು ನಿಸರ್ಗಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದು ಬರಿಯ ವಿಕಾರಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಪಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಅಂತಃಪ್ರೇರಣೆಯ ವಿಕಾಸಾವಶ್ಯಕತೆಯ ಸಕಾರಣ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕ್ಷಣಿಕ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ವಿಕಾರ ರಚನೆಯಾದೀತೆ ಹೊರತು ನೂತನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವತಂತ್ರದ ಎಂದು ತೋರುವ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪರತಂತ್ರತೆ ಅನ್ಯಪರತಂತ್ರತೆ ಇದ್ದೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವಿಮರ್ಶಕನೊಬ್ಬನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ: 'ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಾಕವಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಏನು ಕಾಣುತ್ತದೆ? ಒಬ್ಬನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಕೈ!' ಅರ್ಥ ಪರಿಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಈ ವಿಮರ್ಶಾಕ್ರಿಯೆ ತುಮಬ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಮನುಷ್ಯ ಪರಸ್ಪರೋಪಜೀವಿ. ಆದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯಸಾಧಾರಣ; ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಲ್ಲವಾಗಿರುಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಶೇಷವ್ಯಕ್ತಿ; ಮನುಷ್ಯತ್ವದಿಂದ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣನಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ವಿಶೇಷ; ಸಾಧಾರಣತೆಯ ಪರತಂತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೇ ಅನನ್ಯಪರ ತಂತ್ರತೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪರಮಾವಧಿ ಈ ಅನನ್ಯಪರತಂತ್ರತೆಯೇ ವಿನಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ.

ಪಂಪ ಹರಿಹರ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಕಾಳಿದಾಸ ಮಿಲ್ಲನ್ ದಾಂತೆ ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್ ಮೊದಲಾದ ಸ್ವತಂತ್ರಪ್ರತಿಭೆಯ ಉದ್ಭವ ಕವಿಗಳು ಅಲಂಕಾರ ವಸ್ತು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಾಂಶ ಚಿಂತನಾಂಶ ಕಲ್ಪನಾಂಶ ರೂಪಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಿಗೆ ಋಣಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಬರಿಯ ಛಾಯೆಗಳೇ? ತಂದೆತಾಯಿಯರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿರುವ ಮಗನ ಮೈ ಬರಿಯ ಛಾಯೆಯೇ? ಅವನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವಿಯಲ್ಲವೆ? ಅವನು ತನ್ನ ಕರ್ಮಸಂಸ್ಕಾರ ಆಸೆ ಆಶಯ ಜೀವಿತೋದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಅವನಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾತ್ಮವಿಲ್ಲವೆ? ಲೋಕ ಅವನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಾದರೂ ಏನನ್ನು? ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳೆದು, ತನ್ನ ಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೇಷತ್ವದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೂ ಕಾರಣನಾಗಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲವೆ? ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೆ: ಅಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಯಾವ ಕೃತಿಯೂ ತಾನು 'ಛಾಯೆ' ಯಾದೆನೆಂದು ನಾಚುವುದು ಬೇಡ. ಅಂತಹ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಿದಾತನು ಕೃತಕೃತ್ಯನೆ ಹೌದು. ಕೃತಿಯ ಸಜೀವತ್ವಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದುದು ಸ್ವಾನುಭವ, ತನ್ನದೆ ಆದ ಹೃದಯಾನುಭವ. ಆ ಅನುಭವನೈಜತೆ ಒಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯೆ. ಆ ಅನುಭವ ಹಿಂದಾರೂ ಪಡೆಯದ ಅನುಭವವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದೂ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಕೃತಿಕಾರನ ನಿಜವಾದ ಅನುಭವವಾಗಿರಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಕರಣ, ಅನುಸರಣ, ಛಾಯೆಗಳ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯೂ ವಿಪುಲವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಂತೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯರೂ ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಕೃತಿಗಳೂ ಮೈದೋರಿವೆ. ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ: ಪೂರ್ಣಪರಿಣತ ಸ್ಥಿತಿಗೇರಿರುವ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಕೋಡುಮೂಡಿಸುವ ಕೃತಿಗಳೂ ಕವನ, ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣಕತೆ, ನಾಟಕ, ಕಾವ್ಯ, ಮಹಾಕಾವ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿವೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ವಿನಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡೆಯಬಹುದು; ಆದರೆ ರಿಕ್ತರಂತೆ ಕುಗ್ಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಎಂತಹ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ನಾಗರಿಕತೆಗೇರಿದ ಯಾವ ದೇಶದ ಎಷ್ಟು ಮುಂಬರಿದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದೆಲ್ಲ ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಭಾಗ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ ತನ್ನ ದಿನದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಮಡಿಯುತ್ತದೆ. ಅದು ದೈನಂದಿನ ಆಯುಃಪರಿಮಾಣದ್ದು. ಕೆಲವು ಭಾಗಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹೊಸ ನೀತಿಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶ ನೆರವೇರಿದೊಡನೆಯೆ ಅದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗ ತತ್ಕಾಲ ದೇಶ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿ, ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಜೀವವಾಗಿರುವ ತನಕ ಬಾಳಿ, ಕ್ರಮೇಣ ಜನಮನದಿಂದ ವಿಸ್ಮೃತವಾಗಿ ತರುವಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಅಥವಾ ಪಂಡಿತ ವಿಶೇಷಾಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಚಿರಕಾಲಿಕ ಆಶೆ ಆದರ್ಶ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ನಿತ್ಯಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ನೀರೆರೆಯುವ ಹೊಂಗಿಂಡಿಗಳೂ ಹೊಂಗಡಗಳೂ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ನಿತ್ಯಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೂ ಸಮಾನ ಸಾರ್ಥಕವಾದುವೆ. ನಿತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೆ ಪತ್ರಿಕಾಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ನಿತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಮಾಡಲು

ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಅವೆರಡೂ ಸಾರ್ಥಕವೆ. ಅದರ ಧರ್ಮ ಬೇರೆ; ಇದರ ಧರ್ಮ ಬೇರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮ ಬೇರೆ; ಇದರ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮ ಬೇರೆ.

ಆದಕಾರಣ ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಂತೆ ಭಾವಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ಸೋಪಾನಪಂಕ್ತಿಯಂತೆಯೇ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಯಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಸಮಾನ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದುದೆಂದಾಗಲಿ ಸಮಾನ ಯೋಗ್ಯವಾದುದೆಂದಾಗಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಬೆಲೆಕಟ್ಟಿ, ಒಂದನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ತೆಗಳುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಆಯಾ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನ ತನ್ನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯವೆ.

ವಿವಿಧ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರಿ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಬಯಸುವುದೂ ತಪ್ಪು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರಿಂದ ಪ್ರಣೀತವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ತರುಣರ ಮತ್ತು ಯುವಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದ 'ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆ' ಯಂತಹ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಯುರೋಪೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಭ್ರಾಂತಿಗಳಿಂದ ಆವಿಷ್ಟರಾಗದೆ ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಿರುವುದು ಲೇಸು. ರಸಾನುಭವವೇ ಕಾವ್ಯದ ಪರಮ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಅದನ್ನು "ಸಕಲ ಪ್ರಯೋಜನಮೌಲಿಭೂತ" ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸಕರ ಮತವನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ. 'ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆ'ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ದುಮುಕಿದರೆ ಅನರ್ಥವಾದೀತು. ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಲಂಕಾರಿಕರು ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಗಂತವ್ಯ ಮತ್ತು ಗಮ್ಯವನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಕಲೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮದ ವಿಕಾಸದ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉದ್ಧಾರದ ಒರೆಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಉಜ್ಜಿಯೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ: ಬರಿಯ ಮನೋಲಾಸದ ಅಥವಾ ಸುಖಾಸ್ವಾದನೆಯ ದೃಷ್ಟಿ ಮಾತ್ರದಿಂದಲ್ಲ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿರುವಂತೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೂ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿವೆ. ಸಮಾಜಸುಧಾರಣೆ, ನೀತಿಬೋಧೆ, ವಿಚಾರಪ್ರಚೋದನೆ, ಮತವಿಡಂಬನೆ, ಮತಪ್ರಶಂಸೆ, ಸ್ವಮತಶ್ಲಾಘನೆ, ಅನ್ಯಮತಖಂಡನೆ, ಸ್ವಜಾತಿ ಸಂಕೀರ್ತನೆ, ಪರಜಾತಿ ನಿಂದನೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಪ್ರಸಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾ ಪ್ರಚಾರ, ಸಮನ್ವಯ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ, ಸರ್ವೋದಯ, ಸಮದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಪ್ರದಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ದುಷ್ಟೋದ್ದೇಶಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೂ ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಜ್ಞಾನ ಛಂದೋಬದ್ಧವಾಗುವಂತೆ ಮೂರ್ಖತೆಯೂ ಛಂದೋಬದ್ಧವಾಗಬಲ್ಲದು. ಸೌಂದರ್ಯ ಛಂದೋಬದ್ಧವಾಗುವಂತೆ ವಿಕಾರವೂ ಆಗಬಲ್ಲದು. ಸೊಗಸಾಗಿ ಛಂದೋಬದ್ಧವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದು ಪೂಜ್ಯ, ದಿವ್ಯ, ಗ್ರಾಹ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಸರ್ವಶ್ಲಾಘ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಸಮಾಜವನ್ನಾಗಲಿ ದೇಶವನ್ನಾಗಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಉತ್ತಮತೆಯ ಕಡೆಗೊಯ್ಯುವ ಉದ್ವೇಗಮುಖಿಯಾದ ಉದ್ಧಾರಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಗ್ರಾಹ್ಯ, ಸ್ವೀಕಾರಯೋಗ್ಯ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಧೋಮುಖಿಯಾದುದು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೆ

ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿರಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಖಂಡನೀಯ. ಅದರ ದಮನಕ್ಕೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಅಡ್ಡಬರಬಾರದು; ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಶ್ರೀಗೆ ಗ್ಲಾನಿ.

ನಮಗೆ ನಾನಾ ಪ್ರಯೋಜನದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ನಾನಾರೀತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವೆಂದು ತೋರುವ ಮೂರನ್ನು ನಿವೇದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ: ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸೆಕ್ಯೂಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದೇವೆ, ಎಂದರೆ ಧರ್ಮಬಾಹಿರ, ಮತವಿದ್ದೇಷಕರ, ನಾಸ್ತಿಕ ಅಥವಾ ಚಾರ್ವಾಕ ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ; ಸಮನ್ವಯರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದರ್ಥ. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳೂ ಸತ್ಯದೆಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಥಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಮತವಾಗಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮತವನ್ನು ನಿಂದಿಸಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳೂ ದೇವರೆಡೆಗೆ ದಾರಿಗಳೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತಾಂತರಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಅರ್ಥಬರ್ಬರ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದಾರಿಗಳನ್ನರಿತು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಂತನೆಡೆಗೆ ಸಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅನ್ಯಮತಗಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅರಿತು, ಇತರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ಬೆರೆತು, ಭಾಗವಹಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಹೋದರಭಾವವನ್ನೂ ಐಕಮತ್ಯದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸದ ಹೊರೆಯ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಯ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮೂರು ವೀಸ ಪಾಲು ಸಾಹಿತ್ಯದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ಲೇಖಕನಾಗುವವನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶಾಲಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ತೇಗಿನಲ್ಲಿ ಹೊರ ಬೀಳುವುದು ನಾವು ತಿಂದುದರ ವಾಸನೆ ತಾನೆ!

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ: ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಥವಾ ಸರ್ವ ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಗುರಿ ಸರ್ವೋದಯ. ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರ ಏಳಿಗೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮ, ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನ ಎಂಬುದು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಋಷಿವಾಣಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಮತೆ ಮತ್ತು ಸಮದರ್ಶನ ಭಾರತೀಯರ ಧರ್ಮಜೀವನದ ಅಡಿಗಲ್ಲು. ಆದರೆ ನಾನೂ ನೀವೂ ಒಂದೆ ಎಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಜೇಬಿಗೆ ನೀವು ಕೈ ಹಾಕಿದಾಗ ಒದಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ! ಎಲ್ಲರೂ ದೇವರ ಮಕ್ಕಳೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಆದಷ್ಟು ಲಾಭ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಬಂಡವಾಳಗಾರನಾಗಿ, ತನ್ನ ಬಂಡವಾಳದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 'ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಧನಕ್ಕೆ ಆಸೆಪಡಬಾರದು!' 'ದೇವರು ಕೊಟ್ಟುದರಲ್ಲಿಯೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದಿರಬೇಕು!' 'ಸುಖಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಧನವಲ್ಲ ಮನ!' ಎಂದೆಲ್ಲ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಬಿಟ್ಟು, ಸಾಮಾನ್ಯಜನಕ್ಕೆ ಧರ್ಮದ ಆಫಿಮು ತಿನ್ನಿಸುವ ಕಾಲ ಹಿಂದಾಯಿತು. ಈಗ ಜನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ರಾಜಕೀಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಪಕ್ಷಸಮರ್ಥನೆಯ ಚುನಾವಣಾಪ್ರಚಾರದ ಭಾಷಣಗಳಿಂದಾದರೂ ಅರಿಯತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಜಮೀನುದಾರರೂ ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಬಂಡವಾಳಗಾರರೂ ದಿನದಿನವೂ ಉಚ್ಚಕಂಠದಿಂದ ಘೋಷಿತವಾಗಿ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳಗೂ ನುಗ್ಗಿಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಹೊಸ ಹೊಸ ತತ್ತ್ವಗಳ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯ ದರೋಡೆ ಎಂದೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ದರೋಡೆಯಲ್ಲ; ಹಿಂದೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದ ದರೋಡೆಯನ್ನು ಈಗ ಕಾರ್ಮಿಕ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ

ಹಂಚುವ ವಿಧಾನ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವುದನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಲೌಕಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಹೃದಯದ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ: ಮಾನವನ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಪ್ರಜ್ಞಾವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಿತ್ತಿ ರೂಪವಾಗಿರುವ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯ ರಸಸ್ಯಂದಿಯಾದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ. ತತ್ತ್ವದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಾರುತ್ತಾ ಸಾಧಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಆಯಾ ಯುಗದ ಧರ್ಮವಿಕಾಸದ ಸ್ವರೂಪಾನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿ, ಸಿದ್ಧಪುರುಷರಾಗಿ, ವಿಶ್ವಮಾನವರಾಗಿ, ಪೃಥ್ವೀತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಪರಾಶಕ್ತಿಯ ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಪಮಾನವ ಭೂಮಮಾನವನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಿ ಹೋದ ಋಷಿ ರಸ ಋಷಿವರೇಣ್ಯರೂ ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಶ್ವಮಾನವ ರಚನೆಯ ನಮ್ಮ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಉದ್ಧಾರೋದ್ಯಮಗಳ ಮತ್ತು ಸುಖ ಸಾಧನೆಯ ಸಾಹಸಗಳ ಅಂತರಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಪ್ರೇರಣೆ. ಈ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿ ದೇಶ ಕಾಲ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ ಜಾತಿ ವರ್ಣ ಪಕ್ಷ ಪಂಥ ಸಿದ್ಧಾಂತಾದಿ ಎಲ್ಲ ತೆರನಾದ ಸೀಮೆಗಳನ್ನೂ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಅತೀತವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅನಿಕೇತನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ನಿತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿ ಜನಾಂಗ ಜನಾಂಗಗಳ ನಡುವೆ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ನಿಂತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿ, ಮಾನವನಿಂದ ಮಾನವನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷುದ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಗೈದು, ಶಾಶ್ವತವೂ ಸರ್ವ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಸಿದ್ಧಿಕಾರವೂ ಆಗಿರುವ ನಿತ್ಯಶಾಂತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಸಕಲ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಶಿಖರಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಜಗತೀಚೇತನಯನ್ನೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಹೃದಯಾತ್ರಿ ಸಾಹಿತ್ಯಹೈಮಾಚಲ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತುತ್ತತುದಿಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ಈ ಕೈಲಾಸಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಮಾನವತ್ವ ದೇವತ್ವದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಸಾರ್ಥಕ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಸಾಹಿತಿ ಯಾವ ತತ್ತ್ವವನ್ನಾಗಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಅದನ್ನೊಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮೂರುಹೊತ್ತೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬರೆಯತೊಡಗಿದರೆ ರಸಾತ್ಮಕವಾದ ಕೃತಿ ಮೂಡಲಾರದು. ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಹೊಲಗದ್ದೆ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಹಸುರು ಚಿಗುರು ಸೊಪ್ಪು ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಮೇದು, ತಿಂದು, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬಂದು, ಮಲಗಿ ಮೆಲುಕುಹಾಕಿ, ಹೊತ್ತರೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕರುವಿಗೆ ಕೆಚ್ಚಲು ಸೊರಸುವಂತೆ, ಸಾಹಿತಿಯಾದವನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಭಾವಮಯವಾದ ಚಿತ್ತೋಶವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ, ವಿದ್ವಜ್ಞನ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ, ಲೋಕಾನುಭವದಿಂದ, ಸ್ವಂತ ಚಿಂತನ ಧ್ಯಾನ ಸಾಧನಾದಿಗಳಿಂದ ಸುಪುಷ್ಟವನ್ನಾಗಿ, ಸುವಿಸ್ತೃತವನ್ನಾಗಿ, ಶ್ರೀಮಂತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಅನುಭವವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಆತನ ಚೇತನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಪ್ರಾಣ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಯಕ್ತಿ, ಯಾವ ಗುಣವೂ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಯಾವ ಗುಣವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮೈದೋರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ನಿರ್ಗುಣವಾದ ಒಂದು ಚಿತ್‌ತಪಸ್‌ಶಕ್ತಿ, ಆವಿರ್ಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ರಸಕೃತಿ.

ಗೋವು ಮೇಯುವ ಯಾವುದೆ ಆಹಾರವಾಗಿರಲಿ ರಸಮಾರ್ಗಸಹಜವಾದ ಅದರ ಕೆಚ್ಚಲಿನಿಂದ ಬಂದಾಗಲೆ ಕ್ಷೀರವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ದಾರಿಗಳಿಂದ ಬಂದಾಗ ಗೋಮಯವಾಗಬಹುದು, ವಮನವಾಗಬಹುದು, ನೆತ್ತರಾಗಬಹುದು, ಸ್ವೇದವಾಗಬಹುದು; ಆದರೆ ಅಮೃತವಾಗಲಾರದು. ಗೋಮಯಾದಿಗಳಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೆಲೆ, ಬೇರೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವೇ ಬೇರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಹಿತಿಯ ತಾತ್ವಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಏನೆ ಇರಲಿ, ಆತನ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತೀಯ ಆರ್ಥಿಕಾದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆದರ್ಶಗಳೂ ಆಲೋಚನೆಗಳೂ ಏನೆ ಆಗಿರಲಿ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಗೋವಿನ ಆ ಪೀನಪಯೋಧರಸದೃಶವಾದ ಆತನ ರಸಮಯ ಚಿತ್ತೋಶದಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿ ಬಂದಲ್ಲದೆ ಅಂತವಸ್ತುವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರಸಮಯ ಚಿತ್ತೋಶದಿಂದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದುದಲ್ಲ ಗೋಮಯಾದಿಗಳಂತೆ ಅನ್ಯಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಗಳಾದ ಆರ್ಥಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಮತೀಯಾದಿ ಭೂಮಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಫಲಕೃತಿಗಳಾಗಬಹುದೆ ವಿನಾ ನಮಗೆ 'ಯಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಚಾಪರಂ ಲಾಭಂ ಮನ್ಯತೇ ನಾಧಿಕಂ ತತಃ' ಎಂಬಂತಹ ಅಮೃತವೀಯಲಾರವು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಲೋಕಾನುಭವಗಳನ್ನೂ ರಸಾನುಭವಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಚಿದ್ಯಂತ್ರರೂಪಿಯಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸವಾಧಾರಮೂಲದಂತಿರುವ ಸಾಹಿತಿ ಮೊದಲು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೆ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿ ಒಂದು ಆಚಾರ್ಯಚೇತನದ ಜೀವಿತ ಸಮಸ್ತದ ಸಾರ ಸರ್ವಸ್ವ ಎಂದು ಮಹಾಕವಿಯೊಬ್ಬನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವ ಜೀವನಗೋಕ್ಷಿರೋಪಮ; ಲೋಕದ ಕಹಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಅಥವಾ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಅಮೃತಪಾನಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಆಶಿಷ್ಠರನ್ನಾಗಿ ದೃಢಿಷ್ಠರನ್ನಾಗಿ ಬಲಿಷ್ಠರನ್ನಾಗಿ ಮೇಧಾವಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. 'ಯಸ್ಮಿತ್ ಸ್ಥಿತೋನ ದುಃಖೇನ ಗುರುಣಾಪಿ ವಿಚಾಲ್ಯತೇ' ಎಂಬ ಆನಂದಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತದೆ.

“ಸಂಸಾರದ ವಿಷವೃಕ್ಷದಿ ಹಣ್ಣೆರಡುವೆ ಅಮೃತೋಪಃ
ಕಾವ್ಯಾಮೃತದಾಸ್ವಾದನ ಮೇಣ್ ಸಜ್ಜನ ಸಲ್ಲಾಪ!”

ಎಂಬರ್ಥದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸುಭಾಷಿತವೂ ಇದನ್ನೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ. ಸಂಸಾರವು ವಿಷವೃಕ್ಷದಂತಿದ್ದರೂ ಅದು ಆಸ್ವಾದ್ಯ; ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡಾದರೂ ಅಮೃತಸದೃಶವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳಿವೆ: ಒಂದು ಸಜ್ಜನಸಲ್ಲಾಪ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾವ್ಯಾಮೃತಾಸ್ವಾದನ.

ಸಾಹಿತಿಗೆ ಕವಿಗೆ ರಸಖುಷಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಈ ಸಿದ್ಧತೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ದೀರ್ಘ ತಪಸ್ಯೆ. ಅವನ ಬದುಕಿನ ವೃಕ್ಷ ಮುಗಿಲತ್ತ ಆಕಾಶದತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ತಾಯಿಬೇರು ಆಳವಾಗಿ ಇಳಿದು, ಕವಲುಕವಲಾಗೊಡೆದು, ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರಸರಿಸಿ, ಆಹಾರ ಸತ್ತಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ತಾಯಿಬೇರಿನ ಕವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯೋಪಕರಣಗಳಂತಿರುವ ಮೂರನ್ನು ನಾನು ನಮ್ಮ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನ ತರುಣರ ಮುಂದಿಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಭಾರತೀಯವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಾರಗ್ರಾಹಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಗ್ಗವಲು ಇಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಭಾರತೇತರವಾದ ಉದ್ದಾಮ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಾರಗ್ರಾಹಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು; ಕರ್ನಾಟಕದ

ಭಾಷೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಾರ ಮಾತ್ರವನ್ನಲ್ಲದೆ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅರಿಯುವ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಸಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು. ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಮೂರಾದರೂ ಭಾಷೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಕನ್ನಡ; ಇನ್ನೊಂದು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತ; ಮತ್ತೊಂದು, ಸದ್ಯದ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್. ಬಹುಶಃ ಕೆಲವು ಕಾಲದಮೇಲೆ, ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಹೆಗಲೆಣೆಯಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ನಮಗೂ ನಡುವೆ ಕಾಲುವೆಯಾಗಬಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸೇತುವೆಯಾಗಬಲ್ಲ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿದೇಶೀಯ ಭಾಷೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತೂಕವಾದ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕಾಲ ಬಾಳುವ ಸತ್ತ್ವವುಳ್ಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಯಾವ ತರುಣನಾಗಲಿ ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ದೂರನಾಗಿಯೂ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೂ ಸಹೃದಯ ರಸಾಸ್ವಾದನೆಗೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಒಂದು ವಿಚಾರದತ್ತ ತಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂಬುದೇನೂ ನಿಜ; ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಮರ್ಶೆಯ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದು ಇತರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ನಿರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜನತಾಹೃದಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ ವಿಮರ್ಶೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದ್ದೇಶ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನ, ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಕಾರಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯಸತ್ವದ ವಿವಿಧಾಂಗಗಳು ಮೊದಲಾದ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಸಾಹಿತಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ರಚನೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಚಕನ ಅಥವಾ ಸಹೃದಯನ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಮರ್ಶೆ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾರ ಅಭಿರುಚಿ ಹಳೆಯ ರೀತಿಯ ಸುಪರಿಚಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದಲೆ ಇದುವರೆಗೂ ತೃಪ್ತಿಪಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸದು ಮೊದಮೊದಲು ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಅಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನಿಜವಾದ ಸತ್ತ್ವಾಂಶ ರಸಾಂಶಗಳು ಇರುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಅಕೃಪಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯದು.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಹಳೆಯದರ ಹಳೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ಹೊಸತು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಮೀಮಾಂಸಕನ ಮುಂದೆ ಗುರುತರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಜನತೆ ಇದುವರೆಗೆ ಒಂದು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ಒಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಒಂದು ಗೌರವದಿಂದ, ಒಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಓದುತ್ತಾ ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಾ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಪವಿತ್ರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಥಾನಯಕಾದಿ ಪಾತ್ರಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ನಡೆದ ನಡೆ, ನುಡಿದ ನುಡಿ, ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ, ಬೋಧಿಸಿದ ಉಪದೇಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಸಿದ್ಧವಾದ ಒಂದು ಸ್ವೀಕಾರಬುದ್ಧಿ ಇದುವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಒಂದು ವಿಚಾರದೃಷ್ಟಿ ಉದ್ದೀಪನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ನಂಬುಗೆಗಳನ್ನೂ, ಅವು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿರಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ಪೂಜ್ಯವಾಗಿರಲಿ, ವಿಚಾರ ನಖದಿಂದ ಕೆರೆದುನೋಡುವ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರಮತಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಸ್ತಪ್ರಸಾರ

ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಆ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೈವೀಪಾತ್ರಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸು ಅದ್ಭುತ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ನಂಬಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಒಂದು ಶಿಶುಸಹಜ ಮುಗ್ಧತೆ ಜನರಿಂದ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಮೌಢ್ಯಭಂಗಿಯನ್ನು ನಾವು ಶ್ರದ್ಧೆ ಎಂದು ಕರೆದೂ ದಿನ ದಿನವೂ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ವಿಚಾರದೀಪ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉಳಿಗತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಬುದ್ಧಿಯ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಬತ್ತಿಹೋದಮೇಲೆ ಜನರು ಆ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಆ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೂ ಆ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ಕವಿಕಲ್ಪಿತ ಮಿಥ್ಯೆಗಳೆಂದೂ ಬರಿಯ ಕಲ್ಪನಾವಿಲಾಸದ ಒಂದು ಸೊಗಸಿಗಾಗಿ ಓದತಕ್ಕವೆಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈಸೋಫನ ಕತೆಗಳನ್ನೆಂತೂ ಅಂತೆ ಬಾಲಕರಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಈಗ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಅಪಘಾತ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅಂತಹ ಅಪಘಾತದಿಂದ ನಮ್ಮ ಅನರ್ಘ್ಯರಸಭಂಡಾರದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದೆಂತು? ಅವುಗಳ ರಸಕೋಶದಲ್ಲಿರುವ ದರ್ಶನ ಜ್ಯೋತಿಯೂ ಶಕ್ತಿಯೂ ಮಾನವ ಹೃದಯಕ್ಕವತರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ದೈವೀಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಉನ್ಮಿಲನಕ್ಕೂ ಉನ್ಮೇಷನಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವೊದಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಭಾಷೆಗೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಭಾವೋಪಯೋಗ ಎಂದು ಎರಡು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿವೆ ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಮೌಢ್ಯಾಂಶವನ್ನು ತೊರೆದು ಜ್ಞಾನಾಂಶ ರಸಾಂಶ ದರ್ಶನಾಂಶಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಸಂಕೇತ, ಪ್ರತೀಕ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಮಾ ಈ ಮೂರಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಿತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಪ್ರತಿಮಾವಿಧಾನದ ಮತ್ತು ದರ್ಶನ ಧ್ವನಿಯ ಸಿದ್ಧಾಮತಗಳನ್ನು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಆ ಮಹಾಕಾವ್ಯಪುರಾಣಗಳ ಕಥಾಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ ದೇಶ ಮತಾದಿ ಬದ್ಧವಾದ ನಶ್ವರಾಂಶವನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾರ್ವದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಸರ್ವಕಾಲಿಕವಾದ ನಿತ್ಯಸತ್ಯಗಳಿರುವುದನ್ನು ಸಹೃದಯ ಹೃದಯ ವೇದ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲೋಸುಗ ನವೀನದೃಷ್ಟಿಗೂ ನವದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಆದರೆ ಮೂಲದ ಆಶಯಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಉನ ಬರದಂತೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಂಶಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದೆ?

ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ನಮ್ಮೆದುರು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ವಿಮರ್ಶೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಔಚಿತ್ಯವಿವೇಕಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಬಹುಮುಖವಾದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ ಒಂದು ಗಂಭೀರವಾದ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲವಾದ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ತಲಸ್ಪರ್ಶಿಯಾದ ಪರಿಚಯದ ಜೊತೆಗೆ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಯೋಗವಿಜ್ಞಾನಗಳೂ ಆತನಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಕುಶಾಗ್ರ ಬುದ್ಧಿಯ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಲಂಕಾರಿಕರ ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ಜೊತೆಗೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಮರ್ಶೆಯ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ಜ್ಞಾನವೂ ನೆರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಅಂತಹ ವಿಮರ್ಶಕೋತ್ತಮನಿಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ತಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಆ ಸ್ಥಾನ ಎಂತಹ ಮಹೋನ್ನತಕವಿಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೇನೂ ಕೀಳಾದುದಲ್ಲ.

ಮಹನೀಯರೆ, ಮಹಿಳೆಯರೆ, ಮಿತ್ರರೆ, ಈ ದೀರ್ಘ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕ್ಷಮೆಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಶೋಷಿಸುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿದ ಕೆಲವು ಮೂಲಸೂತ್ರರೂಪವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಗೈದು ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಆರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಾಗ್ಧೇವಿಯ ಮಕ್ಕಳಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಸಹೋದರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆ ತಾಯಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತಾನಂತ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಮ್ಮ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಿಸಿರುವ ಈ 'ಅನಿಕೇತನ' ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭೀಷ್ಟೆಯಾಗಿ ಮೇಲೇರಿ ಆಕೆಯ ದಿವ್ಯಚರಣಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವ ಪುಷ್ಪರಾಶಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ:

ಓ ನನ್ನ ಚೇತನ,
ಆಗು ನೀ ಅನಿಕೇತನ!

ರೂಪ ರೂಪಗಳನು ದಾಟಿ
ನಾಮ ಕೋಟಿಗಳನು ಮೀಟಿ,
ಎದೆಯ ಬಿರಿಯೆ ಭಾವದೀಟಿ,

ಓ ನನ್ನ ಚೇತನ,
ಆಗು ನೀ ಅನಿಕೇತನ!

ನೂರು ಮತದ ಹೊಟ್ಟ ತೂರಿ,
ಎಲ್ಲ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲೆ ಮೀರಿ,
ನಿರ್ದಿಗಂತವಾಗಿ ಏರಿ,
ಓ ನನ್ನ ಚೇತನ,
ಆಗು ನೀ ಅನಿಕೇತನ!

ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದಿರು;
ಮನೆಯನೆಂದೂ ಕಟ್ಟದಿರು;
ಕೊನೆಯನೆಂದೂ ಮುಟ್ಟದಿರು;
ಓ ಅನಂತವಾಗಿರು!
ಓ ನನ್ನ ಚೇತನ,
ಆಗು ನೀ ಅನಿಕೇತನ!

ಅನಂತ ತಾನ್ ಅನಂತವಾಗಿ
ಆಗುತಿಹನೆ ನಿತ್ಯಯೋಗಿ;
ಅನಂತ ನೀ ಅನಂತವಾಗು:
ಆಗು, ಆಗು, ಆಗು, ಆಗು!
ಓ ನನ್ನ ಚೇತನ,
ಆಗು ನೀ ಅನಿಕೇತನ!

* * *

ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ

ದೇವಿ ಸರಸ್ವತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರಸ್ವತಿಯ ಪುತ್ರರು ಭಕ್ತರುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ:

ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಕವಿ ಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟಾರ ಒಬ್ಬನು ಜ್ಞಾನಾಧಿದೇವಿಯ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ:

'ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಾ ಪರಮಾ ಜ್ಯೋತಿರೂಪಾ ಸನಾತನೀ|
ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಧಿದೇವೀ ಯಾ ತಸ್ಯೈ ವಾಣ್ಯೈ ನಮೋ ನಮಃ||
ಯಯಾ ವಿನಾ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಶಶ್ವಜ್ಜೀವನ್ಮೃತಂ ಭವೇತ್|
ಜ್ಞಾನಾಧಿದೇವೀ ಯಾ ತಸ್ಯೈ ಸರಸ್ವತೈ ನಮೋ ನಮಃ||
ಯಯಾ ವಿನಾ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಮೂಕಮುನ್ಮತ್ತವತ್ ಸದಾ|
ಯಾ ದೇವೀ ವಾಗಧಿಷ್ಠಾತ್ರೀ ತಸ್ಯೈ ವಾಣ್ಯೈ ನಮೋ ನಮಃ||
ಮಾತರ್ ಮಾತರ್ ನಮಸ್ತೇ
ದಹ ದಹ ಜಡತಾಂ
ದೇಹಿ ಬುದ್ಧಿಂ ಪ್ರಶಾಂತಾಂ|

ಯಾವ ಜ್ಞಾನದೇವಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತು ಶಶ್ವಜ್ಜೀವನ್ಮೃತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತೋ, ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತೋ, ಯಾವ ವಾಗ್ದೇವಿಯ ಕೃಪೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ 'ಮೂಕಮ್ ಉನ್ಮತ್ತವತ್ ಸದಾ', ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದವರ ಹಾಗೆ ಮೂಗರ ಹಾಗೆ ಸದಾ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತೋ, ಅಂತಹ ವಾಗಧಿಷ್ಠಾತ್ರಿಗೆ, ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನಾಧಿದೇವಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದೇವಿ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ ಋಷಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಮಾತರ್ ಮಾತರ್ ನಮಸ್ತೇ', ಎಂದು ಎರಡು ಬಾರಿ ಕರೆದು ದಹ ಜಡತಾಂ ದೇಹಿ ಬುದ್ಧಿಂ ಪ್ರಶಾಂತಾಂ', ಎಂದು ಎರಡುಬಾರಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ-ತಾಯಿ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ;

ನಮ್ಮ ಜಡತ್ವವನ್ನು ದಹಿಸು ದಹಿಸು, ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡು-ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬುದ್ಧಿಗೂ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳಿರಬಹುದಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡು, ನಮ್ಮ ಜಡತ್ವವನ್ನು ಸುಡುವಂತಹ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಆ ಋಷಿಕವಿ. ಸರಸ್ವತಿಯ ಚರಣಪೀಠಗಳಾದ ಈ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು, ಈ ಎರಡು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು; ಇದು ನನ್ನ ಹಾರೈಕೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಈ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಬೋಧನ ಸಂಶೋಧನ ವಿಭಾಗಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪನವರು ನಮಗೆ ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಅವರು ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಮತ್ತು ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಧನಸಹಾಯದ ಆಯೋಗದವರು ಬಂದಾಗಲೂ ಕೂಡ, ನಮಗೆ ಇದ್ದ ಭಾವನೆ ಎಂತಹದೆಂದರೆ-ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಬೋಧನ ಸಂಶೋಧನ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೆ, ಹರಿದ ಅಂಗಿಯನ್ನು ತೇಪೆ ಹಾಕುವಹಾಗೆ, ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿಪಡಿಸುವುದು; ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲರ್ ಹರಿದು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಲಿಯುವುದು, ಎಲ್ಲೂ ಅಂಗಿ ಗಿಡ್ಡವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಕೊಟ್ಟು ಉದ್ಧಮಾಡುವುದು; ನಮಗಿದ್ದ ಗಮನವೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟೆ. ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾಭಾವವಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಸಾಲದು. ಸರಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜಾಗವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು; ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಾಲದು, ಇನ್ನಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕ ಸೇರಿಸುವುದು; ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸಾಲದು, ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಕೊಡಿ; ಹಾಗೆಯೇ, ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳು ಸಾಲದು, ಪ್ರಯೋಗ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ-ಇಷ್ಟನ್ನೇ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದುದು.

ಆದರೆ ಘಟನೆಗಳು ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಶಕ್ತಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದಾಗ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನ ತಂದೊಡ್ಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡು ಸನ್ನೆಹಾಕಿ ಮೀಟುತ್ತೇವೆಯೋ ಆ ಸನ್ನೆಗಳ ವಿಘ್ನಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಭಗವತ್‌ಕೃಪೆಯ ಪಾಕಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಿಘ್ನಗಳೂ ಇಂಥನ ಮಾತ್ರವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಪರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆ ತೆರದಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣರೋ ನಾನು ಅಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ. ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣರು ಎಂದಷ್ಟೆ ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ 'ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿವಿಲಾಸ ಭವನ'ವನ್ನುಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದಾದರೂ ಒಂದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಘಟನೆಯೇ. ಯಾವುದೋ ದಿನ ಶ್ರೀ ಸರ್ದಾರ್ ಬಸವರಾಜ ಅರಸಿನವರನ್ನು ಆ ಸಾರಸ್ವತಶಕ್ತಿ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಈ ತಮ್ಮ ಭವನವನ್ನು ಮಾರುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸಿತು. ಆ ಭವನವನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಯಾರೋ ಸೈನ್ಯದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು, ಮತ್ತಾವುದೋ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಚೇರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಏನೇನೋ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿತು. ನಾನೂ ಕೂಡಸ ಅವರೊಡನೆ ಆ ಕಟ್ಟಡದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಪಟಿಂಗನಾದರೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಸಭ್ಯರಿರಲಾರರೆಂದು ಭಾವಿಸಿಯೋ ಏನೋ. ತಾವು ಆ ಎಡೆಯ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು

ಬಾಳಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ನೆರೆಹೊರೆಯನ್ನೇ ಬಯಸಿ ಶ್ರೀಯುತ ಅರಸಿನವರು ನಮಗೆ ಆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕೊಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರು.

ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಈ ರಿಕ್ತ ಮಂದಿರವನ್ನೇಕೆ ಕೊಳ್ಳುವಿರಿ ಎಂದರು. ದಯವಿಟ್ಟು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಈಗ್ಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು, ಹೀಗಿತ್ತೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು; ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಈಗಿನ ರೂಪ ನಮ್ಮ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಯವರ ಶ್ರಮದ ಫಲ. -ಏಕಿಂತಹ ಸಾಹಸ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೆದರಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು: ಈ ಕಟ್ಟಡ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಮುನ್ನೂರು ಎಕರೆ ವಿಸ್ತಾರ ಭೂಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಎಂದೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಧನಸಹಾಯ ಮಂಡಲಿಯವರೇ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಧೈರ್ಯ ಬೇರೆ ಇದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಖಜಾನೆಯ ಕೀಲಿಯ ಕೈಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲವು ಶಕ್ತಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ನಾವು ಇಂದು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಗಲುವ ಸಕಲ ರೀತಿಯ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಧನಸಹಾಯ ಮಂಡಲಿಯವರೇ ನೀಡುವರೆಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯ ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡೆವು. ಹೀಗಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರವಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೊಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅವರೂ ಉದಾರವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದರು; ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸೇವಾರ್ಥಧನವನ್ನು ಶ್ರೀ ಅರಸರವರು ತಮ್ಮ ಗತಿಸಿದ ಸಹಧರ್ಮಿಯವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಈ ಭವನ, ಮತ್ತು ಈ ಸುತ್ತಣ ವಿಸ್ತಾರ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ನಾವಿಂದು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಈಗ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಅನುಚಿತವಾಗಲಾರದು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಎರಡೂ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಗಗಳಾಗಿ ಈ ತನಕ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೆಂದರೆ ಬರಿಯ ಕಾರ್ಯಸೌಧವೇನಲ್ಲವಲ್ಲ; ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆ ಕಾಲೇಜುಗಳೆ. ಈ ಎರಡು ಪ್ರಧಾನ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಉಳಿದ ಇತರ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಂದುವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾದೀತಲ್ಲ ಎಂಬ ಆತಂಕಭಾವ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಮೊದಲಿಯಾರ್ ಕಮಿಟಿ ಒಂದು ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಇದ್ದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆಯೋಗದ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಬೋಧನಾಂಗ ಸಂಶೋಧನಾಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ನಾತಕಪೂರ್ವ ಬೋಧನಾಂಗದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲೆ ಬೇಕಿದ್ದಿತು; ಹಾಗಾದರೆ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಬೇರ್ಪಡಲೆ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನೂ ವಾದಿಸಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಆದರೂ ನಾವು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ, ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ಮನೆ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೋಹ ಒಂದು ಮಮತೆ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ; ನಾನು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದವನು; ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಆಗಿದ್ದವನು; ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿರಬಹುದೂ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೂ ವಾದಿಸಿದವನೆ. ಆ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಆದರೆ ಕಾನೂನಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೇಗೆ? ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾದರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸ್ನಾತಕಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಲೇ ಕೂಡದು; ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ; ಸರಕಾರವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ; ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಾಲೇಜಿನವರಾದರೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿರಲಿ; ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಬರಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಬೋಧನ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಇರಲಿ ಎಂಬುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜು, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು-ಈ ಇಷ್ಟು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾದರೀ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ, ಎಂದೆಲ್ಲ ವಾದಿಸಿದೆವು. ಇಷ್ಟಾದ ಅನಂತರ, ಹೋಗಲಿ, ಒಂದು ಎಂಟನೂರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೊಂದು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಾವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಯೋಗದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ಆದರೆ ಘಟನೆಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ರೂಪವನ್ನೋ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಯಾವಾಗ ಈ ಕಟ್ಟಡ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಯಿತೋ ಆಗ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳಾದವು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಹೋದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ-ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ-ತಾಣ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು 'ವಿ.ವಿ.ಐ. ಸಹಾಯ ಮಂಡಲಿ' ಯವರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣಪಡೆದು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಜತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಯೂ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸೂಚನೆಯೂ ಒಂದೆ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕಲಾವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗಗಳೆರಡನ್ನೂ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದಾಯಿತು. ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾನ ವಾದ ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ಮೀರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಎರಡು ಮಹಾಸೌಧಗಳನ್ನು-ಒಂದು Humanities ಮತ್ತು Scienceಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು 'ವಿ.ವಿ.ಐ. ಸಹಾಯ ಮಂಡಲಿ'ಯವರು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಧೈರ್ಯವಿತ್ತರು.

ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದಾದ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣವೆಲ್ಲ ಇವುಗಳಿಷ್ಟರಿಂದಲೆ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲೆ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಆ Masterplan ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ಬೋಗಾದಿ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆಯವರೆಗೂ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್, ರೀಡರ್ಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್, ಲೆಕ್ಚರರ್ಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್, ಹೀಗೆಯೇ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಸ್ಕೂಲ್, ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಮಾಣ ವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಾವು ಶೇಕಡ ೫೦ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು; ಇಲ್ಲವೆ ಅದನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು; ಉಳಿದರ್ಥ ಅವರೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸುವ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾವಾಗಿಯೇ ಏನೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅವರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವಾಗ ಈ ಭವನವನ್ನು ನಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡೆವೋ ಆ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ವಾಕಿಂಗಿನ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದೆ. ಬರಬರುತ್ತಾ ನನ್ನ ಕವಿಕಲ್ಪನಾ ಚಕ್ಷುಸಿಗೆ ಇನ್ನು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಏನಾಗುತ್ತೆ ಎಂಬುದು ಕಾಣತೊಡಗಿತು. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಾಲು

ಹರಿದಿರುತ್ತದೆ; ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾದುಹೋಗಿರುತ್ತವೆ; ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಸರೋವರ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕ ಪೀಠಗಳು; ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಎದ್ದು ಬೆಳೆದುನಿಂತಿರುವ ಬೃಹದ್ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಹರ್ಷಿಯ, ಮಹಾಕವಿಯ, ಮಹಾವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಹೆಸರು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ-ಇದು ವ್ಯಾಸಪೀಠ, ಇದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಪೀಠ, ಅದು ಕಾಳಿದಾಸ ಪೀಠ, ಅಲ್ಲಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಪೀಠ, ಇಲ್ಲಿ ಪಂಪ ನಾರಣಪುರ ಹೆಸರಿನ ಪೀಠಗಳು, ಹೀಗೆ ಇಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರವೆ ಮಹಾವೃಕ್ಷಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಭಾವಮಯ ಮನೋಮಯ ಶಕ್ತಿಗಳ ನೆಲೆಮನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ-ಎಂದೆಲ್ಲ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕಾಣತೊಡಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹೆಸರೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕತೊಡಗಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಹ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು, ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು, ಹಾಗೆಯೆ ಅದರೊಂದು ಚೂರು ಇದರೊಂದು ಚೂರು ಸೇರಿಸಿ ಆಗಿರುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಆಲೋಚಿಸಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಈ ಹೆಸರು ಹೊಳೆಯಿತು. ದಿಟಕ್ಕೂ ಅದು ಯೋಚನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಬಂದದ್ದೇನಲ್ಲ, ಅದು ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆದು ಬಂದದ್ದು. ಅದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಏಳೆಂಟು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಹೇಳದೆಯೆ ಹಾಗೆಯೆ ನಾನೆ ಮನನಮಾಡಿ, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಇಟ್ಟ ಹೆಸರೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಂತ್ರ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅದೆ ತೊಟ್ಟ ದೀಕ್ಷೆಯೂ ಆಗಲಿ.

ಈ 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮುನ್ನ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಒಂದು ಮಾತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಇದು 'ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಲಾಸ ಭವನ', ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಎಂದೇನೊ ಬರೆದಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೇ ನಾವು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕಾದದ್ದು "ಮಾತರ್ ಮಾತರ್, ನಮಸ್ತೇ; ದಹ ದಹ ಜಡತಾಂ, ದೇಹಿ ಬುದ್ಧಿಂ ಪ್ರಶಾಂತಾಂ;" ಎಂದು. 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ' ಎಂಬುದು ಯಾವೊಂದು ಕಟ್ಟಡವೂ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಇಡೀ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಭವನ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಹೆಸರನ್ನೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಅಳಿಸಲಾರರು. ಅದು 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಲಾಸ ಭವನ' ಆಗಿಯೇ ಇರುತ್ತೆ. ನಮ್ಮ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಏಕೆ ಏನೋ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಪ್ರಮಾದಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ 'ದಹ ದಹ ಜಡತಾಂ' ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಭೌಗೋಲಿಕವೂ ಹೌದು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವೂ ಹೌದು. ನಮ್ಮ ಭರತವರ್ಷದ ಉತ್ತರದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯಗಳ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಎವೆಯಿದೆ. ಮಾನಸಸರೋವರ, ಗಂಗೋತ್ರಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ಆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಭೌಗೋಲಿಕಾರ್ಥ ಪಡೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಭಾರತೀಯನಿಗೂ ಗಂಗೆ ಎಂಬ ಮಾತಾಗಲಿ, ಮಾನಸ ಎಂಬ ಮಾತಾಗಲಿ, ಗಂಗೋತ್ರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತಾಗಲಿ ಕೇವಲ ಭೌಗೋಲಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪಡೆದಿರುವ ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಂಕೇತಿಕಾರ್ಥಗಳ ತವರಾಗಿವೆ. ಮಾನಸ ಎಂಬ ಮಾತು ಮಾನಸ ಸರೋವರಸೂಚಿ ಆಗಿರುವಂತೆಯೆ ಮನಸ್ ಸಂಬಂಧಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಸಂಬಂಧಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಆ ಮಾನಸಸರೋವರದಂತೆ ಈ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ ಹಿಮಾಲಯದ ಎತ್ತರದಲ್ಲೆ ಇರಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಗಂಗೆ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದು ಆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೆ. ಮಾನಸದ ಮಾನಸಿಕ ಶೃಂಗೊನ್ನತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ

ಅತಿಮಾನಸವು ಅವತರಿಸಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅತಿಮಾನಸ ಮಾನಸಕ್ಕೆ ಅವತರಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೇಯೆ. ಮಾನಸ ಸರೋವರ ಎಷ್ಟೇ ಪವಿತ್ರವಾದುದಾಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಗಂಗಾಜಲವೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಶೇಖರವಾದ ಹಿಮಜಲ ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ಮುಂತಾದ ಇತರ ನದಿಗಳಿಗೆ ತವನಿಧಿ ಆಹಾರವಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಬರುವುದರಿಂದಲೇ ಅದು ಪೂಜ್ಯ, ಪ್ರಿಯ, ಲೋಕಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ, ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿ. ಆ ಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಗಂಗೆ ನಾಡಿಗಲ್ಲ ಜಲಾಹಾರವಿತ್ತು ತಣಿಸಿ, ಅನೇಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥವಾಗಿ ವರವಿತ್ತು ಗಂಗಾಸಾಗರ ಗಾಮಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೆಯೆ ಋಷಿಗಳ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದ ಜ್ಞಾನಗಂಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೆ ತಳುವದೆ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಪಾತ್ರ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲೆ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದುಬರಬೇಕು.

ಋಷಿಗಳು ತಪಸ್ಸು ಎಂದಾಗ ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಋಷಿ ಸಂತ ಎಂಬ ಎರಡು ಮಾತನ್ನೂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಆ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಋಷಿ ಆದವನು ಸಂತನೂ ಆಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟಾರರಾದ ಋಷಿಗಳ ಜೀವನ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿರಾಶರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮಹಾಕವಿಗಳು ಋಷಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ನೀತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂತರಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರ ಜೀವನ ಅಂತಹ ಸಭ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ಅವರು ಪೂಜ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಗೋಚರವಾದುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ; ದೈವದತ್ತವಾದ ಯಾವುದೂ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರು ಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟಾರರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ; ಅತಿಮಾನಸದ ಅವತರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಭೂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದಷ್ಟೆ.

ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನಿರಂತರ ವಿದ್ಯಾತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಶ್ರದ್ಧಾತ್ಮರು ಕಿಂಚಿತ್ ಋಷ್ಯಂಶ ಸಂಭೂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹರು ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನಗಂಗೆ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಲೋಕಭುಮಿಕೆಗೆ ಹರಿದು ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಗಂಗೆಯ ಉದ್ಭವ ಅಗತ್ಯ; ಉದ್ಭವಿಸದೆ ಹರಿಯುವುದೆಲ್ಲಿ ಬಂತು! ಅದೇ ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾಂಗದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ಆ ಸಂಶೋಧನೆ ಬೋಧನವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯಬೇಕು; ಅದು ಬೋಧನಾಂಗದ ಕಾರ್ಯ. ಮೇಲಾಗಿ ನದೀಪಾತ್ರದಿಂದ, ಗಂಗೋತ್ರಿಯಿಂದ ಬಹುದೂರಗತರಾದ ಒಳನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ, ಕಾಲುವೆ ಕಾಲುವೆಯ ನೀರಾಗಿ ಹರಿದು ಅವರವರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು; ಅವರ ಜೀವನಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೆಲ್ಲ ಆದ್ರ್ವಗೊಳಿಸಿ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು; ಶಕ್ತಿವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು; ಅದೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಸಾರಾಂಗದ ಕಾರ್ಯ. ಈ ಜ್ಞಾನಗಂಗೆ ಹೀಗೆ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಸಂಶೋಧನಾಂಗ, ಬೋಧನಾಂಗ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗಗಳಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಗೆ ಅವತರಿಸುವ ಮಾನಸ-ಅತಿಮಾನಸ ಗಂಗೆ ಯಾವ ದೇಶದಿಂದಲಾದರೂ ಬರಲಿ, ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದಲಾದರೂ ಹರಿದು ಬರಲಿ, ಯಾವಕಾಲದ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದಲಾದರೂ ಮತಧರ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಂದಲಾದರೂ ಅವತರಿಸಿ ಧುಮ್ನಿಕ್ತಿ ಬರಲಿ, ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ವದುಪಾಸಕರು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬರಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನಗಂಗೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಯಬೇಕು, ನಮ್ಮ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಾರ್ಥಕ್ಯ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧನರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಬರುವಾಗ, ನಾಡಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಾಗ ಆ ಗಂಗೆ ನಮ್ಮ ನೆಲದಲ್ಲೆ ಹರಿದು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ನಮ್ಮ

ಭಾಷಾಪಾತ್ರದಲ್ಲೆ ಪ್ರವಹಿಸಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶ ಭಾಷಾಪಾತ್ರದಲ್ಲೇ ಹರಿದು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಗಂಗೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ನೆಲವನ್ನು ಆದ್ರ್ವಗೊಳಿಸಬೇಕೆ ವಿನಾ ದೂರದ ಯಾವುದೂ ಥೇಂಸ್ ನದಿಯ ಸಂಗಮ ಸಂಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಲಿ ಮತ್ತಾವುದೂ ನಯಾಗಾರಾ ಪ್ರಪಾತದ ಆಮೋದಕ್ಕಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ನೆಲವನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಾರಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಹರಿದು ತನ್ನ ಆದ್ರ್ವತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಗಂಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಶಕ್ತಳಾಗಿ ಹರಿದಾಳು. ಉಳಿದಾಳು? ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿದರೆ, ದೂರದ ನದಿಗಳೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಬಂದಾವು. ನಾವೆ ಪ್ರಯಾಣ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಿಲ್ಲ. 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಾಗಲಿರುವ ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನಗಂಗೆ ತನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮರೆಯದಿರಲಿ.

ಈ 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ' ಇಂದು ಈ 'ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಲಾಸ ಭವನ'ದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಲಿದೆ. ಅದು ಸಮಗ್ರಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಈ ಭವನದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ; ಕನ್ನಡ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಸ್ಕೃತ. ಕನ್ನಡದವನಾದುದರಿಂದ ನಾನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಬೇರಾವುದಾದರೂ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿದೆ. ಅದೇನು ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಸಂಯೋಗದಿಂದಲೂ ಏನೂ ಆ ಬೇರೆ ಶಾಖೆಗಳು ಬರುವುದು ಪೋಸ್ಟ್‌ಪೋನ್ ಆಯಿತು; ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದವರು Express Telegram ಕೊಟ್ಟರು! ಕೆಲಸ ನಿಂತಿತು; ಒಂದೆರಡು ವಾರ ಕಳೆಯಿತು. ಇದೂ ಕೂಡ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದುದಲ್ಲ. ಆಯಿತು; ಈಗ ಈ ಮೂರು ಶಾಖೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ-ಶ್ರೀಗಳಾದ ತೀ.ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು, ತೋಟಪ್ಪನವರು, ಮುರುಳಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು. ಇವರಂತೆಯೆ ನಮ್ಮ ಇತರ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಮಿತ್ರರೂ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರಲು ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡವಾದರೂ ತನ್ನ ಒಂದೊಂದು ವರಾಂಡದಲ್ಲಿಯೆ ಎಷ್ಟೋ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ- ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಜೊತೆಗೆ, ಒಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಏನೆ ಅಡಚಣೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಸೀಮೆಂಟ್ ಕಬ್ಬಿಣಗಳ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೂ, ಸರಸ್ವತಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆರಡು ಮೂರು ಮಹಾಮಂದಿರಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಈಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ನೀಡದು; ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗಕ್ಕಂತೂ ಏನೂ ಸಾಲದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹೋದವರು ಇದು ನಮ್ಮದು ಇಷ್ಟು ನಮ್ಮದು ಎಂದು ಸ್ಥಳಾಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ವಲಸೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಮೊದಲು ಬಂದವರು ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೇ ನೆಲಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಲೆ ಯಾರೂ ಹೇಳಿದರು; ಕನ್ನಡ ಶಾಖೆಯವರು ಉಳಿದೆಲ್ಲರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಅವರೆ ಮೊದಲು ಬಂದರು ಎಂಬುದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ; ಅದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ-ಕನ್ನಡ ಎಂತಿದ್ದರೂ ಎಂದಿದ್ದರೂ ಇನ್ನು ಬಹು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಭಾಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅಧಿಕೃತಭಾಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಇಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೆ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಿದ್ದಾರೆ. ನೂರಾರು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಎಡೆಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗಾಗಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗಾಗಲಿ ಏನೊಂದೂ ನಷ್ಟ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಉಳಿದ ಜಗತ್ತು ಇದ್ದೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆಂದರೆ ಇರುವುದು ಇಬ್ಬರೆ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು, ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದವರಿಗೆ ಎಡೆಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಮತ್ತಾವ ಭಾಗವೂ ಕನ್ನಡದ ಕೈಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರವೆ ಗತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯೋಚಿಸುವಾಗ ನಾವು ವಿವೇಕಯುತರಾಗಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಶಾಖೆಯವರೇನಾದರೂ ಒಂದಷ್ಟು ಜಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ.

ನಾನಿಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯಾದ ಉಪಚಾರ ಭಾವವೂ ಇಲ್ಲ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಲಂಕಾರಿತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ, ನನಗೇನಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆಯೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರ ದೃಷ್ಟಿ-ಚೇತನಗಳೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾಗಬೇಕು; ಇದು ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರೊ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರೊ ವೈಸ್ ಛಾನ್ಸಲರ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಯಾರೊ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಕೂಡ ಉದಾಸೀನರಾಗಬಾರದು; ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಆಸಕ್ತಿ ಒಂದನ್ನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಅದೇ ಕ್ಷೇಮ. ಅದರಿಂದಲೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದ ಈ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಇರಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮಕ್ಕಳೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮಕ್ಕಳೂ ಬಂದು ಎಷ್ಟೊ ಸಾವಿರಾರು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ, ಅಧ್ಯಯನ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ Master plan ನಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿವಾಸ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರಗಾಲವಿಲ್ಲ. ನಗರಸಭೆಯವರು ಈ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ ಬೆಳೆಯಲು ಏನೇನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿರುವೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಆಸಕ್ತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ' ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಯಸೂರಿಗೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ಯಾತ್ರಿಕರಾಗಿ ಬರುವವರು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ, ಶಿವನಸಮುದ್ರ, ಬೇಲೂರು, ಹಳೆಯಬೀಡು, ಸೋಮನಾಥಪುರ, ಬೃಂದಾವನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೆ ಅಲ್ಲದೆ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತಾರೆ; ಬಂದು ದರ್ಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಾವಿಂದು ಆ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೆ; ಮೊದಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ ಎಲ್ಲ ಭಾಷಾಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನೂ ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಎಲ್ಲ ಮತಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮಹಾನದಿಗಳ ನೀರಿನಿಂದಲೂ ಅದು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಲಿ. ಆದರೆ ಶೇಖರವಾದ ಆ ಜಲರಾಶಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ ಹರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶ ಭಾಷಾಪಾತ್ರಗಳನ್ನೆ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವೆ ಜನತೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಕಲಿತರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಅದರ ಜತೆಗೆ ರಷ್ಯನ್, ಜರ್ಮನ್, ಚೈನೀ ಭಾಷೆಗಳೂ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಗಂಗಾ ಪಾತ್ರಗಳಾದಾವು. ಹೊರಗಿನ ಜ್ಞಾನ ಗಂಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆ ಜಲರಾಶಿಯನ್ನು ಹರಿಸಲು ನಮ್ಮ ನುಡಿನಾಲೆಗಳೆ ಬೇಕು.

ಹಾಗಾದರೆ, ಯಾವುದು ಕೆಲವರಲ್ಲಿಯೇ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿರಬಹುದಿತ್ತೋ ಮಡುಗೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದಿತೋ ಅದು ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ತಾವೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ನಾನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ದಿನವೂ ಈ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ದಿನವೂ ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ: ನಾನು ಎಷ್ಟು ಜನ ವೈಸ್‌ಫಾನ್ಸಲರ್‌ಗಳು ಬಂದು ಹೋದಮೇಲೆಯೂ ಇಂದಿರುವಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಇಂದೆಂತೋ ಅಂತೆಯೇ ಮುಂದೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಅವರಾರೂ ಬರದಿದ್ದರೂ, ನಾನು ಮಾತ್ರ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಸಂಚರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗಗಳೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆಯೇ ಬೆಳೆದು ಬಾಳುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: ನೀವು ಈ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದರು ಎಂದು. ಅದೊಂದು ಹುಚ್ಚು. ಯಾವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ ಅದು. ನೀವೆಲ್ಲ, ಜನತೆಯಲ್ಲ, ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾನೆಲ್ಲೊ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ: ಹುಟ್ಟಿದವನಿಗೆ ಶೈಶವ, ಬಾಲ್ಯ, ಕೌಮಾರ, ಯೌವನ, ಜರೆ ಬರುವಂತೆ ಇವೆಲ್ಲ ಪದವಿಗಳು-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್, ವೈಸ್ ಫಾನ್ಸಲರ್-ಎಂಬ ದರ್ಜೆಗಳು ಬಂದು ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತಪದವನ್ನೂ ದಶೆಯನ್ನೂ ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಯಾರೇ ಬರಲಿ, ನಾವು ಹಿಡಿದಿರುವ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವಂತೆ, ನಾವು ಸೇರಲಿರುವ ಗುರಿ ತಪ್ಪದಿರುವಂತೆ, ಎಲ್ಲರೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಚ್ಚಾಡುವುದು ಕರ್ಣಾಟಕದ ರೋಗವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಒಡೆದುಹೋಗಿರುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಒಲಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಅಮೃತೋದ್ಭವವಾದೀತು:

ಬಾರಿಸು ಕನ್ನಡ ಡಿಂಡಿಮವ,
ಓ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೃದಯ ಶಿವ!

ಸತ್ತಂತಿಹರನು ಬಡಿದಚ್ಚರಿಸು;
ಕಚ್ಚಾಡುವನು ಕೂಡಿಸಿ ಒಲಿಸು.
ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಸು;
ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳುವ ತೆರದಲಿ ಹರಸು!
ಬಾರಿಸು ಕನ್ನಡ ಡಿಂಡಿಮವ,
ಓ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೃದಯ ಶಿವ!

ಕ್ಷಯಿಸೆ ಶಿವೇತರ ಕೃತಿಕೃತಿಯಲ್ಲಿ
ಮೂಡಲಿ ಮಂಗಳ ಮತಿಮತಿಯಲ್ಲಿ.
ಕವಿ ಋಷಿ ಸಂತರ ಆದರ್ಶದಲಿ
ಸರ್ವೋದಯವಾಗಲಿ ಸರ್ವರಲಿ!

ಬಾರಿಸು ಕನ್ನಡ ಡಿಂಡಿಮವ,
ಓ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೃದಯ ಶಿವ!

* * *

---

[1] ತಾರೀಖು ೨೮-೪-೧೯೬೦ರಂದು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಬೋಧನ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ'ಯ, ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ ಉಪಕುಲಪತಿ ಡಾ.ಕೆ.ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪ, ಎಂ.ವಿ.ಡಿ.ಲಿಟ್. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣದ ಸಂಗ್ರಹ.

ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್

ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕುದಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಸಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ನಾನಾ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ವಿವಿಧಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ತುಮಲಯುದ್ಧ ಹೂಡಿದಂತಿದೆ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ದೇಶಭಾಷೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಕೆಲವರು; ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವವರು ಕೆಲವರು. ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ಆಗರವಾಗಿ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವಿರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು.

ಈ ವಿಚಾರಮಂಥನ ನಿನ್ನೆಮೊನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಸ್ವಯಂ ಗಾಂಧಿಜಿಯೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ, ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ವಾದಿಸಿ, ನಾಡಿನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ತಜ್ಞರೂ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾಡಿನ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ದೇಶಭಕ್ತರೂ ತಮ್ಮ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ವಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಘೋಷಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇನ್ನು ಸಾಕು ಎಂಬಷ್ಟು

ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಇತ್ಯರ್ಥದ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಅಂತರ ಪ್ರಾಂತೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಿಲ ಭಾರತೀಯವಾದ ಸಂಯುಕ್ತ ಭಾಷೆಗೆ ಎರಡನೆ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಭಾಷೆಗೆ ಅಥವಾ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಐಚ್ಛಿಕ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೇಶ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗಬೇಕು.

ಈ ಸ್ಥೂಲವಿವರಣೆ ಬಹುಜನ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೀಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸುವಾಗ ಅನೇಕರು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಆತಂಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತಣಿಯೆಂದು ಸವಿದು, ಅದರ ವೈಭವಕ್ಕೂ ವೈಶಾಲ್ಯಕ್ಕೂ ಮಾರುಹೋದವರಿಗೆ ಸಹಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ತಮ್ಮ ಲೌಕಿಕ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗಂತೂ ಆ ಭಾಷೆಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ ಅಭ್ಯುದಯ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಥವಾ ಪ್ರಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈಭವ ವೈಶಾಲ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗಂತೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಈ ಗಣ್ಯ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಅಲುಗಿಸಿದರೆ ಭರತಖಂಡವೆಲ್ಲ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದೇ ನಂಬಿಕೆ. ಅಂಥವರ ಭಯಾಶಂಕೆಗಳ ಸಾಧಾರ ನಿರಾಧಾರ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಗಳೇನೇ ಇರಲಿ ಅದರ ವಿಶ್ಲೇಷಣಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಭಾಷಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಾಹಿತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಸ್ಥಾನವೇನು? ಅದು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ, ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

ದೇಶಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ದೇಶಭಾಷೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕು. ಎಂದೊಡನೆ ಕೆಲವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥಚಂದ್ರ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿ ದೇಶಭಾಷಾವಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಭಾಷಾಭ್ರಾಂತರೆಂದೂ ವಿದ್ವಾಂಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿದ್ವೇಷಿಗಳೆಂದೂ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವದವರೆಂದೂ ಟೀಕಿಸಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೋಹಿಗಳ ಈ ಪ್ರಥಮಭ್ರಾಂತಿ ಮೊದಲು ನಿರಸನಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅದರಿಂದೊದಗುವ ಪ್ರಜ್ಞಾ ವೈಶಾಲ್ಯ, ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಿಸಿರುವ ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿ, ಅದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಮಗೆ ಲಭಿಸಲಿರುವ ಸಂಪರ್ಕಸಹಾಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿತವರಾರೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರನ್ನು ಓಡಿಸಿದಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ

ಅವಿವೇಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವವರನ್ನು ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಯಿಸಿದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಏಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ: ಅದು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲುಳಿಯಬೇಕು? ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ? ಯಾರಿಗೆ? ಏತಕ್ಕೆ? ಯಾವ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ?

ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಂದದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ. ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಭಾಷೆಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಿದುದೂ ಅದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ. ಬಹು ಜನರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕಲಿತುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ರಾಜಕೀಯವೇ. ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಆರ್ಥಿಕಾದಿ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ. ಅದನ್ನೇಗಲೂ ಬಯಸುವ ಬಳಸುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಲೋಕೋಪಯೋಗ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಬೇರೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಸ್ಥಾನ ಯಾವುದು? ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಲವರು ಕಲಿಯುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ; ಕೆಲವರು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಭಾಷೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮಟ್ಟವೆಂದರೆ ಅದನ್ನೋದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟೆ ಹೊರತು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಬರೆಯುವುದಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಷಾಸ್ಥಾನವೇ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷಾಸ್ಥಾನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರ. ನಮ್ಮ ಬಾಲಕರ ಹಾಗೂ ತರುಣರ ಮನಶ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅಪವ್ಯಯಗೊಳಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅನುತೀರ್ಣರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರ ಹೃದಯದ ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನೆ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಚಿವುಟಿಹಾಕಿ ನಿರಾಶೆಯನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನೂ ತಂದೊಡ್ಡಿ. ಅವರ ಬದುಕನ್ನೆ ಬಯಲುಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ ಈ ಪರಭಾಷೆ! ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ 'ಸಹಜ'ವಾದ ನೆಲದ ನುಡಿಯನ್ನು ಕಲಿತು ಇನ್ನೇನು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಾವಕ್ಕೂ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ರೆಕ್ಕೆಗೆದರಿ ಹಾರಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ಹೊರಭಾಷೆಯ ಕಲ್ಲುಚಪ್ಪಟಿಯನ್ನು ಅವರ ತಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತೇವೆ! ಸರಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿ ಚಾಪೆ ಟೋಪಿಗಳನ್ನೆ ಮತ್ತೆ ಕ್ಯಾಟ್ ರ್ಯಾಟ್ ಮ್ಯಾಟ್ ಹ್ಯಾಟ ಎಂದು ತಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ಸ್ಪೆಲ್ಲಿಂಗ್ ಸಹಿತವಾಗಿ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕು! ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಓದಿ, ಭಾವಕ್ಕೂ ಚಿಂತನಕ್ಕೂ ಕಣ್ಣರಳಿ ಎದೆಯರಳಿ, ಸಾಹಸಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಲೆಳಸುವ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಬಾಲಕನ ಹಸುರು ಚೇತನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಬಂಡೆಗೆ ಮುಗ್ಗುರಿಸಿ ಹಸುರುಗಟ್ಟಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಸೋತು ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದು ಅವರ ಓದಿನ ಕಡೆಗೆ ಒಂದಿನಿತಾದರೂ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟವರೆಲ್ಲರೂ ನೋಡಿಯೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೂ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳೇಳುತ್ತಿರುವ

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಬೋಧಕರ ಮಟ್ಟವೂ ತುಂಬ ಇಳಿದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಬಾಲಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರ ವೈವಿಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಣಕ್ಕಿಂತ ವಿಪುಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಮೊದಲಿನಂತೆ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕಿವಿ ಹಿಂಡಿ, ಚಡಿ ಏಟುಕೊಟ್ಟು, ಫರಂಗಿಮಣಿ ಕೂರಿಸಿ, ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದು, ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿಸಿ, ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಗಮನಕೊಡುವ ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್ ಅಟೆನ್ಷನ್ನಿನ ಕಸರತ್ತಿಗಾಗಲಿ ಕವಾಯಿತಿಗಾಗಲಿ ಈಗ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ! ಹೀಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಮೆಟ್ಟಲಲ್ಲಿಯೂ 'ಕೃಪೆ'ಯ ರಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ಮೇಲಿನ ಮೆಟ್ಟಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹುಡುಗನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜ್ಞಾನದ ದೋಣಿ ಹೇಗೋ ಕಾಲೇಜಿನ ಜಲಪಾತ ಪ್ರಪಾತದ ವರೆಗೂ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುವರೆಗೂ ಏನೋ ಎಂತೋ ಅಂಕು ಡೊಂಕು ಹರಿವ ಹೊಳೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಬಾಲಕನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರಪಾತಕ್ಕೆ ಧುಮುಕುವ ಜಲಪಾತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಪಾಪ, ಅದುವರೆಗೂ ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನದ ಹುಟ್ಟನ್ನೂ ಹೊಳಗೇ ಎಸೆದು, ಸುಮ್ಮನಾಗಿ, ದೋಣಿ ಮುಂಬರಿದು ತನಗೊದಗುವ 'ಗತಿಯ' ರುದ್ರರಮಣೀಯತೆಯ ರಸಾಸ್ವಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ! ಅವನಿಗಿರುವ ಧೈರ್ಯ ಒಂದೇ ಒಂದು: ಈ ಅನಾಹುತದಲ್ಲಿ ತನ್ನೊಡನೆ ಸಮಪಾಲುಕೊಳ್ಳಲು ಒಡನಾಡಿಗಳು ಅಸಂಖ್ಯೇಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ!

ದಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುವ ಹಿರಿಯರ ಇತ್ಯರ್ಥವೇನು? ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಈಚೇಚೆಗೆ ದಡ್ಡರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ತುಂಬ ಇಳಿದು ಹೋಗಿದೆ! ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಇನ್ನಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ! ಗ್ರಾಮರ್ ಲೇಔಟ್ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನಿಸಿ! ಪರಿಣಾಮ: ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಪ್ರಕಟಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ 'ಕೃಪೆ'ಯ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಮೆಟ್ಟಲಿಗೆ.

ಈ ನಾಟಕ-ದುರಂತನಾಟಕ-ಇನ್ನು ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಈ ನೀರು ನೀರು ಸಮಾರಾಧನೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಯ್ದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗಟ್ಟಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಪುಷ್ಟಿಯೊದಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಣಯವಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಡ: ಹಲವರಿಗೆ ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕು; ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಬೇಕು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯುವವರನ್ನು ಎರಡು ವಿಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಭಾಷಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುವವರು; ಸಾಹಿತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುವವರು. ಭಾಷಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಪರಿಚಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಅವರು ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಲೂ ಬರೆಯಲೂ ಮಾತನಾಡಲೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲೂ ಬಲ್ಲವರಾಗಬೇಕು. ಅವರು ನಮಗೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಬೇಕು. ಇಂಥವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದರೆ ಲೇಸು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವೇ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದಾಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ.

ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಪುಲವಾದ ವಿವಿಧವಾದ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರ ವಿಯವೆ ಬೇರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲ; ಕಾವ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅಲ್ಲಿಯ ಕವಿಗಳು, ಅಲ್ಲಿಯ ನಾಟಕಕಾರರು. ಅಲ್ಲಿಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಸಹೃದಯರಿಗೆ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ರಸಾಂಶ, ಚಿಂತನಾಂಶ, ಸತ್ತ್ವ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರು ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ಓದಿ ಅರಿಯಬೇಕಾದುದೆಷ್ಟೋ ಅಷ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ದೇಶಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕವೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ರಸಸತ್ತ್ವ ಸುಲಭವಾಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಜೀರ್ಣವಾಗಿ ರಕ್ತಗತವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವುದೇ ರೂಢಿ, ಸಹಜ ರೀತಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಆ ಪರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಮಾತನಾಡುವ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲ, ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸತ್ತ್ವದ ಆಸ್ವಾದನೆ ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಕೀಯರ ಸೌಕರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಏರ್ಪಟ್ಟುದರಿಂದ ನಾವು ಪರಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದಲೇ ಕಲಿಸಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಈಗ ಒದಗಿರುವ ರಸಪುಷ್ಟಿಗಿಂತಲೂ ಸಾವಿರ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ರಸಪುಷ್ಟಿ ಒದಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪರಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯುವ ವಿಕಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆಯೆಂದರೆ-ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಮಿಲ್ಟನ್, ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್‌ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ಪಾರ ಹೇಳಬಹುದೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಇಂದಿಗೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿಕರ ವಿಸ್ಮಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇರಿ, ತಾವೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿಯೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ, ಸಾಹಿತ್ಯ ರಸಾಸ್ವಾದನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಗಮನಿಸುತ್ತ ಬಂದವರಿಗೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ಪಾತ್ರದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯುವ ಸಂಕಟ ಒದಗಿದರೆ ಏನುಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಇಳಿಸಿ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನಾಟಕ ರಸಾಸ್ವಾದನೆಯಿಂದ ಅರಿವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಅದರ ಅರಿವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬರೆಯುವ ಭಾಷಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತಪ್ಪುತಪ್ಪಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಬರೆದು ಫೆಯಿಲ್ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅವನಿಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈಚೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಸಮಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಹೊರತು ವಿಷಯಗಹನತೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವರ್ಗದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಸರ್ವತ್ರಾವನತಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾರ ಹೇಳಬೇಕು, ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಅದರ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷಾಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ, ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷಾ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ, ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿರಿಸಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಸಾಮೃತವನ್ನು ಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದಂತಾಗಿ, ಅವರ ಪುಷ್ಟಿ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನೂರ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಲವರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯದ ಇತರ ಬಹು ಜನರಿಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೋಹಿಗಳು ಉಹಿಸುವಂತೆ ಯಾವ ತೆರನಾದ ಭಾವನಷ್ಟವಾಗಲಿ ಬುದ್ಧಿದಾರಿದ್ರ್ಯವಾಗಲಿ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡದ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ದು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒಂದಕ್ಷರ ಬರದಿದ್ದವನೂ ಕೂಡ ಆಗ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮೂಲಕವೇ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಭಾವದ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಪುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕವೇ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಭಾವದ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಪುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕವೇ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಪಡೆಯುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡ ವಾಚ್ಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬರಿದಿದೆ; ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬೆಳೆದು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಓದಿದವರೂ ಬೆಕ್ಕಸಬಡುವಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶೃಂಗಗಳೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾದರೂ ಮೂಡಿವೆ. ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಸಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವನು ತಾನು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸದಿದ್ದ ಅಥವಾ ಅನುಭವಿಸಲಾರದಿದ್ದ ಯಾವ ನೂತನತೆಯನ್ನಾಗಲಿ ರಸೋನ್ನೇಷವನ್ನಾಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಕರುಬುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ನಾವು ಬಹುದೂರ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಓದಿದ್ದ ಅಥವಾ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳದ ಬಡ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಂದ ಪಾಠ ಕೇಳಿದ್ದ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಈಗಲೂ ಇದೆ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಲಲಾಟ ಲೇಖನ ನೌಕೆಯ ಕರ್ಣಾಧಾರರಾಗಿರುವ ವಯಸ್ಸು ಮಹನೀಯರು ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಶಂಕಿಸಬಹುದೆ ವಿನಾ ಉಳಿದ ತಿಳಿದವರಾರೂ ಶಂಕಿಸರು.

* * *

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ

“ರೂಪಂ ರೂಪವಿವರ್ಜಿತಸ್ಯ ಭವತೋ ಧ್ಯಾನೇನ ಯತ್ಕಲ್ಪಿತಂ

ಸ್ತುತ್ಯಾನಿರ್ವಚನೀಯತಾಖಿಲಗುರೋ ದೂರೀಕೃತಾ ಯನ್ಮಯಾ
ವ್ಯಾಪಿತ್ವಂ ಚ ನಿರಾಕೃತಂ ಭಗವತೋ ಯತ್ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾದಿನಾ
ಕ್ಷಂತವ್ಯಂ ಜಗದೀಶ ತದ್ವಿಕಲತಾ ದೋಷತ್ರಯಂ ಮತ್ಕೃತಂ!”

“ರೂಪವಿವರ್ಜಿತನಾದ ನಿನನಗೆ ಧ್ಯಾನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಅನಿರ್ವಚನೀಯತೆಯನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ವ್ಯಾಪಿತ್ವವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹೇ ಜಗದೀಶ, ಬುದ್ಧಿ ವಿಕಲತೆಯಿಂದ ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಈ ಮೂರು ಅಪರಾಧಗಳೂ ಕ್ಷಮಾರ್ಹ, ಸ್ವಾಮಿ!”

ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾಯಾಚನೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತಾವ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದೆ ಅಪರಾಧದರಿದ್ರರಾಗಿದ್ದ ಅದ್ವೈತಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಆಚಾರ್ಯರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ಮಹಾಪರಾಧಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಭಂಡಾರದಿಂದ ಸಂಶೋಧಿಸಿ ತೆಗೆದು ಪಾಪಾನುಭವದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪುಣ್ಯಾನುಭವದ ಎರಡು ಮಾಯಾ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಯೋಗಕೌಶಲವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ!

ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಭಗವಂತನ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳೆಡೆಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಟಿರುವ ಈ ರೂಪ-ಸ್ತೋತ್ರ-ಯಾತ್ರಾವಿರೋಧಿಯಾದ ಆಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಸ್ತುತಿ ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ನೆಲೆಗೆ ತಲುಪಿಲ್ಲವೆಂದೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಭಗವಂತನ ರೂಪಪ್ರೇಮಿಗಳೂ ಭಗವತ್ ಕೀರ್ತನಾ ಕಾಮಿಗಳೂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳೂ ಆಗಿ ಅನವರತ ಜನಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯೇಯ ಭಾಗವತ ಭಕ್ತರ ಹೃದಯಕಾನನದ ಜಟಿಲಪಥದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಅದು ದಾರಿಗಾಣದೆಯೊ ದಾರಿತಪ್ಪಿಯೊ ತೊಳಲುತ್ತಿರಬಹುದು! ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹೊಮ್ಮಿ ಶತಮಾನಗಳಾದರೂ ಅಂದಿನಂತೆ ಇಂದೂ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳೂ ಕಿರುದಾರಿಗಳೂ ಕಾಲುದಾರಿಗಳೂ ಬೆಟ್ಟ ಕಿಬ್ಬಿಯ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ದಾರಿಗಳೂ ದಣಿದ ಯಾತ್ರಿಕರಿಂದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ಅವರ ದೇಹಭಾರದಿಂದಲೂ ಕರ್ಮಭಾರದಿಂದಲೂ ಕುಸಿದು ಕುಲುಷಿತವಾದರೂ ಪದಧೂಳಿಯಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತಲೆ ಇವೆ! ಅನೇಕರು ಆಚಾರ್ಯರ ಈ ಕ್ಷಮಾಯಾಚನೆಯ ಸುಂದರ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೇ ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೆ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಿ ಸಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಸಾಹ ಆಹ್ಲಾದಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ವಿಲಕ್ಷಣದೇಶ. ಇದು ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳ ಬೀಡು. ನಮ್ಮವರು ಭಗವಂತನ ನಿರಾಕಾರತ್ವವನ್ನು ಸಾರಿದಂತೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಸಾರಿಲ್ಲ. ದೇವ ದೇವಿಯರ ವಿಗ್ರಹ ಕೋಟಿಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮವರು ಸೃಜಿಸಿದಂತೆ ಬೇರೆ

ಯಾರೂ ಸೃಜಿಸಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತತ್ತ್ವವೇತ್ತರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವಂತೆ ಅಭೇದತ್ವವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಲ್ಲ. ವರ್ಣ ಮತ ಜಾತಿ ಪಂಥ ಪಂಗಡ ಆಚಾರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಭೇದಭಾವ ಮತ್ತಾರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಗಮ್ಯದ ಏಕತ್ವವನ್ನು ನಮ್ಮವರು ಬೋಧಿಸಿರುವಂತೆ ಅನ್ಯರಾರೂ ಬೋಧಿಸಿಲ್ಲ; ರುಚಿವೈಚಿತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಋಜು ಕುಟಿಲ ನಾನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮವರು ಹಟತೊಟ್ಟು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನ್ಯರಾರೂ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ! ಅಕ್ಷರಶಃ ನಮ್ಮದು ವಿಲಕ್ಷಣ ದೇಶವೆ ನಿಜ; ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ನಡೆಯಬಹುದು; ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಾವು ವಿಸ್ಮಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ ಆಚಾರ್ಯರು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮತಿವಿಕಲತಾ ದೋಷವೆಂದು ತಮ್ಮ ಯಾತ್ರೆಯೆಲ್ಲಾ ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಾರಿದ್ದರೂ, ಮುನ್ನಾದರೂ ಅವರು ಆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯನ್ನೇಕೆ ಕೈಕೊಂಡರು? ಅಥವಾ ಅವರಂತೆಯೆ ಇತರರೂ ಅದನ್ನೇಕೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ?

ಯಾವ ಚಾಳಿಯಾಗಲಿ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಲಿ ಏನಾದರೊಂದು ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಾರದು. ಮನುಷ್ಯನ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿಯೆ ಯಾತ್ರೆಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಒಂದು ಆಧಾರವಿರಬಹುದು?

ಮನುಷ್ಯ ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿ. ಅವನ ಜೀವನ ಸಮಸ್ತವೂ ಒಂದು ಪ್ರವಾಸ. ಜೀವನ ಯಾತ್ರೆ ಎಂಬ ರೂಢಿಯ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಆ ಸತ್ಯ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ನಿವಾಸ, ನಿತ್ಯನಿವಾಸ, ದೇವರು; ಯಾವನನ್ನು ಜಗನ್ನಿವಾಸ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ಅಥವಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಅಥವಾ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವ ನಿತ್ಯಸ್ವರೂಪವಾದ ತನ್ನ ನಿಜ ನಿವಾಸವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದೆ ಅದರ ಸಹಜ ಲಕ್ಷಣ, ಹೊಳೆ ಕಡಲನ್ನರಸುತ್ತಾ ಅದರಡೆಗೆ ಹರಿಯುವಂತೆ. ಜೀವದ ಆ ಸಹಜಲಕ್ಷಣ ಲಕ್ಷರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಲೋಕಸತ್ತತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಆಯಾ ಜೀವಸಂಸ್ಕಾರ ಬದ್ಧವಾಗಿ, ಬಹಿರ್ಮುಖಿಯಾದಾಗ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾದಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ.

ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಬಹಳಕಾಲವಿದ್ದು ಬೇಸರವಾದಾಗ ಹೊರಗೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲಾಗದವರೂ ಹೋಗಲು ಆಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದವರೂ ತಮ್ಮೊಳಗೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ: ಕಾದಂಬರಿ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಹಗಲುಗನಸು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಪುರಾಣ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೂ ಹೇಗಾದರೂ ದೈಹಿಕವಾಗಿಯೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿಯೂ ಅಂತರ್ಮುಖ ಬಹಿರ್ಮುಖ ಪ್ರವಾಸೋಪಾಯಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಉನ್ನೇಷನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೊಸಹೊಸದಾಗುವಿಕೆ ಬದುಕಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕ. ಅದು ನಿಂತೊಡನೆಯೆ ಬದುಕು ಮುಗಿದಂತೆಯೆ.

ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ತನ್ನನ್ನು ತಾನೆ ಮೀರಿ ತನ್ನತನದಿಂದ ಪಾರಾಗಲುಎಂತೆಂತಹ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ! ತನ್ನಿಂದ ಎಂದರೆ 'ಅಲ್ಪ'ವಾದ ತನ್ನಿಂದ; ಅಥವಾ ತನ್ನ 'ಅಲ್ಪತ್ವ'ದಿಂದ; ಅಥವಾ ತನ್ನ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ. ತಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರೆ ಬೂಮುವಾದುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಗಂತವಾದ ಅನುಭವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ

ಹೋಗುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಪ್ರವಾಸಪ್ರಯತ್ನ ಆಟವಾಡುವುದು ನಾಟಕ ನೋಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನರಂಜನೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ, ಪುರಾಣಶ್ರವಣ, ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನೆ ತಪಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾನವ ಚೇತನದ ಮಹೋನ್ನತ ಸಾಹಸಗಳವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರವಾಸ ಮೂರು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಒಂದು ಅಧೋಮುಖಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಮತಲಮುಖಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಉರ್ಧ್ವಮುಖಿ, ಮಾದಕ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕಾದಿ ಪ್ರಪಂಚಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನುತಾನು ಮರೆಯಲೂ ಮೀರಲೂ ಮಾನವ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಹಸಗಳೆಲ್ಲ ಅಧೋಮುಖಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಮೊದಮೊದಲು ಸ್ವಾದುವಾದವರೂ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಡು: ತನಗೆ, ತನ್ನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ, ತನ್ನ ನಾಡಿಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಕಲೆ, ಲೋಕವೊಪ್ಪುವ ಅಥವಾ ಮೆಚ್ಚುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯ ಚಳವಳಿ, ರಾಜಕಾರಣ, ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು, ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ದೇಶರಕ್ಷಣೆಯ ಅಥವಾ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ದಿನವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನೂರಾರು ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮುಳುಗುವುದೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವುದೆ, ಮೀರುವುದೆ, ಸಮತಲಮುಖಿ ಪ್ರವಾಸ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶ್ರೇಯಸ್ಸೆ ಧೈಯವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಣ ದಾರಿಯಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅತ್ಯಪೂರ್ವ ಸಾಹಸವೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳವಾದ ಉರ್ಧ್ವಮುಖಿ ಪ್ರವಾಸ.

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯೂ ಅಂತಹ ಪ್ರವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅದು ಅದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಅದರ ಕಾರಣೋದ್ದೇಶ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸಮತಲಮುಖಿ ಪ್ರವಾಸವಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ, ಬೇಸರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಹೊಸ ಉರುಗಳನ್ನೂ ನಾಡುಗಳನ್ನೂ ಜನರನ್ನೂ ಸಂಧಿಸುವ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ರಸಿಕಾನುಭವಕ್ಕಾಗಿ, ಮನೆಯ ತಾಪತ್ರಯಗಳಿಂದ ಕೆಲಕಾಲವಾದರೂ ದೂರವಾಗುವ ನೆವಕ್ಕಾಗಿ, ಒದಗಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಕಟದಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಹೊತ್ತ ಹರಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೇವತುಣ ವಿಮೋಚನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ದಿವ್ಯಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೋಗಿಬಂದು ಜನರ ಗೌರವಾರಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಜನನಾಗಿ ಪೂಜ್ಯನಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ನಾವು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವಾಸ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮತಲಮುಖಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಆತ್ಮವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗತಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಸಮರ್ಪಣಬುದ್ಧಿ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭರತೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಬಲಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಹಂಕಾರ ವಿಸರ್ಜನತೆಗಾಗಿ, ತಿತಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಸಿದ್ಧಪುರುಷರ ಸಂಗ ಸಂಸರ್ಗ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ, ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಭಕ್ತರ ಆರ್ತರ ಸಾಧಕರ ಸಿದ್ಧರ ಕರೆಗಳೆ ಮೊರೆಗಳೆ ಕೃಪೆಯಿಂದಿಳಿದ ಭಗವದನುಗ್ರಹ ಆವಿರ್ಭೂತವಾಗಿರುವ ಜಾಗ್ರತ ಮೂರ್ತಿಸ್ಥಾನಗಳ ಮಹಿಮಾದೀಪ್ತಿಯಿಂದ ಚೇತನದ ತಮಃಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಿದ್ಯಾವರಣಭಂಗ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಮುಮ್ಮುತ್ತು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾರೂಪವಾದ ಪ್ರವಾಸವೆ ಉರ್ಧ್ವಮುಖಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಅರ್ಹವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಅಂತಹ ಉದ್ಧರ್ಮಮುಖಪ್ರವಾಸದ ವಿಚಾರವಾಗಿಯೆ ಅಲ್ಲವೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದು:

ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರೇಷು ಕಶ್ಚಿದ್ಯತತಿ ಸಿದ್ಧಯೇ|
ಯತತಾಮಪಿ ಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಕಶ್ಚಿನ್ಮಾಂ ವೇತ್ತಿ ತತ್ತ ತಃ||

ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೋಗಿಬಂದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೆ ಪವಿತ್ರನಾಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಂಚನೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅವಕಾಶವಿರುವುದನ್ನರಿತೆ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳೂ ಸಾಧುಸಂತರೂ ಅದರಿಂದೊದಗುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರಿಂದೊದಗಬಹುದಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಪಾಯದ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟರಾಯಿತು ತನಗೆ ಮೋಕ್ಷವೊದಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಒಳ್ಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಡಿಗೆ ಕಾರಕವಾಗಬಹುದಲ್ಲವೆ?

ಹುಲಿ ತಿಂದು ಬಿಟ್ಟ ದುರಾಚಾರಿಯೊಬ್ಬನ ಎಲುಬಿನ ಚೂರನ್ನು ಕಾಗೆ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನೀರಿಗೆ ಬೀಳಿಸಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅವನ ಜೀವವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಮದೂತ ದೇವದೂತರಿಗೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಕಾಳಗವೇ ನಡೆದು ದೇವದೂತರೆ ಗೆದ್ದು ಅವನ ಆತ್ಮವನ್ನು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು-ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಿಮಾ ಸ್ಥಾಪನೋದ್ದೇಶದ ಕಟ್ಟುಕತೆಯಿಂದ ಪಾಪರುಚಿಯ ಜನಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಏನುತಾನೆ ಅನಾಹುತ ಪರಿಣಾಮ ಆಗಲಾರದು?

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಪುರುಷ ಯಾವ ದಂಡನೆಯ ಮತ್ತು ದಂಡಧಾರಿಗಳ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಭೋಗವಿಲಾಸ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂತಸಂತಗಳನ್ನೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ! ಆದರೆ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಪಪುರುಷನಿಗೆ ಸಂತೇಪೇಟೆಗಳಿದ್ದೆ ಇರುತ್ತವೆ.

ಅತಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಳಿತಲ್ಲ. ಅತಿಖಂಡನೆ ಅತಿಶ್ಲಾಘನೆಗಿಂತ ಅನರ್ಥಕಾರಿ ಯಾಗಬಹುದು. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳಿಂದಲೂ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ನೊಂದಜೀವಕ್ಕೂ ಬೆಂದಲೋಕಕ್ಕೂ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೆ ಜನರು ಪ್ರಯಾಣದ ಕ್ಲೇಶ, ಕಷ್ಟ, ದುರ್ಗಮತೆ, ಅಪಾಯ, ಕಡೆಗೆ ಸಾವು, ಯಾವುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಂತಹ ಪ್ರವಾಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲವೆ? ಅಂತಹ ಪ್ರವಾಸ ಯಾರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅವರನ್ನು ಮೂಢರೆಂದಾಗಲಿ ಭ್ರಾಂತರೆಂದಾಗಲಿ ಕರೆದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮೂಢನೆಂದಾಗಲಿ ಭ್ರಾಂತನೆಂದಾಗಲಿ ಕರೆದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವಂತೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಸೋಮನಾಥನಂದರು ತಮ್ಮ ಈ ಪ್ರವಾಸ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಮೊದಲು ಹಿಂಜರಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿದೆ ಎಂದು

ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆ. ನಾನು ಪೂಜೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಹೋಗದೆ ಕಾಳುಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಜಾತಕ ಪಂಚಾಂಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕಡೆ ಎಂದೂ ಮುಖ ಹಾಕದವನಲ್ಲ. ನನಗೆ ರಾಹುಕಾಲ ಗುಳಿಕಕಾಲಗಳ ಅರ್ಥವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡುವುದು ಪಿಂಡ ಅರ್ಪಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆನೆ ಹೊರತು ಮಾಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋದವನಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುವು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅನೇಕರು ಆಚರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಮೂರು ವೀಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲಿಗೆ ನಾನು ಸ್ವಭಾವತಃ ವಿಮುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವವನು ಕೇದಾರ ಬದರೀನಾಥಾದಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೊಗಿರುವವರು ಯಾವ ಯಾವ ನಂಬುಗೆಗಳಿಂದ ಏನೇನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಶ್ಲಾಘಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಟೀಕಿಸುವುದು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯುವವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆ, ಸಭ್ಯವೆ? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಖಂಡನೆಯಿದ್ದೂ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಪಚಾರಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡುವುದು ನನಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವೆ? ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಾದರೂ ಆಗಿರಲಿ; ಇತರ ಹೃದಯಾನುಭವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬಹುದಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಸಿ ಹಸಿಯಾಗಿರುವ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಕುಂಭಮೇಳದ ಕಾಲ್ಪುಳಿತದ ಮರಣಕಾಂಡದ ಪ್ರಕರಣವೂ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪವಾಗಿರುವ ಮಾದೇಶ್ವರಬೆಟ್ಟದ ಜಾತ್ರೆಯ ಕಾಲರಾ ಬಲಿಯ ವಾರ್ತೆಯ ಅಸಾಹ್ಯಾನುಭವವೂ ತಮ್ಮ ಅಶ್ಲೀಲ ವಿಕಾರ ಭೀಕರ ರೂಪಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಹಲ್ಲುಕಿರಿದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು! ಇಂತಹ ಗುರುಪ್ರಮಾಣದ ಕೇಡಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮೌಢ್ಯಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸದೆ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹವೆನಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ನಾನು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಮಾತು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. “ನಿಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ ಓದುತ್ತೇನೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಪ್ರೇರಣೆಯಾದರೆ, ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಬರೆದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ನೀವು ನಂಬಲೂಬಾರದು, ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲೂಬಾರದು” ಎಂದು. ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಸರಳತೆಯನ್ನೂ ಅದರ ನಿಷ್ಕರತೆಯನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿರುವ ಅವರು ‘ಆಗಲಿ’ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊರೆಹೊಣೆ ಎರಡರಿಂದಲೂ ಪಾರುಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಹಗುರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೆ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಮೂಡಿಕೆಗೆ ಅಗೆ ಹಾಕಿ ಹೋದರು.

ಪುಸ್ತಕ ಓದಿದೆ, ಧೈರ್ಯವಾಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿ ಸೋಮನಾಥಾನಂದರಂತಹ ಭಕ್ತರ ಭಾವಸಂಗವೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ವಿಚಾರಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯೂ ಸಹಯಾತ್ರಿಗಳಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಮೂಢಾಚಾರಿಯಾಗುವ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹೈಮಾಚಲ ಸಾನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೋಗಿಬರಬಹುದೆಂದು ತೋರಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಆಗಲೆ ಅವರೊಡನೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೋಗಿಬಂದಂತೆಯೂ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ; ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಯಾತ್ರೆಯ ತೀರ್ಥಸಾಹಿತ್ಯ. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿರುವ ಅಮರನಾಥಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ‘ಅಮರನಾಥಯಾತ್ರೆ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆ ಅನುಭವದ ಔತಣವನ್ನು ಉಣಬಡಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಈ ‘ಹೂಮಾಚಲ ಸಾನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ’ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಮಧಿಕತರವಾದ ಔತಣವನ್ನು ಉಣಬಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮೌಢ್ಯಕ್ಕೂ ಮಿಥ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೂ ಶರಣಾಗಿಲ್ಲ. ವಿವೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಗೌರವರಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತಿಯ ತೀಕ್ಷ್ಣಖಡ್ಗ ಸದಾ ಒರೆಗಳಚಿಹ್ನರೂ ಔದಾರ್ಯದ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಯಮ ಶೀಲವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಒಮೊಮ್ಮೆ ಲೇಖಕರು ತೋರಿಸುವ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮಗುವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ಅಜ್ಜಿಯ ಅತಿಮುದ್ದಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತುಂಗನಾಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ಅವರು ಓದಿದಾಗ ಆ ಕಟ್ಟುಕಥೆಯ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ 'ನನ್ನ ಯುಕ್ತಿ ತತ್ತರಿಸಿತು' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಮುಂದೆ 'ಯಾರೂ ಭಗವಂತನ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ ಬಾಹಿರರಲ್ಲ' ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದ ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸ ಹೊರಟು ತಮ್ಮ ಖಂಡನೆಯ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಔದಾರ್ಯದ ಒರೆಗೆ ದಬ್ಬಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ!

ಆದರೆ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಥ್ಯಾಚಾರ ವಂಚನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಲೇಖಕರ ಟೀಕೆ ನಖವೆತ್ತಿ ಅಪ್ಪಳಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

“ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿದು ತಡ ಪಂಡರ ತಂಡ ಮುತ್ತಿತು. ಪಂಡರೆಂದರೆ ಉತ್ತರಕಾಂಡದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರಿಕರ ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಜನ. ಅವರ ಕಸುಬೇ ಯಾತ್ರಿಕರನ್ನು ಸುಲಿದು ತಿನ್ನುವುದು. ಆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಈ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎನ್ನುವರು. ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಇದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನ ಎನ್ನುವರು. ಇಲ್ಲಿ ದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಫಲಿಸುವುದು ಎನ್ನುವರು. ಇವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜುಗುಪ್ಸೆ ಬರುವುದು. ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುವರು. ಆದರೆ ಮಂತ್ರವೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು, ಸ್ನಾನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಯಾವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇವರಿಗಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಲ್ಲ. ಜನರನ್ನು ಪೀಡಿಸಿ ದುಡ್ಡು ವಸೂಲುಮಾಡುವ ರಣಹದ್ದುಗಳಂತಿರುವರು. ಸರಿಯಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಮನಸ್ವಿ ನಿನ্দೆಯ ಮಳೆ ಕರೆಯುವರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಭಿಕ್ಷುಕರನ್ನಾದರೂ ಮೆಚ್ಚಬಹುದು; ಆದರೆ ಈ ಪಂಡರನ್ನು ಸಹಿಸುವುದು ದುಸ್ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.”

“ಇದೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀರಾಮ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದನಂತೆ. ರಾವಣ ವಧಾನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ದೋಷ ಬರಲು ಅದರಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಈ ತಪಸ್ಸು. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷ ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಮನನ್ನೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಶಿವನನ್ನೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮನ ಐದು ತಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಉಗುರಿನಿಂದ ಜಿಗುಟಿದಾಗ ಆ ತಲೆ ಅವನ ಕೈ ಬೆರಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತೆ. ಆ ಪಾಪದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಶಿವ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬದರೀನಾಥಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅದು ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವರು. ತನಗೆ ಏನೂ ಕೆಡಕು ಮಾಡದೆ ಲೋಕಕಂಟಕನಾಗದೆ ಇದ್ದ ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದುದಕ್ಕೆ ರಾಮ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಲಿಲ್ಲ. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಕಂಟಕನಾದ ರಾವಣನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ರಾಮನನ್ನೇ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವಂತೆ ಜನ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ರಾವಣ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದನಂತೆ, ವೇದಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದನಂತೆ. ಜಾತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರು ನಮ್ಮವರು ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಅದೇ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪುರಾಣಮಗಳನ್ನೂ ಬೇರೆ ಕೋಮಿನವರು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಧವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು”.

“ಬಾಯಾರಿದಾಗ ನಾವು ನೀರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಕೆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲೊಲ್ಲಳು. ಆ ನೀರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ಬೆರೆಸಿ ಅದನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಕೆಯ ಜಾತಿ ಉಳಿಯುವುದು. ಹಾಲಿಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲವಂತೆ. ನೀರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದೋಷವಂತೆ! ಈ ಆಚಾರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಾವು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವರು.”

ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯದ ಪ್ರಕೃತಿದೃಶ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಸುಂದರ ವರ್ಣನೆ ಎಷ್ಟು ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ! ನದಿ, ಪರ್ವತ, ಶಿಖರ, ಕಾನನ, ಮೇಘಮಾಲೆ, ವಿಶಾಲಗಗನ. ಚಂದ್ರೋದಯ. ಹಿಮರಾಶಿ, ತುಷಾರಪಂಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಬಿಸಿಲು ಬೆಳ್ಳಿಗಳ ವರ್ಣಮಯ ಮೋಹಕತೆ ಮೊದಲಾದ ನೂರಾರು ಚಿತ್ರಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಮುದ್ದಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆ ಚೆಲುವಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆ ಸುಂದರವಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆ ಮಹತ್ವಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆ ಭವ್ಯವಾಗಿ ನಾನಾ ಭಾವ ಭಂಗಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಗೆಗಣ್ಣಿಗೆ ಸುಳಿಯುತ್ತವೆ! ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ರಮಣೀಯ ದರ್ಶನೀಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಲೇಖಕರು ಹೇಳುವ ಈ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ: ‘ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಹೋಟೆಲ್ ತೆರೆಯುವರು. ನಯಾಗರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಪಾತದ ಕಡೆ ಹಾಗೇ ಇರುವುದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ವಿಲಾಸಿಗಳು. ಆದರೆ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮ್ಯಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವರು. ಮಹಾ ಪ್ರಪಾತ, ಪರ್ವತಶಿಖರ, ಸಂಗಮ ಸ್ಥಳಗಳೆಲ್ಲ ದೇವದೇವಿಯರ ನೆನಪು ತರುವುವು. ಅಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸುವುವು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಯಾತ್ರಿಕರ ತಂಡ ವಿಲಾಸಿಗಳಲ್ಲ. ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಭೋಗದ ಕಡೆಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ತಿರುಗಿಸಬಹುದು, ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುವ ಸೋಪಾನ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವರು.’

ಈ ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಾದ ಹಾಸ್ಯದ ಮುಗುಳುನಗೆ ಮಲರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ಹೂಹಾಸ್ಯದ ವಿನೋದಶೀಲದ ಕಟುವಲ್ಲದ ವಿಡಂಬನೆಯ ಲೇಖಕರ ಮನೋಧರ್ಮ ಓದುಗರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ರೇಕಾನುಭವಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಅಡುಗೆಯವನನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣನೆ ಎಷ್ಟು ಮೃದುಹಾಸ್ಯ ರಂಜಿತವಾಗಿದೆ: “ಆತ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಂದ. ಆತನ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದ ಯಾವ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅವನ ಕೋಟಿನ ಒಳಗಡೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಜನಿವಾರ ಇದ್ದಿರಬಹುದು! ಅದೂ ಕೂಡ ಗಾಯಿತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಕೇಳಿ, ನೀರಿನ ಸಂಗ ಮಾಡಿ, ಹಲವು ತಿಂಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಆತ ತೊಟ್ಟ ಅಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ತೇಪೆಗಳಿದ್ದುವು. ಆ ಕೋಟನ್ನು ಮೊದಲು ಯಾವ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮಾಡಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದೇ ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆತ ಉಟ್ಟ ಪಂಚೆಯೋ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಜನರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವೆಷಲ್ ಉಡುಪನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತಿತ್ತು. ಈತ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ಮೂಗನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈತನೆ ನಮ್ಮ ಒಂದು ತಿಂಗಳ Friend, Philosopher, Guide: ಜೊತೆಗೆ Lord Kitchener ಬೇರೆ. ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಡಿಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದವು. ಅದಕ್ಕೆ ಆತ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಸ್ನಾನವನ್ನೇನೋ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆತ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಡಿಬಟ್ಟೆ ಉಡಬೇಕಾದರೆ

ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಬೇರೆ ಬಟ್ಟೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವೇ ಆತನಿಗೆ ಎರಡು ಪಂಚೆ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಉಡಬೇಕು ಎಂದೆವು.”

ಆಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಓದಿದಾಗ ಈ ವಾಕ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಂದಸ್ಥಿತಸುಂದರವಾಗುತ್ತವೆ:

“ನಾನಂತೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಾಗ, ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬರದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ.”

“ಈ ರಗಳೆಯೆಲ್ಲ ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದು, ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಂತೆ.”

“ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಯಿತಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇ ಯಾರೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.”

“ಇಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಯುವುದೇ ಒಂದು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದಂತೆ.”

“ಆ ಹೋಟೆಲಿನ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ದೋಸೆ ಇಡ್ಡಲಿ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲ ದೊರಕುತ್ತವೆ ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರೊ ಉಡುಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇರಬಹುದೆಂದು, ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡಿ, ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ದೋಸೆ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ತಿನ್ನೋಣ ಎಂದು ಹೋದವು. ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಹೋಟೆಲು ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಕನ್ನಡವೂ ಬಾರದು, ದೋಸೆ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಮಾಡುವುದೂ ಬಾರದು. ಹೇಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್ ಬರೆಸಿದೆ ಎಂದಾಗ ಯಾರೊ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಬರೆಸಿದೆ ಎಂದ. ಅದೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರ ರಹಸ್ಯ!”

“ನೋಣಕ್ಕೆ ತೂಕವಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅರಿವಾದದ್ದು ಕೂಡ ಇದೇ ಪ್ರಥಮ!”

“ಗೋಧಿಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಫೋಟೋ ತೆಗೆದ ಆ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ ಇದ್ದಳು ತಾಯಿ ಗೌರಮ್ಮ.”

“ಆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬೇಳೆ ಬೇಯುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ.”

“ಅವರ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಗಳು ಭಂಗ ತಂದರೋ ಅಥವಾ ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೋ ತಿಳಿಯದು.”

“ಅದಾದಮೇಲೆ ಉದಕಕುಂಡ ಎಂಬ ಚಿಲುಮೆ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಜಲಪಾನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲವೆಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವವರು. ಜಲಪಾನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಾಣಿ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು. ಜನನಮರಣಗಳ ಕೋಟಲೆಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ ಇಲ್ಲ!”

“ಶಿವನಿಗೇನು ಅನಂತಕಾಲವಿದೆ ಮುಂದೆ. ಕಾಲಹರಣಕ್ಕೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮನರಂಜನೆಗೆ ಬೇಕಲ್ಲ ಕಥೆಗಳು?”

“ಪಾಪ, ಹಿಮಾಲಯದ ಕಲ್ಲು ಗಿಡ ಮರಗಳೆಲ್ಲ, ಭಗವಂತನ ಹೆಸರನ್ನೆಲ್ಲ, ಬೆಷಧಿ, ಪಂಚಾಯತ ರಾಜ್ಯ, ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರದ ಹೆಸರನ್ನುಹೊತ್ತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.”

“ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಿ ಬಂತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಟು ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದು, ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೇ ಚಿತ್ರ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಪೂರ್ವಸೃತಿಯೆಲ್ಲ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿತ್ತು. ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟುವುದು ನಡೆಯುವುದೆ ನಮ್ಮ ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥೆಯ ಮತ್ತು ಕನಸಿನ ಪ್ರಪಂಚ ಕೂಡಾ ಆಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು.”

“ಅವರಿಗೆ ಹಸಿ ಸಾಸುವೆ ಜನ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆಯೆ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ನಮಗೆ ಜನ ಸಾಸುವೆ ಎಣ್ಣೆ ಉಟಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೆ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ.”

“ನೀರು ಅಷ್ಟು ಚಳಿ. ಈ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ನಾವು ಮಾಡಿರುವ ಪಾಪದ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದಂಶವನ್ನಾದರೂ ಕಳೆದೇ ಕಳೆಯುವುದು. ನಾನಂತೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ನೀರನ್ನು ಕೊಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.”

“ಇದುವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಕಾಣದ ಜನಿವಾರ ಹೊರಗೆ ಕಂಡಿತು!”

“ಈ ಮಂತ್ರ ಒಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆತಂಕವೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನ ದೇವರು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಸು ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊನೆಗೆ ಸಾರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಸಲ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವರ್ಗಸುಖಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಿಲತರ್ಪಣ ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೆ!”

“ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾಡುವ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯೂ ಹೀಗೆಯೆ. ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಮುದ್ರೆ, ಒಳಗೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.”

ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ಥಳಗಳೆಲ್ಲ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಕಥೆಯೂ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಅಂಟಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾರುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣವಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ರಾವಣ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ರಾಮ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಶಿವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದು. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಪುರಾಣಗಳಿಗೂ ಭಾರತಕ್ಕೂ ರಾಮಾಯಣಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ನಡೆದ ಚರಿತ್ರೆಯೆಂದು ನಂಬುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾವೋಪಯೋಗಿಯೆ ಹೊರತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿಯಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಾಮಪದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ವಸ್ತುವಿನ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಂತೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೂ ಆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಕಥಾ ಪ್ರತಿಮೆಯ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಯಾತ್ರಿಕರಲ್ಲಿ ಭಾವೋತ್ಕರ್ಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಸ್ಥಳಪುರಾಣಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಭರತಖಂಡದ ಯಾವ

ಪುಣ್ಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಪುರಾಣಾದಿಗಳ ಕಥೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾರೂ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ತೀರ್ಥವಾದರೂ ಆಗಲಿ ಪರಶುರಾಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಡಿದ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತೊಳೆದೇ ತೀರಬೇಕು!

ಲೇಖಕರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಚಿತವಾದ ಉನ್ನತವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿ ಸ್ತೋತ್ರ ದಶಕಾದಿಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಯಾತ್ರೆಯ ಪವಿತ್ರಾನುಭವಕ್ಕೆ ಕಲಶವಿಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಓದುಗರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಉತ್ತುಂಗ ಹೈಮಾಚಲ ಶಿಖರಗಳನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತು ಹಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವುಗಳ ದಿವ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದರ್ಶನಾನ್ವಿತರಾಗಿ ಶಾಂತರಸಾನುಭವವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಬದುಕಿನ ಗುರಿ ಶಾಂತಿ. ಬದುಕನ್ನು ವಿಷಯವಾಗುಳ್ಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಗುರಿಯೂ ಶಾಂತರಸಾಸ್ವಾದನೆಯೇ. ಅವರೆಡೂ ಆಗಿರುವ ಈ ಹೈಮಾಚಲ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಯಾತ್ರೆಯ ಪರಿಣಾಮ ತಾನೆ ಹೇಗೆ ಬೇರೆಯಾದೀತು? ಬರೆದವರೂ ಕಾಷಾಯಧಾರಿ!

* * *

---

[1] ಸ್ವಾಮಿ ಸೋಮನಾಥಾನಂದರ 'ಹೈಮಾಚಲ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬರದ ಮುನ್ನುಡಿ

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ

“ಈ ಅಸೀಮ ಅನಂತಭಾವವು, ಸನಾತನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನವಾಗಿದ್ದ ಈ ಅಸೀಮ ಅನಂತಭಾವವು, ಈ ಯುಗಾವತಾರನಿಂದ ಪುನರಾವಿಷ್ಕೃತವಾಗಿ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಸದೃಶವಾದ ಉಚ್ಚನಿನಾದದಿಂದ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿತವಾಗುವುದು.”

“ಈ ನವಯುಗ ಪ್ರವರ್ತಕನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣನು ಹಿಂದೆ ಅವತರಿಸಿದ ಯುಗಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕ ಸಮೂಹದ ಪುನಸ್ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ!”

“ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯ ಉನ್ನೇಷಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ದಿಗ್ವಿಗತವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತು ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತಿರುವುದೋ ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ಅನುಭವಿಸು!”

ಅರ್ಥಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮಹಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಥರಾದ ತರುಣದಲ್ಲಿಯೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಕಿವಿ ಆ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರ ದೇವ ಮಾನವನ ಪುಣ್ಯನಾಮದ ದೂರಘೋಷದ ಅನುರಣನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಧ್ವನನಗಳಿಂದ ಆಗತಾನೆ ಒಂದಿನಿಂತೆ ಉನ್ನತನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ, ದ್ರಷ್ಟರ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಋಷಿವಾಣಿ ಹಾಗೆಂದು ಘೋಷಿಸಿತು. ಅವರು ಅಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತು ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಈ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿತವಾದವಾದ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾದ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಭಾವ ಸಮಗ್ರ ಪೃಥ್ವೀಮಂಡಲವನ್ನೇ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಉಪದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಚೇತನಗಳು ಅರಳಿ ಬೆಳಕು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ; ಅಸಂಖ್ಯ ಹೃದಯ ಗಹ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸತ್ತದ್ದ ಆನಂದದ ಭಗವಜ್ಞೋತಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ. ಆ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶಾಮೃತದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಆರ್ತರೂ ಮುಮ್ಮುಕ್ಷುಗಳೂ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಿಗಳೂ ಭೂಮಂಡಲದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಯಾತ್ರೆಯ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಂಡರಿಯದ ಕೇಳರಿಯದ ಬಹುದೂರದ ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಹಂಸರ ಜೀವನ ಸಂದೇಶಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಂದ “ಆತ್ಮನೋ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಜಗದ್ಧಿ ತಾಯ ಚ” ಎಂಬ ಮಹಾಧ್ಯೇಯದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘವು ಸದ್ಗುಣದೊಡನೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮೇಣ ತನ್ನ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಮಾತೃಸದೃಶವಾದ ಕರುಣಾಬಾಹುಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ತಬ್ಬುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರುಷವೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಂಘದ ಶಾಖಾಕೇಂದ್ರಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅದರ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ, ನೀತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಗಲ್ಲದೆ ಭೀತಿಗೆ ಒಂದಿನಿತೂ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಮತಪ್ರಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲ; ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರ ಸಂಸ್ಥೆ. ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಇತರ ವಿದೇಶೀಯ ಮತಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತೆ ಮತಾಂತರಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳೂ ಭಗವಂತನೆಡೆಗೆ ಭಕ್ತನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ವಿವಿಧ ಪಥಗಳು ಎಂಬುದೇ ಅದರ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸ. ಅಮೆರಿಕದ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕ್ರೈಸ್ತಮಿಶನನ್ನುಗಳಂತೆಯಾಗಲಿ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಬೌದ್ಧಾದಿ ಪ್ರಚಾರಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತಾಗಲಿ ಅದು ಮತಾಂತರಗೊಳಿಸುವ ನೆವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಪುಲಗೊಳಿಸುವ ಲೌಕಿಕವೂ ರಾಜಕೀಯವೂ ಆದ ಕಾರ್ಯಕಲೆ ಎಂದೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಇತರ ವಿದೇಶೀಯ ಮಿಶನುಗಳಿಗೆ ಅವರ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರವೂ ಅಥವಾ ಅವರ ಮರಾಠಿಪತಿಯೂ ಹಣವೊದಗಿಸುವಂತೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘವು ಹಣವೊದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೇಂದ್ರ ತೆರೆದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ತೆರೆಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಬೇಕೆಂದರೆ ಇರುತ್ತದೆ; ಬೇಡವೆಂದರೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಸಂಸ್ಥೆ ಹಣವೊದಗಿಸಿ ಅದರ ಆಯುಷ್ಯಮಾಣವನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವ ಗೋಜಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘದ ಕೇಂದ್ರೋಪಕೇಂದ್ರಗಳು ಯಾವ ಕೃತಕ ಪ್ರಚೋದನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಯೋಜನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಒಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ, ಸಂದೇಹ ಭೀತಿ ಘರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಒಂದಿನಿತೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮೂಡಿ ಮಲರಿ ಬಾಳುತ್ತಿವೆ; ಬದುಕನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಹೆಸರು ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯಾಗುವಂತೆಯೂ ಅವರ ಉಪದೇಶಾಮೃತವು ಲೋಕದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವಹಿಸುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿದ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕಲಶಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು

ವಿಖ್ಯಾತನಾಮರು; ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಜ್ಞಾತರು ಅಥವಾ ಅನಾಮರು: ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಮತ್ತು “ಮ”! ಒಂದು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೊಳಗುವ ಸೂರ್ಯ; ಮತ್ತೊಂದು, ಮನೆಮನೆಯ ಹೃದಯದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಹಣತೆ, ನಂದಾದೀಪ; ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ಕರನಿಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಂಪಿನ ಕಾಂತಿ ಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸದಂತೆ ನಿರಾಡಂಬರವಾಗಿ ನೀಡುವ ಸೊಡರು, ಮುದ್ದು ಸೊಡರು, ತಾಯ್ತನದ ಸೊಡರು, ಹಣತೆಸೊಡರು! ಆತನು ತನ್ನಪೂರ್ಣನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂತೆಬಯಲಿಗೆ ಬರಲು ನಾಚಿ, ಹೇಸಿ, ಹೆದರಿ, ‘ಮರ’ ಎಂಬ ಮೊದಲಕ್ಕರದಿಂದ ಮಾತ್ರ ತೆರೆಮರೆಯಿಂದ ಇಣುಕಿದ ಎಲೆಮರೆಯ ಮಿಣುಕು ಹೂ!

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಚಿಕಾಗೊ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಿಯಾದಂದು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಅವರು ಪರಂದಾಮವನ್ನೈದುವವರೆಗೂ ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ತಮ್ಮ ಅನನುಕರಣೀಯವಾದ ಧೀರವಾಣಿಯಿಂದಲೂ ಅನುಪಮ ತೇಜಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಗುರುದೇವನ ಉದಾರ ದಿವ್ಯ ಸಮನ್ವಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನಾಮಸಿಂಹಾಸನ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವಂತೆ ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಅವರು ತಾವೆ ಸ್ವತಃ ಬರೆದ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗದವರು ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಅವರ ಮಾತುಕತೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳೂ ತರುವಾಯ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಮಹಾ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದು ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನಗಳ ಹೃದಯ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿಕಾಂತಿಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿವೆ ಮತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಇವೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬೆಳಕು ಕಂಡ ಅವು ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿ ಈಗ ಸರ್ವಜಗತ್ತಿನ ಸ್ವತ್ತಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸಿರಿಬಾಯಿಂದಲೆ ಪರಮಹಂಸರ ಜೀವನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಅವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲನೆಯ ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಮಹತ್ತಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವರೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ತತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲರ್ ಅವರು. ಅವರ ತರುವಾಯ ಬಹುವರ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ, ಅವರಷ್ಟೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರೂ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ತಾರೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವವರೂ ಆದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಾಧಕ, ಸಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ದಿವಂಗತ ರೋಮೇನ್‌ರೊಲಾಂಡ್ ಅವರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಇವರಿಬ್ಬರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಅನ್ಯಾದೃಶ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವಿದ್ವತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಬರೆದು ಜಗತ್ತನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಹಂಸರ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿತರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತ್ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ‘ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾ ಪ್ರಸಂಗ’ ಎಂಬ ಅದ್ಭುತ ಬೃಹದ್‌ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ತಮ್ಮ ಗುರುವಿನ ಜೀವನದ ನಿರೀಕ್ಷ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲಾಗಿ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ, ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿದಾಗಿ, ಇತರರಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ, ಬರೆದ ಇತರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮೂಲಾಧಾರ ಗ್ರಂಥವಾಗುವಂತೆ ಸಕಲ ವಿಷಯ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ, ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂಬಂತೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ, ಪಂಡಿತ ಪಾಮರ ಪಾಮರ ಸರ್ವ ಸುಲಭ ಸ್ವರಸವಾಗಿ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಪರಮಹಂಸರ ಸ್ವಂತ ಸಹಜ ದಿವ್ಯವಾಣಿಯ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿರುವಂತೆ ಅವರ ವಚನವೇದವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದವರೆಂದರೆ ‘ಕಥಾಮೃತ’ ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ‘ಮ’!

‘ಮ’ ಅವರಿಗೆ ತಾನು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದಿನ್ನೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿವಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಸಮಸಂವಾದಿಯಾಗಿ, ಹೆಗಲೆಣೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ‘ಮ’ ಅವರ ಮೇರುಕೃತಿ ‘ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ’!

ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿ ಎಂದಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಒಮ್ಮೆ ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಒಂದು ಮಠದಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿದರಂತೆ: ‘ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಈ ಸಂಘರೂಪದ ಶಕ್ತಿ ಇನ್ನು ಐನೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಮುಮುಬರಿಯುತ್ತದೆ’ ಎಂದು. ನಮಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ‘ಮ’ ಅವರ ಈ ಮೇರುಕೃತಿ ಮನುಷ್ಯತ್ವವಿರುವವರಿಗೆ, ಅದು ದೇವತ್ವವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ, ಜೀವಂತ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಕಟ್ಟಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾಲವಶವಾಗಿ ಗತಿಸಬಹುದು; ಸರಸ್ವತಿ ಅಮರ!

ಈಗೀಗ ಜತ್‌ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಗುತ್ತಿರುವ ‘ಮ’ ಅವರ. ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಗುಪ್ತ. ಬಂಗಾಳಿಗಳಿಗೆ ‘ಮಾಸ್ತರ್ ಮಹಾಶಯ’ ಎಂಬ ನಚ್ಚಿನ ನಾಮಾಂಕಿತದಿಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಲ್ಕತ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ನವೀನ ರೀತಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ, ಅಂದಿನ ಅಂತಹರೆಲ್ಲ ತರುಣರಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ತರುಣರ ಮೇಲೆ ಆದ ಎಲ್ಲ ಸತ್ ಮತ್ತು ದುಷ್ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಅವರೇನೂ ಹೊರತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಗೋಚರ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿ ನರೇಂದ್ರನಾಥನನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದ ಭವತಾರಿಣಿಯ ಭಕ್ತವರೇಣ್ಯನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಿತೋ ಅದೇ ಶಕ್ತಿ ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಗುಪ್ತನನ್ನೂ ತನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ನರೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮೊದಮೊದಲ ಸಂದರ್ಶನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ಅದ್ಭುತ ನಾಟಕೀಯತೆ ಮಾಸ್ತರ್ ಮಹಾಶಯ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ‘ಮ’ ತನ್ನ ದಿನಚರಿಯಾದ ‘ಕಥಾಮೃತ’ದಲ್ಲಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆ ಸಂದರ್ಶನ ಕಥನವನ್ನು ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುವ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ, ನರೇಂದ್ರನಿಗಾಗಿ ಅವರು ಹಾತೊರೆದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮಾಸ್ತರ್ ಮಹಾಶಯನನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು. ತಮ್ಮ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಡಿಂಡಿಮಸದೃಶ ಕಂಠದಿಂದ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವಂತೆ ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ದುಸಾರಿ, ಆಲಿಸಿದವರನ್ನು ತನ್ನ ಭವ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನರೇಂದ್ರನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆ ಲೋಕ ಪರಿವರ್ತನಕರವಾದ ದಿವ್ಯಸಂದೇಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಹಜವಾಣಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು, ಅದರ ವಿವರ ವಿವರವನ್ನೂ ಸ್ತರಸ್ತರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಗುರುದೇವನ ದೈನಂದಿನವಾದ ಗುರುಲಘು ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ನೆನಹಿನ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಲಾಲಿಸಿ ಪಾಲಿಸಿ ಅಪಚಾರವಾಗದಂತೆ ಒರೆದು, ಸದ್ದುಗದ್ದಲವಿಲ್ಲದೆ ಆಟೋಪ ಅಟ್ಟಹಾಸಗಳಿಲ್ಲದೆ ಲೋಕಶಿಶು ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಅಮರಸ್ತನ್ಯವೀಯುವ ದೀನ ದಿವ್ಯ ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹೇಂದ್ರನಾಥನಂತಹರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ‘ವಚನವೇದ’ದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರ್ ಮಹಾಶಯನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರು ಆತನ ಜನ್ಮಾಂತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯುಗದ ಭಗವತ್ ವಾಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯುಗಾವತಾರನು ತನ್ನ ದಿವ್ಯ ಕರಣಿಕನನ್ನು ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಗುಪ್ತನನ್ನಾಗಿ ಕರೆತಂದಿದ್ದನೆಂಬುದೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹೇಂದ್ರನೂ

ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೇ ಗುಪ್ತನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಗುಪ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಅವತಾರದೊಡನೆ ಅವತರಿಸಿದ್ದನೋ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗಿ ಭೂರಂಗತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆತನಿಗೆ ನಾವೆಷ್ಟು ಋಣಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಪೂರೈಸಲಾದೀತೆ?

‘ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ’ವೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಕರತಲ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕರತಲ ತಪೋರಂಗ, ಕರತಲ ಪಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ಆದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತೆ ತಾನೆಂದಿಗೂ ಕುಲಷಿತವಾಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ, ಶಿಥಿಲವಾಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ‘ವಚನವೇದ’ವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಮಂದಿರವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಕೈ ಇದನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಭಗವಂತನ ಪಾದಾರವಿಂದವನ್ನೆ ಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಜಿಹ್ವೆ ಇದನ್ನು ಪರಿಸುತದೆಯೋ ಅದು ಅಮೃತವನ್ನೆ ಈಂಟುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಆನಂದದ ಅಗರ; ಶಾಂತಿಯ ಸಾಗರ; ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನದ ಓಗರ. ಕಷ್ಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವೀಯುವ ಸಖ; ಸುಖದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣಭಾವವಿತ್ತು ವಿನಯ ಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಗುರು; ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ದೀಪ, ದಾರಿಗೆ ಉರುಗೋಲು, ದಿಕ್ಕುಗೆಡದಂತೆ ಗುರಿದೋರುವ ಧ್ರುವತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ವೇದ ವೇದಾಂತ ದರ್ಶನಾದಿ ಸರ್ವಸಾರವಿದೆ. ಓದುಬರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯನೂ ಇದನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪಂಡಿತನಿಗೂ ಕರುಬುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ; ಯಾವ ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ಣನಾದ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೂ ಕೀಳೆಂದು ನಾಚಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ತನಗಿಂತಲೂ ಧನ್ಯರಿಲ್ಲ ಎಂದರಿತು ನಿರ್ಮಮನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಶಾಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಪೂರ್ಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆತನಿಗೆ ಗಗನದ ವೈಶಾಲ್ಯ, ಹೈಮಾಚಲದ ಔನ್ನತ್ಯ, ಅಂಬುಧಿಯ ಗಂಭೀರ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟು ಸರ್ವಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ಎಂದೂ ಅವತರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಗವದ್‌ವಾಣಿ ತಾನೆಂದೂ ಕೃತಿಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

‘ಮ’ ಅವರ ಈ ಮಹಾಕೃತಿ ‘ಕಥಾಮೃತ’ ಈಗಾಗಲೆ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನಗೊಂಡಿದೆ, ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ನಿಖಿಲಾನಂದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿ, ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಪ್ರಕವಾಗಿ, ”The Gospel of Sri Ramakrishna” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜಗತ್ಪ್ರಿಯವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೂ ಆಗಿದೆ. ಅಸಂಖ್ಯಾತ ವಿದೇಶಿಯ ಜೀವಿಗಳು ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಓದಿ ಧನ್ಯರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಚಾರವಾದಿಗಳೂ ಕವಿಗಳೂ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ತತ್ವಜ್ಞರೂ ದೇಶ, ಪಕ್ಷ, ಪಂಥ, ವಾದ, ಮತ ಯಾವ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಭಾರತದ ಈ ಭಾಗೀರಥಿಯ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯ ಸ್ನಾಗೈಯಲು ಬರತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಹಿಂದುಳಿದಿಲ್ಲ. ‘ಮ’ ಅವರ ಗ್ರಂಥದ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ ‘ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನಾಮೃತ’ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬೆಂಗಳೂರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಆ ಭಾಷಾಂತರ ನಾವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ತರ್ ಮಹಾಶಯನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡಿದಂತೆಯೇ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ. ಸಂವಾದವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿವೆ. ಬರವಣಿಗೆಯ ಕೃತಕತೆ ಒಂದಿನಿತೂ ಇಲ್ಲ. ಓದುಗನಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸಾಮೀಪ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಬರುವ ಮಾತನ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಗಹನವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಮಧ್ಯೆಮಧ್ಯೆ ಅಳೈಬಿರಿಯ ನಗುವಂತಹ ಪರಿಹಾಸದ ಮತ್ತು ವಿನೋದದ

ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ತಿಳಿಯಾದ ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನ ಈ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮೂಲದ ಆ ಸಹಜತೆ ಸರಳತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಂಥಭಾಷೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆಡುಮಾತಿನ ಶೈಲಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥಭಾಷೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆಡುಮಾತಿನ ಶೈಲಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದ್ದ ಉತ್ತರಭಾಗವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದ್ದ ಪೂರ್ವಭಾಗವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಆಡುಮಾತಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಮತ್ತೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಈ ಗ್ರಂಥ ಪೂರಕವಾಗಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಮುನ್ನುಡಿಕಾರನೇ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಪರವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

'ವೇದ' ಎಂದರೆ ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನ. ಅದು ಸನಾತನ. ಅದು ಅಪೌರುಷೇಯ. ಅಂದರೆ ಯಾವ ಮಾನವವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಹುಟ್ಟಿಬಂದುದಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೂ ಅದು ಇತ್ತು, ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಹೋದ ಮೇಲೆಯೂ ಅದು ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ 'ಲೋಕ'ಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು; 'ಲೋಕ'ದ ಅನಂತರವೂ ಇರುತ್ತದೆ. 'ವೇದ' 'ಲೋಕ'ಕ್ಕೆ ಅವತರಿಸುವಾಗ ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯಪಾತ್ರದ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೆ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನೀರನ್ನು ಹರಿಯಿಸುವ ಒದಗೆಯೆ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವವನಲ್ಲ. ಅವನು ಪ್ರಣಾಳಿಕಾ ರೂಪ ಮಾತ್ರ. ಅಂತಹನನ್ನು ಋಷಿ, ಕವಿ, ದ್ರಷ್ಟಾರ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೇದ ಎಂಬುದು ಎಂದೋ ಮುಗಿದ ಒಂದು ಗ್ರಂಥದ ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥರಾಶಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲ. ವೇದದ ಮಹಾಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೂ ಯುಗಯುಗಕ್ಕೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯಗಳೂ ಪ್ರಕರಣಗಳೂ ಸೇರುತ್ತಲೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ಗೌರವ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸಿದಂತೆಲ್ಲ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಗಳೂ ಮೈದೋರಿದಂತೆಲ್ಲ ವೇದವೂ ವಿಸ್ತರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅತೀತವಾಗಿರುವ 'ವೇದ'ದ ವಿರಾಟ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ 'ಲೋಕ'ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬಹುದಾದ, ಇಳಿಯಲಿರುವ ಮತ್ತು ಇಳಿಯಲೇಬೇಕಾಗಿರುವ ಇನ್ನಷ್ಟೆಷ್ಟು ವಿಸ್ಮಯಗಳೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳೂ ಕಾಲಲಭಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿವೆಯೋ ಹೇಳಬಲ್ಲವರಾರು? ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾನುಭವ ಜಗತ್ತಿನ ಮಾತಂತಿರಲಿ; ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರ ನೀಹಾರಿಕಾಮಯವಾದ ಈ ಸ್ಥೂಲ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೆ ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನ ಉಹಿಸದಿದ್ದ ಅಘಟನಗಳೂ ಘಟಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆಯೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ! 'Flying Saucers from Outer Space' 'Flying Saucers Have Landed' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವುದನ್ನೂ, ನಂಬಲರ್ಹರೂ ಸಮರ್ಥ ವೀಕ್ಷಕರೂ ಆದ ವಿವಿಧ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ನಾನಾ ಭಾಗದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಈ ವ್ಯೋಮಾಂತರದ ವಿದ್ಯಾನಗಗಳಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಅತಿಥಿಮಹನೀಯರು, ಹೇಳಬಲ್ಲವರಾರು?

[2] ಅಂತೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅತೀತವಾಗಿರುವ 'ವೇದ' ಅನಂತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕಿಳಿಯುವ ನಮ್ಮ ವೇದವೂ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಂತಹ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನ, ಮಹರ್ಷಿಯ,

ದ್ರಷ್ಟಾರನ, ಅವತಾರವರಿಷ್ಠನ ವಾಕ್‌ಶ್ರೀಯನ್ನು 'ವಚನವೇದ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅನೌಚಿತ್ಯವೆಲ್ಲಿ ಬಂತು? ಈ 'ವಚನವೇದ' ವೇದಗಳೂ ಮಾಡದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ 'ವಚನವೇದ' ವೇದಗಳು ಹೊಗಲಾರದ, ಬಹುಶಃ ಕೆಲವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಗಬಾರದ, ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಧಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ 'ವಚನವೇದ' ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯ ಮೂಢಾಚಾರದ ಜನಜಂಗುಳಿಯನ್ನು ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದ ನಖಪಂಜರದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿ, ಅವರ ಧರ್ಮದಾಸ್ಯದೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು 'ಮನುಷ್ಯ'ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ 'ವಚನವೇದ' ಪ್ರಜ್ಞಾಪರಾಧ ಜನ್ಯವಾದ ಭಯಭೀತಿಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮನ್ನುದ್ಧರಿಸಿ, ಉದಾರ ಧೀರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ; ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಗೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗ 'ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ರಾಜ್ಯ' ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಎಂದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕವಲ್ಲದ, ಮತದೂರವಾದ, ಲೌಕಿಕ, ಲೋಕಾಯುತ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಭರತಖಂಡವನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯೆಂದು ಕರೆದರೂ; ಯಾವುದರ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ವಿಶೇಷ ಪ್ರತಿಭೆ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಕರ್ತವ್ಯ, ಸ್ವಭಾಗ, ಸ್ವಧರ್ಮ ಸರ್ವವೂ ಧಾರ್ಮಿಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೆ ನಿಷ್ಠವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಸಾರಿದರೂ; ಯಾವುದರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದು ಮಡಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಶಿಲ್ಪಿ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಜಿಯ ನಡೆ ನುಡಿ ಉಸಿರು ಎಲ್ಲವೂ ಭಗವದಭಿಮುಖವಾದ ದಿವ್ಯ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿದ್ದಿತು ಆ ಭೂಭಾಗವನ್ನು 'ಧಾರ್ಮಿಕವಲ್ಲದ' 'ಮತದೂರವಾದ' 'ಲೌಕಿಕ' 'ಲೋಕಾಯುತ' 'ಸೆಕ್ಯುಲರ್' ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಏನರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ? ಹಿಮಾಲಯವನ್ನಾದರೂ ಎತ್ತಿ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸಾಗಿಸಬಹುದು ಏನು? ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸಮತಲ ಮಾಡಬಹುದು ಏನು? ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ! ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದೂ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ 'ಸೆಕ್ಯುಲರ್' ಎಂದು ಕರೆದುದರ ಉದ್ದೇಶ ಆಡಳಿತದ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಮತೀಯ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಮತದವರಿಗೂ ಸರ್ವ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ಹೊರೆ ಹೊಣೆ ಉಂಟೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಾರುವುದೆ ವಿನಾ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಕ ನಾಸ್ತಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನೂ ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸುವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಉತ್ಪಾಟಿಸುವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಡಳಿತದ ಈ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುವುದಾದರೆ 'ಸಮನ್ವಯ ರಾಷ್ಟ್ರ' ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಮನ್ವಯ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಬಹು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅನುಭವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ವಜನ ಸುಲಭ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿಪೂರ್ಣವಾದರೂ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅವಿರುದ್ಧವೆಂಬಂತೆ ಲೋಕಸಮಸ್ತಕ್ಕೂ ತೋರಿ ಸಾರಿದವರೆಂದರೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಪರಮಹಂಸರು. ಅವರ ಈ 'ವಚನವೇದ' ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸರ್ವ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗುವಂತೆ ಬೋಧಿಸುವ ನವೀನ ವೇದ. ಮತಾಂತರಗೊಳಿಸುವುದು, ಪರಮತ ನಿಂದೆಯಿಂದ ಸ್ವಮತಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡುವುದು, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಮತೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕುತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವುದು ಮೊದಲಾದ ಕಾಡುಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇರುಸಹಿತ ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಈ 'ವಚನವೇದ'. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ರಾಜಕೀಯದ ಸುರತರು ಸುಫಲಸುಮಭರತಿವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜನಹೃದಯಮೂಲವಾಗಿರುವ ಅದರ ತಾಯಿಬೇರು ಈ 'ವಚನವೇದ' ಸಾರವನ್ನು

ಹೀರಿಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಧಾರ್ಮಿಕರಾಜ್ಯಾಂಗವಾಗುತ್ತದೆ ಈ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ!'

ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾಸ್ತರ್ ಮಹಾಶಯನನ್ನು ಆತನ ಕಲಿಕತ್ತೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾಯಂ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತುಂಗ ಮಹಾಸೌಧದ ಉನ್ನತ ತಾರಸಿಯ ಮೇಲೆ, ಆಕಾಶದ ಕೊಡೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಮಿಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾನಂದರೊಡಗೂಡಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಈ ಲೇಖಕನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಯೋಗ ಒದಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈ ಲೇಖಕ ಬರೆದಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಕವನವೊಂದನ್ನು ಹಾಡಿಸಿ ಕೇಲಿ 'ಮ' ತುಂಬ ಆನಂದಿತರಾಗಿ ಅದನ್ನು ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಾದರೂ ಬಂಗಾಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಅತ್ಯಮತ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು; ಲೇಖಕನೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದ. ಆದರೆ ಬಹುಶಃ ಆಲಸ್ಯವೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ 'ಮ' ಹೋದವರು ಹಿಂತಿರುಗದ ಧಾಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಆ ವಚನ ಋಣವನ್ನು ಇಂದು ಈ ರೀತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ತೀರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸ್ತೋತ್ರ ಕವನವನ್ನು ಅವರ 'ಕಥಾಮೃತ'ದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗಿ ಹಾಡಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. 'ವಚನವೇದ'ವನ್ನು ನಮಗಿತ್ತ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯಾಚಾರ್ಯನ ಸರ್ವೋದಯಕಾರಿಯಾದ ಸಮನ್ವಯಭಾವವೂ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯೂ ಆ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ನಡೆಸಲಿ:

ಭರತಖಂಡದ ನೀಲಗಗನವ ತಿಮಿರ ಮುಸುಗಿರಲು,
ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ಧೈಯವ ಮರೆತು ಮಲಗಿರಲು,
ಪರಮಹಂಸನೆ, ಉದಯ ಸೂರ್ಯನ ತೆರದಿ ರಂಜಿಸಿದೆ;
ಹೃದಯ ನಭದಜ್ಞಾನ ತಿಮಿರವನಿರದೆ ಭಂಜಿಸಿದೆ.

ಸರ್ವಮಾರ್ಗಗಳೊಂದೆ ನಿಲಯಕೆ ಪೋಪುವೆಂಬುದನು
ಯೋಗವಿದ್ಯೆಯೊಳರಿತು ಮಾನವಕುಲಕೆ ಬೋಧಿಸಿದೆ;
ಕೈಸ್ತ ಹಿಂದೂ ಮಹಮದೀಯರೆ ಬೌದ್ಧ ಮೊದಲಾದ
ಮತಗಳಾತ್ಮವದೊಂದೆ ಎಂಬುದ ತಿಳುಹಿ ಪಾಲಿಸಿದೆ.

ಮಾಯ ತಿಮಿರದಿ ಮಾರ್ಗ ಕಾಣದೆ ಗೋಳಿಡುತ್ತಲಿಹರ
ಅಭಯದೀಪವ ಹಿಡಿದು ದಾರಿಯ ತೋರಿ ರಕ್ಷಿಸಿದೆ;
ಘೋರ ಸಂಸಾರಾಂಬುನಿಧಿಯೊಳು ಮುಳುಗಿ ತೇಲುವರ
ಅಮೃತನಾವೆಯ ತಂದು ಮೇಲೆಯನಿರದೆ ಸೇರಿಸಿದೆ.

ಶಿರವ ನಾಕದೊಳಿರಿಸಿ ಚರಣಗಳೆರಡ ಭೂತಳದಿ
ಗುರು ಹಿಮಾಚಲದಂತೆ ನಿಂತಿಹೆ, ಶಾಂತಿಯಾಶ್ರಯನೆ.
ಹೃದಯ ನಿನ್ನದು ಮೇರಿಯಿಲ್ಲದ ರುದ್ರ ವಾರಿನಿಧಿ;
ಚಲಿತ ಮತಗಳ ಚಂದ್ರನಾವೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿವೆ!

ಕೈಸ್ತ ಮಹಾಮದ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಜೋರಾಸ್ತ ಗೌತಮರು
ದಿವ್ಯ ವೇದ ಕೊರಾನು ಬೈಬಲು ತಲ್ಮಡಾದಿಗಳು
ಗುಡಿಯು ಚರ್ಚು ಮಸೀದಿ ಆಶ್ರಮ ಅಗ್ನಿಪೂಜೆಗಳು
ಕಾಶಿ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನೊಳಗೈಕೈವಾ 'ಗಿಹವು'!

ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರ ದೇವನಿಲಯದ ಪರಮ ಯೋಗಿಂದ್ರ
ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದ ಪೂಜಿತನಾತ್ಮ ಭಾವಿತನೆ,
ಲೋಕಜೀವರಿಗಾತ್ಮಶಕ್ತಿಯ ನೀಡಿ ಕಾಪಾಡು;
ನೆನೆವರೆಲ್ಲರ ಹೃದಯವಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ನೆಲವೀಡು!

* * *

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಸ್ಥಾನ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಂದಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಸದಸ್ಯರೆ, ಮಹಿಳೆಯರೆ, ಮಹನೀಯರೆ,

ನೀವು ಭಾವಿಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಗುರುತರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಮಹಾತ್ಮಾರ್ಯದ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಇಂದು ತೊಡಗಿದ್ದೀರಿ-ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಭಾರತೀಯ ಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೂಲಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕಾದ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಾವೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಹುಶಃ ಆ ಭಾಷೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಪೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಆಳುವವರ ಭಾಷೆ ಆಳುವ ಭಾಷೆ; ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ದಂಡ ವಿಧಾನದಿಂದಲೆ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅದರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಅದರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಹತ್ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಮನೋಭಾವ ಕ್ರಮೇಣ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಹತ್ಸಂಗ್ರಾಮ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಂಗ್ಲಿಷರನ್ನೆಂತೋ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಅಂತೆಯೆ ವೈರಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಭಯಂಕರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರಕೀಯರ ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದವರ ಲಾರಿಯ ಏಟು ನಮ್ಮವರ ಮೈಯನ್ನು ಮುಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ದ್ವೇಷಿಸಿದವನಲ್ಲ. ಅದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಗೌರವ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದವನನ್ನೂ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ದ್ವೇಷಿಸುವುದು ಪಶುಮನೋ ವೃತ್ತಿಯೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ನನ್ನ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೆಂಬುದು ಏನೋ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಓದುವ ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು; ನನ್ನ ಅಭಿಮಾನವೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ನಿಮಗಾಗಿಗೂ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಷ್ಟು ತಿರಸ್ಕಾರ (ಹಾಗೆಂದರೆ ಪ್ರಶಂಸೆಯಾದೀತೋ ಏನೋ!) ಅಥವಾ ಉದಾಸೀನವಿತ್ತು, ನನಗೆ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ. ನಾನು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದ ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ಬಿ.ಎ. ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಕಟ್ಟಭಿಮಾನಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಗಳು, ನಾಟಕಕಾರರು (ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಮೂಸಿಯೂ ನೋಡಿದವನಲ್ಲ) ನನ್ನ ಜೀವ ಜೀವಾಳವಾಗಿದ್ದರು. ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಭ್ರಮಿಸಿದ್ದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೆ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಕಡೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ವೇಳೆಗೆ “Beginner’s Muse” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹವೊಂದನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದೆ. ಆ ಕವನಗಳೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಅನುಕರಣದ ಕವನಗಳು. ಮಿಲ್ಟನ್, ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಷೆಲ್ಲಿ-ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಲೆಡ್ ಕವನಗಳಿಂದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕ್ರಮೇಣ ದಾರ್ಶನಿಕ ಕವಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಗ್ರೀಸ್, ರೋಮ್, ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್-ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಕೃತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಯಾದ ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ದರ್ಶನಗಳನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೆ ಮೊದಲು ನಾನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದು. ದೇವಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಪವಿತ್ರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಓದಬಾರದು, ಕೇಳಬಾರದು ಎಂದು ಭಯ ಭೀತಿಗಳಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತನ್ನ ಭಾಷಾಂತರಗಳ ಮೂಲಕ ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವ ಸಲ್ಲುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಅದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ, ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ! ನನ್ನ ದಾರಿ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದವರು ಒಬ್ಬ ಐರಿಷ್ ಕವಿ, ಕಸಿನ್ಸ್ ಅವರು. ಅವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಅಧ್ಯಾಪಕರೊಬ್ಬರ ಪ್ರಚೋದನೆಯಂತೆ ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವನಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಅವರು ಆ ಕವನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಓದಿ, ನನ್ನ ಖಾದಿ ಉಡುಪನ್ನು ಆಮೂಲಚೂಲವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ, “ಉಡುಪು ಖಾದಿ, ಕವನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಹೀಗೇಕೆ? ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲವೆ? ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಹೋಗಿದ್ದ ನನಗೆ ವರ ಟೀಕೆ ಸರಿದೋರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಆಂಗ್ಲ ‘ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವ್ಯಕ್ತಿ’ಯೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಗೊಣಗಿಕೊಂಡು, “ಇಂಥ ಗಹನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದರ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ವೈವಿಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದೆ. ಅವರು ಒಂದೇ ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. “ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಬಂಗಾಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ಇಂದು ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ

ರಾಕೂರರು ಛಂದಸ್ಸಿನ ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಮೀರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದರು. ನಾನು ಅದೆಲ್ಲ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದುಕೊಂಡು ಕೇವಲ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದೆ. ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಸಿನ್ಸ್ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೂ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲಾದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೂ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಹಾಡು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಈಗ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಕ್ಕಾರು. ಆ ಹಾಡನ್ನು ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಹಪಾಠಿ ರಾಗಸಹಿತವಾಗಿ ಹಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಸಂಗೀತ ಗಾರರು ಏನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ತಮ್ಮ ಕಲಾಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಪರಂಜಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗೀತಗಾರರು; ಕವನವನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅದು ಬಲು ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆಗ ನನಗನಿಸಿತು-ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಹಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಗವಾಗಿ ಓದುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಈ ಎರಡೂ ಉಂಟು-ಎಂದು. ನನ್ನನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಪ್ರೇರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭವಿದು.

ನಾನು ಸವ್ಯಸಾಚಿಯಾಗುವೆನೆಂಬುದು ಕೆಲಕಾಲ ನನ್ನ ಕನಸಾಯಿತು. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನನ್ನ ಹಿಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಕವಿತಾದೇವತೆ ಏಕ ಪತ್ತೀವ್ರತಸ್ಥನಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವವಳು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಎರಡನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸಲು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಭಾವ ಸಹಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣಿಳಿದೆ. ಅದು ಕನ್ನಡದ ನವೋದಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ. ದಿವಂಗತ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಮೊದಲಾದವರ ಕವನಗಳು ಆಗತಾನೆ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮನಸ್ಸು ಅವುಗಳ ಕಡೆ ಒಲಿಯಿತು; ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರಹ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು; ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಪ್ರೊ|| ಶಾಂತವೀರಪ್ಪನವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಈಗತಾನೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನನಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಂಬುದು ಅದ್ವಿತೀಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದವರೊಡನೆ ದೈಹಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೂ ಸಿದ್ಧನಾಗುವಷ್ಟು ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನಗಳ ಪರಿಚಯವಾದ ಮೇಲೆ ಆ ದೃಷ್ಟಿ ಬದಲಾಯಿಸಿತು.

‘ನಮ್ಮ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳೆರಡೂ ಎಂದು ನನ್ನ ಅರ್ಥ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ತಾಯಿನೆಲೆಯಾಗಿ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವರೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದವರೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನನಗನಿಸಿತು; ನಾವು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಹಿಮಾಚಲಯ ಮಕ್ಕಳು; ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪರ್ವತದ ಮಕ್ಕಳು ಎಂದು! ಅವರು ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕುಬ್ಜರೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಏರಲಿರುವ ಎತ್ತರ ಭಗವತಿ ವಾಗ್ದೇವಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮಹಾಕವಿಗಳನ್ನೂ ಮಹಾ ದಾರ್ಶನಿಕರನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಶ್ರೀಮಂತತೆಗಾದರೂ ಹಗಲೆಣೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ.

ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ದ್ವೇಷಿಯಲ್ಲ. (ಪ್ರೊ|| ಶಾಂತವೀರಪ್ಪನವರೂ ‘ಅಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ) ಈಗಲೂ ನಾನು ಬಹುಶಃ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅತಿ ವಿವರದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಓದುವ ಅಭಿಲಾಷೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ

ನಾನು ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಾಗಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವವರಿಗೆ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಪರಿಚಯ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಭಂಡಾರಕ್ಕೂ ಗವಾಕ್ಷವನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ. ವಿಶೇಷವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳ ಉತ್ತಮಜ್ಞಾನ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಕೇವಲ ತೇಲಿಕೆಯ ನೀರು ನೀರಾದ ಪರಿಚಯ ಸಾಲದು. ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೃತ್ತಾಂತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ. ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ, ತಜ್ಞರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಆಳವಾದ ಪರಿಚಯ ಅವಶ್ಯಕ.

ಇಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿರುವುದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಈ ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹಿತವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಕ್ಕಳ ಉದ್ಧಾರ ಅಥವಾ ಅಧೋಗತಿ ನಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಬಹುದು. ನಾನು ಪರಾಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ವಿಚಾರ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆದಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆದಾಗಲೂ ಆಗುವ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾನಸಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಂಡು, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಗುವಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಉಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಮಕ್ಕಳೂ ಈ ಉಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಎತ್ತುವುದು? ಈ ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನನಮಾಡಿ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಹಿಂದೆ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು ಅವನತ ಮತ್ತು ಅವಮಾನಿತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಈಗ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ಪ್ರಥಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿವೆ. ಇತರ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ “Contemporary Literature” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಭಾರತದ ಇತರ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪ್ರಗತಿ ಅಲ್ಪವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಇಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಿಳಿದವರು ಕೆಲವರಾದರೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಭಾವಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ

ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಿಳಿದವರು ಕೆಲವರಾದರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ, ನಿಜ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿವೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಕರಗತವಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ನಮಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಭಾವಿಸಿದಾಗ ನಾವೇನೂ ಕುಗ್ಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ತತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇನ್ನೂರು ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನು ಐವತ್ತು ಅರುವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ದೊಡ್ಡದೊ ಅಲ್ಲವೊ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಳಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದ ತರುವಾಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ರೀತಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ “Private Tution” ಕೊಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಬರೆಯಿಸಿ, ತಪ್ಪು ಹೇಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಿವಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿಸಿ, ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿಸಿ, ಇಂತಹ ಅನೇಕ ‘ಡ್ರೀಲ್’ ಮಾಡಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಉತ್ತಮವರ್ಗದಿಂದ, ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬರುತ್ತ ಬರುತ್ತ ಈ ಹದಿನೈದು ಜನವಿರುತ್ತಿದ್ದ ತರಗತಿಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದು ಇಂದು ನೂರೈವತ್ತಾಗಿದೆ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯೆ, ಅಕ್ಷರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೂಸಿಕೂಡ ನೋಡದೆ ಇರುವ ಮನೆತನಗಳಿಂದ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು ಇಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಮಕ್ಕಳಿರುವ “Private Tution” (ಮನೆಯ ಪಾಠದ) ಸೌಲಭ್ಯ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅನುಕೂಲಗಳಿಲ್ಲ; ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಾತಾವರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಬೆಂಗಳೂರು ಅಂತಹ ನಗರಗಳಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ. ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಕಡೆ ಇಂದು ಕಾಲೇಜುಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಬದಲಾಯಿಸಿರುವ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯಬೇಕು.

ಈ ವರ್ಷದ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ‘ಟೆಕ್ಸ್ಟ್’ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಪದ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿವರಿಸಿದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ತಿಳಿದೀತು! ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಂಧವೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೋಗಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಆ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯವಾದರೂ ತಿಲಿಯಲೆಂದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರೆ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಘನತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭೀತಿ ಇರಬಹುದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಯಾರೂ ಗಮನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ತಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು

ಶೋಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು.

ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿಯೇ ನಾನು “ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್” ಅನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದೆ. ಅದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿಸಿ “The English we need” ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು? ಎಷ್ಟು ಬೇಕು? ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ಈ ಮೂರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉತ್ತರಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಹುಡುಕುವಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಧಾರ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಸಾಕು -‘ನಂಬರ್’ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಹೊರಟರೂ, ಪಾಪ, ಅವರಿಗೆ ಹತಾಶೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಎಷ್ಟು ಉದಾರಿಗಳಾದರೂ ಶೇಕಡ ಇಪ್ಪತ್ತುಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, “ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಕಷ್ಟಪಡುವಷ್ಟು ಇನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ, ಆದರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತಳ್ಳಿಬಿಡುತ್ತಾರಲ್ಲ!” ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ‘ಗ್ರೇಸ್’ ಅಂಕಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಶೇಕಡ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಷ್ಟದಿಂದ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡ, ಗಣಿತ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೫೦, ಶೇಕಡ ೬೦ ಅಂಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವವರು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೧೫ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭಯಂಕರ ಚಳವಳಿಗೂ ಗಲಾಟೆಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ‘ಗ್ರೇಸ್’ ಸೇರಿಸುವುದು ಇಂದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ‘ಗ್ರೇಸ್’ ಸೇರಿಸುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯಲ್ಲವೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಯದ, ಕ್ರಿಯಾಪದವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬರೆಯತೊಡಗಿದರೆ ಉತ್ತರ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೀತು? ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೊ ಬರೆಸಿ ಬಾಯಿಪಾಠಮಾಡಿ, ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಾಯಿಪಾಠಮಾಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ.

ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಶ್ಯಕವೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ? ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ? - ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮನನಮಾಡಬೇಕು. ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ರಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಕು. ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟು? ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನ ಅವಶ್ಯಕ. ಇನ್ನು

ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂರುವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಓದಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಂದರೆ ಸಾಕು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡುವ ಮತ್ತು ಓದುವ ಜ್ಞಾನ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡುವ, ಓದುವ, ಬರೆಯುವ ಜ್ಞಾನ ಬೇಕು. ಈಗ ನನಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾತನಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ವಿಷಯವನ್ನೂ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಪರಿಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.

ಒಬ್ಬ 'ಎಂಜಿನಿಯರ್' 'ಮೆಡಿಕಲ್ ಮ್ಯಾನ್' ಇವರಿಗೆ ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನ ಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವವನಿಗೂ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ ಬೇಕು. ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅಥವಾ ಮೆಡಿಕಲ್ ಮ್ಯಾನ್ ಆಗುವವನನ್ನು ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಕೀಟ್ಸ್, ಮಿಲ್ಟನ್, ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, Mysticism of Coleridge- ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಐದು ವರ್ಷ 'ಫೇಲ್' ಮಾಡಿಸಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ನಷ್ಟ. "ನಿಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಂಟೆಗೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ನಾನು Polytechnic ಗೋ Politics ಗೋ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ" ಎಂದರೆ ನಾವು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. "ಇಲ್ಲ Mysticism of Coleridge ಬರೆದ ಹೊರತು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ", ಎಂದರೆ ಅವನು ಎಷ್ಟುಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. "ನಾನು ಏತಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದವನು" ಎಂದು ನಿರಾಶೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವರು ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೈಲ್ವೆ ಕಂಬಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ, ಹೊಳೆಗೆ ಹಾರುತ್ತಾರೆ! ಈ ರೀತಿಯಾದ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ನಾಳೆಯದಿನ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಲು ಹೋಗುವವನಿಗೆ 'Mysticism of Coleridge,' 'The Character of Hamlet' ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಂತ್ರಶಿಲ್ಪ ವೈದ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಭಾಷೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೆ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಇಲ್ಲದವನನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಬರಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

ಇಂತಾದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗಂಧವೆ ಬೇಡವೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳು, ಅತ್ಯಂತ ಗಹನವಾದ ಆಲೋಚನಾ ವಿಚಾರಗಳು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮೈದೋರಿವೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿ, ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಗುಣದಲ್ಲಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಮುಂದೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡವು ಒದಗಿಸುವಷ್ಟು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒದಗಿಸಲಾರದು. ಭಾವ ಬುದ್ಧಿ ಪುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕನ್ನಡವಿದೆ, ಸಂಸ್ಕೃತವಿದೆ. ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ, ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಬರುತ್ತವೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಥಾಮಸ್ ರಚಿಸಿದ 'ಹೌಂಡ್ ಆಫ್ ಹೆವನ್' ಎಂಬ ಕವನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ದೇವಕೇತು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಈ ಕನ್ನಡ ಕವನವನ್ನು ಓದಿ 'ಹೌಂಡ್ ಆಫ್ ಹೆವನ್' ಕವನದ ಪುಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಭಾಷಾಂತರಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಈಗ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಓದಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಠ ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕನ್ನಡ ಆನರ್ಸ್ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು, ಭಾಷಾಂತರವನ್ನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಿಲ್ಡನ್ ಕವಿಯ 'Paradise Lost' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯುವವನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬರೆಯಲಾರ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನೊಮ್ಮೆ ಹಿಂದೆ ಅಕ್ಯಾಡೆಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಕೆಲವರು ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಟುವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗತಾನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಕಾಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ: "ಸರಪಣಿಯಿಂದ ಬಹುಕಾಲ ಕಟ್ಟಿದ ನಾಯಿ ಬಿಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಒದ್ದಹೊರತು ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಪಣಿ ಬಿಚ್ಚಿದರೂ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು, ಇದು ನನ್ನಹಣೆಬರಹ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ದಾಸ್ಯದ ಸಂಕೋಲೆ ಬಿಚ್ಚಿದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ದಾಸ್ಯ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ." ನಮಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾವ, ಪುಷ್ಟಿ, ಶಕ್ತಿಗಳು ಬೇಕು. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಭಾಗದ ಆನರ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೇಕು. ಅವರು ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಮಿಲ್ಡನ್, ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್‌ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ನೀವು ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮ. ಸಹಸ್ರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದಂಗೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮಿಲ್ಡನ್ ಕವಿಯ "On His Blindness" ಎಂಬ ಸಾನೆಟ್ ಕವನವಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಠಹೇಳಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಬರೆಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಓದಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೊಲಸಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು, ನೋಡಪ್ಪ, ಈ ಕವನದ ಭಾವ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಾಗ "ಇಷ್ಟೇನೆ!" ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದಾಗ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುಷ್ಟಿ, ಶಕ್ತಿ, ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಗಳೂ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು

ಆತ್ಮಿಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಪೂರ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರು ನಿರ್ಮಲ ಹೃದಯದಿಂದ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನನಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೂ, ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಮಾತನಾಡುವ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗಾಗಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಗೇ ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಪ್ರತಿಭೆ ಇರುವವರನ್ನೇ ಆರಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರಬೇಕು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಕಾರ್ಯ ಮೂಲಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಕಷ್ಟಕರ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೂಲಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯ ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನ ಅವಶ್ಯಕ.

ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸೋಣ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವ್ಯಾಕರಣದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿಯೆ ಮಕ್ಕಳು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುವಂತಿದೆ! ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವ್ಯಾಕರಣವೆಲ್ಲವನ್ನು ಬರೆದರೂ ಏಳು ಎಂಟು ಪುಟಗಳಾಗಬಹುದು! ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣಗಳೂ ಅಷ್ಟೆ. ಅವು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಬೇಡ. ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಳದ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಅಷ್ಟೆ. ಆ ಗಾತ್ರದಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವಾಗ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ-ಎಂಬುದನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು. ಈಗ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಉಜ್‌ಬೆಕ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಭಾಷೆ ಹೊರತು ಲಿಪಿ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಾಡು ಜನರಿದ್ದ ದೇಶವದು. ಈಗ ಅದರ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆದು ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆನಂದವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯ ದೇಶ ಇಂತಹ ಅದ್ಭುತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿರುವಾಗ ಆ ದೇಶ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದೆ-ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. Let us not be sentimental. Let us be scientific and rational. ಚೇನಾ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವಿಚಾರದಿಂದಲೂ ವಿವೇಕಿಗಳಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಚಪ್ಪಡಿಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕುಂಠಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಅನುಚಿತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾದುದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುವಷ್ಟನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ದುಃಖಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅಲಂಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ನಾಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಗ್ರೀಕ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್-, ಈ ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳೂ ಮಾಡದ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ

ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಐ.ಎ.ರಿಚರ್ಡ್ಸ್ ಮೊದಲಾದವರು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ವಿಚಾರ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನವರಂತೆಯೇ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುವವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಬಂಗಾಳ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದುದನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತಂತೆ! ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ರೀತಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರುವವರು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನವರಂತೆಯೇ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತನಾಡಲಿ. ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತನಾಡಲಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಸಾಕು.

ಪ್ರೊ|| ಶಾಂತವೀರಪ್ಪನವರು ಶ್ರೀರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿಯವರು ಬಿ.ಸಿ.ಜಿ., ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲ ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಡವೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದಲೇ ಸಕಲ ಅಭ್ಯುದಯ ಎಂದು ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳು-ಭಾರತದ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ನಿವೃತ್ತರಾದವರು-ಹೇಳಿದರು: “ನಾವು ಆ ಭಾಷೆ ಈ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿ, ವ್ಯವಹಾರ ಭಾಷೆಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಗಲಿ. ಅದರಿಂದ ‘one world’ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, “ನೀವು ಸೈನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ Campaign ನಡೆಸಿದರು. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ Campaign ಭಾವನೆ ಸಲ್ಲದು” ಎಂದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಡವೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ; ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಬೇಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ತೀವ್ರಭಾವನೆಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮವೂ ಸಹಾಯವೂ ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದವರಿದ್ದೀರ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಗಿದ್ದೀರಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು “ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ?” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನವರು, “ನಾವು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ; ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪುಹೊರಿಸುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ತುಂಬ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರ. ನಿಮ್ಮ

ನಿರ್ಣಯಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಧಾರಗಳಿಂದಲಾದರೂ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಚಪ್ಪಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ಮೂರು ಪಾಲನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯರ್ಥಪರಿಣಾಮದ ಈ ವೃಥಾ ಶ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ಈಗ ಪ್ರಿ-ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. Logic ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಪಾಠವೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ಪಾಠವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಗ್ರಹಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದವು ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಹನವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟವೂ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವ್ಯರ್ಥಶ್ರಮವೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಿರಾಶೆ ಹತಾಶೆಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸರ್ವೋದಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಮೂಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ದೊಡ್ಡ 'ಚಿನ್ನದ' ಕಡಾಯಿಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸೋಣ. ಅದರ ತುಂಬ ಹಾಲಿರುವುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಹಾಲು ಕೊಡುವಾಗ ಚಿಕ್ಕ ಒಳಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಕಡಾಯಿ ಬಹಳ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲೆಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಕಡಾಯಿಯನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಹಾಲನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡು ಆ ಭಾರವಾದ ಕಡಾಯಿಯನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಎತ್ತಲು ಸಮರ್ಥರಾದ ಮಕ್ಕಳೂ ಅದನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡು ಸುರಿದುಕೊಂಡರೂ ಹಾಲು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗದಿರಬಹುದು. ಚಿನ್ನದ ಕಡಾಯಿ ಎಷ್ಟೇ ಬೆಲೆಬಾಳುವುದಾದರೂ ಅದರ ಭಾರಾಪಘಾತ ನಮಗೆ ಬೇಡ.

ಕಂಟೋನೈಂಟ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಸಮಕ್ಕೆ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡದೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಹಳ್ಳಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪಟ್ಟಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸವಕಳಿಯನ್ನು ಏರಿಸಲು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದರೂ, ಇನ್ನೂ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸುರಿದರೂ, ಇನ್ನೂ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸತತವಾಗಿ ದುಡಿದರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹುಚ್ಚೇನೂ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾಲ್ವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಧ್ಯಾಪಕನನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳಕಾಲ ಪಾಠ ಹೇಳಿಸಿದರೆ ಉಳಿದ ಪಾಠಗಳ ಗತಿಯೇನು? ಈ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೇಶದ ಅಪಾರ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನವೋದಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗುವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಲು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠಮಾಡಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅವೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಂದರೆ ಹೇಗೋ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವ ಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮರುದಿನವೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮರೆತುಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ವರ್ಡ್ಸ್ ವರ್ತ್ ಕವಿಯ Tintern Abbey ಎಂಬ ಕವನವು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿತ್ತು. ನನಗೆ

‘ದರ್ಶನ’ದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕವನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ (ಕ್ಲಾಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ) ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ “What a good answer!” ಎಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಓದಿದರು. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾನು ಬರೆದ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠಮಾಡಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದರು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಿಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ತುರುಕುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರೆ ದೇಶದ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಜನಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅಪಾರ ನಷ್ಟವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಬಯಕೆ ಇದ್ದರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಕೇಳಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೊಡನೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಪ್ಪಾದರೆ ಯಾರಾದರೂ ನಗುವರೂ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆ. ಇಂತಾಗಿ ಬಾಯಿಬಿಡದೆ ತಪ್ಪಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತನ್ನ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತಲೆಹರಟೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಜ್ಞಾನವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಳಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಲೆಂದು ಬಿಡುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕರ. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉಗ್ರವಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಈ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು “ಮಕ್ಕಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗಲಾಟೆ ಎಬ್ಬಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ನೀವು ಈ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಎಷ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾವ ತೆರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಿಸಬೇಕು-ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮ. ದೇಶಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ವಾಗ್ದೇವಿ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದಯೆಗೈಯಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಆರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

* * *

ಇಂಗ್ಲಿಷೋಗುತಿದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮರುಭೂಮಿಯಲಿ
ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಶಕ್ತಿ-ಬುದ್ಧಿ-ಪ್ರತಿಭಾ;
ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕ ಮನದಿ ವಿವೇಕರೂಪದಿ ಮೂಡಿ,
ಓ ರಸಮಯೀ ಸರಸ್ವತಿಯೆ, ಪೊರೆ ಬಾ!

ಕಲ್ಲ ಕುಂಡದಿ ನೆಟ್ಟ ಅಶ್ವತ್ಥ ಸಸಿಯಂತೆ
ಕಿಮುಳ್ಳಿ ಗುಜ್ಜಾಗುತಿದೆ ಮೊಳೆವೆ ಚೈತನ್ಯ;

ಭೂಮಿಯಲಿ ಬೇರೂರಿ, ಬಾನೆಡೆಗೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ
ನಿಲುವವರಿಗೇತಕೀ ದಾಸ್ಯದೈನ್ಯ?

ಗಾಂಧಿಯಿಂದಿಂಗ್ಲಿಷರ ದಾಸ್ಯದಿಂ ಪಾರಾದೆ;
ಅವನ ಕೊಂದಿಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ದಾಸಿಯಾದೆ.
ಓ ತಾಯಿ ಭಾರತಿಯೆ, ಚೀಣಿಯರನೆ ಮೀರಿ
ಹಿಂಡುತಿದೆ ಕಂದರನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮಾರಿ!

* * *

[1] ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ೨೫-೧-೧೯೫೯ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಛಾನ್ಸಲರ್ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ.

ಭಾರತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ

ನನಗೆ ಮನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ. ಆದರೆ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವಂತವಾದ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಇದೆ. ನಾನು ನಿತ್ಯವೂ ಓದುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಮನಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ನನಗೆ ಬರಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರವಲ್ಲ; ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಾಗಿ ಮನಶಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಹಿತ್ಯ - ಇವೆಲ್ಲ ಭೇದಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಅನುಭವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನಶಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತಿಹಾಸ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಷಯ- ಮುಂತಾದ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳು, ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುತಃ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬಹು ದೂರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ, ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸತ್ತ ಅದಕ್ಕೆ ಏಕತ್ವವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಂಸ, ರಕ್ತ, ಎಲುಬು - ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದಕ್ಕೂ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ! ಒಂದು ಮೃದು, ಒಂದು ಕಠಿಣ - ನಾನಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಈ ಬಹುತ್ವ, ಈ ಭೇದ, ಹಲವಾರು ಪ್ರಭೇದ - ಇವು ಶರೀರಕ್ಕೆ, ಶರೀರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ, ಆಲೋಚನೆಗಾಗಿ, ವಿಭಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು

ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಬದುಕು ಇವುಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಭಾವವನ್ನು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಏಕಸೂತ್ರ ಈ ಏಕತ್ವ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಂಧಿಸಿದೆ.

ನನಗೆ ಇದು ಬದುಕಿನ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಯೋಜನದ ವಸ್ತುವಾಗಿರದೆ ಬರಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಇದರ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಸುಖವಾಗಿ ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ್ ಕರ್ತವ್ಯವಷ್ಟನ್ನೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶೈಶವ, ಯೌವನ, ಜರಾ ಬರುವಂತೆ ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ್ ಪದವಿ ಎಂಬುದೂ ಬಂದು ಹೋಗತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಆದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಾಗಿ ಬಂದು ಹೋಗುವಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನ ನಿತ್ಯಸತ್ಯವೆಂದು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಯಾವುದು ಶಾಶ್ವತವೋ, ಸದಾ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮರೆತರೆ ನಿವೃತ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ರೈಲ್ವೆ ಕಂಬಿಯನ್ನೂ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯನ್ನೂ ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದೀತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜೀವಂತವಾದ ಆಸಕ್ತಿ. ಬಹುಶಃ ನಾನು ಅದರ ಶಾಖೆ ಉಪಶಾಖೆಗಳೆಲ್ಲ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತಹ ಶಾಖೆಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಗುರಿ ಬರಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೀವನದ ವಿಕಾಸದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಏನೇನು ಸಹಾಯ ದೊರಕೀತು, ಶಕ್ತಿ ಲಭಿಸೀತು, ದಾರಿ ಕಂಡೀತು, ವಿಘ್ನಗಳ ಅಪಸರಣವಾದೀತು – ಎಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ಆಸೆ, ಗುರಿ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ ಬಹುಶಃ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಈ ಪ್ರೇರಣೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಬಯಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಾಡಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಹೊಳೆ ಕೆರೆಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಬಾನು ಬಯಲುಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಾಳು; ಇಲ್ಲಿ ಆ ಬಾಳನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನ, ಆಲೋಚನೆ, ತತ್ತ್ವಗ್ರಹಣ, ಬಹುಶಃ ಬಾಳಿಲ್ಲದ ಆಲೋಚನೆ ತತ್ತ್ವಗ್ರಹಣ – ಇವು ತುಂಬಾ ನೀರಸ, 'ಮ್ಯೂಸಿಯಂ'ನಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ. ಬಾಳು ಸಹಿತವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವು ಅರಣ್ಯದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆಯೇ ಅಥವಾ ಮೃಗಾಲಯದ ಜೀವಂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತವೆ, ತಮ್ಮ ಜೀವಲಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು.

ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಘದಲ್ಲಿ – ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇಂದಿನ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ನಾನು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ, ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ; ಬಹುಶಃ ಆಗ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾರತೀಯತ್ವ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಹಾಯಧನ ಆಯೋಗದವರು (University Grants Commission) ಈಗ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾಂಗವನ್ನು ಪ್ರಬಲಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಬೇಕು – ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಈ ವಿವಿಧ ಅಧ್ಯಯನದ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮಟ್ಟದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೊಂಟಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಮಹಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗಬಾರದು. ಅದೂ ಅವಶ್ಯಕಃ ಬೋಧನಾಂಗದ ಕೆಲಸವೂ ಅದೇ. ಇದುವರೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ

ಅಡಕವಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪ್ರಸಾರ, ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಹಂಚುವುದು – ಅದೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬೋಧನಾಂಗದ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ಸಂಶೋಧನಾಂಗದ ಕೆಲಸ ಬೋಧನಾಂಗದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನಾಂಗದ ಕಾರ್ಯ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು, ಜ್ಞಾನದ ದಿಗಂತಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು. ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುಖ್ಯ ಸ್ವರೂಪವೇ ಈ ಸಂಶೋಧನಾಂಗ, ಉಳಿದುದೆಲ್ಲವೂ ಗೌಣ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಈ ಬೋಧನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ವಿಧಿಸಿ, ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶೋಧನೆಯ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆಯೇ ಕೇಂದ್ರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಈ ಸಂಶೋಧನಾಂಗವನ್ನ – ಅದರಲ್ಲೂ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಹುಶಃ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಶಾಖೆ ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಎಂದರೆ, ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು; ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇರದಿದ್ದುದರಿಂದ ಏನು ಕೇಡಾಗಿತ್ತು? ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೆಲಸ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತೆ, ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು – ಅದು ಇರದಿದ್ದುದರಿಂದ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವುದೋ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿಯೋ 'ಮನಸ್ಸು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ. ಉಳಿದ ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಬೇಕು' ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೋ ಗೋಚರವಾಗಿ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಅದು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಮನಶಾಸ್ತ್ರ – ಸೈಕಲಾಜಿ ಎಂಬುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಶಬ್ದವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು 'ಕಾಂಗ್ರೆಸ್' ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಿತವಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ, ಅದು ಅಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕ. ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಂದಿದೆ.

ಆದರೆ ಲೌಕಿಕವಾಗಿ, ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಇವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಉನ್ನತವಾದ ಬರಿಯ ಪ್ರಾಣಿ ಜೀವನ, ನಾಗರಿಕ ಜೀವನ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಪ್ರಾಣಿಕಾರ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೂ ಗೋಚರಿಸದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆನೆಯೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಕುದುರೆ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ – ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಉಳಿದವುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಜೀವಿ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ.

ಆದರೆ ಬಹುಶಃ ಇತರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲೆಂತೂ – ಇತರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಎಂದರೆ ಭೌತಿಕ ಅಥವಾ ರಾಸಾಯನಿಕ – ಅಂತೆಯೆ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದೇ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು, ಅಲ್ಲಿಯದೇ 'ಬಿಹೇವಿಯರಿಸಂ'

ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಬೇಕು - ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಪದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ; ನಾವು ಅದರ ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ - ಸಾವಿರಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲಂಕಾರಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ - ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮುಟ್ಟಲಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸದಿದ್ದರೂ, ಅದ್ಭುತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈಗ ನಾವು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸೇ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನಾವು ಕೇಳಿದರೆ ನಂಬುವುದಕ್ಕೇ ಕಷ್ಟವಾಗುವಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಈ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ - ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಗೌರವವಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಬಲವಾಗಿ ಅಲುಗಿಸಿ ಕೇಳಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂದೇಹ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ - 'ಏನಪ್ಪಾ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು? ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಯೋಗ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನ - ಇವೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಲ್ಲ' - ಎಂದು. ಹಿಂದಿನವರು ಹೇಳಿರುವ ಆ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವಿಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ದೂರ ಕುಳಿತು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ತರಬಹುದು, ಮೊಲಗಳನ್ನು ತರಬಹುದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾವುಗಳನ್ನೂ ತರಬಹುದು. ಅವುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ನೋಡಬಹುದು; ಹಸಿವು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಏನು ದುಃಖ ಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ನೋಡಬಹುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಯೋಗಿಯನ್ನು ಇಲಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಹಾಗೆ ತಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಒಬ್ಬ ಋಷಿ ಎಲ್ಲೋ ಕುಳಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ - ಅವನನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ, ಗುಂಭವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವವರಿದ್ದಾರೆ - ಅವರನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಅಥವಾ ಆ ಮಹಾ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅನಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇ ಪಾಷಂಡಿತನ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ - ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತರುವುದಕ್ಕಾದೀತೆ? ಮೊಲ ಇಲಿ ಹಾವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಂದು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಅವರನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೇನು - ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು - ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು 'ನಾವು ಇಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದು ಜಾಹಿರಾತು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲೇನೂ ಇಲ್ಲ, ತಮಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ - ಎಂದೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆಯೋಗ ಕೊಡುವ ಹಣದಿಂದ ನಾವು ಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ; ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇಕು. 'ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ; ಆದುದರಿಂದ ನಾನೂ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಪರಿಚಿತರ ಮಧ್ಯೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ನನಗೆ ಪರಿಚಿತನಾಗಿರುವವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಲೇಸು' - ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಪ್ರಯೋಜಕ. ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂಬುದಿದೆ. ಅದು ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ, ತುಂಬಾ ಗಂಭೀರವಾದ ಕೆಲಸ, ತುಂಬಾ ಗೌರವದ ಕೆಲಸ; ತುಂಬಾ ಕ್ಲೇಶಕರವಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇಲಿಯೇನೊ ನೀವು ಸಿಗರೇಟು ಸೇಡುತ್ತಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲೊಂದು ನಿಯಮವಿರುತ್ತದೆ, ಸಂಯಮವಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನಂಬದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ದೇವರು, ಜನ್ಮಾಂತರ - ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು. - ಆದರೆ ಅದು ಅವನ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ನಾವು ಅವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು: 'ಇದರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲೇನಾದರೂ ತಿರುಳಿದ್ದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ತೆರನಾಗಿ ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ಸಾಧನೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಯತಕ್ಕ ಚೇತನಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅವರು ಜಗತ್ತಿನ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಬರಿಯ ಭಾರತದ ಅಥವಾ ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತೇ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನಾಂಗದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ: ಭರತ ಖಂಡದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲ, ಪ್ರಾಚೀನ ವೇದವೇದಾಂತಗಳು, ಪುರಾಣಗಳು - ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲ; ಅದು ಕಾಡಿದ್ದ ಹಾಗೆ; ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹುಲಿಷಿಕಾರಿ ಮಾಡುವವರು ಬರಬಹುದು, ಬೀಟೆ ತೇಗ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮನೆಗೆ ತರುವವರೂ ಬರಬಹುದು ಅಥವಾ ಜೇನುಗೂಡನ್ನು ಹುಡುಕುವವರು ಬರಬಹುದು; ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು - ನಮ್ಮ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು; ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು - ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗಬಾರದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ 'ಸ್ಪುಟ್ನಿಕ್'ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಚಂದ್ರಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಆಗುವಂಥ - ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಆಗುವಂಥ - ಅನುಭವಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯೇನು, ಅದರ ಔನ್ನತ್ಯವೇನು, ಆಳವೇನು - ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಹುಡುಕುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದು.

ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ವಿದ್ಯೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಆಧುನಿಕ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸಮನಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಹಿರ್ಮುಖವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮದೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯೇ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಎಂದರೆ – ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೋದರೆ ಈ ಫಲ ದೊರಕುತ್ತದೆ, ಈ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡುಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾದುದರಿಂದ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ : ‘ಯಾರೂ ಹತ್ತಿರ ಬರಕೂಡದು, ದೂರ ಇರಬೇಕು’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ನಾವು ‘ಹೌದಪ್ಪಾ, ನೀನು ಏನೋ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಹಾಗಿತ್ತು’ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ‘ನೀನೂ ಬಾ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಾಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಅನುಭವ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಬ್ಬ ‘ನನಗೆ ಲಘಿಮಾಶಕ್ತಿ ಬಂದಿದೆ, ನನಗೆ ಗರಿಮಾ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಿದೆ, ನಾನು ತೂಕದ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತರೆ ಅದು ನೂರೋ ನೂರೈವತ್ತೋ ಪೌಂಡು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅವನನ್ನು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಮಗನಿಸುತ್ತದೆ; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಎತ್ತಿಬಿಡಬಹುದು. ಈಗ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಂದರೂ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ – ಎಂದು. ಆದರೆ ವಿಮಾನ ಮಾಡಿದವನು ‘ಇಲ್ಲಿ ಬಾ, ನೀನೂ ನಡೆಸು’ ಎಂದು ತೋರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಲಘಿಮಾ ಅಥವಾ ಗರಿಮಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ನೀವು ಸಿದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನು ಏನೇನನ್ನೋ ಬಿಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಿಮಗೆ ‘ಊಟ ಬಿಡು’ ಅನ್ನುವುದಿರಲಿ ‘ಸಿಗರೇಟು ಬಿಡು’ ಎಂದರೆ ‘ಪ್ರಾಣ ಬಿಡು’ ಎಂದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವನು ‘ಊಟ ಬಿಡು, ಅದು ಬಿಡು, ಇದು ಬಿಡು’ ಎಂದರೆ ಆ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಸಿದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಿಮಗೆ ‘ಎಂಥದೋ ಏನೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು ಎಂತಲೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ’ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಿರಸ್ಕಾರವೇ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅದನ್ನು ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ತಾನದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರೀತಿಯಿಂದ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಧಾನವನ್ನನುಸರಿಸಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ‘ನೀನು ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ನಿನಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ’ ಎಂದು. ಹಿಂದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಂತು : ತುಂಬಾ ಗಂಭೀರೆಯಾದ, ವೃದ್ಧಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಏನೋ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕುಂಕುಮವನ್ನು ಕೈಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಯಾವುದೋ ವಿಗ್ರಹ ಬರುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೇನೋ ಆಗುತ್ತದೆ- ಎಂಬ ವಾರ್ತೆ. ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ನಂಬದೇ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಕೈಯೊಡ್ಡಿದರೆ – ಪಾಪ, ಸಂಭಾವಿತೆಯಾದ ಆ ಮಹಿಳೆ ಯಕ್ಷಿಣಿ ಮಾಡಿ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದವರಲ್ಲ. ಏನೋ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ – ಒಂದು ವಿಗ್ರಹ ಬಂತು. ಇದು ಅಲ್ಪವಿಷಯ. ಆ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯಿರಬಹುದು. ಅದೇನೋ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಬುದ್ಧನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಅದ್ಭುತಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರೆದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗವಾಕ್ಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾಗುವವನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು. ಒಂದು ಕಡೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ; ಸಮರ್ಥರು ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಭಾರತೀಯ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅದ್ಭುತವಾದ ಶಕ್ತಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಾಗೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಬಹುದು – ‘ರೇಡಿಯಂ’ ಅಥವಾ ‘ಥೋರಿಯಂ’ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಹಾಗೆ. ಅಣುವನ್ನೊಡೆದರೆ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಫೋಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೀಗ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ! ‘ಅಯ್ಯೋ ಇದು ನಾ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಮುನ್ನವೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತು’ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವವರೆಗೂ ಅಗೋಚರವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಭಾರತೀಯ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಅದ್ಭುತವೂ ಹೀಗೆಯೇ. ಇದನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಲಘುವಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ.

ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಎಂಥವರು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಂಥವರು ಬಂದರೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಆಲಸ್ಯ, ಡಿಗ್ರಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವ ಆ ಮನೋಭಾವ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಯಾವತ್ತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಆಳವಾದ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯವೂ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಜ್ಞಾನ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಅದು ಮೊದಲನೇ ಮೆಟ್ಟಿಲು; ಅದಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನೀವು ಏನನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಭಾಷೆನೆ ಕೆಲವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಬಹುದು. ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರವೇಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೌದು. ನೂರು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ನೂರಲ್ಲ, ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಬಂತು ಎಂದರೂ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬಂತೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅಂತೂ ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಹೋಗಬೇಕು, ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ನಿಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಎರಡಂಗುಲ ದಾರಿಯನ್ನು ಸವೆಸಬಹುದು. ಆದರೂ ನಿವು ಎರಡಂಗುಲ ನಡೆದು, ಮುಂದೆ ಬರುವವನು ನಾಲ್ಕು ಅಂಗುಲ ನಡೆದು, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬಹುದು, ಪ್ರವೇಶಿಸಿ. ಆದರೆ ಇದು ಅಂತರ್ಮುಖ ವಿಷಯವಾದುದರಿಂದ ನಾನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅರ್ಹ, ಅನರ್ಹ, ಅನಧಿಕಾರಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಗುವಂಥ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ದುಡ್ಡಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಿ, ಒಂದು ಕಾರನ್ನು ಕೊಂಡು ‘ಡ್ರೈವ್’ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ – ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಲ್ಲ – ಈ ಜ್ಞಾನ, ಈ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೋ ಏನೋ?

ಅಂದರೇನು – ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು: ಈ ಎರಡು ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಹಿಂದೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದುದಷ್ಟನ್ನ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವ ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ – ಬಹುಶಃ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಅವತಾರ ಪುರುಷ ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಏಕೆಂದರೆ, ಅವತಾರಪುರುಷ ಅಥವಾ ವಿಭೂತಿಪುರುಷ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ಬರುವವನು – ಬಂದಾಗ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇದುವರೆಗಿನ ಪ್ರಾಚ್ಯ, ಇದುವರೆಗಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ – ಎರಡನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಯಾವುದೋ ಹೊಸ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು,

ಜನತೆಯನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಅಂತೂ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ ನಿಮಗಾಗಿ, ಸಾಹಸಜ್ಞರಿಗಾಗಿ ಕಾದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರಾದರೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು.

ಇದು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿ- ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ - ಬೋಧನಾಂಗದ ಕೆಲಸ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಶೋಧನಾಂಗ. ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಗ - ಪ್ರಸಾರಾಂಗ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಉಹಿಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಲಘುವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಕೇಡು ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕೂಲ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಕಾರಣ. ಒಬ್ಬರು ಬಂದು Socialist pattern of society ಇರಲಿ, ಸಹಕಾರಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡೋಣ - ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದ ನೂರಾರು ಜನ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ರಾಜಕೀಯವಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸು. ಅವರಿಗೆ ಬೇಗ ಬೇಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ - ಅವರೇ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೈ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ! ಎಂದರೇನು - ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣವಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸೇ ಮೂಲಕಾರಣ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು, ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲಾ ಭಗವಂತನದು, ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿರಬೇಕು - ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಮಗುವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು 'ಅಃ ! ಇದೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಗುವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ 'ನಾನು, ನನ್ನದು' ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ 'ಛೆ, ಛೆ - ಇದೆಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೆ? ಇದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ, ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇದನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ - ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೂಲಕ, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ - ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕು. ಅದೇ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ನಾನಾ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರ ಶ್ಲಾಘನೆಗೂ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಇನ್ನಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೂ ಮಾಡಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಂದೆಯೂ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಪ್ರಸಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾರೋ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೋ, ಇಲ್ಲಿಯೋ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾವನೆಗಳು ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಲ್ಲಿ - ಎಲ್ಲ ಜನರಲ್ಲೂ - ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು.

ಎಲ್ಲ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಿಗೂ ಮೊದಲು ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆಯಾದರೆ ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ಸರಸರ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದರೆ, ಭಾರಿ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ, ಭಯಂಕರವಾದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಫಿ ಕೊಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಏಕತ್ವ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿವರ್ತನೆ ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕ. ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಪತ್ರಿಕೆ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಷ್ಟು ಹೊಲಸು ಪ್ರಪಂಚ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲವೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಪಂಚ ಬೇರೆ ಇದೆ – ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುನೋಡಿದರೆ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ, ಕೊಲೆ, ಪ್ರಣಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಖೂನಿ, ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಚೋರನಾರಾಯಣ ಜೇಬಿನಿಂದ ದುಡ್ಡು ಹಾರಿಸುವುದು, ಜಗಳ – ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆ ಜೋಡಿಸಿ ತಂದು ಒಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಪಾದಿತರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಸಂಭಾವಿತರೆ – ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಆವೇಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಜೀವಮಾನಪರ್ಯಂತ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾವಗಳು ತೀವ್ರವಾದಾಗ ದಯಪಾಲಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳು, ದುರಂತಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ! ಪೂರ್ತಿ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದು ಬೇಡ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮಿತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತರೂ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ!

ಹಿಂದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ – ಮತದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಿದೆವು. ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ‘ಇಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ನೀನು ಹೊಡೆದರೆ ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಯಿಸಿದ ಶೂಲದ ತುದಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ! ಅನಂತರ ಮೇಲಿಂದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ರಸ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ!’ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆವು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದವನು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಹೆದರುತ್ತಾನೆ. ಆಮೇಲೆ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಸಲ ಕೇಳಿದಾಗ ‘ಅಯ್ಯೋ! ಇದೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟುಕತೆ, ಬಿಡೋ’ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸಾಧಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಮತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ; ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ‘ಅವೇನೂ ಇಲ್ಲ’ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೀರಿ. ಇವೆಲ್ಲ ಹೋದಮೇಲೆ ಜನ ಏನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಬೇಕು? ಆದರೆ, ಏನಾದರೂ ಮೂಲಾಧಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಯಾವನು ಬಲಿಷ್ಠನೋ ಅವನೇ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ಎಂದರೆ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಶುಸಮಾಜ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಇದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ‘ಒಂದು ಕತೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕವಿತೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು ಅದರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ – ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಸಾಧಿಸದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ – ಮೃಗವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತಿಹಾಸ – ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಗ ನಾನು ಪ್ರಸಾರಾಂಗದ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ – ಅವನು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ – ‘ನಾನು ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನದ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು ಹೋಗಲಿ, ಜನರು ‘ಓಹೋ?! ಇವನು ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ ಓದುತ್ತಾನೆ’ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮೋಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿದ್ದಾನೆ, ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯರೂಪದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಆಕರ್ಷಿತರಾದ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಯ ರೂಪದಲ್ಲ, ಸೂಚನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಅಡಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವರ ಹೃದ್ಯೋಚರವಾಗದಂತೆ ಸೂಚಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ ಅದರ ಭಾವ ಅವರ ಹೃದಯವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಅವರ ಚೇತನವನ್ನೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 'ಇವರೇನು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ' - ಎಂದು ಕಂಡರೂ ಕಂಡಿರಬಹುದು. ನಿಜವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ - ಆನರ್ಸ್*, ಎಂ.ಎ. ಓದುವಾಗ - ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಓದದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಮಾಡುವ ವಿಮರ್ಶೆಯೆಲ್ಲ ಬರೀ ಬರುಬರು ನೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು - ಎಂದು ಬರೀ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ತಿಳಿಯದೆ, ಅದರ ಧ್ವನಿ, ಇಂಗಿತ, ದರ್ಶನ - ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅರಿವು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಜನರು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು - ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯೂಂಗ್ 'Psychology and Literature' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ತುಂಬಾ ಗಹನವಾದ, ಅದ್ಭುತವಾದ ಪ್ರಬಂಧ. ಅದರ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಬೆಳಕನ್ನು ಬೀರಬಲ್ಲ, ಹೇಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಲ್ಲ. The Literature of Vision, the Literature of Psychology - ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು, ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು, ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದು - ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಾನು ವಿಮಾನ ಸಾರಥಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಸೆ. ಆದರೆ, ಹಾರುವುದರಿಂದ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಯಾರ ಯಾರ ಜೀವನವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಾನೋ! ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ 'ಅಪ್ಪಾ, ನೀನೇನೋ ಹಾರಬೇಕು ಅಂತ ಇಚ್ಛೆ ಉಳ್ಳವನಾಗಿರಬಹುದು - ಆದರೆ ಇತರರ ಜತೆ ಹಾರು, ನೀನೇ ಹಾರಿಸಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಗಹನವಾದುದು, ನಮ್ಮ ಮೂಲಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದುದು, ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳನ್ನುಳ್ಳದ್ದು, ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನೂ ಮುಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದು - ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಘದವರು ನನ್ನನ್ನು ಈ ಮುಕ್ತಾಯ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಕರೆದು ನನ್ನ ಸ್ವಸ್ವರೂಪದ ಅನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರೊ|| ಕುಪ್ಪುಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

* * *

---

[1] ೧ ತಾ|| ೨-೨-೧೯೫೯ ರಂದು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಸಂಘದ ಮುಕ್ತಾಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ.

ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿ

ಕವಿ ಆಶಾವಾದಿ. ಸರ್ವನಾಶದಲ್ಲಿಯೂ ಆಶಾವಾದಿ ಎಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸುತ್ತಲೂ ಕಗ್ಗತ್ತಲು ಕವಿದಂತಾದಾಗ ತುಸು ಬೆಬ್ಬಳಿಸಿ ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟಂತಾಗಿ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ಭಗವಂತನ ಆಶ್ವಾಸನೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಹೊರಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಪ್ರಾಚೀನದ ವ್ಯೋಮಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಅಥವಾ ಅರ್ವಾಚೀನದ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿಯೂ ಚರಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ದಿವ್ಯ ವಿಭೂತಿಯ ಪೂಜ್ಯ ಚರಣಚಿಹ್ನೆಯ ಅಗ್ನಿರೇಖೆಯೊಂದು ಧೈರ್ಯದೀಪಧಾರಿಯಾಗಿ ಮೈದೋರಿಯೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಭೂತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಘಟನೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಭಗವತ್ ಕೃತಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಪೌರಾಣಿಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಗಾನದ ವಿಮಾನವೇರಿ ಚೇತನವನ್ನು ಅನಂತತೆಗೆ ಬೀಸುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾವಗೀತೆ ಕೂಡ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಯ ಸರ್ವೋದಯ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಗ್ನಿರೇಖೆಯೊಂದನ್ನು ನಾನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಜಗತ್ತನ್ನು ಉದ್ಧಾರದ ಪಥದಲ್ಲಿ ಕೈಹಿಡಿದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮುನ್ನಡಿಯಿಡಿಸಲು ಅವತರಿಸಿದ ಅಗ್ರಗಣ್ಯಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಭೂತಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ವಾಚೀನವಾದದ್ದು. ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಕ್ಷೇಮಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಚಂಚಲ ಮುಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪಂಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಿಭೂತಿ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿ.

ಅವರ ಆಗಮನ ನಿರಾಡಂಬರವಾದದ್ದು. ಕೊಂಬಿಲ್ಲ, ಕಹಳೆಯಿಲ್ಲ, ಆನೆ ಅಂಬಾರಿಗಳ ಡಂಗಿಲ್ಲ. ಸೈನಿಕ ಕವಾತಿನ ಗೌರವರಕ್ಷೆಯ ಷೋಕಿಯಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತಿನ ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರ ಹೂಮಾಲೆಯ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಬರುವ ಸುದ್ದಿ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಗತಿ ಏನೆಂದು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಬಾಯಾರಿರುವ ನೂರಾರು ಸಾವಿರಾರು ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಶಾತರಂಗಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದೆ; ಸ್ವಾರ್ಥತೆಯನ್ನಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದೆ; ತ್ಯಾಗೋತ್ಸಾಹವನ್ನರಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ನೆರೆದು ನಮ್ಮ ಆಕೃತ್ರಿಮ ಜನತೆ ಅವರನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸರ್ವ ಕಲ್ಯಾಣದ ಏಕೈಕ ಪ್ರವಾದಿಯನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ಗೌರವಿಸಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ತಪಸ್ವಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರನಾದ ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕೀಯಾರ್ಥಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಯೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದಂತಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ನಿಜವಾದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಅವರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾರೂ ಅಲ್ಲ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡಕ್ಕಿದ್ದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ - ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧನೆಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಅದರಿಂದ ಉದ್ಭವವಾದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರ ಕಾಯುತ್ತ ಮನೆಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿದಂತಿದೆ. ಯಾವ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರದಿಂದ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಪರಿಹಾರವು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀ

ವಿನೋಬಾಜಿ. ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಯಾವ ಮೂಲ ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಂದ ನೈಜ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೇಗುಲದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು, ಅಮೃತ ಪ್ರವಾಹವು ಭೋರ್ಗರೆವ ಭಾಗೀರಥಿಯಂತೆ ಹರಿದು, ಲೋಕದ ಜೀವನವನ್ನೆಲ್ಲ ಸೌಹಾರ್ದ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಅದ್ವಿ ಆದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಮೂಲಪರಿವರ್ತನೆಯ ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂತರೆಲ್ಲ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾನವ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನೆಗೆ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ, ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ರಾಜಕೀಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ, ಸರ್ವೋದಯ ಸಾಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದವರಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿಗರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವರ ಈ ಬಹುಮುಖ ವಾದ ಬೃಹದ್ರೂಪದ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೂ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ಣಸಿದ್ಧಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶ್ರದ್ಧೆಯಾದೀತು. ಆದರೂ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಮಾನವತೆ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಮಹಾಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾಭಾವೆ ಅವರ ಪಾದಯಾತ್ರೆಗೆ ಒಂದು ಅನನ್ಯಸಾಧಾರಣವಾದ ಅಪೂರ್ವ ದಿವ್ಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಪೂಜಾಗೌರವ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಭೂದಾನ, ಗ್ರಾಮದಾನ, ಸಂಪತ್ತಿದಾನ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಭೂತದಯೆಯ ದೀಕ್ಷಾನದಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಮಲೀಕರಣದ ಕಾರ್ಯ ತುಂಬಾ ಜಟಿಲವಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೋಚರವಾಗುವಂತಹ ಪರಿಣಾಮಕರವಾದ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರವಹಿಸಿ ಮಾನವ ಮನೋಭೂಮಿಯ ಸಂದುಗೊಂದುಗಳಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ತನ್ನ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮೇಲೆ ಕಾಣುವ ಸದ್ಯದ ಫಲ ಬರಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೌಕಿಕಪ್ರಯೋಜನದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅದರ ಮೂಲ ಅವಿದ್ಯೆಯ ಪಾಶಗಳಿಂದಲೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಚಿಂತನ ಫಲದಾಯಕವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಎಣ್ಣೆಕೊಪ್ಪದ ಮಲ್ಲಿಕಾಜುನಗೌಡರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಕೃತಯುಗದ ಕಲಿಯುಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು! ಇದು ಬರಿಯ ಭೂಮಿಹಂಚಿಕೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಹೋನ್ನತವಾದ ಆತ್ಮಶ್ರೀ ಅನುಸಂಧಾನದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯ ಗುರುತರ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಹೆಸರು ಹೊತ್ತು, ಕತ್ತಿಯ ಅಲಗಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸರ್ವಸುಖಸಾಧನೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋದಯ ಚಳವಳಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತತ್ತ್ವತಃ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾರುವೋಗಿದ್ದಾರೆ; ಬಹುಶಃ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕ ಅಸುರೀ ಸಂತಾನರನ್ನುಳಿದು! ಆದರೆ ತತ್ತ್ವತಃ ಒಪ್ಪಿ ಪೂಜಿಸಿ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಯತಃ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವೂ ಸೇರಿ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮನಸ್ಸು ಡೋಲಾಯಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಘಟನೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಆಂದೋಲನಗೈಯುತ್ತಿರುವ ಆಶೋತ್ತರ ಆದರ್ಶಗಳೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು

ಬೀರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನೂ ನಾವು ಅಲಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದು ಶುಭದ ಸಂಗತಿ: ಸರ್ವೋದಯದ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಪ್ರಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯನ್ನಾಗಿ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿದಾಗ ಭರತಖಂಡ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತವಾಯಿತು! ಅದುವರೆಗೆ ಲೋಕನಯನಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಜ್ಞಾತರಾಗಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ಅಂತಹ ಬಹುಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿದುದು ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಉನ್ನತಯಜ್ಞಪೀಠಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಅಂತಹರನ್ನೇ ಆರಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಸ್ವತಸ್ಸಿದ್ಧವೂ ಎಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇದಿರುನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿ ಈ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು! ಶ್ರೀರಾಮನು ರಾವಣನ ಕೊನೆಯ ತಲೆಯ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಅಸ್ತ್ರೋತ್ತಮವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದನ್ನು ಹೂಡುತ್ತಾನೆಯೆ? ಯಾವ ಅಸ್ತ್ರ ಏನು ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾರನ್ನು ಪ್ರಪ್ರಥಮರನ್ನಾಗಿ ಅಂದು ತಾವು ಆರಿಸಿದುದು ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕ ವಿಷಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಯೆ ಅವರು ಆರಿಸಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೆ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾ ಅವರ ತಾಯಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ ಗಾಂಧೀಜಿ “ನಿನ್ನ ಮಗ ತಪಸ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ನನಗಿಂತಲೂ ಮುಂದುವರಿದಾನೆ. ಅವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನೀನು ಒಂದಿನಿತೂ ತಳ್ಳುಕಗೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ” ಎಂದು ಬರೆದಿರಲಿಲ್ಲವೆ?

ಭರತವರ್ಷ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಸರ್ಕಾರದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಶಿಷ್ಯರೆ, ಭಕ್ತರೆ, ಅನುಯಾಯಿಗಳೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳೂ ಮಹಾಪ್ರಧಾನಿಗಳೂ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬೇರೆಬೇರೆಯ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಗೌರವವುಳ್ಳವರೆ, ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಯ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ (ಕಾಲ್ಗೊಂಡಿರುವ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾದಯಾತ್ರಿಯಾಗಿಯೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ದೀಕ್ಷೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ!) ಈ ಸರ್ವೋದಯ ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅವಿರೋಧಭಾವದಿಂದಿರುವುದೆ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಶಾಸನಬದ್ಧವಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಇತಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ನೀಡಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರಬಾಬು ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಅಂತಹ ಹಿರಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಸರ್ವೋದಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾ ಅವರನ್ನು ಆಗಾಗ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರಿನ ಬಳಿಯ ಎಲವಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಸರ್ವೋದಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಆಗಮಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದಾಗ ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವ ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ. ಕೈ ಮುಗಿಯುವ ಭಂಗಿಯ ಭವ್ಯದೃಶ್ಯವೊಂದರ

ಭಾವಚಿತ್ರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ನೂರು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳು ಹೇಳಿ ಪೂರೈಸಲಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆ ಒಂದು ಚಿತ್ರವೇ ಸಾಧಿಸಿದಂತಿದೆ: ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಾದ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಅವರಿಗೆ ಎಂತಹ ಅಪಾರ ಗೌರವ ಪ್ರೇಮಗಳಿವೆ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾ ಅವರಲ್ಲಿ!

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ 'ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮೇಲನ'ವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮಹಾಮಹಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಭಾಷಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ವಿನಯ ವಾಕ್ಯಗಳಂತೂ ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾರ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಘೋಷಿಸುವಂತೆಯೇ ಅದನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಕಾಣಿಕೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿವೆ : “ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದವರು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಋಷಿಗಳ ಜ್ಞಾನಶ್ರೀಯನ್ನೂ ಸಂತರ ಅನುಕಂಪನಶ್ರೀಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ನೆಹರೂ ನಿದರ್ಶನ ಕೊಡುವಂತೆ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ : “ಇಂದೂ ಈಗಲೂ, ಉಳಿದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಂತು, ಕೃಶದೇಹಿಯಾದ ಮಾನವನೊಬ್ಬನು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ವಿನೋಬಾಜಿ. ನಾವೇನೂ ಮಹಾಪ್ರಧಾನಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿರಬಹುದು, ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಏಕೆ ಏನೂ, ವಿನೋಬಾಜಿ ಅಂತಹರ ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ನಾವೆಷ್ಟು ಸಣ್ಣವರು ಎಂಬಂತಾಗುತ್ತದೆ.”

ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಜನತೆಯೆಲ್ಲ ಸರ್ವೋದಯದ ಪರವಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಯಾರೂ ಭಾವಿಸದಿರಲಿ. ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ, ಅಸಮಾನತೆಯ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯದ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನ ಸುಖಹಿತಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವವರೂ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆ ಎರಚಿದರೂ ಒಳಗೊಳಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರದ ಮುಗುಳುನಗೆ ಬೀರುತ್ತಾ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಚಾರ್ಯರ ಕ್ರಾಂತಿ ಮೇಲೆಮೇಲೆ ತೋರುವಷ್ಟೇನೂ ಮುಗ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದರೆ ಬುಡಮುಟ್ಟುವ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಹಿಂಸೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅದರ ಉಗ್ರತೆ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೆ. ಅದು ಬರಿಯ ಜಮೀನು ಹಂಚಿ ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ; ಮತಾಚಾರದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನೂ ತೊಡೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ. ನೀತಿಯ ನಡೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುವಂತೆಯೇ ಜಾತಿಯ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡಿಯುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕನ ಬೊಜ್ಜು ಮೈಗೆ ಕೀಸುಳಿ ಹೊಡೆಯುವಂತೆಯೇ ದೇವಾಲಯದ ಸಂಪ್ರದಾಯಭ್ರಾಂತ ಪುರೋಹಿತನ ಡೊಳ್ಳಿಗೂ ಕನ್ನವಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಲೋಭಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಕತ್ತರಿಯಿಕ್ಕುವಂತೆಯೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಪದ್ಧತಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಪದವೀಧರನಾಗಿ ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತ ಮಲೆಯುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತ್ರ ಮಾತ್ರ ಸಭ್ಯನಾದ ನಾಗರಿಕನ ಹಮ್ಮಿಗೂ ಹತ್ತರಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಅದು ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾವುದನ್ನೂ ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಬೀಹಾರಿನ ದೇವಾಲಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಆಚಾರ್ಯರ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಗಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಅಸಭ್ಯ ಹಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿರುವ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಗಾಮೀ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಂಕೇತವೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ದೇಶ ರಷ್ಯಾ ಚೀನಾ ದೇಶಗಳಂತೆ ಹಿಂಸಾಯುತವಾದ ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೋರಾಟದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಗಾಮೀ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಧ್ವಂಸವಾಗಿ, ದೇಶದ ರಂಗಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಕ್ರಾಂತಿಪರವಾದ ಶಕ್ತಿ, ಭಾವ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಹಿಂಸೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸದಂತೆ ಕಳೆಯನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿತು. ಕಳೆ ತನಗೆ ತಾನೆ ಪರಿವರನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಭಾವಮಯ ಧೈರ್ಯದಿಂದ. ಆದರೆ ಅದು ನಾವು ಊಹಿಸಿದಂತೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವುದೂ ಇಲ್ಲ; ತಟಸ್ಥವಾಗಿರುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳೆಯ ಉತ್ಕರ್ಷ ತನಗೆ ಅಪಕರ್ಷ ಎಂಬ ದುರ್ಭಾವದಿಂದ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಲಾಗುವವರೆಗೆ ತನಗೆ ಅಡಿಯಾಳಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಂತೆಂತಹ ವಂಚಕವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಬೆಳೆಯ ಟೋಪಿಯನ್ನೇ ಕಳೆಯೂ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದೆ. ಈಗ ರಾಮನಿಗೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ವಾಲಿ ಯಾರು ಸುಗ್ರೀವನಾರು ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ!

ಆದರೆ ಮಾರೀಚಿ ಅನಂತಕಾಲವೂ ಜಿಂಕೆಯಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೃತಕವಾದ ಅವನ ಅಸುರರೂಪ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗವಾದೊಡನೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ನೆಗೆದೇ ನೆಗೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನು ಸಾಯಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಯ ಸರ್ವೋದಯ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗ ಇವೆರಡೂ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಆರ್ಥಿಕ ರಾಜಕೀಯಾದಿ ಕೃತ್ರಿಮತೆ ಆತ್ಮವಂಚನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರಕ್ಕೆಳೆದು ಬೀಸಾಡಿ, ಅದರ ನೈಜತೆ ಬದುಕುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ದೇಶದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಧನಿಕಶಕ್ತಿಗಳು ಕರ್ಮ ದುರ್ವಿಪಾಕದಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ವೋದಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ಒದಗಲಿರುವ ದುರಂತವು ಊಹೆಗೂ ಮೀರಿ ಭೀಕರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಓಟಿನ ಹಕ್ಕಿದೆಯೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತ ಯಾವ ದಿನ ಘೋಷಿಸಿತೋ ಅಂದೆ ಅದು ಸರ್ವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸರ್ವಸಮಾನತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ. ಆ ಒಪ್ಪಂದ ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೂ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾದ ಆಂದೋಲನ ವಿರಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಸರ್ವೋದಯದ ಅಹಿಂಸಾ ಮೂಲವಾದ ಶಾಂತ ಚಳವಳಿಗೆ ದೇಶ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಉಗ್ರ ಹಿಂಸಾಶಕ್ತಿಗಳು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಯೇ ತೀರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಒದಗುವ ಹಾನಿ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಪರಿಮಿತಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಅವರ ಹಿತವಚನಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವಹಿತ ಪರಹಿತ ಮತ್ತು ದೇಶಹಿತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೈಗೂಡಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿಷ್ಕರ, ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನತೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟೂ ಮೇಲು, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಲೋಕಕ್ಕೆ.

ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಲೋಕಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೂ ನಿಸ್ಸಂಗರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವೋದಯದ ಕಾರ್ಯ ಬೇಗನೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಫಲಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಬದ್ಧಜೀವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅನಾಸಕ್ತಿಯೆ ಮೈವೆತ್ತಂತಿದ್ದಾರೆ, ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಿರುವ ಒಡಲೂ ಲೋಕ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನೆವಮಾತ್ರಕ್ಕಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವರು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪಾದಯಾತ್ರೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದೊಂದು ಊರು ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅನಿಕೇತನರಾಗಿರುವ ಅವರು ಗುರಿಯೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅಥವಾ ಯಾವ ಗುರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಸಾಧಾರಣ ದೇವ ವಿನಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ನೂತನ ಪರಿಚಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಭಾವಿಸಿದರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಾಮರೂಪದ ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಜಂಗುಳಿಯ ನಡುವೆಯಿದ್ದರೂ ಅವರು ಏಕಾಂಗಿ. ಅವರ ಜಯಘೋಷ 'ಜಯ್ ಜಗತ್!'

ಇಂತಹ ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಭೂತಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸರ್ವೋದಯ ಚಳವಳಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಯಾರಿಗೂ ಕೇಡುಬಗೆಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಕೇಡು ಮಾಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಇತಿಮಿತಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಭಾವ ತೀವ್ರತೆ ಎಷ್ಟು ಅಪಾರವಾಗಿದೆಯೋ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಗಾಧವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಭೂಮಾದರ್ಶ ವ್ಯೋಮೋನ್ನತ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಭೂವಾಸ್ತವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಜಯಿಯಾಗಲು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬಂಶವು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುರೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಬಲ್ಲುದೂ ಆಗಿರುವ ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅವರು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತಪೋಮಯವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅವಿಚಲಿತವಾದ ದೃಢಹೃದಯ ರೂಪದಿಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ನಿಷ್ಕರ ತಪಸ್ಸಿನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಪಾದಯಾತ್ರೆಗೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ಣಸಿದ್ಧಿಯವರೆಗೂ ಅದು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೆ ಅದು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿರುವ ಆಂದೋಲನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹಾಗೆಯೆ : ಸಾಧನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಅವು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳಿದರು, 'ಗುರಿಯಂತೆಯೆ ದಾರಿಯೂ ಪವಿತ್ರ' ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಾರಿಯ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಗ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಗುರಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ದಾರಿಯ ಪವಿತ್ರತೆಯ ಸಿದ್ಧಿಯೆ ಗುರಿಯ ಗೆಲುವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೆ ವಿನೋಬಾಜಿಯ ಪಾದಯಾತ್ರೆ ಅದರ ಸರ್ವೋದಯ ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ತಾನೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ: ಎಷ್ಟು ಜೀವರಿಗೆ ಮನೋನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಹೃದಯಧೈರ್ಯ, ಆತ್ಮಶಾಂತಿಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತಿವೆ! ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಅಸುರೀಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ದೈವೀಪಕ್ಷದ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಎಷ್ಟು ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಲಸ್ಯ, ಮತ್ಸರ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮೊದಲಾದ ತಮೋ, ರಜೋ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಾಚಿ ತಲೆಮರೆಯಾಗಿ ಪ್ರೇಮ, ಅನುಕಂಪ, ತ್ಯಾಗ, ಉತ್ಸಾಹ, ಅಜುಗುಪ್ಸೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಇತ್ಯಾದಿ ದೈವೀಭಾವನೆಗಳು ಉದ್ಧೀಪನಗೊಂಡಿವೆ! ದೈವೀ

ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಸರ್ವೋದಯ ವಿಭೂತಿಗೆ ಸೋಲೆಂಬುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಸೋತರೂ ಸೋಲಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಸೋಲಿಲ್ಲ!
ಗೆದ್ದರಂತೂ ಸರಿಯೆ, ಇಮ್ಮಡಿ ಜಯವಾಗುತ್ತದೆ; ದಾರಿ ಪೂರೈಸಿದ ಜಯ; ಗುರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜಯ!

ಅಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯ ಅಮೃತರೇಖೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹರಿದು ಅದನ್ನು ಪುನೀತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಜನಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಗಮನದ ದಿವ್ಯಾನುಭವ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಸ್ಮೃತಿಮಂದಿರವಾಗಿದೆ, ಅದರ ಪ್ರವಚನಮಾಲೆಯ ಈ ಪುಸ್ತಕ. ಅವರ ವಾಙ್ಮಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಜನಹೃದಯವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಇದು ಸಮರ್ಥವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ದೇಹರೂಪದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ಎನಿತೆನಿತೋ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ದುಷ್ಕರ್ಮ ಕುಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಿ ಹೊಸ ಬಾಳು ಬಾಳುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೆ ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದು ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶಿಯೊಬ್ಬರಿಂದ ಕೇಳಿ ಮಧುರಸಪಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪ್ರವಚನಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈದೋರಿರುವ ದರ್ಶನದಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಸಮಧಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆ ಪುಣ್ಯ ಧೈಯದ ಸಾಧನೆಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನೆರವಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಚೇತನಗಳೂ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವೋದಯದ್ವಾರದಿಂದ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರವನ್ನೂ ಲೋಕೋದ್ಧಾರವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಿ.

ಸರ್ವೋದಯದ ಈ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಸರ್ವರ ನಿತ್ಯ ಮಂತ್ರಗಳಾಗಲಿ:

ಸರ್ವಸ್ತರತು ದುರ್ಗಾಣಿ

ಸರ್ವೋ ಭದ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಯತು|

ಸರ್ವಃ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮಾಪ್ನೋತು

ಸರ್ವಃ ಸರ್ವತ್ರ ನಂದತು||

(ಕೇಡಿನಿಂದೆಲ್ಲರು ಪಾರಾಗಿ;

ಒಳ್ಳನೆಲ್ಲರೂ ಕಾಣಲಿ;

ಸರ್ವರಿಗೂ ಸದ್ಭುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗಲಿ;

ಎಲ್ಲರತ್ತಲೂ ನಲಿಯಲಿ|)

ಸರ್ವೇ ಭವಂತು ಸುಖಿನಃ

ಸರ್ವೇ ಸಂತು ನಿರಾಮಯಾಃ|

ಸರ್ವೇ ಭದ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಯಂತು

ಮಾ ಕಶ್ಚಿದ್ ದುಃಖಭಾಗ್ ಭವೇತ್||

(ಸುಖಿಗಳಾಗಲಿ ಸರ್ವರುಂ,
ಸರ್ವರಕ್ಕೆ ನಿರಾಮಯಂ,
ಸರ್ವರೊಳ್ಳನೆ ಕಾಣಲಿ;
ದುಃಖಮಾರ್ಗಂ ಮಾಣಲಿ|)

ದುರ್ಜನಃ ಸಜ್ಜನೋ ಭೂಯಾತ್
ಸಜ್ಜನಃ ಶಾಂತಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್!
ಶಾಂತೋ ಮುಚ್ಯೇತ ಬಂಧೇಭ್ಯೋ
ಮುಕ್ತಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ ವಿಮೋಚಯೇತ್||

(ದುರ್ಜನರು ಸಜ್ಜನರಾಗಲಿ;
ಸಜ್ಜನರು ಶಾಂತಿ ಪಡೆಯಲಿ,
ಶಾಂತಿ ಬಂಧಮುಕ್ತರಾಗಲಿ;
ಮುಕ್ತರು ಇತರರನ್ನೂ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಿ|)

* * *

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರಾಂಗ

ಭಗವಾನ್ ಸೌಮ್ಯಕೇಶವನಿಗೆ ಅನಂತಾನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ನಾಗಮಂಗಲದ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಹೃದಯರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಹನೀಯರೇ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಮಹತ್ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಗಮಂಗಲದ ಪುರಜನರು ನನಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಬಯಸಿದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಶ್ವಾಸದ ಕೋರಕೆಗೆ 'ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನಲಾರದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಇಂದು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲುಕೋಟೆಯ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರ ಆಕಾಶಕ್ಕೆದುರಾಗಿ ದಿಗಂತಭವ್ಯವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಅಂತಹ ದಿವ್ಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ನಗರಗಳೂ ಆ ದಿವ್ಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡೆ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತು

ತಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದವರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಆ ಭಾವನೆಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪೋಷಣೆ ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. ನಾಗಮಂಗಲವೆಂಬುದು ನನಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಯಶಸ್ವಿ ಉರಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಗೋಚರಿಸದೆ, ಭವ್ಯ ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಕೋಶವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನಗರ ಎಂದು ಗೋಚರಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲು ಇದಿರುಗೊಂಡು ಈ ಜಗತ್ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಜಗನ್ನೇತ್ರಾದ್ವೈತಕರವಾದ ನಟರಾಜ ವಿಗ್ರಹ. ಈ ನಾಗಮಂಗದ ಉರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಮಹತ್ತಾದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಇತ್ತು, ಇದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆಯೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ - ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ, ನಾಗಮಂಗಲದ ರೂಪವೆ ಬದಲಾಯಿಸಿತು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ. ಮುರುಕು ಮನೆಗಳೂ ಓಡುಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳೂ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಣೆಗಳೂ ಕೊರಕಲು ದಾರಿಗಳೂ ಕಿರುಗಲ್ಲಿಗಳೂ ಇರುವ, ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ಹೇಸಿಗೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದವುಗಳಾಗಿರುವ ಉರುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಹೊರಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಉರುಗಳು. ಒಳಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಉರುಗಳನ್ನು ಆ ಉರಿನ ಜನರ ಕಲ್ಪನೆ, ಆಶೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ - ಇವು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರ ಆದರ್ಶವೇನು? ಅವರು ಏನನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ? ಏನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ? ಏನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ? ಅವರ ಆತ್ಮ, ಚೇತನ ಯಾವುದರ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ? ಇವುಗಳಿಂದ ಆ ಪುರವನಿತೆಯ ಅಂತರಂಗ ರೂಪ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಈಗ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಾಗಮಂಗಲದ ಬಹಿರಂಗದ ಮೃಣ್ಮಯರೂಪವಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಬಾಳಿದ, ಆಶಿಸಿದ, ಸಾಧಿಸಿದ, ಸಿದ್ಧಿಪಡೆದ, ಸಿದ್ಧಿಪಡೆಯಲು ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವ - ಈ ಸಂಕಲ್ಪಕೋಟಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಚಿನ್ಮಯಶ್ರೀ ನಗರ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಬೆಳ್ಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಯವರು; ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಬಿಂಡಿಗನವಲೆಯವರು ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾಗಮಂಗಲವು ಇತರ ಅನೇಕ ನಗರಗಳಂತೆ, ಉರುಗಳಂತೆ ಒಂದಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೀವಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು - ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತು ನನಗೆ ಮಾನಪತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಇಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರು ಕೆಲವು ಸೌಹಾರ್ದದ, ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲಾಘನೆಯ ಮಾತಿನ ಗೌರವ ಭಾರದಿಂದ ನಾನು ಕುಗ್ಗಿ ಕುಸಿದು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಹಾಕಿದ ಈ ದೊಡ್ಡ ಹೂವಿನ ಹಾರದಿಂದ ಎಂತೂ ಅಂತೆ. ಆದರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಕಲ್ಲು ಹೇಗೆ ಭಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಭಗವಂತನ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಚಪ್ಪಡಿ ಭಾರವಾಗಲಾರದು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ಹೂವಿನ ಹಾರಗಳನ್ನು ತಂದು ತಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಈ ಸಣ್ಣ ಅಹಂಕಾರದ 'ನಾನಾಗಿ' ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ, ಒಂದೊಂದು ಹಾರವೂ ನನ್ನ ಕತ್ತನ್ನು ಕೊಯ್ದಿತು. ಈ ಒಂದೊಂದು ಹಾರವೂ ಭಗವಂತನ ಪಾದಾರವಿಂದಕ್ಕೆ ಈ ರೂಪದಿಂದ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿದೆ-ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಭಾರವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ವಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲರ ಚೇತನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನು ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದೊಂದು ಚೇತನವೂ ಆ ಭಗವಂತನ ಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು ಒಳಗೆ ಬೀಜರೂಪವಾಗಿ ಪಡೆದಿದೆ. 'ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹುಟ್ಟಿಬರುವುದು ಆ ಬೀಜರೂಪವಾದ ಭಗವಂತ ಅರಳಿ, ಬೆಳೆದು, ವೃಕ್ಷರೂಪವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಲಿ ಎಂದೇ'- ಎಂದು ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೆ ಗೌರವ ಮೂಡುತ್ತದೆ; ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೆ ಆಸೆ ಉದಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ

ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ಬಡವನಾದವನಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾದವನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೆ ಅವನ ಐಶ್ವರ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಆಸೆ ಉದಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತಮರನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದರ ಪವಿತ್ರತೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅದರ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ-ಈ ಚೇತನ ಆಗಲೆ ತನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಚಾಚಿದೆ, ಆ ಅಮೃತವನ್ನು ಸವಿಯುವುದಕ್ಕೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಚೇತನದ ಉದ್ಧಾರದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿದೆ; ಅದು ಮುಂದೆ ಧನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ-ಇದು ಅದರ ಅರ್ಥ. ನನ್ನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸರಸ್ವತೀದೇವಿ ಜನತೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿರುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಓದಿ, ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು, ನನಗೆ ಗೌರವ ತೋರಿದ್ದೀರಿ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೀವು ಈ ಗೌರವ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಮನುಷ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲ. ಸರಸ್ವತಿಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ, ಚೇತನಕ್ಕೆ, ಆ ದಿವ್ಯತೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಗೌರವ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ಆ ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮ ನಮಸ್ಕಾರದ, ಪೂಜೆಯ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೃದಯಗಳಿಗೂ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗೌರವ, ಸಂಭಾವನೆಯೆಲ್ಲವೂ ಅದರ ಪ್ರತೀಕ. ಹಿಂದಿನ ಮಹಾಕವಿಗಳೆಲ್ಲರೂ-ಅವರು ಯಾವ ದೇಶದವರಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆದಿರಲಿ, ಯಾವ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಲಿ, ಯಾವ ದೇವರನ್ನೇ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಲಿ-ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ-‘ನಾನು ಬರಿಯ ಲೇಖನಿ, ಬರೆಯುವವನು ಭಗವಂತ.’ ಇದು ಸರಿ. ಮಹತ್ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಅಲ್ಲ ಚೇತನಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಮಹಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ-ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತೊಂದು, ನಾನಲ್ಲ; ಆ ಶಕ್ತಿ ಇದನ್ನು ಎತ್ತದಿದ್ದರೆ, ಯಾರುತಾನೆ ಈ ಭಾರವನ್ನು ಎತ್ತಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಜನತೆಯ ಜನಾರ್ದನನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧನ್ಯ. ನನ್ನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಓದಿಸಿ ಕೇಳಿ-ನೀವು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಎಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ-ಆನಂದ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆ ಆನಂದದ ಅಂಶ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಚೇತನಕ್ಕೂ ತಾಕುತ್ತದೆ; ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ-ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನನ್ನು ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾ, ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದವನಲ್ಲ-ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ‘ಇವರು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು “ಶನಿ” ಎಂತ ಕರೆದು ಅಟ್ಟಿದರು; ಈಗ ಆ ಶನಿ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದೆ’-ಎಂದು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೀರ್ತಿಗೂ, ನಾನು ಯಾವುದನ್ನು ಯಶೋಲಕ್ಷಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆಯೋ ಅದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೀರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯ ಯತ್ನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಭಗವದರ್ಪಣ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಬರುವುದು ಯಶೋಲಕ್ಷಿ. ಅದರಿಂದ ನಮಗೂ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಲೋಕಕ್ಕೂ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ಈ ಯಶೋಲಕ್ಷಿ ಭಗವಂತನ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಲಿ, ಜನತೆಗೂ ಆ ಉದ್ಧಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿ-ಎಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾಗಮಂಗಲದ ಪುರಜನರಿಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಿನ ಉರುಗಳ ಮಾನ್ಯ ಮಹನೀಯರಿಗೂ, ಅವರು ತೋರಿರುವ ಈ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

ಇಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಈ ವರ್ಷದ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲೆಂದು. ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲಿದೆ, ಇದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮೇಲೇಳುತ್ತಿವೆ. ಎಂದರೆ, ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಆಶಿಸುವ, ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಜನ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ನೂರಿದ್ದ ಕಡೆ ಈಗ ಐನೂರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯಟ್ ಮತ್ತು ಫಸ್ಟ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಈಗ ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಬಹುಶಃ ಬಹಳ ಮುಂದಿರುವ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತ್ಯಲ್ಪವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉರೂರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಇದ್ದೀತು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಈಗ ತಾನೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುತ್ತಿದೆ.

ನೀವು – ಎಂದರೆ ರೈತವರ್ಗದವರು – ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ರಸ್ತೆ, ಬಾವಿ ಮೊದಲಾದ ಅನುಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಜನರು ಈ ಅನುಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಬೇಕು. 'ವಿದ್ಯೆ' ಎನ್ನುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮೃಗತ್ವದಿಂದ ದೇವತ್ವಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವ ಒಂದು ಸಾಧನ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ. ನಮಗೆ ಅಂತಹ ವಿದ್ಯೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿರಲಿ, ಏನೇ ಮಾಡಲಿ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಪ್ರವೇಶ ಸಿಕ್ಕುವುದಿರಲಿ; ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶೇ, ೮೦ ರಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಜನ ಮಾಧ್ಯಮಿಕರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೈಬಿಡುತ್ತಾರೆ; ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜನ ಓದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಲೇಜು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯುವವರೆ ವಿರಳ. ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಓದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ದೂರದ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ, ಮನೆಯ ಕ್ಲೇಶ ಸಂಕಟಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ದೇಶದ ಬಹುಜನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹರಿಗಾಗಿ; ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ೧೯೩೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಈಗ ಸುಮಾರು ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

ಏನು ಈ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ? ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರರಷ್ಟೆ! ಆದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೂ ಹೋಗಬಲ್ಲದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮೂಡುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಯಾರು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಲ್ಲಿಗೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವರ್ಗದವರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಬಂದು ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಅಲ್ಲಿಯೆ ತಂಗಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಮನರಂಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು – ಕಾವ್ಯವಾಚನ, ನಾಟಕ ವಾಚನ – ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಜನತೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ, ಉತ್ತಮವಾದ

ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಮೊದಲು ಜನರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ಕರೆದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಬರಬರುತ್ತಾ ಈ ಕರೆ ಬರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಈ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರ ಜೊತೆ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಲ್ಪ ಬೆಲೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಇವುಗಳ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ ಎರಡಾಣೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಅಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ ಕೂಡ ಇವುಗಳ ವಿಕ್ರಯದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ದುಡ್ಡು ಮಾಡುವುದಲ್ಲ, ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ನೀವು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ; ಆಗ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದ ವಿವರಗಳನ್ನು – ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಿಕರಿಯಾಗಿವೆ, ಜನರಲ್ಲಿ ಇವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ – ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ – ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳು, ಕೊನೆಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಷಯಗಳು, ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅದರ ರಕ್ಷಣೆ, ಹೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಶುಸಂರಕ್ಷಣೆ, ರೇಡಾರ್! ಹೀಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಸುಲಭವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಮಾಡಿ, ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತ್ರವೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ – ಅದು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬಹುದು – ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾದವರು ಆಯಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರವೆ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗನಾದವನು ಭರತಖಂಡದ ಇತರರನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೊರದೇಶಗಳವರನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಂಪರ್ಕಾನುಕೂಲ್ಯದಿಂದ ವಿಶಾಲ ಜಗತ್ತು ಇಂದು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮತ್ತು ವಿವರವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಹಾಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಈ ಪ್ರಕಟನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಶಾಖೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿದೆ. ಈ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡಾಣೆ ಮೂರಾಣೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆ, ಹನ್ನೆರಡಾಣೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಟ್ಟದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆ; ಅದಕ್ಕೂ ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಇವೆ. ಅವರವರ ಅರ್ಹತೆಗೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ, ಆಡ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓದಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ನಾನು ಈ ಮೂರು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನೆ. ಅದು ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ., ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೂ ಮುಂದಿನ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲಸ. ಅದು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಕೆಲಸ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ತಲೆಯಿದ್ದಂತೆ. ಇನ್ನೊಂದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೈ ಇದ್ದಂತೆ. ಇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಿ, ನಾಗರಿಕರಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ, ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ಜನರೊಡನೆ ಸಮಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಕಲಿಸುವುದು ಇದರ ಕೆಲಸ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಸ್ಟಡೀಸ್ ಅಂಡ್ ಟೀಚಿಂಗ್ ಒಂದು ಭಾಗವಾದರೆ ಅಂಡರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಸ್ಟಡೀಸ್ ಅಂಡ್ ಟೀಚಿಂಗ್ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗ.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆ ಬೋಧನೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ, ಮೂಲಭೂತವಾದ, ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರುತ್ತಿರುವ ಅಂಗ ಈ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟನೆಯ ಅಂಗ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ. ಇದೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಜೀವನಾಡಿ ಮಿಡಿಯುತಿರುವ ಹೃದಯ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ದುಡಿದುಕೊಟ್ಟ ಹಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಜನಕ್ಕೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಏನು ಬಂತು? ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಶಾಖೆ ಜನತೆಯ ಅಂಗ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸಮಧಿಕವಾಗಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು. ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಜನರು ಬಂದು ನೆರೆಯಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯಬೇಕು. ಅವರು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯ, ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಭರತಖಂಡದ ಮತ್ತಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲೂ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಹಿಮೆ, ಮಹತ್ವ ನಮಗೇ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರು – ಹೊರಗಿನ ದೊಡ್ಡ ಗವರ್ನರುಗಳು ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ನಿನವರು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕ್ರಾಫರ್ಡ್‌ಹಾಲಿನ ಪ್ರಕಟನ ಶಾಖೆಯನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ‘ಇದೇನು ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ! ನಿಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಇಷ್ಟೊಂದು ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ! ಭರತಖಂಡದ ಮತ್ತಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲೂ ಈ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸದ ರೀತಿ, ಈ ಪ್ರಕಟನೆಯ ವಿಧಾನ – ಇವೆರಡೂ ಇಲ್ಲ’ – ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ, ನಮಗೆ ಹೇಳಿ, ಬರೆದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು – ಓಹೋ. ನಾವೂ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ – ಅಂತ. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಬರಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದವರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಇದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕಾದರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ವರ್ಷದ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸಮಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾ ನಾಗಮಂಗಲದ ಜನತೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಜನತೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಶಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಬರೆದರೆ ಅವರು ನೀವು ಕೇಳಿದ ಕಡೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಆಯಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾದವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮನರಂಜನೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವುದು ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕೊಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮಡೊನೆ ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು, ನೀವು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರ

ಕೊಟ್ಟು ಸರಸ್ವತಿಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಅವರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಇತರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ತೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಹಿಂದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪತ್ರಿಕೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಜನತೆಯ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಆಗಿತ್ತು. ಇದೇ 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ.' ಅದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿಯೂ ಸುಮಾರು ಐನೂರು ಪುಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೩|| ರೂಪಾಯಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅದರ ಕಾಗದದ ಬೆಲೆಯಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಓದಿ ಬಿಸಾಡುವ ಇತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲ ಅದು. ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಪತ್ರಿಕೆ ಅದು. ಒಮ್ಮೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ತರಿಸಿ ನೋಡಿ. ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ತಿಳಿದಂತೆ ನೀವು ಮಾಡಬಹುದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಅನೇಕರು ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದು, ನಾನು, ನನ್ನ ಇತರ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವಂತೆ, ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಸರಸ್ವತಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಶ್ಲಾಘನೆಮಾಡಿ, ನನಗೆ ಈ ಮಾನಪತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಹನೋ ನಾನರಿಯೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅರ್ಹತೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹೃದಯದ ವಿಶ್ವಾಸದ ಅರ್ಹತೆ ಅದಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಅದು ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಧ್ಯಾದ ಆಶೀರ್ವಾದವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ನನ್ನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನನ್ನ ಚೇತನದ ದೇವತೆಯೆ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತಂತೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ನಾಟ್ಯಸರಸ್ವತಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಬೆಲೆ ಅನಘ್ಯವಾದುದು. ಮಾತನಾಡಿ ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾತೆಲ್ಲ ಸೋತುಹೋಗುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಈ ಅರ್ಪಣೆ. ಇದು ನನಗೆ ಬರಿಯ ಕಲಾವಸ್ತು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಪೂಜಾ ವಸ್ತು. ಅಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಷೋಕಿಗಾಗಿ ಇಡುವ ಪದಾರ್ಥ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಾಗ್ದೇವಿ, ಮಾತಿನ ದೇವತೆ, ಆ ದೇವತಾಶಕ್ತಿ, ಆ ದೇವತಾಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನಾಗಮಂಗಲವನ್ನೂ ನಾಗಮಂಗಲದ ಮಹಾ ಜನರನ್ನೂ, ಈ ಮಹಾಸೌಮ್ಯಕೇಶವನ ಬೃಹದ್ಗೋಪುರದ ದೇವಾಲಯವನ್ನೂ ನೆನೆನೆಂದು ನನ್ನ ಅಂತಃಕರಣದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಈ ನಾಟ್ಯಸರಸ್ವತಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ - ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನ ನೆರೆದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣಗಳನ್ನು ತೆರೆದುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ಸೌಮ್ಯಕೇಶವ ದೇವನಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

* * *

---

[1] ತಾ|| ೧೩೧-೬-೧೯೫೮ ರಂದು ನಾಗಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಸಪ್ತಾಹದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ.

ಸಮನ್ವಯ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆ

ರೆವರೆಂಡ್ ಪಾತ್ರೋರವರು ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಿಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ತರಗತಿಯನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲು ನನ್ನಡೆಗೆ ಮೊದಲು ಬಂದಾಗ ನಾನೇನೂ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ನಿರತ್ಸಾಹರಾಗದೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಆವೇಶಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಪಾದರಸದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಇನ್ನೇನು ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ; ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದರೆ ಏನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ.

ಜನತೆಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿದ್ಯೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಹಸಿವು, ಒಂದು ಬಾಯಾರಿಕೆ ತಲೆದೋರಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗಾಗಿ ನಾಡಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಿಂದಲೂ ಕೋರಿಕೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರವೇ ನಡೆಸಿಕೊಡುವುದೆಂಬುದು ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಆಗ ಹೋಗದ ಕೆಲಸ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬಹುದು.

ನಾನು ಈ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಎಷ್ಟೇ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಅರ್ಹತೆ (Standard) ಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡ, ಪಾಠಹೇಳಬಲ್ಲ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿಜ್ಞಾನಬೋಧನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಇದ್ದ ಹೊರತು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಒಪ್ಪಿ, ಅಫಿಲಿಯೇಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪುತ್ತೂರಿನ ಕಾಲೇಜು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ; ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಫಿಲಿಯೇಷನ್ ನೀಡಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡವನ್ನು ನಾವು 'ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಾತಿಗೆ 'ಇದೊಂದು ಲೌಕಿಕ ರಾಜ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಸಂಪಾದನೆ ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅದರ ಆಸಕ್ತಿ; ದೇವರ ಧರ್ಮ ಆತ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬಾರದು. ಭರತಖಂಡದ ಹಿಮಾಲಯ ಸದೃಶವಾದ ಆದಿಗ್ರಂಥಗಳಿರುವುದು ವೇದದಲ್ಲಿ. ಆ ವೇದದ ಕಾಲದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ನಾನಾ ಋಷಿಗಳೂ ಬೋಧಕರೂ ಸಾಧಕರೂ ಸಿದ್ಧರೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಭರತಖಂಡದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಶಿಲ್ಪಿಯಾದ ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ಸತ್ಯ

ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಮೂಲ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದನು. ಸತ್ಯಸಹಿತವಾಗಿ, ಧರ್ಮಸಹಿತವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತರೆ ಸಂತೋಷ; ಅರ್ಥಮದಿಂದ ಅದು ಬರುವುದಾದರೆ ತಾನು ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಾಗಿ ಆತನು ಘಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಅಂತಹ ಮಹಾತ್ಮನಿಂದ ಲಭ್ಯವಾದ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಧರ್ಮಹೀನ, ಧರ್ಮಬಾಹಿರ ಅಥವಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಹೀನವಾದೀತು? ಆದ್ದರಿಂದ 'ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್' ಎಂಬುದರ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಂತೆ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮತ ಅಥವಾ ಒಂದು ಧರ್ಮವನ್ನು ರಾಜ್ಯಮತ, ರಾಜ್ಯಧರ್ಮ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮತಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಸ್ಥಾನ; ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕು; ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹೋದರರಂತೆ ಬಾಳಬಹುದು. ಇದೇ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದಾದರೆ 'ಸಮನ್ವಯ ರಾಷ್ಟ್ರ' ಎನ್ನಬಹುದು.

ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ಮತಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಮನೋಧರ್ಮ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. 'ಏಕಂ ಸತ್ ವಿಪ್ರಾಃ ಬಹುಧಾ ವದಂತಿ' ಎಂದು ವೇದ ಘೋಷಿಸಿತು. ಯಾವುದನ್ನು ನಾವು 'ಭಗವಂತ' ಅಥವಾ, 'ಸತ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ಒಂದೇ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶದವರು, ಭಾಷೆಯವರು ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಬಹುದು. ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಬಹುದು, ಹೋಗುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ಸೇರಬೇಕಾದ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ಹೇಳುವಂತೆ, ನಾಲ್ಕು ಘಟ್ಟಗಳಿರುವ ಒಂದು ಸರೋವರದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವಾಗ ಒಂದರಿಂದ ಒಯ್ಯುವ ಕೈಸ್ತರು 'ವಾಟರ್' ಎಂದು, ಮತ್ತೊಂದರಿಂದ ಒಯ್ಯುವ ಮಹಮದೀಯರು 'ಪಾನಿ'ಯೆಂದು, ಮಗುದೊಂದರಿಂದ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಹಿಂದು 'ಜಲ'ವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಒಬ್ಬನು ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಚರ್ಮದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲ, ಬೇರೊಬ್ಬನು ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು. ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದರೂ, ಯಾವ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಂದರೂ ಅವರು ತರುವುದು ನೀರನ್ನೇ. ಹಾಗೆಯೇ ಈಶ್ವರ, ಭಗವಂತ, ಅಲ್ಲ, ಕ್ರಿಸ್ತ, ರಾಮ-ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದರೂ ಅದು ಒಂದೇ. ಇಂತಹ ಸಮನ್ವಯ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೋಮುವಾರು ಭಾವನೆಗೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೋಮುವಾರು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಸಹಾಯದ್ರವ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ತೆರೆದ ಕೋಮುವಾರು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇತರ ಕೋಮಿನವರನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಹೊರತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸಹಾಯದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಹೊರಟಿರುವ ಪುತ್ತೂರು ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಂಕೆ ತಾಳುವುದು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮತದವರೂ ರೆವರೆಂಡ್ ಪಾತ್ರೋರವರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು, ಇದೊಂದು ಮತದ, ಪಂಥದ, ಜಾತಿಯ, ಪಂಗಡದ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಇದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ಗೋಚರಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಲು ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ.

ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಬೌದ್ಧಮತ, ಜೈನಮತ ಮೊದಲಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮತಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಕ್ರೈಸ್ತಮತ, ಇಸ್ಲಾಮತ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೂ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕಂಡಿದೆ ಭಾರತದ ಸಮನ್ವಯ

ದೃಷ್ಟಿ. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಪರಮಹಂಸರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಸೇರಿ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ಅವಿರ್ಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆತನು ಯಾವ ರೂಪದಿಂದ ಅಥವಾ ತತ್ವರೂಪದಿಂದ ಬೇಕಾದರೂ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪತ್ವದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಭಗವಂತನ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಇಂತಹ ವಿಶಾಲ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ, ಇಂತಹ ಉದಾತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಾಳಿರುವ ಭರತಖಂಡಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮತದವರೂ ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಬಾಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. "ನಿನ್ನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೀಯೆ, ನನ್ನ ದಾರಿಗೆ ನೀನು ಬಾ" ಎಂದು ಒಂದು ಮತದವರು ಮತ್ತೊಂದು ಮತದವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮತದವರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಉದಾತ್ತ ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಅಧ್ಯಯನವೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ಚ್ಯುತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನಿ ನೆಹರು ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರು ಎಲ್ಲ ಮತಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉತ್ಸವಕ್ಕೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ನಿಜವಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೆಂದರೆ ಇಂತಹ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಶ್ರದ್ಧೆಗೆ, ಅವಿಚಾರಕ್ಕೆ, ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮತದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಗ್ರೀಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಷ್ಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ - ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ ಅದು ಯಾವ ಜಾತಿಗೆ ಅಥವಾ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದೆಂದು ನೋಡುತ್ತೇವೆಯೇ? ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಯಾವ ಮತದವನೆಂದು ನಾವು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತೇವೆಯೇ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಕವಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇರಿದವನು. ಹಾಗೆಯೇ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೂ ಕೂಡ. ಸಾಕ್ರಟೀಸ್ ಯಾವ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದರೆ ವಿಶ್ವಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಚೋದಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇಂತಹ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು.

ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಕೃತವಾಗಲಾರದು. ಈಗ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಕಾಲೇಜುಗಳಂತೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರಿಗೇ ಮೀಸಲು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದವರೆಂದರೆ ಪಟ್ಟಣಿಗರು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿರಾಮವಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಂತರ ಅಥವಾ ಉತ್ತಮ ವರ್ಗದವರ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ. ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಜನರಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಿವಿಹಿಂಡಿ, ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು, ಬೆಂಚಿನಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸ್ಟೆಲ್ಲಿಂಗ್ ಉರುಹೊಡೆಸಿ, ಡಿಕ್ಟೇಷನ್ನಿನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಂಪೋಸಿಷನ್ ಬರೆಸಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಪಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ, ಕವಾಯತು ಕೊಟ್ಟು, ಸಾಮಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಪಾಸುಮಾಡಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಲೇ ದಪ್ಪದಪ್ಪನೆಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಚರಿತ್ರೆ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕೈಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ದಪ್ಪ ಪುಷ್ಪವಾದ ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅವನಿಗೆ ಖುಷಿಯೋ ಖುಷಿ. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅಷ್ಟೇನೂ ಅಂದವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಸೊಣಕಲಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಸೂಟು, ಬೂಟು, ಟೈ, ಕಾಲರ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೇಷ್ಟರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗಿದ್ದರು.

ಇಂದು ಕಾಲ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೂ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಂದೆರಡು ಕಾಲೇಜುಗಳಾದಂತಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಏಳು ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯಟ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಅಪ್ ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ಓದಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಜುಲುಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವಷ್ಟು ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅನುಕೂಲ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ ತಾವೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜನ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜನ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟರೆ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧೈರ್ಯ ಸಲ್ಲದು. ತನಗೆ ತಾನು ಸಹಾಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ದೇವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾನು ನಡೆಯುವವನು ಬೀಳುವಂತಾದರೆ ಯಾರಾದರೂ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ರ|| ಪಾತ್ರೋರವರು ಒಂದು ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಫಿಲಿಯೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಇದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಮೇಲೆ ಇದು ಶಾಶ್ವತವಾಗುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೇನೂ ಸಂದೇಹ ಕಾಣಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮಟ್ಟ ಇಳಿದುಹೋಗಿದೆ. ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಗ್ರೇಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ಯಾಸುಮಾಡಿದವರು. ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬರದು, ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಬರದು. ಪದಸಂಪತ್ತಿಗೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಭಾವ, ಇಂತಹರು ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್, ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸೈನ್ಸ್, ಫಿಲಾಸಫಿ, ಸೈಕಾಲಜಿ ಮೊದಲಾದ ಗಹನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದೇನು? ಇವರಿಂದ ಕಲಿತ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗುವಂತೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಏನಾಗಬಹುದು? ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವವಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಅವರು ಇತರರಿಂದ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿಕೊಂಡು ಉರು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ; ಅದನ್ನು ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ರಣಾಂಗಣಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆ; ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ಬಂದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅಥವಾ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೇಇರಲಿ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ, ಎಂದರೆ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿರುವ, ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ!

ಈ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಈಗ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತಂದರು. ಆಗ 'ಎಲವನ್ನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆ?' ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಕೂಗಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿವೆ; ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ನಾವು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬರುವಂತೆ, ವಿಷಯಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುವಂತೆ, ಅನ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಆಲೋಚನೆ ಪರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜನ ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲೊ ಒಬ್ಬ ಸಿ.ವಿ.ರಾಮನ್, ಒಬ್ಬ ಪಿ.ಸಿ.ರಾಯ್ ಎಂದು ಒಂದೆರಡು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಸುದ್ದ ಅಪಮಾನಕರ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ

ನಾವು ಅನ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಬೋಧೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಅನ್ಯರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಳಸಬಲ್ಲವೇ ಹೊರತು ಹೊಸದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಿಯಾನಿವರ್ಸಿಟಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತಂದಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸೆಕ್ಷನ್ನುಗಳಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆಂದು ಮೀಸಲಾಗಿರಿಸಿದೆ. ಹತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೊಡನೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಪಠ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವುದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ಮಾತು. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕ್ಯಾಟ್, ರ್ಯಾಟ್, ಮ್ಯಾಟ್- ಎಂಬ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಬಹು ಮೇಲಕ್ಕೆನೂ ಹೋಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದು ಕೂಡ ಕಷ್ಟ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಲಾಜಿಕ್‌ನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಓದುವುದು ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭ; ಓದುವ ವಿಷಯ ತನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದೆಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ; ಇತರ ಅನೇಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಕಾದು ನೋಡೋಣ.

ದೇಶಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮ ಕಲಾವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಅಹಿತವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಬೋಧನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಹು ನಷ್ಟಕಾರಿಯೆಂಬ ಭಾವನೆ ಕೆಲವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದೆ. ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕೊಡಲಿಯಿಟ್ಟಂತಾಗುವುದೆಂದು ಅವರ ಎಣಿಕೆ. ವೈದ್ಯ ಅಥವಾ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ - ಎಂಬುದು ಅವರ ಶಂಕೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಉತ್ತರವಿಷ್ಟೆ. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಅವಿವೇಕಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೋಗಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಕಾರು ನಡಸುವ ಡ್ರೈವರ್ ಅಥವಾ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಪಡೆದವರಲ್ಲವಾದರೂ ಅವರು ಕಾರಿನ ನೂರಾರು ಭಾಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಾರನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳಿವೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಗ್ರೀಕ್ ಅಥವಾ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದುವು. ಅವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮ್ಯಾಗ್ನೀಲಿಯಾ ಗ್ರಾಂಡಿಫ್ಲೋರಾ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಹೂವಿನ ಹೆಸರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಹೆಸರು. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ದೇಶಭಾಷೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೇ ಹೋದರೂ, ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಆಡಿದರೂ

ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಟರ್ಮ್ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳಬಹುದು, ಪಾಠ ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪುತ್ರೂರಿನ ಕಾಲೇಜಿನವರಿಗೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದೇ ಪಠ್ಯ ವಿಷಯದ ಎರಡು ಮೂರು ಸೆಕ್ಷನ್ಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುವುದಾದರೆ ಒಂದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡಿ. ಇದನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೇರುವುದು ಬೇಡ; ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಈಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಂಕೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಸಾಹಸಿಗಳಾಗಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈ ವರ್ಷದ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಮೈಸೂರಿಗಿಂತಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಯಶೀಲವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯೆಯ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಮಕ್ಕಳೇಕೆ ಓದಬೇಕು? ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೌಕಿಕೋದ್ದೇಶ, ಮತ್ತೊಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ. ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನವನ್ನು ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಲೌಕಿಕೋದ್ದೇಶವೇ ಬಹು ಜನರ ಆಶಯ. ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದವನು ಆತ್ಮವನ್ನೇನು ಸಾಧಿಸಿಯಾನು? ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇಸಾಲದು. ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ವಿದ್ಯೆಯ ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಲ್ಲ, ಮೃಗದ ಬದುಕು. ಭಗವಂತ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚೇತನವನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ಆತ್ಮವನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಭಗವಂತನ ಕಡೆ ಮುಂದುವರಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ಹೃದಯಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಭಾವಶಕ್ತಿ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸದಿಂದ ತತ್ವ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ; ಭಾವಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸದಿಂದ ಕಾವ್ಯ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಅಂದವಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಪಶುವಾಗುತ್ತಾನೆ.

ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ನಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಅಥವಾ ಆತ್ಮಶ್ರೀಯೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮವರು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಸಾ ವಿದ್ಯಾ ಯಾ ವಿಮುಕ್ತಯೇ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹುದು ಯಾವುದೋ ಅದೇ ವಿದ್ಯೆ. ಲೌಕಿಕ ವಿದ್ಯೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಲೌಕಿಕ ದಾಹದಿಂದ ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿದ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮ ತೃಷೆಯನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ-ಎರಡೂ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಇಂದಿನವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಕಲೆ ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಕಲಾವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ, ಅರಕೆಯಾದುದನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯದ ಮನುಷ್ಯನು ಅಸುಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಋಷಿಯೊಬ್ಬನು ‘ಅಂಧಂ ತಮಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿಯೇ ಅವಿದ್ಯಾಂ ಉಪಾಸತೇ! ತತೋ ಭೂಯ ಇವ ತೇ ತಮೋ ಯ ಉ ವಿದ್ಯಾಯಾಂ

ರತಾಃ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಬರಿಯ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುವನು ತಮಸ್ಸಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಯಾವನು ಬರಿಯ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನೂ ಕತ್ತಲೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ವಿದ್ಯೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಭಗವಂತನ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು; ಅವಿದ್ಯೆ ಲೌಕಿಕ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆಂದು ಬರಿಯ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೇ ಬೆನ್ನಟ್ಟುವವನು ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಇಳಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಕತ್ತಲೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭೂಮಿ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮದ ಸಾಧನರಂಗ. ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ ಅವಿದ್ಯೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ಅಭ್ಯಸಿಸಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗದಂತೆ ಅವೆರಡನ್ನೂ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡವರು ಸುಖಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಬೆಲೆ ನೀಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯೂ ಸುಳಿಯಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಮತದ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುವುದಲ್ಲ; ಎಲ್ಲ ಮತಗಳ ಉತ್ತಮಾಂಶಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಗುರುಗಳು, ಎಲ್ಲ ಪ್ರವಾದಿಗಳು, ಎಲ್ಲ ಬೋಧಕರು ಹೇಗೆ ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಡೆ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗಾದಾಗ ಅನ್ಯಮತ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವಗಳು ವಿನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ; ನಿಜವಾದ ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ಬೆಳೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಪಂಚದ ದೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲವೂ ಇತ್ತ ಬಾಗುತ್ತದೆ.

ರೋಂ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಮತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆದಿದೆ. ಭಾರತೀಯರ ದೃಷ್ಟಿ ಮತಾಂತರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಅಂತರಂಗ ಪರಿವರ್ತನೆ ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ, ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಪರಮಹಂಸರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ತೆರೆದಿರುವ ಅನೇಕ ಮಠಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಯಾರೂ ಯಾರ ಮತವನ್ನೂ ಬಿಡಕೂಡದೆಂಬುದೇ ಭಾರತೀಯರ ದೃಷ್ಟಿ, 'ಎಂತು ಮತ, ಅಂತು ಪಥ,' ಅಷ್ಟೆ. ನಿನ್ನ ಮತದಲ್ಲಿ ನೀನಿರು, ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ನೇರವಾಗಿ ದೇವರ ಕಡೆ ನಡೆ. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳೂ ಆ ದೇವನೆಡೆಗೇ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಆಳವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಾಧ್ಯಯನ ಇಂತಹ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಲ್ಲದು. ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಬಹುಶಃ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ರುಚಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಾರೆ, ನಿಮಗೆ ಒಂದು ನಾಲಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. 'ಸಂಸಾರದ ವಿಷವೃಕ್ಷದಿ ಹಣ್ಣೆರಡಿವೆ ಅಮೃತೋಪ; ಕಾವ್ಯಾಮೃತದಾಸ್ವಾದನ ಮೇಣ್ ಸಜ್ಜನಸಲ್ಲಾಪ!' ಕ್ಲೇಶಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ವಿಷವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಮೃತದಂತೆ ಸ್ವಾದುವಾದ ಎರಡು ಹಣ್ಣಿವೆ - ಒಂದು ಕಾವ್ಯಾಮೃತದ ಆಸ್ವಾದನ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಜ್ಜನಸಲ್ಲಾಪ. ವಿಷವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾದುವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳು. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೂ ಯಾವ ಮತಕ್ಕೂ ಸೇರಿದುದಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ. ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಸತ್ಕಾವ್ಯದ ಆನಂದ ಲಭಿಸುತ್ತದೆಯೋ, ಎಂದು ಸತ್ಯಂಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅಂದು ನೀವು ಧನ್ಯರಾದಿರಿ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಈಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗ ಜಾಣನಾದರೆ ಅವನು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಎರವಾದಂತೆಯೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸುಮಾಡಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರೋಣವೆಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ಮೈಸೂರಿಗೂ ಹೋದ ಹುಡುಗ ಬೇಸಿಗೆ ರಜಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಪಟ್ಟಣದ ರುಚಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸವೂ ಕೂಲಿಯೂ

ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಯಂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಹಾಗಾಗ ಕೂಡದು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಹೋದ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಮತ್ತೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣದ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಲಭಿಸುವಂತಾದರೆ ಇದು ಸುಲಭವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದಂದೆ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಂತೆ. ಹಾಗೆ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದಿತೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಯಾವ ಯಾವ ದೇಶಗಳ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಅದೇ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನ ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಅಂತಹ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುವರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತಾನು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನೂ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. 'Sermon on the mount' ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ 'ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯವು ಬರಲಿ' ಎಂಬ ಅರ್ಥದ ಮಾತಿದೆ. ಅವನ ರಾಜ್ಯ ಅವನಿರುವಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಹೇಗೆ? ಆ ರಾಜ್ಯ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣೆಗೊಂಡು ಇತರ ಹೃದಯಗಳಿಗೂ ಅದು ಹಬ್ಬಬೇಕು. ಆ ಬಗೆಯಾದ ಆಶಯದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ನನ್ನ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಡನೆ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನನ್ನ 'ಅಗ್ನಿಹಂಸ' ಕವನ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದೆ.

ನಿನ್ನ ಪದಕಮಲದಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿರುವ ನನಗೆ
 ಆ ಸ್ಥಾನ ಈ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲವಾಸ್ಥಾನ!
 ಅಲ್ಲಿಲಿ ಎನಲೇನು? ನೀನೆ ಅಡಿಯಿಡುವಲ್ಲಿ
 ದಿವ್ಯ ಪದವಿಗಳ್ಳೆ ಮಾನಾವಮಾನ!

ಬೆಟ್ಟಗಳನೇರುವೆಯೊ ಕಣಿವೆಗಳನಿಳಿಯುವೆಯೊ
 ಕೆಸರುಸುಬುಗಳೊಳಾಡಿ ವಿಹರಿಪೆಯೊ ನೀನು?
 ಇಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲ್ಲಿ ಚರಿಸದಿರೆನಲು ನನಗೆ
 ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಗೆ ಗೆರೆಯನೆಳೆವ ಹಕ್ಕೇನು?

ಎಲ್ಲಿ ನೀ ಪದವಿಡುವೆ ಅಲ್ಲೆ ಉತ್ತಮ ಪದವಿ;
 ನಿನ್ನ ಪದವಲ್ಲದಾ ಪದವಿಯೂ ಹೀನ.
 ನಿನ್ನಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಬಡತನವೆ ಕಡವರ ಕಣಾ;
 ನಿನ್ನಡಿಗೇ ದೂರವಿರೆ ಧನಿಕನೂ ದೀನ.

ಭಗವಂತನ ಅಡಿದಾವರೆಯ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುಗಳಾಗುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ - ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯದಂತೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು, ಮಕ್ಕಳು, ಪಾಠಕಲಿಸುವವರು ಮುಂದುವರಿಯಲೆಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

* * *

[1] ಪುತ್ತೂರು ಕಾಲೇಜಿನ ಆರಂಭೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಕಾವ್ಯದರ್ಶನ

ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದ ಯಾವ ಸಮಾರಂಭವಾಗಲಿ ಇಷ್ಟು ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಇಷ್ಟು ನಿರ್ಮಲ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಹುದೂರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಬಹುಶಃ ಈ ಪವಿತ್ರ ಸಮಾರಂಭದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರಗೆ ಅಧೀನವಾಗುವಂತಹ ಚೇತನವನ್ನು ಪಡೆದ ತರುಣರು ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅಭ್ಯುದಯದ ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚು ದೂರದಲ್ಲಲ್ಲವೆಂಬ ಧೈರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಸಂತೋಷ ಭಾವದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ನನಗೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಲ್ಲಿರುವ ಅಸಾಧಾರಣ ಪೂಜ್ಯಭಾವನೆ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅಂತಹ ಪೂಜ್ಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸುವ ಮಹಾಪುರಷನ ಭಾವಚಿತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚೇತನಗಳನ್ನೂ ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರೇರಕವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಆಸೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪೂರ್ವ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮರ್ಥಯೆ, ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮಧ್ಯೆ, ಲೌಕಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳ ಚಲನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಮಲ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವ ಸದವಕಾಶವಿದು. ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯವರೆಗೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಕುಂಭದ್ರೋಣದ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಈ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು 'ರೆಕಾರ್ಡ್' ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದ್ದರು! ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಹಾಕಿದ ಹಾರ ಕೊಟ್ಟ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಕೈ ಚಪ್ಪಾಳೆಯೊಡನೆ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಸಮಾರಂಭದ ಗಂಭೀರ ಗುರುತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಅವ್ಯಕ್ತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚೇತನದ ಮಾತಿರಲಿ, ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅವರ ವಾಚ್ಯ ಶರೀರದ ಈಷತ್ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಸಾಗರಪರ್ಯಟನ ಹಿಮಾಲಯಪ್ರವಾಸಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೈಗೊಂಡಂತೆ! ಆ ಉತ್ತುಂಗ ಶೃಂಗವನ್ನೇರಿ ಬರುವ ಚೇತನ ಎಷ್ಟು ಶಾಂತ, ಶಕ್ತ, ಸಮರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು! ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವಂತಹ ಧೂರ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂದು ತೊಡಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಪೂರ್ವ ಚೇತನಗಳು ಅವರನ್ನು ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅತಿಮಾನಸ ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಕ್ರಮೇಣ ಅರಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಂತಹ ಹಿಂದಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೂ ಭೂಮಿಯ ಏಳಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಅಪೂರ್ವತೆ ಗಹನತೆ ಅಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿ ಭಗವದ್‌ವಾಣಿ ಹೀಗೆ ಸಾರುತ್ತದೆ:

ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರೇಷು ಕಶ್ಚಿದ್ಯತತಿ ಸಿದ್ಧಯೇ |
ಯತತಾಮಪಿ ಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಕಶ್ಚಿನ್ಮಾಂ ವೇತ್ತಿ ತತ್ತ ತಃ ||
- ಗೀತೆ ೭, ೩.

ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವವರೆ ವಿರಳ. ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಅನೇಕ ಸಾಧಕರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತು ಸಿದ್ಧಿಯ ಗಹನತೆ ಅಪೂರ್ವತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಎಳೆಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಹೆದರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ಆಕಾಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಾನಕ, ಭವ್ಯ, ಅನಂತ, ವಿಸ್ತಾರ, ಅತೀತ ಆಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ದೃಗಿಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಬೇರಾವುದಾದರೂ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಆಕಾಶವನ್ನೂ ಅರಿಯದೆ ಲಕ್ಷಿಸದೆ ವಾಸಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದು ಭವ್ಯವೂ ಅದು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಸ್ವಸ್ವರೂಪದ ಅರಿವಿಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮದ ಸಾಧನೆ ಭಯಂಕರವಲ್ಲ, ಶಂಕರ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ದೈವೀ ಭವ್ಯತೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಆಸುರೀ ಭವ್ಯತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗುತ್ತದೆ, ದೈವೀ ಭವ್ಯತೆ ಭೂಮಕ್ಕೆ ಅರಿವು.

ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನಾದರೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅನಾವರಣ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ. ಒಂದು ದಾರವನ್ನು ಎಳೆದರೆ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಂಥ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮಹಾಪುರುಷರ ಆಂತರಿಕ ಚಿತ್ರದ ಅನಾವರಣ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಆ ಅಂತರ್ಮುಖವಾದ ಭಾವಚಿತ್ರದ ಅನಾವರಣ ಪ್ರತಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಯೂ ಆಗಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಕೆಲವೇ ಜನರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಅಗಾಧತೆಯನ್ನೂ ಅನಂತತೆಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ|| ಸಿ.ಆರ್. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಆಂಧ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಗೌರವವನ್ನು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು “The sole sufficing genius of the age” ‘ಸರ್ವತೋಮುಖ ತೃಪ್ತಿಕಾರಕವಾದ ಈ ಯುಗದ ಏಕೈಕ ಪ್ರತಿಭೆ’ ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ತಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಅನಂತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೆ ಸಾಧಿಸಿದವರು. ಕಾವ್ಯವೊ, ರಾಜಕೀಯವೊ, ಚರಿತ್ರೆಯೊ, ತತ್ತ್ವವೊ, ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರವೊ, ಮಹಾಕಾವ್ಯವೊ, ಭಾವಗೀತೆಯೊ, ವಿಮರ್ಶೆಯೊ, - ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ ಮಹಾಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಅನಂತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಜೀವನದ ಸ್ವರೂಪವೂ ಆ ತೆರನಾದ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ, ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಬರೋಡಾ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರೂ ಆದರು. ಅನಂತರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿ ಮಹಾಶಕ್ತಿ ಸಂಚಯನ ಮಾಡಿದರು; ದೇಶದ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಹರಿಸಿದರು. ಅವರು ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪಡೆದ ದರ್ಶನದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧಕರಾಗಿ ನಿಂತರು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಇವರೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸ, ಶ್ರೀ ರಮಣಮಹರ್ಷಿ ಇವರು ಮತ್ತೊಂದು ಭೂಮಿಕೆಗೆ ಸೇರುವವರು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಾಚ್ಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರವೀಣತೆ, ಪ್ರಖರ ತೀಕ್ಷ್ಣಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ತಾವು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ ಸೀಸರ್ ಆಗಿದ್ದೆ, ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಡಾ ವಿಂಚಿಯಾಗಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ! ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಇದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಜೀರ್ಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಆದರೆ ಅವರ 'Life Divine', 'Essays on the Gita', 'Synthesis of yoga' ಮೊದಲಾದ ಬೃಹತ್ ಕರತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದವರು ಜನ್ಮಾಂತರದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಲಾರರು. ಒಂದು ಜೀವ ಒಂದು ಜನ್ಮದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ನಿಶ್ಚಯ: ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ ಸೀಸರನಿಗಿಂತ ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಡಾ ವಿಂಚಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಹು ಮುಂದುವರಿದ ಚೇತನ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರದು ಪೂರ್ಣಸಿದ್ಧಿಯ ಸ್ಥಾನ. ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಡಾ ವಿಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೂ ಸೀಸರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪರಾಕ್ರಮ ವೀರ ಸಾಹಸಗಳೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರ ಪಾಲು ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಗಾತ್ರವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ವಿಸ್ಮಯವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಆರ್ಯ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಲೇಖನಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದುವು. ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಮನಸ್ಸಿನ ಮಟ್ಟದಿಂದಲ್ಲ; ಅತಿಮಾನಸ (Supermind) ಅಧಿಮಾನಸ (Overmind) ಗಳ ಎತ್ತರದಿಂದ. ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ದಿಗಿಲಾಗುತ್ತದೆ ನಮಗೆ. ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅವರ ಶಕ್ತಿ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಮೇರುಮಹೋನ್ನತವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಅವರ "Ideal of Human Unity" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಓದಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿದಮೇಲೆ,

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತರು: ಅವರ 'The Secret of the Veda' ಎಂಬುದು ಭವ್ಯಕೃತಿ. ವೇದಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. 'Future Poetry' ಎಂಬ ಉದ್ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮುಂಬರಲಿರುವ ಕಾವ್ಯದ ಗೊತ್ತು ಗುರಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ನಿಲ್ಲುವುದು ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿಯೆ.

ನನ್ನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿ, ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಾದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲ, ತತ್ವವೆ. ನಾನು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಆಗಿದ್ದೆ. ಸ್ವಭಾವತಃ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚು. ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಿಪಡೆದವರ ಸಾಮೀಪ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರೂ ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದೆ. ಅದೂ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ. ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು ರುಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಲ್ಲಕ್ಷಣವೊ ಅವಲಕ್ಷಣವೊ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನೀವೂ ಹೀಗಾಗಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಶೃಂಗ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿವೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೊಬ್ಬರು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. "ಕ್ಯಾಂಟ್, ಹೆಗೆಲ್, ಸ್ಪಿನ್‌ನೋಜ ಮೊದಲಾದ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಮುಂದೆ ಅಂಬೆಗಾಲಿಕ್ಕುವ ಶಿಶುಗಳು." ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅರಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ, ಅವರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯ ತತ್ವ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಸಮರ್ಪಕ ಜ್ಞಾನ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಬಗೆಯ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿರುವ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕಾವ್ಯ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನಶಾಸ್ತ್ರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವರ ಮೇರು ಕೃತಿ 'Life Divine' ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಅದು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ 'ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಿನಯವಂತರಿದ್ದಾರೆ. "ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಮಹಾ ಏನಿದೆ?" ಎಂದೂ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುವ ಮೊದಲೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಮಹಾ ಎಂಬ ಪೂರ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹೊರಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಲು ನೀವು ಅಸಮರ್ಥರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದಿನ ನಾನು ಮುಂದಿನ ನಿಮಗೆ ಲೌಕಿಕವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವೆನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಯಾವುದು ಉಪನಿಷತ್ತು ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರವಾಗಿ ಬಂದಿತೋ ಆ ದರ್ಶನ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪೂರ್ಣಯೋಗದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಹಜ್ಜೆ ಮುಂದುವರಿದು ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣೀತವಾಗಿದೆ. ಅವರ ದರ್ಶನದ ಬಾಹು ಐಹಿಕ ಪಾರಲೌಕಿಕಗಳೆರಡನ್ನೂ ಆಲಿಂಗಿಸಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಈ ಲೋಹದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೆ ನಾವು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಪಸ್ಸು ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಬಳಿಕ ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನೆಮಾಡಬೇಕು.

ಸಿದ್ಧಪುರುಷರಾದ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ಅಂಸ ಗಮನೀಯ. ಈ ಪ್ರಕೃತಿ ಅತೀತದ ಅವತರಣಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಕಾದು ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಗೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕಲ್ಪಾಂತರಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾನವತ್ವದ ಮೂಲಕ ಒಂದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನ ಅಪೂರ್ವವಾದುದು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು “All Nature is yoga” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ ಸನ್ಯಾಸ, ತ್ಯಾಗ ಮೊದಲಾದ ಬಾಹ್ಯ ರೀತಿಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಆಂತರಿಕವಾದ ಸಾಧನೆಯ ಕಡೆಗೆ. ಈ ಆಂತರಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅವರದೇ ಆದ ಯೋಗಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏಕಾಂಗಿಯಾದ್ದರೂ ಲೋಕವನ್ನು ಮರೆತವರಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗದವರಿಗೂ ಮುಮ್ಮುಕ್ಷು ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಬರೆದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ರೂಪದ ಪತ್ರಗಳು ಈಗ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆಯಂತೆ! ಈ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಧಕರ, ಕವಿಗಳ, ಸಾಹಿತಿಗಳ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸಂಶಯಗಳಿಗೆ ಬೆಳಕಿನ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರೂ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲದರ ಬಗೆಗೂ ತಿಳಿಯುವ ಹಂಬಲವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ತಾವು ಮಹಾಸಮಾಧಿಸ್ಥರಾಗುವ ತನಕ ಅತ್ಯಂತ ನವೋನವವಾದ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಅವರ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ‘ಸಾವಿತ್ರಿ’ಯಿಂದ ಕೆಲವು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾಂಶವಿದೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದರ್ಶನಾಂಶವಿದೆ. ಮಹೋತ್ಸುಂಗ ಶಿಖರವನ್ನು ಏರಿ ನಿಂತಾಗ ಆಗುವ ಅನುಭವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಗಳು ರಚಿಸಿರುವ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುವಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಇಡೀ ಕಾವ್ಯವೇ ಧವಳಗಿರಿ ಶೃಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಬಂದುದಲ್ಲ. ಅತಿಮಾನಸದ ಎತ್ತರದಿಂದ ಮೂಡಿದುದು. ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಥಾವಸ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಾವಿತ್ರಿಯ ಕಥೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಸ್ವಲ್ಪ. ಸಾವಿತ್ರಿಯ ತಂದೆ ಅಶ್ವಪತಿಯ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಹವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಸಾವಿತ್ರಿ ಯಮನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಅಮರತ್ವದ ಭವ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಯೌಗಿಕವಾಗಿ ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಮಹಾಕೃತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಬೇಕಾದರೂ ಶತಮಾನಗಳು ಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಶಿಖರವನ್ನು ಏರಬೇಕೆಂದಲ್ಲ; ಹತ್ತಿ ಬಂದವರು ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಸಾಕು, ಅಂಥವರಿಗೆ ಹಾರ ಹಾಕಿ ಗೌರವಿಸಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಸಿದ್ಧಿ ಎಂದೋ ಲಭಿಸಿತ್ತು. ಅವರು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾಗಿಯೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರ್ವರ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ. ಅವರ “ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ” ಕವನದ ಕೆಲವು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿವು:

“Only to bring God’s forces to waiting Nature,
To help with wide – winged peace her tormented labour
And heal with joy her ancient sorrow,
Casting down light on the unconscious darkness,
He acts and lives....”

ಜಡದಿಂದ ಜೀವ ಮನೋಮಯ, ವಿಜ್ಞಾನಮಯ, ಆನಂದಮಯಕ್ಕೇರಬೇಕು. ವಿಭೂತಿ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಮರ್ತ್ಯ ಏನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ? ದುಃಖಮಿಶ್ರಣವಲ್ಲದ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕಾರವಿದ್ದ ಚೇತನ ಈ ಮರ್ತ್ಯವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು 'ಸಾವಿತ್ರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"Hard is it to persuade earth - nature's change;
Mortalit bears ill the eternal's touch:
It fears the pure divine intolerance
Of that assault of ether and of fire;
It murmurs at its sorrowless happiness,
Almost with hate repels the light it brings;
It trembles at its naked power of Truth
And the might and sweetness of its absolute Voice,
infliction on the heights the abysm's law,
It sullies with its mire heaven's messengers:
Its thorns of fallen nature are the defence

It turns against the saviour hands of Grace;
It meets the sons of God with death and pain.
A glory of lightnings traversing the earth - scene,
Their sun - thoughts fading, darkened by ignorant minds,
Their work betrayed, their good to evil turned,
The cross their payment for the crown they gave,
Only they leave behind a splendid Name."

[2]

ಸಾವಿತ್ರಿ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಮಹಾಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಮುನ್ನ ಕೈಗೊಂಡ ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಹೀಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ:

"An Absolure supernatural darkness falls
On man sometimes when he draws near to God;
An hour comes when fail all Nature's means;
Forced out from the protecting Ignorance
And flung back on his naked primal need,
He at length must cast from him his surface soul
And be the ungarbed entit within;
That hour had fallen now on Savitri,
A point she had reached where life must be in van
Or, in her unborn element awake,

Her will must cancel her body's destiny.
For only the unborn spirit's timeless power
Can lift the yoke imposed by birth in time.”[3]

ಆದರೆ ಈ ಸಾಧನೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು?

“A prayer, a master act, a king idea
Can link man's strength to a transcendent Force.
then miracle is made the common rule,
One mighty deed can change the course of things;
A lonely thought becomes omnipotent.”[4]

ಈ ವಿಧಾನವಾಗಿಯೇ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು, ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಆಗ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಧ್ಯೇಯ ತನ್ನ ಸ್ವಸ್ವರೂಪದ ಮಹಾ ವೈಭವವನ್ನು ಅರಿಯುವುದು.

“The earth's uplook to a remote unknown
Is a preface only of the epic climb

Of human soul from its flat earthly state
To the discovery of a greater self
And the far gleam of an eternal Light.
This world is a beginning and a base
Where Life and Mind erect their structured dreams;
An unborn Power must build reality.
A deathbound littleness is not all we are:
Immortal our forgotten vastnesses
Await discovery in our summit selves;
Unmeasured breadths and depths of being are ours”[5]

ಸ್ವಸ್ವರೂಪದ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ನಮಗಾಗಿ ಕಾದುನಿಂತಿದೆ. ಆ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರಗಳಿಗೆ ಏರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಸಿದ್ಧ ಚೇತನಗಳ ಅವತರಣದಿಂದಲೇ ಮರ್ತ್ಯದ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವತರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಅಜ್ಞಾನ ಅಂಧಕಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವರು.

“Only the Immortals on their deathless heights
Dwelling beyond the walls of Time and Space,
Masters of living, free from the bonds of Thought,
Who are overseers of Fate and Chance and Will
And experts of the theorem of world- need,

Can see the Idea, the Might that change Time's course
Come maned with light from undiscovered worlds,
Hear, while the world toils on with its deep blind heart,
The galloping hooves of the unforeseen event,
Bearing the superhuman rider, near
And, impassive to earth's din and startled cry,
Return to the silence of the hills of God;
As lightning leaps, as thunder sweeps, they pass
And leave their mark on the trampled breast of Life."[6]

ಆ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರಗಳಿಗೆ ಏರಲು ಉದ್ವೇಗದಿಂದಲಿರುವ ಸಿದ್ಧ ಚೇತನಗಳ ಅವತರಣದಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯ. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವತರಿಸಿ ಮರ್ತ್ಯವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಮೃಣ್ಮಯ ಚಿನ್ಮಯವಾಗುತ್ತದೆ.

"In Matter shall be lit the spirit's glow,
In body and body kindled the sacred birth;

Night shall awake to the anthem of the stars,
The days become a happy pilgrim march,
Our will a force of the Eternals' power,
And thought the rays of a spiritual sun.
A few shall see what none yet understands;
God shall grow up while the wise men talk and sleep;
For man shall not know the coming till its hour
And belief shall be not till the work is done."[7]

ಮಹಾಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸತತ ಸಾಧನೆಯ ಮುಂದಿನ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪೀಠಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

'And never can the mighty traveller rest
And never can the mystic voyage cease,
Till the nescient dusk is lifted from man's soul
And the morns of God have overtaken his night.'[8]

ಅಂತಹ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಜಾಗ್ರತವಾದ ಮನಸ್ಸು ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲದು.

"Mind is a mediator divinity:
Its powers can undo all Nature's work:

Mind can suspend or change earth's concrete law.
Affranchised from earth – habit's drowsy seal
The leaden grip of Matter it can break;
Indifferent to the anger stare of Death,
It can immortalize a moment's work:
A simple fiat of its thinking force,
The casual pressure of its slight assent
Can liberate the Energy dumb and pent
Within its chambers of mysterious trance:
It makes the body's sleep a puissant arm,
Holds still the breath, the beatings of the heart,
While the unseen is found, the impossible done,
Communicates without means the unspoken thought;
It moves events by its bare silent will.
Acts at a distance without hands or feet.”[9]

ನಾವು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಷ್ಕರ,

ಅಪರಿವರ್ತನೀಯ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಯೋಗಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಇಚ್ಛಾಬದ್ಧ.

“To seize the absolute in shapes that pass,
To feel the eternal's touch in time – made things,
This is the law of all perfection here.
A fragment here is caught of heaven's design;
Else could we never hope for greater life
And ecstasy and glory could not be.
Even in the littleness of our mortal state,
Even in the prison – house of outer from,
A brilliant passage for the infallible Flame
Is driven through gross walls of nerve and brain,
A Splendour presses or a Power breaks through,
Earth's great dull barrier is removed awhile,
The unconscious seal is lifted from our eyes
And we grow vessels of creative might,”[10]

ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೇವತಾಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಬೀಜರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಶುದ್ಧ ಹೃದಯದಿಂದ ಕರೆಯಬೇಕು, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು, ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕು, ಅನಾವರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಶೃಂಗದ ಔನ್ನತ್ಯ ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತದೆ. ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಾಗ ನಾವೇ ಸಾಧಿಸಿದೆವೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹ

ಆನಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಉತ್ಸಾಹಗಳೇನೋ ಇವೆ. ಆದರೆ ಮರ್ತ್ಯರಿಗೆ ಮರ್ತ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಮಮತೆ. ಅಮರ್ತ್ಯರು ಅತೀತರೆಂದೋ ಏನೋ, ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಿಂದಲೆ ನೋಡಿ ಗೌರವ ತೋರಿಸುವ ಮನೋಧರ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ.

“The hearts” of men are amorous of clay – kin
And bear not spirits lone and high who bring
Fire – intimations from the deathless planes
Too vast for souls not born to mate with heaven,
Whoever is too great must lonely live,
Adored he walks in mighty solitude;
Vain is his labour to create his kins,
His only comrade is the Strength within.”[11]

ಇಂತಹ ಸಿದ್ಧಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏರುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಇದೇ ಜೀವನದ ಗುರಿ. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಾಧಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಧವಳಗಿರಿ ಶೃಂಗವು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಕುಬ್ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಇರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬನು ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೆ ಏರಿದರೂ ಏನು ಉತ್ಸಾಹ, ಏನು ಹೂಮಾಲೆ, ಏನು ಕರತಾಡನ! ನಮ್ಮ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಉದ್ಧಾರದ ಅಭೀಷ್ಟೆ ಕೊರಳೆತ್ತಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಎತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡು, ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಮಹತ್ತನ್ನು ಕಂಡು, ಅವರ ಸಿದ್ಧಿ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅತೀತ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಭವ್ಯವಾದುದು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಮೊದಲು ಕಂಡರೂ ಆ ದೈವೀ ಭವ್ಯತೆ ತರುವಾಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲನ ಹೃದಯದಲ್ಲಾದರೂ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಆ ಭೂಮ ಕೈಚಾಚಿ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅತೀತದ ಸಿದ್ಧಪುರುಷರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಾಧಿಸಿದವರಿಗೆ ಅವರ ಸಿದ್ಧಹಸ್ತ ಎಂದಿಗೂ ಒಲ್ಲೆ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಪತನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕರೆದವರಿಗೆ ಓ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕರೆ ನಿರಾಡಂಬರವಾಗಿ ನಿರಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂಥದು.

ದಾರ್ಶನಿಕರಾದ ಮಹಾಕವಿಗಳು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದೈವೀಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನೇರಿ ನಾವು ಗರುಡನನ್ನೇರಿದ ವಿಷ್ಣುವಾಗಬೇಕು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅನರ್ಹತಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಅರ್ಹರೆ. ಇಂಥ ವಿಭೂತಿಪುರುಷರ ಅವತಾರ ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಆಸುರೀ ಚೇತನಗಳಿಗಂತೂ ಅವರ ಸಹಾಯ ತುಂಬ ಅವಶ್ಯಕ. ಆಸುರೀಚೇತನರನ್ನು ದೈವೀಚೇತನರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರನಂಥ ವಿಭೂತಿಪುರುಷರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅಂಥ ಮಹಾಪುರುಷರ ಭಾವಚಿತ್ರ ಈ ನಿಲಯದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳು ಪ್ರಬುಧವಾಗಿ ಅವರ ಅಭ್ಯುದಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಸದ್ಯದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅತೀತವಾಗಿರುವ ಅತಿಮಾನಸ ಶಕ್ತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಆನಂದಗಳು ಪೃಥ್ವೀತತ್ವಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ, ಸಮಗ್ರ ಲೋಕವನ್ನೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಜೀವನ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು 'ಪೂರ್ಣಯೋಗ ದರ್ಶನ' ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿ, ತಪಸ್ಸಾದನೆ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೊಂದು ನವೋದಯದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ನೀಡಿ, ನಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಹೃದಯನೀಡದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಅಗ್ನಿಹಂಸವನ್ನು ಭಗವತ್‌ಕೃಪೆಯ ತಟಿಚ್ಚರಣದಡೆಗೆ ಹಾರಿಬಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಪೂರ್ಣಯೋಗಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರವಾಗಿರಲಿ!

* * *

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನವೂ ಒಂದು ತಪಸ್ಯೆ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪನವರು – ಅವರೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ – ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಎಂದರು; ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನಲೂಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂಥವರ ಪೀಡನೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುಖಕರ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಅವರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಮಯ ಒದಗಿದಾಗ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪನವರು ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮೇಲೆದ್ದು ನಿಂತು, 'ತಡೆಯಿರಿ, ಮಾತು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು' ಎಂದು ಹೇಳೋಣವೆನ್ನಿಸಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವರು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಗುರುಸ್ತುತಿ ಕ್ಷಮ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮ್ಮನಾದೆ. ಅವರ ಸ್ತುತಿ ಅವರ ಗುರುಗೌರವವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆಯೆ ಹೊರತು, ತನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನೇ ಹೇಳಿರಲಿ, ದೊಡ್ಡವರ ಚರಣತಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗುವ, ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುವ, ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಭಾಗ್ಯ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀಯುತರು ನನ್ನ ಸಾಧನೆ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಮಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರಿ, ಗರುಡನಂತೆ ಮುಗಿಲಾಚೆಗೆಲಿ, ಅಮೃತಕಲಶವನ್ನು ತುಡುಕುತ್ತ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೆ ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಮತ್ತೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ ನನ್ನನ್ನು ಉಪಕುಲಪತಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಮುಂದೆ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಾಗ, ಗಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಲು ಮೂಗುದಾರ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದೊಯ್ಯುವ ಎತ್ತಿನಂತಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಗ್ಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಭರವಸೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ; ಲೌಕಿಕವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳೇನಿದ್ದರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವದಿಂದ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾಪದ್ಧತಿ ಬದಲಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಜನತೆಯ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಎರಡು ದಿನದ ಹಿಂದೆ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಏನನ್ನು ಮಾತಾಡಲಿ, ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಷ್ಟೊಂದುಮಂದಿ ನೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲ ಹೊಸದಾಗಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಚೇತನಗಳು. ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಗರಿಗೆದರಿ ಹಾರಲೆಳಸಿಯೂ ಹಾರಲಾರದ ಚೇತನಗಳು ಕೆಲವು; ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹಾರಿ ಕೆಳಗುರುಳುವಂಥವು ಕೆಲವು; ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟುವ ಕಾತರತೆಯಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಚೇತನಗಳು ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು. ಇಂಥವರ ಮುಂದೆ ಕನಸಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನಿಟ್ಟು ಮೋಸಗೊಳಿಸಬಹುದು; ಕಟುತರವಾದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಭಯಗೊಳಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡು ಇಂದಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡು ಮುಂದುವರಿಯು ಬಗೆ ಹೇಗೆ, ನಾವು ಸತ್ಯಜೆಗಳಾಗುವುದೆಂತು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗೆಗೆ ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ಹಿರಿಯ ಮಿತ್ರರು ಬೆರಳೆತ್ತಿದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಔಪಚರಿಕವಲ್ಲ; ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದುವು. ನನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಿರಬಹುದು; ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ತಪ್ಪೂ ಇಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ದೇಶ - ಭರತಖಂಡ - ಇದುವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಇನ್ನಾವುದೋ ಬೇರೊಂದು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ವಾರ್ತೆ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಭಾಷಾನುಗುಣವಾದ - ವಿಭಜನೆ ಅಲ್ಲ - ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವು, ಕರ್ಣಾಟಕದ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವು ಸಮಗ್ರ ನಾಡಿನ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಸತತವೂ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದವರಲ್ಲ; ಅವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದವರು. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಹತ್ತಿ, ಇಂಟರ್ ಬೆಟ್ಟ ಏರುವ ಕಾತರತೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಏನೇನೋ ಹೊಂಗನಸುಗಳನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇರಿಕೊಂಡು, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದವನ ಎದೆ, ಕಣ್ಣು, ಮೈಕೂಡ ಕೋರೈಸಿ, ಮನಸ್ಸು ಭಿದ್ರವಾಗಿ, ಹೃದಯಭಗ್ನವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಉದ್ಧಾರವಾಗಬಹುದು, ಕೆಟ್ಟ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ನಾಶವಾಗಬಹುದು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲಾವಕಾಶಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿವೆ. ಕ್ಷಣ ಕಾಲ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈಗತಾನೆ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿತಂದೆಯರು ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಿಂದ ಒದ್ದೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು; ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯರು ವ್ಯಾಪಾರದ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಾಲಸೋಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸಂಸಾರದ ಭಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು; ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ತಂದೆಯರು ಶಾಲೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಭಾರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದೂರದ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗೆ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ, ಮನೆಯ ಕ್ಲೇಸ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನೆದುರುಗೊಳ್ಳಲು ಕಾಲನ್ನೆಳೆಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು; ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಗಿರಣಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ದಣಿದ ಕಾರ್ಮಿಕ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಕದ ವೃಥೆಯಿಂದ ತಪ್ಪರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹರಕು ಮುರುಕು ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿರಬಹುದು. ಎಳೆಯ ಮನಸ್ಸು ಆಹ್ಲಾದಮಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಆ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ಇಲ್ಲಿ ಓಲಾಡ ಬಹುದು. ನಗರದ ಗಲಿಬಿಲಿಯ ನಡುವೆ ನಾಗರಿಕ ವ್ಯಾಮೋಹಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮುಗ್ಧಹೃದಯ ತನ್ನ ತಂದೆಯತಾಯಿಯರು, ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು - ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ತನ್ನ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಮಾತೃಭೂಮಿ ತನ್ನಿಂದ ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ,

ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದಿರಬಹುದು. ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಂಥ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದೆ, ತಾನು ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಋಣಿ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಗರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ತರುಣ ಮರೆಯಬಾರದು.

ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತಿಗೌರವದ ಆವಶ್ಯಕತೆ'

[2] ಎಂಬ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಬಂತು. ಅಲ್ಲಿ ಮತಿಗೌರವದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಮತಿಗೌರವಕ್ಕೂ ಆತ್ಮಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಲಭಿಸತಕ್ಕವು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನವೂ ಒಂದು ತಪಸ್ಸೇ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತಪಸ್ಸು. ಅನ್ನಾಹಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದೇ, ಒಂಟಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದೇ ತಪಸ್ಸಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಯ ಅರ್ಜನೆಯೇ ತಪಸ್ಸು. ಅದರ ರೂಪಗಳು ಅನೇಕ; ಅದನ್ನು ಆರ್ಜಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಹಲವಾರು. ನಾವು ಯಾವ ಕೆಲಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ಗುರಿ ಸಾರುವ ತನಕ ಸಾಧಿಸುವುದೇ ತಪಸ್ಸು. ಎಂಥ ಉಗ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಭಿದ್ರಗೊಳಿಸದೆ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುವುದೇ ತಪಸ್ಸು. ಈ ತಪಸ್ಸು ಇಲ್ಲದ ಜೀವನ ಜೀವನವಲ್ಲ. ದೇಶಕ್ಕೆ, ಹೆತ್ತಿರುವ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರಿಗೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹವೆಸಗಬಾರದು. ಈ ದ್ರೋಹ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಗೋಚರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನದ ಸರ್ವಮುಖಗಳನ್ನೂ ಈಗಲೇ ಯೋಚಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಧಿಸದಿದ್ದರೆ, ಬದುಕಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಿಂಚಿ ಹೋದ ಕಾಲ ಮತ್ತೆ ಕೂಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾವು ವೈಸ್‌ಛಾನ್ಸಲರ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಜ್ಯೂನಿಯರ್ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ೧೦೦೦, ಸೀನಿಯರ್ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು 'ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಕೆಲವರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಬಹುದು, ಎಂದರು; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಬಹುದು, ಎಂದರು; ಹಲವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೋ, ಎಂದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೇಗೆ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕರಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನಿಸಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅನುಭವ ಆಯಿತು. ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕ ಸಹೋದರ ತನ್ನ ಅಹವಾಲು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದ. ಅವನು ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಮೊದಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಫೈಲಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆರ್ಟಿನೆನ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವನು ಮತ್ತೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಳವು - ಆಳ - ಎತ್ತರ ನೋಡದೆ ಉಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ. "ಯಾಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು? ನಿನ್ನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆ? ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಬಿ.ಎ. ಅಥವಾ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನೀನು ಹಿಂದುಳಿದ ಕೋಮಿನವನಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸವೂ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು" ಎಂದು ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆ ಹುಡುಗ ಹೇಳಿದ: "ನಾನೀಗ ಏನು ಮಾಡಲಿ, ಸಾರ್? 'ಕೋಮಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋಮಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಸೀಟುಗಳು ಉಳಿದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವು ಇನ್ನಾರಿಗಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ನೀನು ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಗುತ್ತೀಯೆ; ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತೀಯೆ' ಎಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು

ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದರು.” “ಈಗ ಏನು ಮಾಡೋದು. ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಟ್ಟಲು ನಿನಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ನೀನು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ತಪ್ಪದೆ ಪಾಸಾಗುವ ಭರವಸೆಯೂ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?” ಎನ್ನುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅವನು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದಂತಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಅವನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ, ಸಂತೈಸಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪ ಸ್ವಭಾವ ಸ್ವಧರ್ಮಗಳನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಜೀವನದ ಗುರಿಯನ್ನೂ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ನೀವು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಸಂಗ ವಿಷಯದ ಆಯ್ಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ‘ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಬರುವಂಥದನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸರಿ, ಪಿ.ಸಿ.ಎಂ. ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಉತ್ಸಾಹದ ಭರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ದಾರಿ ಕಡಿದಾಗಿ ಕಂಡಾಗ, ಉತ್ಸಾಹ ಕುಂದಿ ನಿರಾಶೆ ಕವಿದಾಗ ‘ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ’ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಡೆಯೂ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ, ಈ ಕಡೆಯೂ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಳೆ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಏನು? ಆನರ್ಸ್ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಷಯ ಈಗ ಬೇಡ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಈ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಮಾಡಿ ನಾಳೆ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕರಣಿಕರಾದರೆ ಈ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾದಂತೆ ತಾನೆ! ಆದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಎಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಉತ್ತಮರಾಗಬೇಕು, ಸುಖ ಪಡಬೇಕು, ಸರಿ. ಆದರೆ ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈಯಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಆಕಸ್ಮಿಕವನ್ನೇ ಸಾಧಾರಣವೆಂದು ನಂಬಬಾರದು. ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಲಂ ಅಂಕಗಳು ಬಂದದ್ದರಿಂದಲೇ ತಾನು ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾಗಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಕೆಲವು ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅವೇ ಲೆಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಮೋಸಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು – ನಾನು ಮ್ಯಾತಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್ ಜೀನಿಯಸ್ ಅಲ್ಲ, ಎಂದು. ಆರ್ಟ್ಸ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗೆಗೆ ಅರಿವೂ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಧೈರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಿತಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ಥಾನ (Seat) ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಸ್ಥಾನ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಪ್ಪಬೇಕು. ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ ಸ್ವಧರ್ಮಗಳನ್ನನುಸರಿಸುವುದು ಮೇಲು. ಆರ್ಷೇಯ ಕಾಲದಿಂದ ನಮ್ಮವರು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೇಯಾನ್ ಸ್ವಧರ್ಮೋ ವಿಗುಣಃ ಪರಧರ್ಮಾತ್ ಸ್ವನುಷ್ಠಿತಾತ್

ಸ್ವಧರ್ಮೋ ನಿಧನಂ ಶ್ರೇಯಃ ಪರಧರ್ಮೋ ಭಯಾವಹಃ[3]

ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸ್ವಧರ್ಮ ಸ್ವಭಾವಗಳಿಗನುಗುಣವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇನ್ನೊಬ್ಬನದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೋದರೆ, ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅದೂ ದೊರೆಯದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವ ಸಂಸ್ಕಾರವಿರುವಾತ ಕಲ್ಲಿನ ಶಿಲ್ಪದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರೆ ಎಲ್ಲೂ ಸಫಲತೆ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆಪ್ತ ಗುರು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಲೋಚನೆ; ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನು ನೀವೇ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾಪದ್ಧತಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವೂ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದೆ. ಡಿಗ್ರಿಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ದೇಶಕ್ಷೇಮದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸರ್ವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಡಿಗ್ರಿಗಳು ಅನಾವಶ್ಯಕವಲ್ಲವೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಹೃದಯಸ್ಪಂದಿಯಾದ ಅಭಿರುಚಿಯಿರದಿದ್ದರೂ ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾತರೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಮನಶ್ಯಕ್ತಿ ವೃಥಾ ನಷ್ಟವಾಗುವ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಬಳದ ಅಂತಸ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯೂ ಮೇಲಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಕೀಳಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ನಮಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಕಾದಂಬರಿಕಾರನಿಗೆ, ಮಹಾಕವಿಗೆ, ಮಹಾಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ, ಮಹಾವಿಜ್ಞಾನಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆಯೇ ಕೋಳಿ ಸಾಕುವವನಿಗೆ, ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೆ, ಹಸು ಸಾಕುವವನಿಗೆ ಅದೇ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯುವವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಕೋಳಿ ಹಂದಿ ಸಾಕುವ ರೈತನಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಗೌರವ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸದ ಬಗೆಗೂ ಕೀಳು ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲ. ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳನ್ನು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ದೃಷ್ಟಿ ಬೆಳೆಯಲು ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೇನೋ? ಅದು ಬೆಳೆಯದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಕ್ಷೇಮ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು.

ಸ್ವಧರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತ, ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು, ಸಾಮರಸ್ಯ ಸಮನ್ವಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುವುದೇ ಬದುಕಿನ ಪರಮೋದ್ದೇಶವೆಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಪುರುಷರು ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡದು ಸಣ್ಣದು ಎಂಬ ಭೇದಭಾವ ಇರಬಾರದು. ಎಲ್ಲರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೋ, ಹಾಗೆಯೆ ಎಲ್ಲರೂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗುವುದಾಗಲಿ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗುವುದಾಗಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅಂದರೆ ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದೆಂದಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿ ಇರುವವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಅಧ್ಯಯನ ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತ ಬೇಡ. ಸಮರಸ ಸಮನ್ವಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡವನು ಯಾವ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೂ ಇಲ್ಲದ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ, ಸುಖಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಫೆರ್ಲಾಗಿ, ಮುಂದರಿಯದೆ ಮೂರ್ಛಿಹೋದ ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಗೌರವವೇ ಲುಪ್ತವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ತೊರೆಯನ್ನು ದಾಟದವನು ಹೊಳೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ದಾಟಿಯಾನು? ತಾಯಿ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯಂತೆ! ಅವಳು ಇವನಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಸೇರಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವನು ಹಿಂದುಳಿದವನಾದುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವಿಶಾಲ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಅನಾವಶ್ಯಕ.

ಭಗವಂತನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಕೀಳಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ತವ್ಯಚ್ಯುತರಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಕೀಳಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಪಾತ್ರಧಾರಿ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಯ ಬಹುಮಾನವೂ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ; ಕಸಗುಡಿಸುವವನ ಅಭಿನಯ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ್ದಾದರೆ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನವೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಸೂತ್ರಧಾರಿಣಿ ನೀನು; ಪಾತ್ರಚಾರಿಯು ನಾನು;
ಯಾವ ಪಾತ್ರವನಿತ್ತರೇನು ನೀನೆನಗೆ?
ನಿನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಈ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯಲಿ
ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥರೂಪಿಣಿ ನೀನೆ ಕೊನೆಗೆ!

ಚವರಿವಿಡಿದರೆ ಮೇಲೆ, ಪೊರಕೆವಿಡಿದರೆ ಕೀಳೆ,
ಮಾಳ್ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ನೈವೇದ್ಯವಾಗೆ?
ರಸಭೇದವಿಹುದೆ ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗಾಟದಲಿ
ಜೀವಭಾವನೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಾಗೆ?

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಿಣಿ ನೀಂ, ಜಗದ್ಧಾತ್ರಿ,
ಮೆಚ್ಚುವಂದದಿ ನಾಂ ನಡೆಯೆ ಪಾತ್ರಚಾರಿ,
ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯ ಹೆಮ್ಮೆ ದೈನ್ಯದ ವಿಭೇದವದು
ಹುಚ್ಚು ಬೆಮೆಯಲ್ಲೆ, ಓ ಋತಸೂತ್ರಧಾರಿ![4]

ನಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ನೈವೇದ್ಯವಾದರೆ ಅವು ಎಂಥವಾದರೇನು? ಶ್ರದ್ಧಾನಿಷ್ಠೆಗಳಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಗಳ ಭೇದ ಹುಚ್ಚು ಭ್ರಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭಗವಂತನ ಕೃಪಾಶಕ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗುವುದಾದರೆ ಮಾನಾವಮಾನಗಳೂ ದಿವ್ಯ ಪದವಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ನಿನ್ನ ಪದಕಮಲದಲಿ ಮಲೆಮಾಡಿರುವ ನನಗೆ
ಆ ಸ್ಥಾನ ಈ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲವಾಸ್ಥಾನ!
ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಎನಲೇನು? ನೀನೆ ಅಡಿಯಿಡುವಲ್ಲಿ
ದಿವ್ಯ ಪದಗಳೆಲ್ಲ ಮಾನಾವಮಾನ!

ಬೆಟ್ಟಗಳೇರುವೆಯೋ? ಕಣಿವೆಗಳನಿಳಿಯುವೆಯೋ?
ಕೆಸರುಸುಬುಗಳೊಳೂ ಕಾಡಿ ವಿಹರಿಪೆಯೋ ನೀನು?

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲಿ ಚರಿಸದಿರೆನಲು ನನಗೆ
ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಗೆ ಗೆರೆಯನೆಳವ ಹಕ್ಕೇನು?

ಎಲ್ಲಿ ನೀ ಪದವಿಡುವೆ ಅಲ್ಲೆ ಉತ್ತಮ ಪದವಿ;
ನಿನ್ನ ಪದವಲ್ಲದಾ ಪದವಿಯೂ ಹೀನ;
ನಿನ್ನಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಬಡತನವೆ ಕಡವರ ಕಣಾ:
ನಿನ್ನಡಿಗೇ ದೂರವಿರೆ ಧನಿಕನೂ ದೀನ![5]

ಮಾನವನ ಆಸೆಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು – ಬೇಡವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ಆಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆ ಆಶೆ ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆಯಾಗುವತನಕ ಸಲ್ಲದಿರುವುದು ಅವನ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಭಗವಂತನ ಆಶೀರ್ವಾದವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಶೆ ಈಡೇರಬೇಕು.

ನನ್ನಾಸೆ ನಿನ್ನೆಚ್ಚೆಯಪ್ಪನ್ನೆಗಂ
ಸಲ್ಲದಿರಲಿ;
ನನ್ನ ಸಾಹನ ನಿನ್ನದಪ್ಪನ್ನೆಗಂ
ಗೆಲ್ಲದಿರಲಿ.

ಗೆಲ್ ಅಹಂಕಾರವನೆ ಬಲಿವನ್ನೆಗಂ
ಸೋಲೆ ಬರಲಿ;
ಸುಖ ನಿನ್ನ ಮರೆವಂತೆ ಮಾಳ್ಪನ್ನೆಗಂ
ದುಃಖವಿರಲಿ;

ನನ್ನಿಷ್ಟದಿಷ್ಟ ನೀನಪ್ಪನ್ನೆಗಂ
ಕಷ್ಟ ಬರಲಿ;
ಲಾಭ ಗುರುಲಾಭ ನೀನಪ್ಪನ್ನೆಗಂ
ನಷ್ಟ ಬರಲಿ![6]

ಈ ತರದ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವನಿಗೆ ಯಾವ ಅನ್ಯಾಯವೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯವಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ನಿರಾಶೆ, ದುಃಖ ಒದಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಎಂತಿರಲಿ, ಎಲ್ಲಿರಲಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೆ! ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಂಥ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೂ ಅಹಂಕಾರಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ನಿಂದಿಸಿದರೂ ದುಃಖ ಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತುತಿ ನಿಂದೆಗಳೆರಡೂ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾನ:

“ತುಲ್ಯನಿಂದಾಸ್ತುತಿಮೌನೀ ಸಂತುಷ್ಟೋ ಯೇನ ಕೇನ ಚಿತ್
ಅನಿಕೇತಃ ಸ್ಥಿರಮತಿರ್ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಮೇ ಪ್ರಿಯೋ ನರಃ”[7]

ಅಂಥವರು ಎಷ್ಟು ಬಂದರೆ ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂತುಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಳ ಪದವಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ತಪ್ಪು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾವುದೂ ಅಸಂತುಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತಿರುವುದೂ, ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಳೆ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿರುವವರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೂ ನಮಗೆ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಬಡತನವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಾದಷ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡಿ. ಆದರೆ ಸಂಬಳದ ಅಂತರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಿರಾಶೆಗೀಡುಮಾಡಕೂಡದೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ನೀವು ಈಗಿನಿಂದ ಕಲೆಯ ಲೋಕವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ತತ್ತ್ವಧರ್ಶನದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯ ಭಾವಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಸುಖಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಕಲೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಕೀಳುಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ವರೂ ಸಮ. ಅದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವರೆಲ್ಲ ಸಮ ಶ್ರೀಮಂತರೆ! ಅದನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಕೂಡಲೆ ಎಂಥ ಪ್ರಾಚೀನ ವೈಭವವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತೀರಿ; ಎಂಥ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತೀರಿ! ಲೌಕಿಕ ಐಶ್ವರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದ ಅನರ್ಘ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ನೀವು ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಮಾನವನಿಗೆ ಅಭ್ಯುದಯ, ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಎರಡೂ ಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದಾಗ ಸಂಗೀತ ಏಕೆ? ಪ್ರಾಣಮಯಕೋಶದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸರ್ವಸ್ವವಲ್ಲ. ಅದು ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಮರೆಸಬಾರದು. ಅಭ್ಯುದಯ ಸಾಧನೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ, ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಸಾಧನೆಗೆ ಕಲೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವೆರಡರ ಸಾಧನೆಗೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕಕ್ರಮಿಯಾಗುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಓದಿದುದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ೪-೫ ವರ್ಷಗಳು ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದು ಸಿನಿಮಾ ನಾಟಕಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಜಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಾಳು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಐದು ವರ್ಷದ ಮಜದಿಂದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷ ದುಃಖಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಐದು ವರ್ಷ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ನಿಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಶಾಂತವಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಸ್ತಿನ ವಿಷಯ ಭಯಂಕರಾಕಾರವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿದೆ. ಜೂಆಲಜಿ ಶಾಖೆಯ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಸ್ಟಿಚ್‌ಗಳು ಕಳುವಾಗಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂತು. ‘This sort of vandalism is going on’ ಎಂದರು ಅಧ್ಯಾಪಕರು. ಇಂಥದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕಾರಣ ನಿಜ. ಇಡೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನೇ ದೂರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಊರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕಾರಣ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೊಲೆ ದರೋಡೆಗಳಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಆದರೆ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಇಡೀ ನಗರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎದುರು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಲು ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹ ಅಶಿಸ್ತುಗಳು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದ್ದವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಅವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ನಮಗೇ ಮಾರಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿವೆ. ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಆಲೋಚನೆ, ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಆಲೋಚನೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ಕ್ರಿಯಾರೂಪವನ್ನು ತಾಳಬಾರದು. ಕರ್ಮರಂಗಕ್ಕೆಳಿಯುವಾಗ ಹಿಂದು ಮುಂದುಗಳನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಶಿಸ್ತು, ಸಂಯಮ ಬೇಕು. ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಬದುಕಿದೆ. ಆದ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು.

ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಅಧಿಕಾರ ಬೇಕೆಂಬ ಚಾಳಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಚಾಳಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿನ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚುನಾವಣೆ ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಘೋಷಣೆಗಳೇನು, ಅಬ್ಬರವೇನು? ಹುಡುಗ ಬುದ್ಧಿವಂತ, ನಿಜ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೂ ಆದ. ಮೂರು ವರ್ಷ ಫೆಲ್ಡ್ ಆಗಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಯೋಜನ! ಆದುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹವ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನೂ ದೃಢನಿಶ್ಚಯವನ್ನೂ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲಕವಿ ಲಾಂಗ್‌ಫೆಲೋನ ಪದ್ಯಭಾಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ:

Lives of great men all remind us
 We can make our lives sublime;
 And departing, leave behind us
 Footprints on the sands of time;
 Footprints that perhaps another,
 Sailing over life's solemn main,
 A forlorn and shipwrecked brother,
 Seeing shall take heart again.

ಹೀಗೆ ಹಿಂದಿನವರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಹೆಜ್ಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಅವರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ ಅನುಭವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ಜ್ಞಾನವೈಭವವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಧ್ಯತನರಾದ ದೊಡ್ಡವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಹಿರಿಯ ತತ್ವಗಳ ನಿತ್ಯಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಆಗಲೂ ಸಾಧ್ಯ. ಲೌಕಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅವರು ದೊಡ್ಡವರು. ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವರು ನಮಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ಅವರವರಿಗೆ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಗಾಂಧೀಜೀಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ, ಹೆಸರಿಗಾಗಿ, ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಅಶ್ಲೀಲವಾಗಿ ಹೋರಾಡುವುದೇ ಶನಿ. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಾನಿಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ತಂದೊಡ್ಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಶ್ಲೀಲ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೇಡೊದಗುತ್ತದೆ; ಸೇವಾಮನೋಭಾವದಿಂದ ಲೇಸುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವಿಂದು ಮಹತ್ತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಾವಿಂದು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೪೭ರ ಆಗಸ್ಟ್ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯಷ್ಟೇ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಆಟಾಮಿಕ್ ರೀಯಾಕ್ಟರ್ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ನಿನ್ನೆಯ ಕ್ರಿಯೋನ್ಮುಖವಾದ ಘಟನೆಯೂ ಮಹತ್ತರವಾದುದು.

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನಾವಿಂದು ಅದ್ಭುತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಧಾರವಾಡದ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾಲೋಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಧನೆ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦-೩೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವೈವಿಧ್ಯ ಸಾಧಿತವಾಗಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಗಾತ್ರದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ

ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ ಹೊಯ್ಕಯ್ಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಸೃಷ್ಟಿ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿಬಂದಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭ್ರೂಣ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಮುಂಬರಿಯುತ್ತದಂತೆ. ಈ ಉಪಮೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಎಂದು ಕಾನಬಹುದು. ೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅದರ ಸತ್ಯತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ನೀವು ಮಹಾ ಪುರುಷರ, ಮಹಾ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ, ಮಹಾಕವಿಗಳ, ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಚೇತನ ತನ್ನ ನೂರಾರು ರಸನೆಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೂ ನೀಡಿ, ಸರ್ವಸಾರವನ್ನು ಹೀರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗಿ, ಅಭಿಪ್ರಯಾಗಿ-ಉತ್ಕಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರೇ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬೇಕು. ಜೀವ ತನ್ನ ಪರಿಣಾಮ ಪಥದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ರೂಪಾಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿತೋ, ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅದರ ಅಭಿಪ್ರೇಯೇ ಕಾರಣ. ಮುಂದುವರಿಯುವ ಆತ್ಮದ ತೃಷ್ಣೆಯೇ ಆತ್ಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಭೂಮಿ ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿತ್ತು; ಅನಂತರ ಮೃಣ್ಮಯವಾಯಿತು. ಮೃಣ್ಮಯತ್ವ ಸಸ್ಯತ್ವವಾಯಿತು. ಸತ್ಯತಾವರ್ಗದ ಹಾರೈಕೆಯ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ತಂದಿತು.

ಹಾರೈಸು ಹಾರೈಸು ಹಾರೈಸು ಜೀವ:
ಹಾರೈಸು ನೀನಾಗುವನ್ನೆಗಂ ದೇವ!
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಅನ್ನ ತಾನಾದುದೈ ಪ್ರಾಣ;
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಹಾರಿದುದೊ ನೀರಧಿಯ ಮೀನ!
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಹಸುರನುಸುರ್ದುವೊ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು;
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಕುರುಡು ಜಡಕುದಿಸಿತಯ್ ಕಣ್ಣು![8]

ಈ ವಿಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರೇ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಸಂಕುಚಿತಭಾವಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾಭಾವಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ; ಅವಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಒಂದಾಗುವ ಕಾಲ ಇಂದು ಬಂದಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲದೇಶಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದದು ಒಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಹದ್ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ದುಡಿದು, ದಾರಿ ತೋರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನದು ಮಾತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ಜಘನ್ಯ ಎಂಬ ಕೀಳು ಭಾವನೆ ಬೇಡ. ಎಂತು ಪಥ ಅಂತು ಮತ. ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಳಿದರೂ ಭಗವಂತನ ಚರಣಾರವಿಂದದ ದರ್ಶನಲಾಭ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವೋದಯ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ತಾಂಡವವಾಡಬೇಕು. ಮತ ಮತಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ-ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವತ್ರ ಅದು

ವ್ಯಾಪಿಸಬೇಕು. ಅತ್ಯಂತ ಕೀಳಾದವನಿಗೂ ಮೇಲಾಗುವ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯೆ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿ. ಇದು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತೀವ್ರವಾದ ಅಭೀಷ್ಟೆಯೊಂದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಹೊರಟ ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಭೀಷ್ಟೆ ಇದ್ದರೆ ಇದೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯ.

ರಾಜಕೀಯದ ಬಿಸಿ ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದಾಗ 'ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯಟ್ ರಷ್ಯಾ'ದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೆ. 'ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಗೀತೆ' ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆಯ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ದೌಷ್ಟ್ಯವನ್ನೂ ವಿಪ್ಲವದ ಕಾಳಿ ಹೇಗೆ ದಮನಗೈಯುತ್ತಾಳೆನ್ನುವುದು ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ.

"ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಬಾಳು! ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಪಾಲು!
ಎಂಬ ನವಯುಗ ವಾಣಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ ಕೇಳಿ!

.....
"ಇಂದು ರಕ್ತದ ಬಿಂದು ಮುಂದೆ ಸೌಖ್ಯದ ಸಿಂಧು!"

ಎಂದು ಸಾಹಸಕೇಳಿ, ಹಿಂಜರಿಯಬೇಡಿ![9]

ಈ ಕವನದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಸಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಡ; ಬೆಳಕಿನ ಅಂಶ ಮಾತ್ರ ಸಾಕು. ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾಳಿ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ: ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಹಿಂಸಾತತ್ವವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಬಂದಂತೆ, ವಿನೋಬಾರವರ ಭೂದಾನ ಯಾತ್ರೆಯ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಉಪದೇಶಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ನಾವು ಪರಕೀಯರಿಂದ ಆಕ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದವರು. ಈಗ ನಮ್ಮನ್ನು ನಮ್ಮವರೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲು, ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಲು ಹಿರಿಯರ ಹರಕೆ ಬೇಕು; ತಜ್ಞರ ವಿವೇಕವಿರಬೇಕು; ತರುಣರ ಶಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಜನರ ದುಡಿಮೆಯ ನೆರವು ಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಹೃದಯದ ಸಾಹಸಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಯಕ್ಷಿಣಿ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಏನೂ ಆಗಲಾರದು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಕರ್ತವ್ಯಶೀಲರಾಗಿ ತಪಸ್ವಿಗಳಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ದೇಶದ ಕ್ಷೇಮ, ಸಮಾಜದ ಕ್ಷೇಮ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇಮ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳು ಅಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿರಲಾರವು. ನಾನು ವಿನೋದಗೊಳಿಸಲು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಹಿಯಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ನಿಜವನ್ನಿಡಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬನ ಜೀವನ ಪಥ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಬದುಕನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾರದು. ಸಂಚಿತ-ಪ್ರಾರಬ್ಧ-ಆಗಾಮಿ ಕರ್ಮಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು, ಮೇಲಾಗಿ ಸ್ವಯಂಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಬಾಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು, ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಒಂದೇ ಜೀವನೋದ್ದೇಶದ ಎರಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕರಗಿಸಿ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿಷ್ಫಲ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಬಾಳಿನ

ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಬೇಡಿ. ಯಾವ ರೀತಿಯ ತಪಸ್ಸು ನಿಮಗೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತೋರುವುದೋ ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸಿ.

* * *

[1] ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ|| ಕೆ.ವಿ.ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರು ಬಸಪ್ಪ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯಟ್ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ತಾ|| ೭-೮-೫೭ ರಂದು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಷಣ.

[2]

[3] ಭಗವದ್ಗೀತೆ iii-೩೫.

[4] 'ಅಗ್ನಿಹಂಸ' ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ ನೋಡಿ.

[5] 'ಅಗ್ನಿಹಂಸ' ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ ನೋಡಿ.

[6] 'ಅಗ್ನಿಹಂಸ' ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ ನೋಡಿ.

[7] ಭಗವದ್ಗೀತೆ xii-೧೯.

[8] 'ಅಗ್ನಿಹಂಸ' ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ ನೋಡಿ.

[9] 'ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯಟ್ ರಷ್ಯಾ' ಕವನಸಂಗ್ರಹ ನೋಡಿ.

ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಭಾಷಣ

ಘನತೆವೆತ್ತ ಕುಲಪತಿಗಳೆ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳೆ, ಮಾನ್ಯ ಸೆನೆಟ್ ಸದಸ್ಯರೆ,

ತಾವು ಇಂದು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಈ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾದ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಈ ಅವ್ಯಾಜ ಪ್ರೀತಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಪಾತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಭಗವತಿ ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತಿಯ ಚರಣಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿರುವ ದೇಶಸೇವೆಗಾಗಿ ನನಗೆ ಈ ಗೌರವ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಮಹತ್ತಾದ ಸೇವೆಗೆ ನಾನು ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರನೆ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಸತ್ಯತಿ ಭುವನದ ಭಾಗ್ಯದ ಫಲವೆಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಯೊಬ್ಬನು ಸಾರಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಅವನು ಭುವನ ಎಂದು ಕರೆದನೋ ಅದು ಜೀವನಸಮಷ್ಟಿ ರೂಪವಾದದ್ದು;

ಯುಗಶಕ್ತಿ ರೂಪವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಮಹಾಕೃತಿಯ ರಚನೆಗಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಕವಿ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹರಿದುಬರುವ ಶಕ್ತಿ ಸಮಷ್ಟಿಮಾನವನ ಮಹಾಮಾನಸ ಸರೋವರದಿಂದಲೆ ಪ್ರಭಾವವಾದದ್ದು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಭರತಖಂಡ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಲವಾರು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುದ್ಧಾರ ಒಂದು. ಅನ್ನಕ್ಷೇಮ ವಸನಕ್ಷೇಮಗಳಷ್ಟೆ-ಏಕೆ ಒಂದು ಕೈ ಮಿಗಿಲಾಗಿ-ಆತ್ಮಕ್ಷೇಮ ರಕ್ಷಣೆ ಅತ್ಯಂತಾವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಬಹಿರ್ಮುಕವಾಗಿ ಕರ್ಮಮಯವಾಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅನ್ನಮಯ ಪ್ರಾಣಮಯಕೋಶಗಳಿಂದ ಮನೋಮಯ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶಗಳವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನೆಯೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿ-ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಕಾಸ ಪ್ರಕಾಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಪ್ರಸಾರಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡೂ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಾನಾ ಮುಖವಾಗಿ ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ಅದರ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯೆಯ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಸಾಧನ. ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಅಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸಮಗ್ರವೂ ಸಮರ್ಪಕವೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೂ ಆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸರ್ವರಿಗೂ ಒದಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಸಮಿಯಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ತುಂಬ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಶಾಖೆಯೊಂದನ್ನು ತೆರೆದಿದೆ. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ, ವಿಶ್ವಕೋಶ ಶಬ್ದಕೋಶಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮೂಲಕ, ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿ ದೇಶದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗೂ ಹರಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೂ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದ ಕೂಡಲೆ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮದ ಸಮಸ್ಯೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯ ಅಸಮರ್ಪಕತೆಗೆ ಪರಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮವೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ. ಅದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಲು ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕು. ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಂಡರಿ ದರ್ಜೆಯವರಿಗೆ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿವೆ. ನಾಡಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಜನತೆಯ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ ಇದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸಹಜ, ಸೂಕ್ತ. ಇದರಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಜ್ಞಾನ ಜನತಾಂತರ್ಗತವಾಗಲೂ, ಜನತಾಶಕ್ತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದೊಳಗೆ ಪ್ರವಹಿಸಲೂ, ಆ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೂ ಜನತೆಗೂ ನಿಕಟವೂ ಗಾಢವೂ ಆದ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಟ್ಟು ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಖಂಡಖಂಡವಾಗಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿ ಉಳಿದು ಅನೇಕ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಈ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಅಳಿಸುವುದು ಸರ್ವರ ಧೈಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಭಾಷೆ ಈ ಧೈಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ.

ದೇಶಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ, ಸರಳವಾಗುತ್ತದೆ, ಪೂರ್ಣಫಲದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ; ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಶ್ರಮ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಜ್ಞಾನ ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ, ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಮಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾಗುವುದೆ ಕಡಮೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಮೇಧಾವಿಗಳು, ನಮ್ಮವರು ಬುದ್ಧಿಹೀನರೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಾನುಕೂಲಗಳು ತುಂಬ ಇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆ ಶಿಕ್ಷಣಾನುಕೂಲಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶ ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮವೂ ಒಂದೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡೇ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಮೊದಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಪಕರೂ, ಆಬಟ್, ವುಡ್, ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಅಮರನಾಥ್ ಝಾ ಮೊದಲಾದ ವಿಖ್ಯಾತ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರೂ ದೇಶಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಿಂದ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನಾಗಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಜ್ಞಾನ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚಸಾಧಾರಣವಾದೊಂದು ಭಾಷೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭರತ ಖಂಡದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಅಂತರ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗಾಗಿ, ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದುಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರೆಡರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಇವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ದೇಶಭಾಷೆಗಳೇ ಬೇಕು.

ಭರತಖಂಡದ ಕೆಲವು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ದೇಶಭಾಷೆಮಾಧ್ಯಮ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೂ ಆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಚಾನ್ಸಲರೂ ಆಳಿದ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಹಿಂದೆಯೇ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತ, ಇದು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸತತವೂ ಶ್ರಮಿಸಲಿ ಎಂದು ಸಂದೇಶವಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ ಹರಿಸಿದರು. ಅವರ ಆ ಕನಸು ಇಂದು ನನಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಇಷ್ಟದ ಮೇರೆಗೆ ಆರಂಭವಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗಳು ದಿನೇದಿನೇ ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಜನತೆಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಈಡೇರಿಸುತ್ತಿವೆ. ವರ್ಷಂ ಪ್ರತಿ ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ಪ್ರತಿಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕಾಲೇಜು ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ವಿಜ್ಞಾನಗ್ರಂಥಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಹೆಮ್ಮೆಯೂ ಸಂತೋಷವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಬಹುಮಂದಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯಾಗದೆ ವಿಶ್ವವೈಶಾಲ್ಯತೆಗೆ ಅವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚಜೀವನ ಅನೇಕತೆಯಿಂದ ಏಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ. ಉಗ್ರಪ್ರಾಂತೀಯತೆಯ ಸ್ವಾರ್ಥತೆ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರೇಮಸೌಹಾರ್ದದಲ್ಲಿ, ಉಗ್ರರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯು ಸಂಕುಚಿತಭಾವನೆಗಳು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ವಿಶಾಲಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗದ ಹೊರತು ನಾಡಿಗೆ ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣವಿಲ್ಲ, ಜೀವನವನ್ನು ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ,

ಅನೇಕತೆಯನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಬುದ್ಧಿ ತಲೆದೋರಿದಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸಮತಾಭಾವ ಮೈದೋರಿ, ಸರ್ವೋದಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಂಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ತತ್ತ್ವ ಜೀವನದ ಸಕಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಭಾಷಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶಭಾಷಾಭಿಮಾನದ ಅತಿರೇಕವಾದ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಭಂಗಬರಬಾರದು, ನಿಜ. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ವಿಶಾಲತರಭಾವನೆಯ ನೆವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ದೇಶದ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಅಭ್ಯುದಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಉದಾಸೀನರಾಗಲೂ ಬಾರದು. ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಔಚಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೀರದೆ ಸಮರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ, ಅಖಿಲ ಭರತಖಂಡದ ಮತ್ತುಪ್ರಪಂಚದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮುಂಬರಿಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ನನಗೆ ನೀಡಿರುವ ಈ ಗೌರವವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನವಾಗಿ ಮುಂಬರುತ್ತಿರುವ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಗೌರವವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರಿಗೆಲ್ಲ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

* * *

[1] ತಾ|| ೨೫-೫-೧೯೫೭ರಂದು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ.

ಕೊಲಂಬೊ ಇಂದ ಆಲ್ಬೊರಕೆ

ಆಕಸ್ಮಿಕ ಎಂಬುದು ಅಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಳಸುವ ಒಂದು ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಡುವ ಹೆಸರು. ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದುದಲ್ಲ. ಪೂರ್ವಾಪರವನ್ನು ಅಖಂಡವಾಗಿಯೂ ಏಕವಾಗಿಯೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿಯಾದ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನ ತನಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದುದನ್ನು ಹಾಗೆ ಕರೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭೂಮಜ್ಞಾನವೂ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಜ್ಞವಾದ ಸರ್ವೇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಸುರುಳಿಬಿಚ್ಚುವ ತನ್ನ ಲೋಕಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಅನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸಮನ್ವಿತವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸಾಮಾನ್ಯಬುದ್ಧಿಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಎಂದು ತೋರುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥ ಉದ್ದೇಶ ವ್ಯೂಹಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಜನವರಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆ ತೇದಿ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಮಗೆ ಈಗ ಒಂದು ಮಹಾ ಸಂಕೇತದ ದಿನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತರಾಷ್ಟ್ರ ತಾನು ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾ ಸುದಿನವದು. ಅದೊಂದು ಉತ್ಥಾನದ ಮತ್ತು

ಉಜ್ಜೀವನದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವದ ದಿನ; ನವೋತ್ಸಾಹದ ದಿನ, ನವಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ದಿನ; ನವಸಾಹಸದ, ನವೋದ್ಯೋಗದ, ನವಚೇತನದ, ನವೀನತಾಜೀವನದ ದೀಕ್ಷಾದಿನ. ನವಭಾರತದ ಉದ್ಧಾರೋನ್ಮುಖವೂ ವಿಕಾಸಶೀಲವೂ ಆಗಿರುವ ಸಂಕಲ್ಪಕುಂಡಲಿನಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪೊರೆಗಳಚಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಉದ್ಧರ್ವಗಾಮಿಯಾಗಲು ತನ್ನ ಸಾವಿರಾರು ಹೆಡೆಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ವರುಷವರುಷವೂ ಹೊಸ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟುವ ಪವಿತ್ರದಿನ. ಸರ್ವೋದಯ ರಾಜ್ಯದ ಸುಪೂಜ್ಯ ದಿನ.

ಆ ದಿನ ಭಾರತದ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿಂಚು ಸಂಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಕುರುಡಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಮೂಗಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಒಮ್ಮೆ ಕಂಬನಿಗರೆದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಒಮ್ಮೆ ಬಿಸುಸುಯ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹೇರಾಸೆ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರ ಪ್ರಾಣಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತದೆ. ಆ ಚಿನ್ಮಯ ಸ್ಪಂದನದ ಮೂಲವೆಲ್ಲಿ? ಅದು ಎಂದು ಮೊದಲಾಯಿತು? ಯಾರಿಂದ ಮೊದಲಾಯಿತು? ಆ ಶಕ್ತಿಬೀಜವನ್ನು ಭಾರತವರ್ಷದ ಸುಪ್ತಚೇತನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದವರಾರು? ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ಹೊಯ್ದವರಾರು? ಮೊಳೆಯಿಸಿದವರಾರು? ಆ ಎಳೆ ಸಸಿಯನ್ನು ಆರೈದವರಾರು? ಅದನ್ನರಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಮತ್ತೊಂದು ಜನವರಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೇ ತೇದಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೧೮೯೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಜನವರಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ದಿವ್ಯದಿನಕ್ಕೆ.

ಏನು ವಿಶೇಷ ಆ ದಿನದ್ದು? ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳು; ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳು; ರಾಮನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ; ಆಲೋರದಲ್ಲಿ ಕೇಳು; ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯಮೂರ್ತಿ ನವಯುಗಾವತಾರ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಪರಮಶಿಷ್ಯ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಚಿಕಾಗೊ ಸರ್ವಧರ್ಮಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಸಕಲ ಮತಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ವೇದಾಂತ ಡಿಂಡಿಮದಿಂದ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿ, ದಿಗ್ವಿಜಯಿಯಾಗಿ, ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಮ್ಮರಳಿ ಭಾರತದ ಭೂಸ್ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದಿನವಲ್ಲವೆ ಆ ದಿವ್ಯದಿನ! ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಕಲೋಪಾಸನ ಕಾಲಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಸಂಕಟಗಳಲ್ಲಿ ನರಳಿ, ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಹೊರಳಿ, ದಾರಿಗಾಣದೆ ದಿಕ್ಕು ತೋರದೆ ಎದೆಗೆಟ್ಟು ಕೆರಳಿ, ತಮ್ಮ ದೈನ್ಯವನ್ನೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಕ್ಲೈಬ್ಯವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಿಂಹ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತುಂಬುವ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಘೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗ್ರತ ಭಾರತದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಚೇತನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೀಃ ಅಭೀಃ ಅಭೀಃ ಎಂಬ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತಿನ ವಾಜ್‌ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಕ್ತಿ ಸಾಗರದ ದುರ್ದಮ್ಯ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದ ವೇದಾಂತ ಕೇಸರಿಯ ವಿರಾಟ್‌ಗರ್ಜನೆಯ ವಿಂಧ್ಯ ಸಹ್ಯ ಹಿಮಾಲಯಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾದ ಪುಣ್ಯದಿನವಲ್ಲವೆ ಆ ದಿವ್ಯದಿನ!

ಅಂದಿನಿಂದ ಮೊದಲಾಯಿತು ಭರತವರ್ಷದ ಪುನರುತ್ಥಾನ. ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರ ದೇವಮಾನವನ ಚಿತ್‌ತಪಸ್ಸು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸಮುದ್ರ ಘೋಷ ಸ್ಪರ್ಧಿಯಾದ ವೀರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ವಾಚ್ಮಂತ್ರವಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿ, ಭಾರತೀಯರ ಧರ್ಮನಿಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ದುಮುದುಮುಕಿ ಹರಿದು ಕ್ಲೈಬ್ಯವನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿತು, ಧೈರ್ಯಧ್ವಜವನ್ನೆತ್ತಿತು. ಅಲ್ಪವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಭೂಮವನ್ನು ನೆಟ್ಟಿತು. ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವನೆಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೊಡೆದು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗಗನವಿಶಾಲವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಕುರಿಗಳಂತಿದ್ದವರನ್ನು ಸಿಂಹಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು. “ಉತ್ತಿಷ್ಠತ ಜಾಗ್ರತ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವರಾನ್ನಿಬೋಧತ”

ಎಂಬ ಧೀರಮಂತ್ರ ದಶದಿಕ್ಪುಗಳಿಂದಲೂ ಶಕ್ತಿಸಂಚಾರಕವಾಗಿ ಮೊಳಗಿದರೆ ಅಧ್ಯಯನ ಅಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹುದುಗಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಜಾಗವಿರುತ್ತದೆಯೇ?

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹಿರಿಯ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧರೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಋಣಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ “ಕೊಲಂಬೊ ಇಂದ ಆಲ್ಟೋರಕೆ” ಎಂಬ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಡೀಕೃತವಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯುನ್ಮಯ ಭಾಷಣಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಂತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಹೃದಯಲ್ಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಾಹಸದ ಪ್ರಾಣಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜಸುಧಾಕರ ವೀರೋದ್ಯಮದ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭ್ಯುದಯದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮೋದ್ಧಾರದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಧಮನಿಯಲ್ಲಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಭಿವಿಷಯ ಅಂತರತಮ ನಿಗೂಢ ಗಹ್ವರದಲ್ಲಿ, ಕಡೆಗೆ ಕಲಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಪಸ್ವಿಗಳಾದವರ ಮಹತ್ ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ-ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಚಿತ್‌ತಪಸ್ಸು, ‘ಸ್ವಧಾ’ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ‘ಪ್ರಯತಿಃ’ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ನೂಂಕುವ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿ ಸೆಳೆಯುವ ಆಕರ್ಷನೆಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ: ಅಂದಿನ ಜನವರಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾರರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ದೇಶಗಳಿಂದ ಭಾರತವರ್ಷಕ್ಕೆ ವಿಜಯಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಸ್ವಾಮಿಜಿ ಭಾರತಮಾತೆಯ ಯಾವ ಪಾದಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಪದವಿಟ್ಟರೋ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣೆಗೊಂಡ ದಿವ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪವು ನಾನಾ ವೀಚಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡು ಮುಂಬರಿದು ಇಂದಿನ ಜನವರಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾರರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಫಲಸಿದ್ಧಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ರೂಪವಾದ ಒಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಸೋಪಾನವನ್ನೇರಿ ನಿಂತಿದೆ! ರಾಮ ನಾಡಿನ ದೊರೆ ರಾಜಾಭಾಸ್ಕರ ವರ್ಮ ಸೇತುಪತಿ ಅವರು ಅಂದು ನೆಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಮೃತಿ ಸ್ತಂಭದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾಗುವ “ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ” ಎಂಬ ವೇದೋಕ್ತಿಯೇ ನಮ್ಮ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದೆ ಎಂದು ನೆನೆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾವಪೂರ್ಣತೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ರಾಮನಾಡಿನ ಬಿನ್ನವತ್ತೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರರೂಪವಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿರುವ ಭಂಗಿ ಭಣಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೇ ಸಾಕು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾದಿಯ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿಪೂರ್ಣ ಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟಾರನ ವರಾನುಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು. ಆ ವಾಣಿ ಆ ರೀತಿ ಮುಂದಾಗುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಆಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆಲಿಸಿ: ಎನಿತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿದರೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎನಿಸುತ್ತದೆ:

“ಸುದೀರ್ಘರಾತ್ರಿ ಕಡೆಗಿಂದು ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಕಾಲದ ಶೋಕ ತಾಪಗಳು ಕಡೆಗಿಂದು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಶವದಂತೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಶರೀರವಿಂದ ಸಚೇತನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೋ ಕಿವಿಗೊಡಿ: ತೂರ್ಯ ವಾಣಿಯೊಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ-ಬಹು ಪುರಾತನಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸ ಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿ, ಪರ್ವತ ಪರ್ವತ ಶಿಖರಗಳಿಂದ ಮರುದನಿಯಾಗಿ ಚಿಮ್ಮಿ, ಅರಣ್ಯಾರಣ್ಯ ಕಂದರ ಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ, ಬರಬರುತ್ತ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ, ಬಂದಂತೆಲ್ಲ

ಅಪ್ರತಿಹತವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಯಿಂದೊಡೆದಬಿಸಿ, ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ಕರ್ಮ ವೈರಾಗ್ಯ ಸೇವಾ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚಕಂಠದಿಂದ ಸಾರುವ ತೂರ್ಯವಾಣಿಯೊಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಿಮಾಲಯಗಳಿಂದ ಬೀಸಿಬರುವ ಪುಣ್ಯ ಸಮೀರಣನಂತೆ ನಿರ್ಜೀವವಾದಂತಿದ್ದ ಅಸ್ಥಿಮಾಂಸಗಳಿಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಜಡನಿರ್ದಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿದೆ; ಕಾರ್ಯೋತ್ಸಾಹ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಧೈರ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ರೇಕಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕುರುಡರಿಗೆ ಕಾಣದು; ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಮ್ಮ ಭಾರತಭೂಮಿ ಯುಗಯುಗಗಳ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಮೇಲೇಳುತ್ತಿದೆ. ಆಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನಾರೂ ತಡೆಯಬಲ್ಲವರಿಲ್ಲ; ಇನ್ನಾಕೆ ನಿರ್ದೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದೋ ನೋಡಿ! ಮಹಾಕಾಳಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಮೈಕೊಡವಿ ಉಸಿರಳೆದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ...”

ಆಲಿಸಿದಿರಲ್ಲವೆ? ಓದಿ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಓದಿ. ಮನನಮಾಡಿ. ಪಂಕ್ತಿ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಮನನಮಾಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಂಶ ಹುಸಿಯಾಗಿದೆಯೆ? ಅಥವಾ ಹುಸಿಯಾಗುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆಯೆ? ಇಲ್ಲ, ಹುಸಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಹುಸಿಯಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ!

ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇನೋ ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸೋಪಾನ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಕರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿಜಿ ನಮಗೆ ಮೆಟ್ಟಲಿನ ಮೇಲೆಯೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯ ಕೊಲಂಬೊ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭರತಖಂಡದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತೇಜಸ್ಸು ಭೂ ಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು ಎಂಬ ಪೂರ್ವ ವೈಭವವನ್ನು ನಮ್ಮನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

“ಇಂದು ಜಡನಾಗರಿಕತೆಯೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆಯುವ ಮಹಾ ಪ್ರವಾಹವೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಉದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿದೆ ಬಾಳಿಗೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಮೃತ ಪ್ರವಾಹ...”

“ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮವೆಂಬುದು ಜೀವನದ ಹಲವು ಕಸಬುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ರಾಜಕೀಯವಿದೆ, ಸಮಾಜದ ಸುಖಭೋಗಗಳಿವೆ. ಐಶ್ವರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಗಳಿಸುವುದುಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಇದೆ, ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳಿವೆ. ಜೀವನದ ಇಂತಹ ಹಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ನಡುವೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸುಖ ಸಂತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅರಸುವಾಗ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಧರ್ಮವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ, ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮವೇ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥರೂಪವಾದ ಏಕಮಾತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ...”

“ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗವೂ ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ವಿಶೇಷ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ... ರಾಜಕೀಯ ಮಹತ್ವವಾಗಲಿ, ಸೇನಾಶಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಎಂದೂ ಹಿಂದೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಗಮನಿಸಿ. ಅದೆಂದೂ ಮುಂದೆಯೂ ಆಗಲೂ ಆರದು... ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಭರತಖಂಡ ನೀಡುವ ಬಹುಮಾನ.”

“ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಒಂದೊಂದು ಜೀವನೋದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶವೇ ಅದರ ಹೃದಯ. ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ಗೌಣ. ಯಾವ ಜನಾಂಗವಾದರೂ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ತನ್ನ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸಿ ಬಂದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯಿತೆಂದರೆ ಸರ್ವನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಒಂದರ ಹೃದಯ; ಕಲಾಜೀವನ ಮತ್ತೊಂದರದು. ಭರತಖಂಡದ ಹೃದಯವೆಂದರೆ ಧರ್ಮ. ಅದನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಳಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ.”

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದ ಮಹೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಮಹಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳನ್ನೂ ಮಹಾಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನೂ ಮರೆತೋ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿಯೋ, ರಾಜಕೀಯವೇ ಸರ್ವಸ್ವ ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂಧಿಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ವಾಣಿ- “ಕೊಲಂಬೊ ಇಂದ ಆಲೋರಕೆ” ಎಂಬ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ತರುಣರಿಗೆ, ಮುಂದೆ ಮುಂದಾಳಾಗುವ ಇಂದಿನ ತರುಣರಿಗೆ-ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನಾವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವೂ ತ್ಯಾಗಶೀಲವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭೋಗಾಭಿಲಾಷೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಂದು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿ ಅಂತಹರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ತಿತಿಕ್ಷಾಜೀವನ ನಡಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಕಷ್ಟ ಸಂಕಟ ಮನಃಕ್ಲೇಶ ತ್ಯಾಗ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ ದೈಹಿಕಶ್ರಮ ಇತ್ಯಾದಿ ರೂಪವಾದ ಸಾಧನರಂಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧಕನಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದೆಂದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥತೆ, ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಸ್ವಜಾತಿ ಸ್ವಪಕ್ಷಗಳ ಉದ್ಧಾರದ ನೆವದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಯೋ ಸೇರಿಯೋ ಎದುರಾಳಿಯನ್ನೂ ಎದುರು ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ಸದೆಬಡಿಯುವುದು, ಏನಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ‘ಅಖಿಲಭಾರತ ಧುರೀಣ’ನಾಗುವುದು, ಅಧಿಕಾರ ಧನ ಮಾನ ಸಂಪಾದನೆ ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ನೇರವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವವರ ಗತಿ ಅದಾದರೆ ಉಳಿದವರ ಗತಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಳ್ಳಿಗ ಪಟ್ಟಣಿಗ, ಸಾಕ್ಷರ ನಿರಕ್ಷರ, ದರಿದ್ರ ಶ್ರೀಮಂತ, ಬಡವ ಬಂಡವಾಳಗಾರ, ಆಳು ಒಡೆಯ, ಅವರು ಇವರು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಿಸಿದೆ ಈ ರಾಜಕೀಯದ ಜ್ವರ. ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಈ ಜ್ವರವನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೂ ಮನಮನಕ್ಕೂ ಹಂಚುವ ಶೀಘ್ರ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬಹುಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತದೆ ಈ ರಾಜಕೀಯದ ಸುದ್ದಿ ಮತ್ತು ಬೇಗೆ. ಜೊತೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಬೇರೆ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಜ್ವರ ಒಂದರೆನಿಮಿಷವೂ ಯಾರ ಮೆದುಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಮಹಾಚುನಾವಣೆ! ಅದಾಯಿತು ಉಪಚುನಾವಣೆ! ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಉಪಚುನಾವಣೆಯ ಕೇಸುಗಳು. ಅವಿನ್ನೂ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಪುಚ್ಚಭೂತವಾಗಿ ಪೌರಸಭೆಗೂ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ಮಣ್ಣಿಗೊಮಸಣಕ್ಕೂ ಮತ್ತೆ ಚುನಾವಣೆ! ಸರಿ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಪೂರೈಸುವುದರೊಳಗೆ ಮತ್ತೆ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಿ, ಮತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಬೇಡವೆ? ವ್ಯೂಹರಚನೆ ಬೇಡವೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ? -ಹೀಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಹಲವು ತೆರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಧರ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಇವುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ರಾಜಕೀಯದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವ ಜನಮನಸ್ಸು ಅದನ್ನೇ ಬಹು ಮುಖ್ಯವೆಂದೂ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥವೆಂದೂ

ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಂತೆ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಪರಮಗಣ್ಯನೂ ಪೂಜ್ಯನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಕೀಯವಲ್ಲದ ಜೀವನವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಪುರಸ್ಕೃತಿಯೆಂಬ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯ ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಯಾವ ವಿಶೇಷಲಕ್ಷಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯತೆ ಲೋಕಗೌರವಕ್ಕೆ ಭಾಜನವಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಲಕ್ಷಣವೇ ನಮ್ಮಜೀವನದಿಂದ ದೂರವಾಗುವ ದುರ್ಗತಿ ನಮಗೊದಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಶ್ರೀ ಶೂನ್ಯರಾಗುತ್ತೇವೆ, ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸದಿದ್ದರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗುವ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ತರುಣರಿಗೆ “ಕೊಲಂಬೊ ಇಂದ ಆಲೋರಕೆ” ಒಂದು ಕೈದೀವಿಗೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ತಾರುಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಋಣಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿ ಪೂರೈಸಲಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೆನೆದರೇ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಹರ್ಷಾಶ್ರು ಹನಿಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ವೈಶಾಲ್ಯದ ಮತ್ತು ವೇದಾಂತ ತತ್ವದ ಗಂಭೀರತೆಯ ಪರಿಚಯ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವೂ ಸರ್ವ ಸುಲಭಗ್ರಾಹ್ಯವೂ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಕುಚಿತ ಮತಭಾವಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಡಹಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದಾತ್ತ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಬೇರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪತನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದೆತ್ತವ ಔದಾರ್ಯ, ಹೃದಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೈಬ್ಯನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಕೆಚ್ಚನ್ನು ನೆಡುವ ಸಿಡಿಲಾಳ್ಳಿ ಈ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗುವಂತೆ ಬೇರೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ಇದೆ; ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತುಷ್ಟಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಸರ್ವಾವಯವ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಿ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಮೃತದ ಮಡು: ಮಿಂದು ಧನ್ಯರಾಗಿ! ಇದು ಜ್ಯೋತಿಯ ಖನಿ: ಹೊಕ್ಕು ಪ್ರಬುದ್ಧರಾಗಿ!

ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಿಮಾಲಯದ ಗೀರ್ವಾಣ ಶಿಖರಗಳ ಔನ್ನತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ್ದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ರಸಾನಂದವಾಹಿನಿಗಳು ದೇಶಭಾಷಾನಾಧೀಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಮನ: ಕ್ಷೇತ್ರ ಆದ್ರ್ವವಾಗಿ ಫಲವತ್ತಾಗಿ ನಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನರಿತ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕೆಲವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಒಟ್ಟು ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ತಾಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಿಳಿದ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ತಿಳಿದ ನೂರು ಜನಕ್ಕೂ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತಷ್ಟು ಮಹತ್ತರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಿಯೆ ಹಿಗ್ಗಬೇಕು. ಆ ಹಿಗ್ಗಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡಜನತೆ ಸ್ವಾಮಿ ಸೋಮನಾಥಾನಂದರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಒಂದೆಡೆ ಕೂಗಿ ಕರೆದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಪೂರ್ಣವಾದ ದಿವ್ಯವಾಣಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಏಕಕಂಠರಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೂಗುತ್ತೇವೆ. ತರುಣರಿರಾ, ಓಕೊಳ್ಳಿ!

“ಓ ಮಾನವ, ಅತೀತದ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದ ಪೂಜೆಗೆ ನಿನಗಿದೋ ಆಹ್ವಾನ!
ಹೋದ ದುಃಖದಿಂದ ಬರುವ ಸುಖಕ್ಕೆ ನಿನಗಿದೋ ಆಹ್ವಾನ!

ಗತಾನುಶೋಚನೆಯಿಂದ ಆಧುನಿಕ ನವಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ನಿನಗಿದೋ ಆಹ್ವಾನ!
ಲುಪ್ತಪಂಥದ ಪುನರುದ್ಧಾರ ಸಾಹಸದ ವೃಥಾ ಶಕ್ತಿಕ್ಷಯದಿಂದ ಸದ್ಯೋನಿರ್ಮಿತ
ವಿಶಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತ ಪಥಕ್ಕೆ ನಿನಗಿದೋ ಆಹ್ವಾನ!”

* * *

[1] ಸ್ವಾಮಿ ಸೋಮನಾಥಾನಂದರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ, ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮವು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ
ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿ: ೬-೨-೧೯೫೩

ಪಂಪನ ಕರ್ಣ

ಯಾವ ಮಹಾಕವಿಯಾಗಲಿ ಸಮಷ್ಟಿಚಿತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಜನಮನೋಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟವಾಗಿ ಖಚಿತವಾಗಿ
ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ, ಮಹಾಭಾರತ ರಾಮಾಯಣಗಳಂತಹ ಕಥಾನಕಗಳ ಮುಖ್ಯಘಟನೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ
ಪಾತ್ರಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ಬದಲಿಸಲಾರ; ಹಾಗೆ ಮೂಲದ ಸ್ವರೂಪವೇ ಮರೆಯಾಗುವಂತೆ ಬದಲಿಸಲೂ ಬಾರದು.

[2] ಅಂತೆಯೆ ಯಾವ ಕವಿಯಾದರೂ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಹೊರಟರೆ ಆ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತೃಕೆಯಾದ
ವ್ಯಾಸಭಾರತದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅರಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಪಂಪನ ಕರ್ಣನಿಗೂ
ವ್ಯಾಸರ ಕರ್ಣನಿಗೂ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಕಡಿದಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಭಾರತಮಹಾಕಾವ್ಯವಾದ ಪಂಪನ ಈ ಕೃತಿ ವ್ಯಾಸರ ಕರ್ಣನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೂ ಮನೋಹರವಾಗಿ ತಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಿವರದ
ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ರಮಣೀಯತರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ವಿನಾ ಯಾವ ವಿಧವಾದ
ದರ್ಶನದ್ವನಿಯೂ ಹೊಮ್ಮುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಪಂಪನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನವಿಜಯ ಲೌಕಿಕಕೃತಿ. “ಬೆಳಗುವೆನಿಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕಮನ್” ಎಂದು ಅವನೇ
ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ಅವನ ಪಾತ್ರಗಳು ಗುಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೇರಿದರೂ ಮನುಷ್ಯತ್ವಕ್ಕೂ
ಮಾನವ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪವಾಗಿಯೆ ಚರಿಸುತ್ತವೆ.

ಪಂಪಕವಿ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಜೀವನವನ್ನು ನೆಯ್ದಿದ್ದಾನೆ: ಒಂದು – ‘ಕರ್ಣಂಗೆ ದಲ್ ಒಡ್ಡಿತ್ತು
ಭಾರತಂ.’ ಎರಡು – ‘ನನ್ನಿಯೊಳಿನತನಯಂ.’ ಮೂರು – ‘ಕರ್ಣರಸಾಯನಮಲ್ಲೆ ಭಾರತಂ.’ ಉಳಿದುವು ಏನಿದ್ದರೂ

ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗುವ ಉಪಸೂತ್ರಗಳಂತೆ. ಪಂಪನ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಇನತನಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿರುವಂತೆ ಅವನು ಕಾನೀನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೂ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಾನೀನ ಎಂಬ ಮೂರಕ್ಕರದ ಮಾತು ಕರ್ಣನ ಲಲಾಟಲಿಪಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಅವನ ಜೀವನದ ದುರಂತತೆಗೆ ಬೀಜಾಕ್ಷರಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣನ ದುರಂತತೆ ಮೊದಲುಗೊಂಡಿರುವುದಾದರೂ ಅವನ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ. ಅದು ಈ ಕಾನೀನ ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣನ ಜೀವನ ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು 'ನನ್ನಿಯೊಳ್ ಇನತನಯನ್' ಆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಭಾರತ ಕಥೆಯ ರೀತಿ ವಿಧಾನ ಗತಿಗಳ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು. 'ಕರ್ಣಂಗೆ ದಲ್ ಒಡ್ಡಿತ್ತು ಭಾರತಂ' ಎಂಬ ಕವಿಯು ಮಾತು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕರ್ಣನ ನನ್ನಿಯ ಕಥೆಯಿಂದಲೇ ಭಾರತ 'ಕರ್ಣರಸಾಯನ'ವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ಣನನ್ನು ಪಡೆದ ತಾಯಿ ಲೋಕಾಪವಾದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ 'ನಿಧಾನ ಮನೀಡಾಡುವಂತೆ' ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಸಾಡಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮಚ್ಚಿಗ ಬಾಳ ದಿನೇಶನ ನೆಳಲು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕಾನೀನನನ್ನು ನಿಧಿಗಂಡನಂತೆ ತೆಗೆದತ್ತಿ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಾಗಿ ಕರ್ಣನ ಬಾಳು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈಡಾಡಿದ ನಿಧಿಯಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಧೇಯನಾದ ಆತನ ತ್ಯಾಗ, ನನ್ನಿ, ಬಿಲ್‌ಬಲ್ಮೆ ಜನರ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿಗೆ ಹರಿದುದರಿಂದ ರಾಧೇಯ ಕರ್ಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಕೌರವನಿಂದ ಅಂಗರಾಜ್ಯಾಭಿಷಿಕ್ತನಾಗಿ ಅಂಗಾಧಿಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೂ 'ಕಾನೀನ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಅವನನ್ನು ಅಭಿಶಾಪದಂತೆ ಅಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ಣನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒದಗಿ ಬಂದ ನೂರಾರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಗ್ರತಮವಾದ ಅಗ್ನಿನಿಕಷವೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣನ ಭೇದೋಪಾಯ. ಭಗ್ನ ಸಂಧಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ತೋರುತ್ತ ಬಂದ ಕೃಷ್ಣ ಅವನನ್ನು ತನ್ನೊಡನೆ ಕರೆದೊಯ್ದು, ಅವನ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು, ಅವನು ಕೇಳದಿದ್ದರೂ, ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಕೌರವ ಕರ್ಣರ ಸ್ನೇಹಮಂದಿರವನ್ನೆ ಪುಡಿ ಮಾಡಲೆಳಸು ವಂತಹ ಸಿಡಿಮದ್ದನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲರೆದ್ದು.

ಸೂತಪುತ್ರನಾದ ಕರ್ಣನನ್ನು ಅಂಗಾಧಿಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆದರಿಸಿ, ಪ್ರೀತಿಸಿ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಮಿತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಕಾರಣವೊಂದಿದೆ. ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸತ್ಯಂತಪರೆಂಬ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕರ್ಣ ಕೌರವರನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಕರಿಸಿದರಂತೆ! ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಮಚ್ಚರಗೊಂಡ ಕೌರವ, ಕರ್ಣನನ್ನು ಅತ್ತ ಕಳುಹಿ, ತನಗೆ, ರಾಜರಾಜನಾದ ತನಗೆ, ಹಾಗೆ ಅಗೌರವಿಸಿ ಮೀಂಗುಲಿಗನಾದ ಕರ್ಣನಿಗೇಕೆ ಸತ್ಕಾರವಿತ್ತಿರಿ? ಎಂದು ಋಷಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಂದ ಕರ್ಣಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದ ಕೌರವ 'ಪಾಟಿಸುವೆನೊಯ್ಯನೆ ಮುಳ್ಳೊಳ್ ಮುಳ್ಳನ್' ಎಂದು ಎದೆಯೊಳಗೆ ಹಿಗ್ಗಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ನಯದಿಂದ ಪೆರ್ಚಿಪೊರೆದನಂತೆ! ಎಂತಹ ಭೇದೋಪಾಯದ ಭಯಂಕರ ಸಿಡಿಮದ್ದು? ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕರ್ಣನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಏನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು? ಅದನ್ನು ಅರಿವುದಾದರೂ ಎಂತು? ತಾಯಿಲ್ಲದೆ ಪಿತನಿಲ್ಲದೆ

ಕುಲಹೀನನೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ನೂರಾರು ವಿಧವಾದ ಯಾತನೆಯನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಸೂರ್ಯನೆ ತಂದೆ, ಕುಂತಿಯೆ ತಾಯಿ, ಪಾಂಡವರ ತಮ್ಮಂದಿರು ಎಂದು ತಿಳಿದಂದು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಸಂವೇದನೆಯಾಯಿತೋ! ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಕೌರವನ ಕೌಟಿಲ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಭೇದಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿತು ಕೃಷ್ಣನ ಕೌಟಿಲ್ಯ.

ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟನ್ನೇಕೆ ಅರುಹಿದನೋ ಎಂದು ಕರ್ಣ ಮೊದಲು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣ ಭೇದೋಪಾಯವೂ ಭಗ್ನವಾಯಿತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಸಾಕು ಪ್ರಬಲಸಾಕ್ಷಿ. ಕರ್ಣನ ಮನಸ್ಸು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿದ ಕೌರವನ ಕೌಟಿಲ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯದೆ ಮಧುಸೂದನ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಹೇಳಿ ಕೌರವನನ್ನು ಭೇದಿಸಿದನಲ್ಲಾ, ಕೌರವನಿಗೆ ದೈವ ಬಲವಿಲ್ಲದಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿದ ಕೌರವನ ಸ್ನೇಹದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ನಂಬುವುದಿರಲಿ, ನಂಬಬಾರದೆಂದೂ ಕೂಡ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಆಲೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೊಂದು ದಿನ, ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯೊಡನೆ ಪಣವೊಡ್ಡಿ ನೆತ್ತವಾಡುತ್ತಿದ್ದೆಂದು, ಸೋತ ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲವನ್ನು ಕೊಡದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಳಸಿದುದೂ; ಆಗ ಆ ಕಲಹದಲ್ಲಿ ಪಣವಾಗಿ ಒಡ್ಡಿದ್ದ ಅವಳ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ ಹರಿದುಹೋಗುವುದೂ, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಏನು ಅಚಾತುರ್ಯವಾಗಿ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ತಾನು ಅಳುಕುತ್ತಿದ್ದುದೂ, ದುರ್ಯೋಧನ ಮತ್ತು ಚೆಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೂ ಕರ್ಣನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕಂಡು 'ಇವನಾಯ್ತು ದೊ ತಪ್ಪದೆ ಪೇಟ್‌ಮ್' ಎಂದು, ಗಮನವನ್ನು ಮುತ್ತನ್ನು ಆಯುವ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಸಿ, ಆದುದು ಅಚಾತುರ್ಯವೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ವರಿಸಿ, ಅವನ ಅಳುಕನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದುದೂ; ಎಲ್ಲ ಚಿತ್ರವೂ ಕರ್ಣನ ಸ್ಮೃತಿ ಪಟಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. "ನೆತ್ತಮನಾಡಿ ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲೊಡೆ, ಸೋಲಮನ್ ಈವುದೆಂದು ಕಾಡುತ್ತಿರೆ, ಲಂಬಣಂ ಪಟೆಯೆ, ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಬಟ್ಟುತ್ತಿರೆ, ಏವಮಿಲ್ಲದೆ ಇವನಾಯ್ತು ದೊ ತಪ್ಪದೆ ಪೇಟ್‌ಮ್, ಎಂಬ ಭೂಪೋತ್ತಮನಂ ಬಿಸುಟ್ಟಿರೆದೆ ನಿಮ್ಮೊಳೆ ಪೊಕ್ಕೊಡೆ ಬೇಡ ನಲ್ಲನೇ?"

ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ರಾಧೇಯನ ಸ್ನೇಹಶಕ್ತಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ರಾಜತಂತ್ರಜ್ಞ ಕೃಷ್ಣ ಭೇದೋಪಾಯ, ಕೌಟಿಲ್ಯ, ಕುಯುಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗುತ್ತವೆ. ಮುಂದೇನೂ ನುಡಿಯಲಿರಿಯದೆ ಅವನು ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಳ್ಳಿಂದ ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆಯುವಂತೆ, ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕರ್ಣನಿಂದಲೇ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥಮೂಲವಾದ ಅಭಿಸಂಧಿ ಮಾತ್ರವಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಸ್ನೇಹ ಈ ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ಅಂತಃಪುರದ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯ ಎಡೆಗೆ ಏರಲು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ರಾಜರಾಜಿಯರ ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪಗಳನ್ನು ಕರ್ಣ ಕುರುಚಿಕ್ರವರ್ತಿಯ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೇಳಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದಿದ್ದರೇ ಸಾಕಿತ್ತು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಅಗಾಧ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ. ಆದರೆ ನೆತ್ತವಾಡುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ನಿರ್ಮೂಲ ಮೈತ್ರಿ ಬೆಳೆದಿರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಮೈತ್ರಿಗೆ ಕಳಂಕಾರೋಪ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದದ್ದು.

ಈ ಒಂದು ಘಟನೆ ಪಂಪ ಅರಿಕೇಸರಿಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೆ ನಡೆದಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಅರಿಕೇಸರಿಯು ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕರ್ಣನಂತಹ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಂತಹದೊಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದ್ದುದನ್ನು ಪಂಪ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣ ಕಳುಹಿಸಿದ ಕುಂತಿ ಬಂದು ಮಗನನ್ನು ಬೇಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ ನುಡಿಯುವ ಒಂದು ಮಾತು ಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಷ್ಟೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೀಂಗುಲಿಗನೆನ್ ಆಗಿಯುಮ್ ಅಣಮ್
ಆಂ ಗುಣಮನೆ ಬಿಸುಟೆನಿಲ್ಲ; ನಿಮಗಂ ಮಗನಾ
ದಂಗೆನಗೆ ಬಿಸುಡಲ್ ಅಕ್ಕುಮೆ?
ನೀಂ ಗಳ ಪಂಬಲನೆ ಬಿಸುಡಿಮ್ ಇನ್ ಎನ್ನೆಡೆಯೊಳ್.

ಎಂತಹ ಮಾತು! ಆದರೇನು? ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ತಾಯಿ ಸರಳನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾಳಷ್ಟೆ.

ತನ್ನ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ತಿಳಿದಂತೆ ತಾನು ಎಂಥ ದುಃಖಿ ಎಂಬುದೂ ಕರ್ಣನಿಗೂ ತಿಳಿಯಿತು. ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ದೈವಬಲವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ತನಗೂ ದೈವಬಲ ಒಂದಿನಿತೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಅಳಿವು ಸ್ವತಸ್ಸಿದ್ದವೆಂದೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂತಾಗಿ ಆಳ್ವನಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಬೇಳುವುದೆ ಪರಮಯೋಗ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ದೃಢಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.

ಕುರುಪತಿಗಿಲ್ಲ ದೈವಬಲಮ್, ಆಜಿಗೆ ಮೇಲ್ಮೈಗೆಯ್ವುರಾಗಳುಂ
ಗುರು, ಗುರುಪುತ್ರ, ಸಿಂಧುಸುತರ್. ಆಳ್ವನುಮ್ ಎನ್ನನೆ ನೆಚ್ಚಿ, ಪೆರ್ಚಿ, ಮುಂ
ಪೊರೆದನ್. ಇದಿರ್ಚಿ ಕಾದುವರುಮ್ ಎನ್ನಯ ಸೋದರರ್. ಎಂತು ನೋಡಿ ಕೊ
ಕ್ಕುರಿಸದೆ ಕೊಲ್ವೆನ್? ಎನ್ನೊಡಲನ್ ಆಂ ತವಿಪಂ ರಣರಂಗ ಭೂಮಿಯೊಳ್!

ಗುರುವಾಗಲಿ ಗುರುಪುತ್ರ ಸಿಂಧುಪುತ್ರರಾಗಲಿ, ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನಂತೆ ಪೂರ್ಣನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲದವರೆಂಬ ಸಂಶಯವಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವೇನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಂಡಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ, ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಕರ್ಣ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇರೆ ಮೀರಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಹಳಿಯುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪಟ್ಟಕಟ್ಟುವುದಾದರೆ ತನಗೆ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಎದೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾನೆ.

ಏಕೆ ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ ಕರ್ಣ? ಭೀಷ್ಮರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲಿದ್ದ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆ ಅವರು ತನ್ನ ವಂಶಪಿತಾಮಹರೆಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಂಡಿರಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ? ಹಾಗಿದ್ದರೇಕೆ ನುಡಿ? ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾರಣವೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನೇ ಭೀಷ್ಮರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

ಕಲಿತನದುರ್ಕ, ಜವ್ವನದ ಸೂರ್ಕು, ನಿಜೇಶನ ನಚ್ಚು, ಮಿಕ್ಕ ತೋ
ಳ್ಳಲದ ಪೊಡರ್ಪು, ಕರ್ಣ, ನಿನಗುಳ್ಳನಿತು ಏನ್‌ಎನಗುಂಟೆ? ಭಾರತಂ

ಕಲಹಮ್, ಇದಿರ್ಚುವಂ ಹರಿಗನ್, ಅಪ್ಪೊಡೆ ಮೊಕ್ಕಳಮೇಕೆ ನೀಂ ಪಳಂ
ಚಲೆದಪೆ, ಅಣ್ಣ? ಸೂಟ್ ಪಡೆಯಲಪ್ಪುದು ಕಾಣ ಮಹಾಜಿರಂಗದೊಳ್!

ಅವರು ಹೇಳಿದ 'ಸೂಟ್ ಪಡೆಯಲಪ್ಪುದು ಕಾಣ ಮಹಾಜಿ ರಂಗದೊಳ್' ಎಂಬ ಮಾತೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕರ್ಣನ ಶಂಕೆಗೆ!
ಕರ್ಣನಿಗೂ ಸೂಟ್ ಬರುತ್ತದಂತೆ! ಆದರೆ ಅವನೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ; ಅವನದೂ ಸರದಿ ಮಾತ್ರ! ಮಹಾಭಾರತದ ಯುದ್ಧದ
ಪೂರ್ವವಿಧಿ ಲಿಖಿತವನ್ನು ಭೀಷ್ಮರು ಓದುತ್ತಾರೆ, ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ. ಕರ್ಣನಿಗೂ ಅದರ ಅರಿವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೆ ಅವನು
ತನ್ನನ್ನು ತಾನೆ ಮಹಾಜಿಯಜ್ಜದಲ್ಲಿ ತವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

ಭೀಷ್ಮಕರ್ಣರ ಈ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ದ್ರೋಣರು ಕರ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಕಹಿಯಾದ ಒಂದು ಮಾತನಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.
ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಹಳಿದ ಕರ್ಣನ ನಾಲಗೆ ಅವನ ಕುಲಕ್ಕೆ ತುಬ್ಬುಗಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದಲೂ ಅದೇ
ಕುಲ, ಕುಲ, ಎಂಬ ಮಾತನ್ನೇ ಕೇಳಿನೊಂದು ರೋಸಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಕರ್ಣನ ಹೃದಯ ದ್ರೋಣರ ಮಾತಿಗೆ ಕೆರಳಿ
ನುಡಿಯುತ್ತದೆ. ತಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದವನೆಂಬುದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಅವನ ಗಮನ ಕುಲ
ಎಂದು ನಾವು ಕರೆಯುವ ಕುಲದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ :

ಕುಲಮನೆ ಮುನ್ನಮ್ ಉಗ್ಗಡಿಪಿರ್, ಏಂ ಗಳ! ನಿಮ್ಮ ಕುಲಂಗಳಾಂತು
ಮಾರ್ಮಲೆವನನ್ ಅಟ್ಟಿ ತಿಂಬುವೆ? ಕುಲಂ ಕುಲಮಲ್ಲು, ಚಲಂ, ಕುಲಂ, ಗುಣಂ
ಕುಲಮ್, ಅಭಿಮಾನಮ್ ಒಂದೆ ಕುಲಮ್, ಅಣ್ಣ, ಕುಲಂ, ಬಗೆವಾಗಳ್ ಈಗಳ್ ಈ
ಕಲಹದೊಳ್, ಅಣ್ಣ, ನಿಮ್ಮ ಕುಲವಾಕುಲಮಂ ನಿಮಗುಂಟು ಮಾಡುಗುಂ!

ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನು ದ್ರೋಣರ ವಿಚಾರಸರಣಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆರಳಿರುವನೆ ಹೊರತು ಗುರುದ್ರೋಣರನ್ನು
ಕುರಿತಲ್ಲ. ಈ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯ, ಮುಂದೆ, ಭೀಷ್ಮರಾದ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಸರದಿ ಬಂದಾಗ ಕರ್ಣನಾಡುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ
ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ; ಅದು ಅವನ ಸಹಜವಿನಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ:

ಸುರಸಿಂಧೂದ್ಧವನಿಂ ಬಲೆಕ್ಕೆ ಪೆಱರಾರ್ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ? ತ
ಕ್ಕರೆ ಲೋಕೈಕಧನುರ್ಧರಂ ಕಳಶಜಂ ತಕ್ಕಂ. ನದೀನಂದನಂ
ಗೆ ರಣಕ್ಕಾಂ ನೆರಮಾದೆನ್ ಅಪ್ಪೊಡೆ ಇನಿತೇಕೆ ಆದಪ್ಪುದು? ಈಪೊಟ್ಟಿ ಪೊ
ಟ್ಟಿರವೇಡ ಈವುದು ಬೀರವಟ್ಟಮನ್ ಆದಂ ದ್ರೋಣಂಗೆ ನೀಂ ಭೂಪತೀ!

ಕರ್ಣನ ಸರದಿಯೂ ಬಂತು. ಅಂದು ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ
ದೃಶ್ಯವಂತೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕರ್ಣನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕಾರಬುದ್ಧಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು:

ಆವ್ ಮಾತಲುಯದೆ ಮುಳಿದುಂ
ನಿಮ್ಮಡಿದುಂ ನೋಯೆ ನುಡಿದೆನ್, ಉಱದೆ ಏಳಿಸಲ್ ಏನ್
ಎಮ್ಮಳವೆ? ಮಱೆವುದು ಆ ಮನದ
ಉಮ್ಮಚ್ಚರಮ್, ಅಜ್ಜ! ನಿಮ್ಮನ್ ಎರೆಯಲೆ ಬಂದೆಂ!

ತ್ಯಾಗಮೂರ್ತಿ ಕರ್ಣನ ವಿನಯಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಭೀಷ್ಮರು ಅವನು ಕುಲಹೀನನಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ವಂಶಸ್ಥನೆ ಇರಬೇಕು, ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಕರ್ಣ ತಮ್ಮ ಬಂಧುವೆಂದು ಬಾಯ್ತುಂಬ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಭೀಷ್ಮರ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಕಂಧಬಂಧುವಾಗುವ ಭಾಗ್ಯ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನಿಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೆ?

ಅರ್ಜುನನೆ ತನ್ನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಂತ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ 'ಪುರಿಗಣೆ'ಯನ್ನು ತೊಡದೆ ರೌದ್ರಶರವೊಂದಕ್ಕೆ ಕೈನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ; ಶಿರೋಭಾಗಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬಾಣವನ್ನು ಎದೆಗೆ ತೊಡೆಂದು ಶಲ್ಯನು ನುಡಿದರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಷ್ಠಲಗೊಂಡ ಆ ಬಾಣ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ತನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ ಮುಗಳ್ಗೆ ನಗುತ್ತ 'ನೀನು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ತೊಟ್ಟೆ, ತಿಳಿದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ತೊಡುವೆನೆ?' ಎಂದು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕರ್ಣನ ನನ್ನಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರಾವ ನಿದರ್ಶನ ಬೇಕು? ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಪುರಿಗಣೆಯನ್ನು ತೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊಟ್ಟಮಾತನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಅವನು ಪುರಿಗಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಂತಹ ಬೇರೊಂದು ಬಾಣವಾದರೂ ಉಗ್ರತರವಾದ ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರವೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅದು ಹಾಗೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ!

ಏಕಗ್ರಾಹಿ ಒರಟಿ ಎಂದು ಬೈದು ಶಲ್ಯನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋದ ಮೇಲೂ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿಯೆ ಕರ್ಣ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮದೇವತಾ ಪ್ರತಿಮೆಯಾದ ಭೂದೇವಿ ಮುನಿದು ಅವನ ರಥವನ್ನು ನುಂಗುತ್ತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವನ ಧರ್ಮವಲ್ಲ; ಅವನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಪಕ್ಷದ ಧರ್ಮ. ಕರ್ಣನು ನಿಂತ ಪಕ್ಷ ಹುಸಿನೆಲವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಆತ್ಮಧರ್ಮಶಕ್ತಿಯಿಂದ ರಥವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುತ್ತಾನೆ. ಆದರೇನು? ದೈವೀ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇದಿರಾಂತ ಆಸುರೀಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತು ಅವನ ಅಸಹಾಯ ಸಾಹಸ ನಡೆಯದಾಗುತ್ತದೆ; ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಥದ ಗಾಲಿಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವೆಂದು ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲೆಂದು ಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಸೋದರಭಾವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅರ್ಜುನ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುವನಿತರಲ್ಲೆ ಕರ್ಣನ ತೇಜಸ್ಸು ತಾನು ಎತ್ತಣೆಂದ ಬಂದಿತೋ ಅತ್ತಣೆಗೆ ರವಿಯೆಡೆಗೆ ತೆರಳುತ್ತದೆ.

ಪಂಪಕವಿ ತನ್ನಾಳ್ಳನಾದ ಅರಿಕೇಸರಿಯನ್ನು ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ತಗುಳ್ಳಿ ತನ್ನ ಕೃತಿರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ನಾಯಕನಾದ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರ ಎಂತಹದೆಂಬುದನ್ನು ಅವನು ವಿಮರ್ಶಕನಾಗಿಯೂ

ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆಳ ಎತ್ತರಗಳನ್ನು ಅಳೆದು ತೂಗಿ ತನ್ನ ಕೃತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ 'ನನ್ನಿಯೊಳಿನತನಯಂ!' ಎಂದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕವಿಯ ಅನುಕಂಪನಶೀಲವಾದ ಮಹಾಪ್ರತಿಭೆ ಕರ್ಣಾವಸಾನದಲ್ಲಿ ಅವನ ಗೌರವಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಕವನ ಮಣಿಕಲಶದಲ್ಲಿ ಸೌರ ಗಭಸ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಮಂಗಳಾರತಿಯೆತ್ತಿ ನಾಲ್ಕೆ ಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾಪ್ರಗಾಢವನ್ನೆ ಹಾಡುತ್ತಿದೆ, ದಿಗ್ಗಜಗಳೆ ಕಿವಿನಿಮಿರಿ ಆಲಿಸುವಂತೆ!

ನೆನೆಯದಿರ್, ಅಣ್ಣ, ಭಾರತದೊಳ್ ಇನ್ ಪೆಱರಾರುಮನ್; ಒಂದೆ ಚಿತ್ತದಿಂ
ನೆನೆವೊಡೆ ಕರ್ಣನಂ ನೆನೆಯ; ಕರ್ಣನೊಳ್ ಆರ್ ದೊರೆ? ಕರ್ಣನೇಱು, ಕ
ರ್ಣನ ಕಡುನನ್ನಿ, ಕರ್ಣನಳವು, ಅಂಕದ ಕರ್ಣನ ಚಾಗಮ್ ಎಂದು ಕ
ರ್ಣನ ಪಡೆಮಾತಿನೊಳ್ ಪುದಿದು, ಕರ್ಣರಸಾಯನಮಲ್ಲೆ ಭಾರತಂ!

ಹೌದು! ಕರ್ಣರಸಾಯನಮಲ್ಲೆ ಭಾರತಂ!

* * *

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಜನ್ಮಧಾರಣೆಮಾಡಿ ಇಂದಿಗೆ ಒಂದು ಶತಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅನಾದಿನಿಧನವೊ ಎಂಬಂತಿರುವ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಸುದೀರ್ಘತಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶತಮಾನ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಕಣ್ಮಿಟುಕಿಗಿಂತಲೂ ಅಲ್ಪವಾದ ಕಾಲಮಾನವೆನ್ನಬಹುದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಮಾನವನ ಆಯುರ್ಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ದೀರ್ಘಕಾಲವೆ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಸಮನ್ವಯದ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಿವೇಕಾನಂದಯುಗ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಈ ಶತಮಾನವಂತೂ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹಿಂದಣ ಮಂದಗತಿಯ ಹತ್ತು ಶತಮಾನಗಳೂ ಸಾಧಿಸಲಾರದಿದ್ದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ತನ್ನ ಪ್ರಚಂಡ ವೇಗವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾರದೆ, ಹೆದರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ರಭಸದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯೋ ಬಹುಮುಖವಾಗಿದೆ, ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಯಾಗಿದೆ; ಅದರ ಕಣ್ಣು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಪೂರ್ಣತ್ವ ಸಿದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟಿದೆ.

ಸಾವಿರದ ಎಂಟನೂರ ಅರುವತ್ತುಮೂರನೆಯ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನರೇಂದ್ರನಾಥ ದತ್ತನು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣುತೆರೆದಂದು ಇದ್ದ ಭರತವರ್ಷದ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜಗತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಆತನ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾರತದ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಸದ್ಯದ

ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಆಗಿರುವ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆ ಕ್ಷಣಕಾಲ ತತ್ತರಿಸದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಯಾವ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದುದಲ್ಲ. ಆ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಗತಿ ಸರ್ವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತ್ವದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತಿದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಮತೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕಾದಿ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸುವ ಮುನ್ನಡೆ ತನ್ನ ಜಟಿಲಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಾಹಸಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಭೂಗೋಲ ಅದರ ವಿಚಾರವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂದಿಗಿಂತ ಇಂದು ವಿಪುಲವಿಸ್ತೃತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಿದ್ಧಿಯ ಮುಂದೆ ಅದು ಕಿಮ್ಮುಳ್ಳಿದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಅಂದು ಸರ್ವಕಾಲವೂ ಶಾಶ್ವತವೋ ಎಂಬಂತೆ ಸುದೃಢವಾಗಿ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಇಂದು ನಾಮಾವಶೇಷವಾಗಿವೆ. ಉಳಿದವು ನಾಮಾವಶೇಷವಾಗುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ, ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿವೆ. ರಾಜ್ಯ, ರಾಜ, ಪ್ರಜೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರವಾದ ತತ್ತ್ವಗಳಂತೂ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲಾಗದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನಗೊಂಡಿವೆ. ಧರ್ಮ, ಮತ, ದೇವರು ಮೊದಲಾದ ಭಾವನೆಗಳು ಇವುಗಳ ನಿತ್ಯ ನೈಜ ಮೂಲಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಅವು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಭೌತವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳ ಘರ್ಷಣಾಮಂಥನಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡಿವೆ. ಮಾನವನ ರಾಜಕೀಯಪ್ರಜ್ಞೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಮುಕ್ತವಾಗಿ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯ ಕಡೆಗೂ ವಿಶ್ವದ ಐಕ್ಯತಾಭಾವನೆಯ ಕಡೆಗೂ ದೃಢಗಮನದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದಿನ ಒಡ್ಡರ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಗರಿಸುತ್ತಾ ಜಟಕಾ ಹೊಡೆದು ತೊಕಡಿಸಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನಾಗರಿಕತೆ ಇಂದು ಜೆಟ್ ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ, 'ಮಿಂಚಿನ ವೇಗ' ಎಂಬ ರೂಪಕ ಅಕ್ಷರಶಃ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವಂತೆ, ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದೆ; ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಪಣಿಯೇರಿ ಉಪಗ್ರಹರೂಪದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ತಾರಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಧೀರ ಸಾಹಸದತ್ತ ಅದು ಧಾವಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಶತಮಾನದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿಜೀವನವೂ ತನ್ನ ಮಹತ್ವದ ಚಿತ್ಪಪಸ್ಸಿನ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿ ಆ ಪ್ರವಾಹದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ವೇಗವನ್ನೂ ದಿಕ್ಕನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇತರ ಯಾವ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ದ್ವಿತೀಯವಲ್ಲದ ಮಹೋನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವಾದ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ನಗರವು ಅವರು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಇಂಡಿಯಾ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿತ ವಂಗದೇಶದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತಭಾಗವಾದ ಕಿರಿಯ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಣ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯವೆಂದು ತೋರಿದರೂ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರೆ ಆ ಕಾರಣದ ಮೂಲ ಮತದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಮತ ಭ್ರಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಕೊಲಂಬೊ ಇಂದ ಆಲೋಚಿಸಿದವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಿ, ಎಚ್ಚರಿಸಿ, ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿತ್ತರೂ ಆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ ಅಥವಾ

ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಅಥವಾ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವಿಭಜನೆಯ ಶಸ್ತ್ರ ತನ್ನ ಕ್ರೂರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಮುಂದಾದರೂ ಅವರ ಮಂಗಳಮಯ ಸಮನ್ವಯ ಧರ್ಮವಾಣಿಗೆ ಜನಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟರೆ ರಾಜಕೀಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಕೃತಿಹೊಂದಿರುವ ಐಕ್ಯತೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿ ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಮಾನವ ಕಲ್ಯಾಣಸಾಧನೆಗೆ ನೆರವಾಗಲಾರದೇನು?

ಅವರು ಸಂಭವಿಸಿದಂದು ದೇಶ ಪರಕೀಯರದಾಗಿತ್ತು; ಭಾರತೀಯರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಆಳರಸರ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಮೂಲಗಿಸಿ ಬಾಲವಲ್ಲಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿತ್ತು. ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಧುರಂಧರರೂ ಶೋಷಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೂ ಆಗಿದ್ದ ನೂರಾರು ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಆಸ್ಥಾನವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿದೂಷಕ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಯಂತ್ರಾರೂಢ ಪುತ್ಥಳಿಗಳಂತೆ ಆಲಂಕಾರಿಕವಾಗಿ ಕಿಂಕರ ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಾಯಣರಾಗಿದ್ದರು. ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮ, ಕುಲ, ಆಚಾರ ಮೊದಲಾದ ನೂರಾರು ಮೂಢಭಾವನೆಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಾಡೆಲ್ಲ ಭಿದ್ರಭಿದ್ರವಾಗಿ ತನ್ನ ಅನೈಕ್ಯತೆಯ ಮೂಗುದಾರದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ವಿದೇಶೀಯರ ಕೈಗಿತ್ತು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಿರಕ್ಷರತೆ, ವಿದ್ಯಾವಿಹೀನತೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಮೌಢ್ಯ, ಅಜ್ಞಾನಾದಿಗಳು ಎಂತಹ ಆಶಾವಾದಿಯನ್ನೂ ನಿರಾಶೆಯ ಕಗ್ಗವಿಗೆ ನೂಕುವಂತಿದ್ದುವು.

ಅವರ ಜನ್ಮದಿನದ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಇಂದು ದೇಶದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯವೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗೌರವಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಬಹುಕಾಲದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಓಡತೊಡಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಕಾನೂನು ಜಾತಿಗಳ ಭೇದವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಿದೆ. ಜೀವ, ಜಗತ್ತು, ಧರ್ಮ, ದೇವರು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರವಾದ ಭಾರತೀಯ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಡುಕಲ್ಪನೆಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ ವಿದೇಶೀಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಸ್ತಮತದಿಂದ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲು ಪ್ರಚಾರಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂದಿನಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೂ ದಾರ್ಶನಿಕರೂ ಅಮೇರಿಕವೆ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಪ್ರಪಂಚದ ನಾನಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮತ್ತು ವೇದಾಂತದರ್ಶನದ ದೀವಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಭವ್ಯತರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಿಗೂ ಇಂದಿಗೂ ಆಗಿರುವ ಮತ್ತು ಆಗುತ್ತಿರುವ ಮಹಾ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಪ್ರವರ್ತಕನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾದಿಯೂ ಆಗಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಆ ಮಹಾ ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ಅಲ್ಪಾಯು ಜೀವಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ತೇದು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ, ದಾರ್ಶನಿಕ, ರಾಜಕಾರಣಿ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ದೇಶವಿದೇಶಗಳ ವಿದ್ವಜ್ಜನ ಸರ್ವರೂ ಒಪ್ಪಿ ಒಕ್ಕೂರಲಿನಿಂದ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ಪ್ರಥಮ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಸದೃಶವಾದ ಧೀರ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಸಂಚಾರಕ ಸಿದ್ಧವಾಣಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳೆಯಲಾದೀತೆ? ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಸಮಗ್ರದಲ್ಲಿ ಸುರುಳಿಸುತ್ತಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಕುಂಡಲಿನೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಶೀಲವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮುಂದೆ ಧ್ಯಾನಸ್ಥರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನವೇ ನಮ್ಮ ತಪಸ್ಸಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಉದ್ಧಾರದ

ಮಾತಂತಿರಲಿ. ಇತರ ದಾಸದೇಶಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತೃಷೆಯ ಕೆರಳಿಕೆಗೂ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಕಾರಣರಾದರೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಆಯಾ ದೇಶ ನಾಯಕರ ಸ್ಪೂರ್ತಿಮೂಲಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಒದಗಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಪ್ರಶಂಸೆಗೂ ಗೌರವಕ್ಕೂ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿಗರೂ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರೆ. ತರುವಾಯ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಖ್ಯಾತನಾಮವಾಗಿರುವ ಅನೇಕರು ಅವರ ಹಿಂಬಾಲಕರೂ ಅಥವಾ ಅನುಯಾಯಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಸಮಕಾಲೀನರಾಗಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅವರ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯುತ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸ್ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಕಿರಿಯವರಾಗಿ ಈಗ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವರಂತೂ ಹೊರತಲ್ಲದೆ ಅವರ ತೇಜಸ್ಸಿನ ತೀರ್ಥವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮಿಂದು, ನವಚೇತನದ ದೀಕ್ಷೆವೆತ್ತು, ಅವರ ಹೆಸರನ್ನೆ ಮಂತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಲ್ಲದ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಭಾರತೀಯರು ಅವರ ಪಾವನ ಜ್ಯೋತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವಪ್ರದೀಪಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ತಪಃಕೃಪೆಯ ತೈಲದಿಂದಲೆ ನಿರಂತರವೂ ಪೋಷಿತರಾಗಿ ಧನ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಿದರ್ಶನರೂಪವಾಗಿ ಮೂವರು ಮಹಾವಿಭೂತಿಗಳನ್ನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು: ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಜಿ, ಕವಿವರ್ಯ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು ಮತ್ತು ಮಹಾನ್ ತತ್ತ್ವವೇತ್ತ ಪೂರ್ಣಯೋಗಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು. ರವೀಂದ್ರರು ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗಿಂತ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯರು; ಗಾಂಧಿಜಿ ಆರು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕಿರಿಯವರು. ಈ ಮೂವರೂ ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಎಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತು ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ದೀರ್ಘಾಯುಗಳಾಗಿ ಬಾಳಿ ಕೀರ್ತಿವೆತ್ತವರು. ಆದರೆ ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಮ್ಮಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಜಗತ್ತಿನ ಕರ್ಮಮಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಜಂಯುಯಾಗಿ ಬೀಸಿ, ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಧಾರಣೋದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾದರು, ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಯಾಗಿ. ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಉಳಿದ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರಾದರೂ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವರು ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನಾಮಧೇಯರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಬಹು ಸಂಕುಚಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾದ ಕೀರ್ತಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಏನೋ? ಆದರೆ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮೂವರೂ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸದೃಶವಾದ ಜ್ಯೋತಿಃ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಆ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಸ್ವಧರ್ಮಸಹಜವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಂಗಳದಾಯಕರಾದರು. ಅಂದು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ದಿವ್ಯಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ತಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ; ರವೀಂದ್ರರು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯವನಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ಊರಿನವನೆ ಆದವನಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ನೂತನ ಧರ್ಮಪಂಥದಿಂದ ಹೊರಚಿಮ್ಮಿ ತಟಕ್ಕನೆ ಸದ್ಯೋಯಶನಾಗಿ ಲೋಕಲೋಚನೆಗಳನ್ನೆ ಆಕ್ರಮಿಸಿದಾತನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ತಾವು ಒಳಗಾದುದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮೌನ ತಾಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆ ಮೌನವನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯದ ಸಹಜಪ್ರಶಂಸೆ ವಾಗ್ವಿಪದದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು

ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆದರ್ಶದ ಅನುಸರಣೆಯ ಕ್ರಿಯಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಬುಗ್ಗೆಚಿಮ್ಮಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿಯ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾಭಾವನಾ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ದಿವ್ಯಸಂದೇಶದ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವೀರಕ್ರಮ ಪ್ರಚಾರದ ಸ್ಪಂದನಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರು ಸಮವಯಸ್ಕರು ಸ್ವಮತೀಯರು ಅನ್ಯಮತೀಯರು, ಸ್ವದೇಶಿಯರು ಪರದೇಶೀಯರು, ದೂರದವರು ಸಮೀಪದವರು ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯವಾಗಲಿ ಭೇದವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಮಗ್ರಜಗತ್ತನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿರಾಣಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಹಿಂದೆ ಎಂದೋ ಆಗಿಹೋದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಷಯವಾಗಿಲ್ಲ; ಇಂದೂ ಜೀವಂತವಾಗಿ, ಸಶಕ್ತವಾಗಿ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಮುಂದೆಯೂ ಹುಟ್ಟಿಬರುವ ಆಧಾರಧನಗಳಿಗೆ ಭಾಜನವಾಗಿ, ಸರ್ವಲೋಕ ಸರ್ವಕಾಲ ಪೂಜ್ಯವಾಗಿ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದಿನಿತೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಅಂತಹ ಮಹಾ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಭೂತಿಯ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಮಗ್ನವೆಂಬಂತೆ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಭರತವರ್ಷ ತನ್ನ ಸರ್ವಚೇತನದ ಗೌರವಸರ್ವಸ್ವದಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದೇನು ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಷಯವೆ?

ಸರ್ವಭಾಷಾಮಯಿಯಾದ ಭಾರತಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಜಿಹ್ವೆಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಮಹಾ ಪುರುಷನ ವಾಣಿಯನ್ನೂ ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಸಂಪುಟಗೊಳಿಸಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಮಾಡುವ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ನೋಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಮಹಾಭಾರತೀಯ ಜಿಹ್ವೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯೂ ತನ್ನ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಹತ್ತು ಬೃಹತ್ತಾದ ಹೊತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಲೇಖನ ಭಾಷಣ ಪತ್ರ ಪ್ರಬಂಧಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆತ್ತಿದ ಶಾಶ್ವತ ಆರತ್ರಿಕ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅನೇಕ ಮಹತ್ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಅರ್ಹವಾದುದೆಂದರೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂದ ಅನುಷ್ಠಿತವೂ ಪ್ರಣೀತವೂ ಆಗಿರುವ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರಮಾಡಿ, ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಭವ್ಯವಾದ ಭಾವಸೇತುವೆಯನ್ನು ಬೀಸಿ, ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣೆಮಾಡಿ, ಲೋಕಹೃದಯವನ್ನು ಸಂಕುಚಿತಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿದುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾರವತ್ತಾದ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಅಂಶಗಳೊಂದನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಹೊಸಲೋಕದ ಹೊಸದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ನವಸನ್ಯಾಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅದರ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬುವಂತೆ ಮಾಡಿದುದು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ನರನಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣವನ್ನು ದರ್ಶಿಸುವ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ, ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತವನ್ನೂ ಆತ್ಮದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ ಏಕಲಕ್ಷ್ಯನ್ನಾಗಿಸುವ ದರಿದ್ರನಾರಾಯಣ ಸೇವಾರೂಪದ ಧರ್ಮಸಾಧನೆಯನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಿದುದು.

ಈ ಮಹಾ ಮಂತ್ರತ್ರಯದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಉಪದೇಶದ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ನಮ್ಮ ಲೋಕಕ್ಷೇಮ. ಆ ದ್ರಷ್ಟಾರ ವಿಭೂತಿಯ ಮಹೋನ್ನತ ಚಿತ್ತಪನ್ನಿನ ಶಕ್ತಿಗಂತೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಆಲವಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವಹಿಸಿ, ತಪ್ಪ ನರಕೋಟಿಯ ಹೃದಯ ಹೃದಯವನ್ನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಜೀವ ಜೀವದ ಚೇತನ ಚೇತನದಲ್ಲಿರುವ ಅಜ್ಞಾನ ಅಂಧಕಾರ ನಿರಾಶೆಗಳೆಲ್ಲ ತೊಲಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಮಾನವನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ವೈಶಾಲ್ಯದ ಮತ್ತು ವೇದಾಂತ ತತ್ವದ ಗಂಭೀರತೆಯ ಪರಿಚಯ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವೂ ಸರ್ವಸುಲಭ ಗ್ರಾಹ್ಯವೂ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಕುಚಿತ ಮತಭಾವಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಡಹಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದಾತ್ತ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿರುಂತೆ ಬೇರೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಇದುವರೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ವಾಚ್ಛಯ ಶರೀರದಂತಿರುವ ಅವರ ಕೃತಿ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಬಹುಭಾಗ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ವಿದೇಶೀಯವಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಗಮುದ್ರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ದೇಶಭಾಷೆಗಳೂ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದ ಅನುವಾದೋದ್ಯಮದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದ ಆ ಕಬ್ಬಿಣದ ತೆರೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನತೆಯ ಹೃದಯ ಆ ಮಹಾಪುರುಷನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಜ್ಯೋತಿಸಂಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ತಪಃಪೂರ್ಣವಾದ ಶಕ್ತಿವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಕವಾದ ವಿಭೂತಿ ಸ್ವಯಂಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪತನಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದೆತ್ತುವ ಔದಾರ್ಯವಿದೆ. ಹೃದಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೈಬೃವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಕೆಚ್ಚನ್ನು ನೆಡುವ ಸಿಡಿಲಾಳ್ತಿಯಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿಯಿದೆ, ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಸರ್ವಾವಯವ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಿ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಮೃತದ ಮಡು; ಮಿಂದರೆ ಪುನೀತರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಜ್ಯೋತಿಯ ಖನಿ: ಹೊಕ್ಕರೆ ಪ್ರಬುದ್ಧರಾಗುತ್ತೇವೆ.

* * *

[1] ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮವು ಹತ್ತು ಹೊತ್ತಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸಮಗ್ರಕೃತಿಗಳ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿ: ೧-೫-೧೯೬೧.

ಮಹಾಪುರುಷ: ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು

೧

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಭೂತಿಪುರುಷರ ಜೀವನಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವಾಗಲೆಲ್ಲ ನಾವು ಕೆಲವು ಅಲಂಘನೀಯ ಅನಿವಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಬದುಕಿನ ಬಹುಭಾಗ ಬಹಿರೋಕ್ತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಘಟನಾವಳಿ ಹೊರಗಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಗ್ಗೋಚರ ಸೇಂದ್ರಿಯ ಜಗತ್ತಿನ ಕರ್ಮವ್ಯಾಪಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಅಳಿಯುವಂತೆ ತೂಗುವಂತೆ ತೂಗಿ ಅಳಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಅಳತೆಯ ಮತ್ತು ತೂಕದ ಮೂಲಮಾನಗಳು ಆ ಲೋಕದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಒಂದಿನಿತೂ ಹೊಂದದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಘಟನೆ ಮತ್ತು ನಡತೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯವಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವುದೂ ಅರ್ಥಹೀನ ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ.

ಲೋಕದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಪವಾದುದು ಆತ್ಮದೃಷ್ಟಿಗೆ ಭೂಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಕ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ತುತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಭಾಜನವಾದದ್ದು ಆತ್ಮಶ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಯಃಕಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಅನರ್ಥಕರವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕಾರಾರ್ಹವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಸಾಹಸ ಈ ಪ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗಾಳಿಗುದ್ದುವ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ನಗೆಗೀಡಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಏರಲಾಗದಿದ್ದ ಹಿಮಗಿರಿಯ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿ ನಿಂತವನ ಸಾಧನೆ ಸಾಹಸ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಹೀಗೆ ತಟಕ್ಕನೆ ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮುಷ್ಟಿ ಗ್ರಾಹ್ಯವೆನ್ನುವಂತೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆಯೋ ಹಾಗೆ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಮಾಯೆಯ ಆವರಣಗಳನ್ನು ಸೀಳಿ, ಲೋಕದಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೇರಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಮಾಡುವ ಮಹಾಯೋಗಿಯ ಸಾಧನೆ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಸಾಹಸವಾಗಲಿ ದಿಗ್ವಿಜಯವಾಗಲಿ ಅದರ ಮಹಿಮೆಯಾಗಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಅತ್ಯಪೂರ್ವ. ಅಲ್ಲದೆ ಲೋಕ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಘೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಹಸಿಗಳಾದವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮೆರೆಯುವುದೆ ಅವರ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣ. ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಇರವು ಬಹಿರಂಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದೆ ಕಷ್ಟ. ಒಂದುವೇಳೆ ಬಂದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹುಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅನೇಕವೇಳೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಹಲೋಕದ ದೈಹಿಕಯಾತ್ರೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೆ ಇಲ್ಲಗೈಯುವುದನ್ನೆ ಸಾಧನೆಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚಗಂತವ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳ ಅಸಂಖ್ಯನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಾತ್ರವಾಗಿರುವ ಈ ಜನ್ಮದ ಈ ಒಂದು ಹೆಸರಾಗಲಿ, ಅದರ ಕೀರಿಯಾಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತಗೈಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಲಿ, ಕನಿಷ್ಠವನ್ನೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅತ್ಯಂತ ಅಪ್ರಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಅವರ ತಪಃಪ್ರಭಾವ ಲೋಕದ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಚಿರಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತಿ ಅದರ ದಾರಿಯನ್ನೂ ಗತಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಭೂನಿವಾಸಿಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೂ

ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವ ಅತಿದೂರದ ನಕ್ಷತ್ರದ ಪ್ರಭಾವವು ಭೂಮಿಯ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಗಿಯೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಜಲಲಿಪಿ ತನ್ನ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಾಕ್ಷಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸದಿರಬಹುದು; ರಾಷ್ಟ್ರವು ವಾರ್ಷಿಕವೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕವೂ ಆದ ಜನ್ಮೋತ್ಸವವಾದಿ ರೂಪದ ಶಿಲಾಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಗೌರವದ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡರಿಸದಿರಬಹುದು: ಇತಿಹಾಸಕಾರನೂ ಅವರಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಅಮೂಲ್ಯ ಲೇಖನಿಯ ಮಷೀವ್ಯಯಮಾಡಲು ಮರೆತುಬಿಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಅವರ ತಪೋವಕ್ತದ ಕ್ಷೀರಶಕ್ತಿ ಲೋಕದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ತಪ್ಪು ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಪೀಯೂಷದಾನಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ; ನೀರವವಾಗಿ ನಿರಾಡಂಬರವಾಗಿ ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣಕರವಾಗಿ ಲೋಕಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವ ದಯಾಮಯವಾದ ಭಗವತ್ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವೂ ದಿವ್ಯ ಕರ್ಮಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಂತಹ ಭಗವಚ್ಛೇತನವೊಂದರ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕಾಲುರಿರುವ ಈ ಮುನ್ನುಡಿ ವಿಫಲವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ವಿಫಲತೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಿದರ್ಶನವೂ ಸಾಕ್ಷಿಯೂ ಆಗಿ ತನ್ನ ಸಫಲತೆಯನ್ನೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

9

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಾವು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗುವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದಲೆ ತಮ್ಮ ಗುರುದೇವನ ಹೆಸರಿನ ನೆಲದರಿಕೆಗೂ ಕಾರಣರಾದರೆಂಬುದೂ ಸರ್ವವಿದಿತ ಇತಿಹಾಸದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಪರಮಹಂಸರ ಸಹಧರ್ಮಿಯಾಗಿ ಎಲೆಮರೆಯ ಹೂವಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಶಾರದಾದೇವಿಯವರು ಗುರುದೇವನ ಮಹಾ ಸಮಾಧಿಯ ಅನಂತರ ಅವರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗದ ಪೂಜೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಲೋಕಲೋಚನಕ್ಕೆ ಗೋಚರವಾಗತೊಡಗಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಎಂಬ ಮಹಾ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಕೀರ್ತಿವೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಪಸ್ಸೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಗುರುಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗುವುದರಲ್ಲಾಗಲಿ ಲೋಕಸೇವೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಆತ್ಮಶ್ರೀಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನೂ ದ್ವಿತೀಯರಲ್ಲದ ಇತರ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯವರೇಣ್ಯರ ಹೆಸರಾಗಲಿ ಜೀವನವಾಗಲಿ ವಿಶಾಲಲೋಕದ ಕಿವಿಗೆ ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬೀಳುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಬೀಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸಿ ಹಟಮಾಡುವುದೂ ನಮ್ಮ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರ ಕೀರ್ತಿಶನಿಯ ವ್ಯಾಮೋಹದ ಮತ್ತು ಪ್ರಲೋಭನದ ಲಕ್ಷಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಸಮಿಸಿ, ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ತಮ್ಮತನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುರು ಚರಣಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಬೇರೆಯತನವನ್ನು ಬೇರೆಯದಂತೆ ಕಿತ್ತು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೂ ಅವರನ್ನು ಕಾಣುವ, ಅವರ ಚರಣತಲದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಳ್ಳುವ, ಅವರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವ ಅಪೂರ್ವ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಾಗಿರುವವರು ಅವರ ಸಂವಾದ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಗಳು ಸೂಸುವ ಶಾಂತಿಗೆ ಇತರರೂ ಪಾಲುಗಾರರಾಗಿ

ಉದ್ಧಾರವಾಗಲಿ ಸುಖಿಗಳಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುವುದೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದೂ ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಧರ್ಮ, ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮ.

ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರ ಈ ಮಾತುಕತೆ ಬರವಣಿಗೆಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ ಎಂದಾಗಲಿ ಗ್ರಂಥರೂಪಧಾರಣೆಮಾಡಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಾಗಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದುವಲ್ಲ. ತುಂಬುಬಾಳಿನ ಪರಿಣತ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಪಕ್ವ ಹೃದಯದ ಸಿದ್ಧಜೀವವೊಂದು ಬದ್ಧಜೀವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ದಯೆಯಿಂದ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕನಿಕರದಿಂದ ಮರುಕದಿಂದ ಉತ್ತೇಜನರೂಪವಾಗಿ, ಉದ್ಬೋಧನ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಬಳಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ, ನೊಂದವರೊಡನೆ, ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳಿವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ತತ್ವದ ಆಳವಿದೆ; ಹೃದಯದ ತಮಸ್ಸನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಜ್ಯೋತಿಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ; ಎಂತಹ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಉಪನ್ಯಾಸದಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡುವ ಮಾಂತ್ರಿಕತೆಯಿದೆ; ಭಕ್ತಿಯನ್ನುದ್ದೀಪಿಸಿ ಭಗವಂತನೆಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ದಿವ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಯಾರ ಈ ಸಾಧಾರಣವಾದ ದೈನಂದಿನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದಿವ್ಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮೈದೋರುತ್ತಿದೆಯೋ ಆ ಮಹಾಪುರುಷನ ಜೀವನ ಕಥೆ ನಮಗೆ ಬರಿಯ ಕುತೂಹಲ ಮಾತ್ರ ವಿಷಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಹೃದಯದ್ವಾರ ತೆರೆದು ಆ ದಿವ್ಯವಾಣಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸುಲಭವೂ ಆದರಪೂರ್ವಕವೂ ಆದ ಪ್ರವೇಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥವಾಗದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ; ಅರ್ಥವಾದುದೂ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೋ ಆಡಿದ ಮಾತಾಗುತ್ತಿದ್ದುದೂ 'ಆಪ್ತನೊಬ್ಬನ' 'ಆಪ್ತವಾಕ್ಯ'ವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ, ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

೩

ಒಮ್ಮೆ ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವು ತರುಣರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಕುತೂಹಲಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು “ನೀನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ದೇಹದ ವಯಸ್ಸನ್ನಲ್ಲವೆ? ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಷ್ಟತ್ತು ಎಷ್ಟತ್ತೆರಡರ ಹತ್ತಿರ ಇರಬಹುದು” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ ವರುಷ ಯಾವುದೂ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದರೆಂದು ಅವರ ಜೀವನ ವಿಷಯ ಬರೆದವರು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ ತಿಥಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾರ್ಗಶಿರ್ಷ ಬಹುಳ ಏಕಾದಶಿ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ಆ ದಿನವನ್ನು ಗುರುವಿನ ಜನ್ಮೋತ್ಸವದ ದಿವಸವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

‘ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದ’ ಎಂಬುದು ಅವರ ಸನ್ಯಾಸಾಂಕಿತ. ಆದರೆ ಅವರ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಹೆಸರು ‘ಮಹಾಪುರುಷ ಮಹಾರಾಜ್.’ ಅವರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಹೆಸರು ‘ತಾರಕನಾಥ ಘೋಷಾಲ್.’

ಅವರಿಗೆ ‘ಮಹಾಪುರುಷ’ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ತುಂಬ ಧ್ಯಾನಯೋಗ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ಹೇಳಿದಾಗ ಅದೇನೂ ಬಹಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು ಎಂಬಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಪರಿಭಾವಿಸಿದಷ್ಟೂ ಮಹತ್ತರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ತಾರಕನಾಥ ಘೋಷಾಲನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆತನ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದ ಗುರುದೇವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಲೌಕಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಕಡೆಗೆ ಅದು ಒಲೆಯಲೊಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ರಾತ್ರಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ದೇವರ ನಾಮ ಜಪಮಾಡುತ್ತಾ ಹೇಗೋ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಪತಿಯ ಆ ವಿಲಕ್ಷಣ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ತುಂಬ ದುಃಖವಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ತಾರಕನಾಥನಿಗೂ ತುಂಬ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಇದ್ದ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರೊಡನೆ ಹೇಳಿ ‘ನನ್ನ ಲೌಕಿಕ ಬಂಧನ ಹರಿಯುವಂತೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡಬೇಕು.’ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಪರಮಹಂಸರು ಒಂದು ವ್ರತಾಚರಣೆಮಾಡಲು ಉಪದೇಶಮಾಡಿ ‘ನೀನೇನೂ ಹೆದರಬೇಡ. ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ನಾನಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸು. ನಿನಗೆ ಯಾವ ಅಪಾಯವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನೀನು ಮಲಗಿದರೂ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಅಪಾಯವೂ ತಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭರವಸೆಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಿನ್ನ ವೈರಾಗ್ಯ ಬುದ್ಧಿ ಇನ್ನೂ ‘ಪ್ರೋಜ್ಜಲವಾಗುವುದನ್ನೂ ನೀನು ನೋಡಬಹುದು.’ ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದರು.

ಪರಮಹಂಸರ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಅವರು ಆಚರಿಸಿ ಯಾವ ಅಪಾಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಮಾತಿನಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ ‘ಅದೇನು ಅಲ್ಪ ವಿಷಯವೆ? ಅದು ಮಹಾಪುರುಷನ ಲಕ್ಷಣ. ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಹಾಪುರುಷ!’ ಎಂದರಂತೆ. ಅವರವರಿಗೆ ‘ತಾರಕದಾ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದವರು ಆಮೇಲೆ ‘ಮಹಾಪುರುಷ’ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರಂತೆ. ಹೀಗೆ ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಆ ಹೆಸರು ಅಂಕಿತವೂ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ತಾರಕನಾಥನ ತಂದೆ ರಾಮಕನ್ಯೆ ಘೋಷಾಲ್ ಅವರು ರಾಣಿ ರಾಸಮಣಿಯ ಜಮೀನ್ದಾರಿಯ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಸ್ವತಃ ನಿಷ್ಕಾವಂತರಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಧಕರಾಗಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದ ಉಗ್ರಸಾಧನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಉರಿಯುವ ಅನುಭವವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಏನೇನು ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಉರಿ ಇಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಮಕನ್ಯೆ ಘೋಷಾಲರೂ ಒಬ್ಬ ಮಹಾತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಧಕರೆಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉರಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಪರಿಹಾರವಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಇಷ್ಟದೇವತೆಯ ನಾಮಮಂತ್ರವುಳ್ಳ ಒಂದು ‘ಕವಚ’

ಧರಿಸುವಂತೆ ಅವರು ಸೂಚನೆಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದ್ಭುತ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆ ಉರಿ ತಟಕ್ಕನೆ ಶಮನವಾಯಿತಂತೆ!

ರಾಮಕನ್ಯೆ ಘೋಷಾಲರ ಹಿರಿಮೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ನಮಗೆ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ 'ಮಹಾಪುರುಷ' 'ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದ'ರೆಂದು ನಮಗೆ ಮೈದೋರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿಸಿದುದು ಆ ಸನ್ನಿವೇಶ.

ತಾರಕನಾಥ, ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಆಲೋಚನಾಪರ, ಅಂತರ್ಮುಖಿ. ಆತನ ತಾಯಿ ಅವನು ಸಣ್ಣವನಾಗಿದ್ದಾಗಲೆ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರ ಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಅವರ ಮಾತೃದೇವಿಯ ಸವಿನೆನಪಿನ ಚಿತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ದೂರದ ಸ್ಮೃತಿ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ. ತಾರಕನಾಥನ ತಂದೆಯ ಆದಾಯ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಪುಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಔದಾರ್ಯ ಅದನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಕರಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಬರಬರುತ್ತಾ ಆದಾಯವೂ ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ತಾರಕನಾಥ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಹತ್ತದೆಯೆ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಕಾಲಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ದೆಹಲಿಯವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದೂ ಆಯಿತು. ಆಗಿನಕಾಲದ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆ ತಾರಕನಾಥನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದನು. ದೇವರು ಧರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆತನ ಆಸಕ್ತಿ ಕೆರಳಿತ್ತು. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸನ್ನ ಎಂಬ ಸ್ನೇಹಿತನೊಡನೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅತ್ಯಪೂರ್ವತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಸನ್ನ ತಾನು ಅಂತಹ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಿದುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಇದಾದ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಅನಂತರ ತಾರಕನಾಥ ಕಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಗೃಹೀಭಕ್ತರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ರಾಮಚಂದ್ರದತ್ತರ ಬಂಧುವೊಬ್ಬನಿಂದ ಪರಮಹಂಸರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು.

ಒಂದು ದಿನ ೧೮೮೦ ಅಥವಾ ೮೧ ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಮಚಂದ್ರದತ್ತನ ಮನೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು. ಆ ದಿವ್ಯದಿನದಲ್ಲಿ ತಾರಕನಾಥನ ಭವಿಷ್ಯ ಜೀವನ ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅರ್ಥಬಾಹ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ದಿವ್ಯೋನ್ಮಾದವನ್ನೂ ಅದ್ಭುತ ಮಧುರ ಸಂವಾದಸರಣಿಯನ್ನೂ ಕೊನೆಗೆ ಬಹುದಿನದಿಂದ ನೋಡಲು ಬಯಸಿದ್ದ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಆಲಿಸಿ, ಕುಡಿದು, ಅನುಭವಿಸಿ ಮಾರುಹೋದನು. ಪರಮಹಂಸರ ದಿವ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ, ಬರುವೆ ಶನಿವಾರವೆ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದನು.

ತಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಪುಂಜೀಭೂತ ಶಾಂತಿಯಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೆ ತಾರಕನಾಥನಿಗೆ ತನ್ನ ಜೀವನಗಂತವ್ಯದ ಪರಮಾಪ್ತನನ್ನು ನೋಡಿದಂತಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾದನು. ಅವೊತ್ತಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮಹಂಸರು 'ನಿನಗೆ ಸಾಕಾರ ದೇವರು ಇಷ್ಟವೋ? ನಿರಾಕಾರ ದೇವರು ಇಷ್ಟವೋ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಸಮಾಜಿಯಾಗಿದ್ದ ತಾರಕನಾಥ 'ನಿರಾಕಾರದಲ್ಲಿ' ಎಂದು ಉತ್ತರವಿತ್ತನು. 'ಆದಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ

ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೆ?’ ಎಂದವರು ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಳಿಕಾದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ತಾರಕನಾಥನೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ. ಪರಮಹಂಸರು ದೇವಿಯ ವಿಗ್ರಹದ ಮುಂದೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದಾಗ ತಾರಕನಾಥನ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಜದ ಬೋಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಬರಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು? ಆದರೆ ತಟಕ್ಕನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆಲೋಚನೆಯೂ ಹೊಳೆದು ‘ದೇವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವಾಗ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲೇಕೆ ಇರಬಾರದು?’ ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಾಳೀಮೂರ್ತಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು.

ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಪರಮಹಂಸರು ತಾರಕನಾಥನ ನಾಲಗೆಯಮೇಲೆ ಏನನ್ನೂ ಬರೆದರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಅದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು; ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿನ ಇಂದ್ರಿಯ ಜಗತ್ತು ಕರಗಿಹೋಯಿತು. ಮನಸ್ಸು ಅತ್ಯಂತ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಯಿತು. ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಭಾವಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾದಂತೆ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

೧೮೮೫ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಗಂಟಲು ಕಾಯಿಲೆ ಉಲ್ಬಣಾವಸ್ಥೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ವೈದ್ಯಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಶೀಪುರದ ತೋಟದ ಮನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದರು. ತಾರಕನಾಥನು ಇತರ ಶಿಷ್ಯರೊಡನೆ ಹಗಲಿರುಳೂ ಅವರ ಸೇವೆ ಶುಶ್ರೂಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದರು.

ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೆ ತಾರಕನ ಹೆಂಡತಿ ತೀರಿಹೋಗಿದ್ದಳು. ಪ್ರಿಯವಾದ ತರುಣ ಜೀವವೊಂದರೆ ಸಾವು ಸಂಕಟಕರವಾಗಿದ್ದರೂ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಾವಿನಿಂದ ತನಗೂ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಇದ್ದ ಕೊಟ್ಟಕೊನೆಯ ಏಕಮಾತ್ರ ಬಂಧನ ಹರಿದುಹೋದಂತಾಯಿತು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ದೇಹಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೆ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತಾರಕನಾಥನು ತಂದೆಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಲು ಅವರಡೆಗೆ ಹೋದನು. ಮಗನ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಮಕನ್ಯೆ ಘೋಷಾಲರ ಕಣ್ಣಿಂದ ನೀರು ಉಕ್ಕಿ ಕವೋಲಗಳ ಮೇಲೆ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಚಿಂತಾಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದ ತರುವಾಯ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪೀಠದಿಂದ ಎದ್ದು ಮಗನಿಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುವಂತೆ ಇಂಗಿತಮಾಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವರಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ತಾವೂ ಮನೆ ದೇವರಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಮಾಡಿ ಮಗನಿಗೂ ಹಾಗೆಯೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ತಾರಕನಾಥನೂ ಹೃದಯತುಂಬಿ ಮನೆದೇವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದನು. ತಂದೆ ಮಗನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಅನುಮತಿಯೀಯುತ್ತ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು: ‘ನಿಗೆ ಭಗವತ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಲಿ! ನನಗೂ ಸಂಸಾರತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ: ನಿನಗಾದರೂ ಅವನು ಕೃಪೆಮಾಡಲಿ!’

ಪೂಜ್ಯಪಿತೃವಿನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಸಂತಸದಿಂದ ಹಿಗ್ಗಿ, ಸಂಸಾರತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ, ತಾರಕನಾನು ಶಿವಾನಂದಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ದಿವ್ಯ ಪದತಲದ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ತೆರಳಿದನು. ರುಗ್ಗಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀಗುರು ನಡೆದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಲಿಸಿ ತುಂಬ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಿದರು: “ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಾಗಾದದ್ದು ತುಂಬ ಮಂಗಳಕರ!”

ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ನಿಧನಾಂತರ ಅವರ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯರು ವರಾಹ ನಗರದ ಮಠದಲ್ಲಿ ನೆರೆದರು. ಮಠಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸೇರಿದವರಲ್ಲಿ ತಾರಕನೆ ಮೊದಲಿಗನಾಗಿದ್ದನು. ತರುಣ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಕಠೋರತಪಸ್ವಿಗಳಾಗಿ ಉಗ್ರಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು. ಈಶ್ವರಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೊಂದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಅವರು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಮುಂಬರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ತಪಸ್ಯೆಯ, ಸಾಧನೆಯ ಮತ್ತು ಪರಿವ್ರಾಜಕ ಜೀವನದ ವಿಷಯ ಸುಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ಅಪೂರ್ವ ಗವಾಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಣಕಿನೋಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮಿಂಚುವ ನೋಟಗಳಿಂದ ನಾವು ಆ ಯೌಗಿಕ ಜೀವನದ ಗಭೀರತೆ ವೈಶಾಲ್ಯ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಯಥಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೆ.

೪

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಚಿಕಾಗೊ ಸರ್ವಧರ್ಮಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಜಗದ್ ವಿಜಯಿಯಾಗಿ ೧೮೯೭ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುವವರೆಗೂ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಇತರ ಕೆಲವು ಗುರುಭಾಯಿಗಳಂತೆಯೆ ಅಧ್ಯಯನ, ಆಲೋಚನೆ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ, ಪವಿತ್ರಕ್ಷೇತ್ರ ಪರ್ಯಟನ, ಪರಿವ್ರಾಜನ, ಧ್ಯಾನ ಜಪ ತಪಾದಿ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಆಸೇತು ಹಿಮಾಚಲವಾಗಿ ಭರತ ವರ್ಷದ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭೃಚ್ಚಿಂತನೆಯೊಂದೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು 'ಕೊಲಂಬೊ ಇಂದ ಆಲ್ಮೋರಕೆ' ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಗಿ ಬೀಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ದಿಕ್ಕು ದೃಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬದಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸನ್ಯಾಸಿ ಶಿಷ್ಯರೂ ಇತರ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಂತೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಜೀವನ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಬೃಹದ್ದುರಂತವೊಂದು ಭರತರಾಷ್ಟ್ರದ, ಏಕೆ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಪಂಚದ, ಪುಣ್ಯವಶದಿಂದ ತಪ್ಪಿತು. ತಮ್ಮ ನಾಯಕ ವರೇಣ್ಯನ ಮೊರೆಗೂ ಕರೆಗೂ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಎದೆಗೊಟ್ಟು, ಆತ್ಮದ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಸಂಘಬದ್ಧರಾದರು. ನವಯುಗಾವತಾರ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ದಿವ್ಯಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೊತ್ತು, ಲೋಕದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯಾಮೃತ ಸೇಚನೆಮಾಡುವ ಮಹೋದ್ದೇಶದಿಂದ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೂ ದೇಶ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಹರಿದರು: ಮಾತನಾಡಿದರು, ಉಪನ್ಯಾಸಮಾಡಿದರು, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರು, ಶಾಲೆ ತೆರೆದರು, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದರು, ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತರಿಗೆ ನಿವಾರಣಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು, ಗ್ರಂಥರಚನೆಮಾಡಿದರು, ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟನೆ ಮಾಡಿದರು, ಪ್ರಾಚೀನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನವೀನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿ ಚಿರಂತನವಾಗಿರುವ ಅಲ್ಲಿಯ ಉತ್ತಮಾಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎಳೆತಂದು ದೇಶದೇಶಕ್ಕೂ ಭಾಷೆ ಭಾಷೆಗೂ ಬಿಕ್ಕಿದರು, ಮತಾಂಧತೆಯ ವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಸಮನ್ವಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೃದಯ ಹೃದಯಕ್ಕೂ ಬಿತ್ತಿದರು, ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯ ಆತ್ಮಗೌರವ ಆತ್ಮಶ್ರೀಗಳನ್ನು ದಾಸ್ಯಸಮುದ್ರದ ತಲದಿಂದ ಧೈರ್ಯಶಿಖರದ ನೆತ್ತಿಗೆತ್ತಿದರು, ಲೋಕದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿಯೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ನವೋನವ ಶಕ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿ ಅರಕ್ತನೀರವವಾದ ಅದ್ಭುತ ಕ್ರಾಂತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದರು.

ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಧಿಸಿದ ಆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಯೋಧರ ಪ್ರಥಮ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯವೂ ತೃತೀಯವೂ ಆಗಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾರೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರೆಂದು ಹೆಸರಾಂತ 'ಮಹಾಪುರುಷಜೀ.'

ಸಾಧಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಉದ್ದವಾದ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೃದಯದ ಮಹಿಮೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಮಹಾಪುರುಷಜಿ ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೈಗೂಡಿಸಿದ ಸಾಧನೆ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯ ದೀರ್ಘತೆ ಅಲ್ಪವಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಒಕ್ಕಣೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲ; ಓದುಗರಿಗೆ ಅವರ ಹೃದಯ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ೧೯೨೨ರಿಂದ ೧೯೩೪ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೦ನೆಯ ತೇದಿ ಅವರು ಮಹಾಸಮಾಧಿಯನ್ನೈದುವವರೆಗೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮತ್ತು ಮಹಾಸಂಘದ ಮಹಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆ ಜಗದ್ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುವ ಬೃಹತ್ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ದಿಕ್ಕು ಕೆಡದಂತೆ, ದಾರಿ ತಪ್ಪದಂತೆ, ಹೇರಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಬಿದ್ದು ತಲೆಕೆಳಗಾಗದಂತೆ, ಬಿರುಮಳೆ ಬಿರುಗಾಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಡಲಡಿಯ ಹುದುಗುಬಂಡೆಗೆ ಬಡಿದು ಬಿರಿಯದಂತೆ ದೃಢಮುಷ್ಟಿಯ ದೃಢಮನಸ್ಸಿನ ದೃಢಲಕ್ಷ್ಯದ ದಿವ್ಯಕರ್ಣಧಾರನಾಗಿ ನಡೆಸಿದರು.

ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಉಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಮಯವಾದ ಸಂಸಾರದ ಅಪಾಯ ಬಹುಳವಾದ ಅಪಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಮುಳುಗಿ ತೇಲುವ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಆರ್ತಜೀವರುಗಳಿಗೆ ಅವರವರ ಕೈ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ದಡಕ್ಕೊಯ್ಯುವ ತಾರಕನಾಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ದಿವ್ಯತೆ ಅದರ ಧನ್ಯತೆ ಅದರ ಕೃತಕೃತ್ಯತೆ ಆಯಾ ಜೀವದ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಲೇಖನಿಯ ಭಾಷೆಯ ಬಹಿಃಕರಣಕ್ಕೆ ನಿಲುಕಬಲ್ಲದೆ?

ದುರ್ಜನಃ ಸಜ್ಜನೋ ಭೂಯಾತ್;

ಸಜ್ಜನಃ ಶಾಂತಿಪ್ನುಯಾತ್;

ಶಾಂತೋ ಮುಚ್ಯೇತ ಬಂಧೇಭ್ಯೋ;

ಮುಕ್ತಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ ವಿಮೋಚಯೇತ್!

'ದುರ್ಜನರ್ ಸಜ್ಜನರ್ ತಾಮಕ್ಕೆ; ಸಜ್ಜನರ್ಗಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ; ಶಾಂತರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂಧಮುಕ್ತಿ; ಮುಕ್ತರನ್ಯರ್ಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಕೊಡುಗೆ!' ಎಂಬ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಂತ್ರದ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀ ಮಹಾಪುರುಷಜಿ. ಅವರ ಆ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಮಾರೂಪವಾಗಿದೆ ಅವರ ಈ ಮಾತುಕತೆ 'ಗುರುವಿನೊಡನೆ ದೇವರಡಿಗೆ.'

[2] ಆ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಅಮೃತಪಾನದಿಂದ ಸರ್ವರೂ ಸಜ್ಜನರಾಗಲಿ ಶಾಂತರಾಗಲಿ ಮುಕ್ತರಾಗಲಿ ಎಂಬುದೆ ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ.

[1] ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯರೂ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಶನ್ನಿನ ಮಹಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದ ಮಾತುಕತೆಯ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿ.

[2] ಸ್ವಾಮಿ ಅಪೂರ್ವಾನಂದರು ತಮ್ಮಗುರುಸೇವಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಶಿವಾನಂದವಾಣಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದ 'For Seekers God' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಈ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಂಗಾಳಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಹಾಯರೂಪ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿದೆ.

೯-೬-೧೯೫೪.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾವ್ರಸಂಗ

೧

ಇಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರುನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯೋತ್ತರ ತಾರುಣ್ಯ ತನ್ನ ಹೃದಯ ಶುಕ್ತಿಕೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪಿಪಾಸೆಯ ನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕನ್ನಡ ವಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಣಿಸುವ ಸ್ವಾತಿಯ ತೀರ್ಥ ಯಾವುದೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪವಿತ್ರ ತೃಪ್ತಿಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಲೋವರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಪಾಸುಮಾಡಿ, ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ನಾನು, ನನ್ನ ಕುಂಟು ಕುರುಡು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಹೆಗಲನ್ನೇರಿ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಬೀರುವಿನಿಂದ ಬೀರುವಿಗೆ ಪ್ರವಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ನೀಡಬಹುದಾದ ಗೌರವವನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಭಾಷಣಗಳ ದೀರ್ಘವಾದ ಪುಸ್ತಕಪಂಕ್ತಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಮರುಳಾದೆ; ಸೆರೆಯಾದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲೇಶಕರವಾಗಿದ್ದರೂ ಭಾಷೆಯ ಕೆಂಜಿಗೆಯ ಆ ಹಿಂಡಲಿನಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವ ಆತ್ಮಶ್ರೀ ಅಲ್ಲಿ ವಿಪುಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

ಇಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರವಲ್ಲದೆ ಪಡೆಯಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಂದು ಕನ್ನಡದಿಂದಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಒದಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಿವೇಕಾನಂದ ಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮಗ್ರಿಯೆಲ್ಲದೆ ಪೀಯೂಷವನ್ನೂ ಕನ್ನಡದ ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಕೊಡಗೆಚ್ಚಲಿಂದಲೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಕನ್ನಡಿಗರದಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮಗಳು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು, ಶ್ರೀಮಾತೆ ಶಾರದಾದೇವಿಯವರು-ಇವರ ಮಹಾ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ, ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಹೆಬ್ಬೊತ್ತಗೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರ ಭಾಷಣ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು

ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮಾಸ್ಟರ್ ಮಹಾಶಯನ ಬಂಗಾಳಿಯ ಮಹಾಗ್ರಂಥ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ'ವನ್ನೂ, ಗುರುದೇವನ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯರ ಭಾಷಣ ಸಂವಾದಾದಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಇತರ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಸೊಗಸಾದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿ, ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗಾಗಿ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಮಕ್ಕಳ ಆತ್ಮಶ್ರೀಗಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಸೂರೆಹೋದಂತಿದೆ. ಅಮೃತಸರೋವರ ಹಿಂದೆಂದೂ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ದಿವ್ಯೋದಕ 'ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರ ಬಾಲಕಾ'ದಿಗಳಿಗೂ ಕೈಗೆಟುಕುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮೀಪವೂ ಸುಲಭವೂ ಆಗಿ ಮೇಲೇರಿದೆ; ತುಳುಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆ ಅಮೃತ ಸರೋವರ ನೆರೆಯೇರಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವಂತೆ ಮೂಡಿದ ಮಹಾನದಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ'ವೂ ಒಂದು ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ದೇವಗಂಗೆ. ಅದರ ಮೂಲಕರ್ತೃ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅಂತರಂಗಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದು ಮಾನ್ಯರಾದವರು. ಸಿದ್ಧ ಸಿದ್ಧೋತ್ತಮರಾಗಿದ್ದ ಪರಮಹಂಸರೆ ಅವರನ್ನು ನಿತ್ಯಸಿದ್ಧರೆಂದೂ ಈಶ್ವರ ಕೋಟಿಯೆಂದೂ ಕರೆದಿದ್ದರು. ಅಂತಹರು ತಮ್ಮ ಪರಿಣತ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಒದಗಿದ್ದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ತಮ್ಮ ಮಹಾಗುರುವರೇಣ್ಯರ ದಿವ್ಯ ಜೀವನಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಯಕಾಂತಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಸುಳದ ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಭಾರತೀಯವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ವಿದ್ವತ್ತಿನೊಡನೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಂಡ ಪಾರ್ಶ್ವಚಾತ್ಯ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಾದಿಗಳ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠರ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಮೇಧಾ ಸಂಪನ್ನತೆಯಿಂದಲೂ ಸವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ 'ಮ' ಅವರು ಬರೆದ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಥಾಮೃತ'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣವಚನವೇದ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿರುವಷ್ಟೆ ಸಪ್ರಮಾಣ ಮಾತೃಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ಬರೆದ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಲೀಲಾ ಪ್ರಸಂಗ'.

ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತೊ ನಾಲ್ಕತ್ತೊ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಪ್ರೊ.ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರು (ಆಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು) ಆ ಮಹಾಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದಿಂದ ಅದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವು ('ಪೂರ್ವಕಥೆ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯಜೀವ' ಎಂಬ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗವು) ಒಂದು ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದಿತ್ತು. ಅವರ ಸಮರ್ಥಲೇಖನಿಯೇ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂದು ಒಂದು ಮಹಾದ್ಭುತ ಗ್ರಂಥ ದೊರೆಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆ ಪುಣ್ಯ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಕೃತ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಗದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯವೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಸ್ತುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆಯೆ ಹೊರತು ಶೈಲಿಯ ಕಡೆಗಲ್ಲ. ಶೈಲಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕನಿಷ್ಠಾಂಶವೆಂದರೆ-ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಾಧೆ ಬರದೆ ಅತಿಯಾಗಿ ತೊಡಕಾಗಿರದೆ ಇದ್ದರಾಯಿತು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಸ್ವರೂಪತಃ ಅನಂತವಾದುದಲ್ಲವೆ?

‘ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ’ದ ಮೂಲಕರ್ತೃ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರ ಬಂಗಾಳಿಯ ಶೈಲಿಖಡ್ಗ ವೆತ್ತಿ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡುತ್ತ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಪಂಕ್ತಿ ಪಂಕ್ತಿ ಪಟುಭಟರಂತೆ ಜಟಿಲ ಪದಪುಂಜಗಳಿಂದಲೂ ದೀರ್ಘಸಮಾಸಭೂಯಿಷ್ಯವಾಗಿಯೂ ಧಾವಿಸುವ ಗೌಡೀರೀತಿಯದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಮಹಾಶೈಲಿಯ ಖಂಡಖಂಡಗಳೂ ತುಂಡುಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕಿ ಓದುಗರನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಚಕರು ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಅದರಿಂದೊದಗುವ ಪ್ರಯೋಜನದ ಸಂತೋಷವು ಸಾಹಸದಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಕ್ಲೇಶವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

‘ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ’ವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿ ‘The Great Master’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅನ್ಯರ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಅಶ್ಲೀಲವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದರೊ ಎಂಬಂತೆ ‘ಕೋಪಗೊಂಡು ಲಜ್ಜಿತರಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ‘ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ’ವನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಬಡಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಭಿರುಚಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಿ ಎನ್ನಿಸದಂತೆ ಸೋಸಿ ಆಡಬೇಕಾಗಿತ್ತಂತೆ! ಮೈಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವ ಭಾರತೀಯರ ವಸನ ಭೂಷಣಗಳನ್ನೆ ನಗ್ನತೆ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಮುಖಮುರಿಯುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಮುಂದೆ ಪರಮಹಂಸರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಜಾತರುಚಿಸಮೃತವಾದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಹಾಕಿ ಉಳಿದುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತಂತೆ! ಪರಮಹಂಸನಾದರೂ ನಗ್ನತೆಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಿಯಾರು? ಭಾರತೀಯರು ಪವಿತ್ರರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೂ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದ ಜುಗುಪ್ಸಾರ್ಹವಾದ ಕೆಲವು ವಾಮಾಚಾರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಓದಿದರೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಥೂ ಎಂದು ಓಕರಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದವರೂ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಓದಿದರೆ ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೂರವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಅಂಥದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯೆ ಏನು ಮಹಾನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು?

ಆದರೆ ‘ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ’ದ ಮೂಲಕರ್ತೃ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ಶ್ರದ್ಧಾಂಧರಲ್ಲ; ನಿಷ್ಕರವಾದರೂ ಕಟುವಾದರೂ ಸತ್ಯವನ್ನೆ ಹೇಳುವ ಗೌರವಮತಿ. ಸತ್ಯದ ಹೊರರೂಪದ ಬೀಭತ್ಸತೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ ದೂರ ಓಡುವ ಅಧೀರ ಹೃದಯವಲ್ಲ ಅವರದು.

ಪರಮಹಂಸರ ಬದುಕು ಎಷ್ಟು ಸರಳವಾದುದೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚು ಮರೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಸತ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನು ಅವಮಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಳೊಳದ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗೋಮುಟೇಶ್ವರನಂತೆ ತನ್ನ ದಿಗಂಬರ ನಗ್ನತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭೀಮಭವ್ಯ ಮತ್ತು ಪೂಜ್ಯ. ತಾನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಭೂಮಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ ಅಲ್ಪತ್ವವನ್ನು ಆಮೂಲವಾಗಿ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿಡುವಷ್ಟು ರುದ್ರಧೀರ! ಅದು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಯಾವ ನಾಗರಿಕನ ಸರ್ತಿಫಿಕೇಟನ್ನೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆದರುವವನು ಅಥವಾ ನಾಚುವವನು ನಿಜವಾದ ಜಿಜ್ಞಾಸುವಾಗಲಾರನು. ಸಮರ್ಥನಾದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಕನಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ವೈದ್ಯನು ಮನುಷ್ಯನ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ನಗ್ನತೆಗಾಗಲಿ ಕುರೂಪಕ್ಕಾಗಲಿ ದುರ್ಗಂಧಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆತಾನೆ

ಪಾರಂಗತನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ? ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಈಗತಾನೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರ ನಾಗರಿಕತೆಯ ತಳಕಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಚ್ಯರಾಗಲಿ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿ ನಿಂತಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮಂದಿರವನ್ನು ಶಿಷ್ಯರಂತೆ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅತೀಂದ್ರಿಯದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸುಸ್ಥಿಲತಾನಾಮಕ ಅಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

9

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಮಹಾ ಗುರುವರ್ಯರ ಜೀವನ ದೇವತೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗಾಗಿ ನಿರಂತರವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಅಸ್ತಿಭಾರದ ಮೇಲೆ ಅಳುಕಿಲ್ಲದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅವತಾರತ್ವದ ಸ್ವರೂಪದ ಮತ್ತು ಅವತಾರದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿಯೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿಯೂ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಈ ಯುಗದ ಅವತಾರ ಪುರುಷರೆಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ: “ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾದಿ ರೂಪಗಳಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅವತಾರಮಾಡಿ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದನೋ ಆತನೇ ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ ಯುಗಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶುಭಾಗಮನವಿತ್ತದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಭಾರತವು ಪುನಃ ಧನ್ಯವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತದೆ ಅವರ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯ. ಅಂತಹ ಅಚಲ ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ಷಾನುಭವದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಪ್ರಾದಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಹೇಯವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿರಲಿ, ಅವಮಾನಕರವೆಂದು ಬಚ್ಚಿಡಬೇಕಾಗುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಪರಮಹಂಸರು ನಗ್ನತೆಗತೆ ನಾಚಿದವರಲ್ಲ, ಬರಿದು ಶಿಷ್ಯಾಚಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅಂಜಿದವರಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರ ‘ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ’ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಾಚಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೂ ಅಂಜಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಕುರಿತು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಲೆಂದು ಬರೆದ ಅನೇಕ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಓದಿದವರಿಗೆ ಅವರು ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದರೆಂಬ ಒಂದು ಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭ್ರಾಂತಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಶತಗುಣ ಸಹಸ್ರ ಗುಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಅಲೌಕಿಕ ಪವಾಡ ಪುರುಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ಅಂತಹ ಭಕ್ತಿಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನಿರಸನಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಮಹಂಸರ ಮಹಿಮಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೆ ಯಾವ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಹುಸಿಯ ಅಡಪೂ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಗದಾಧರನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಓದು ಬರೆಕ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವನೂ ಆಗಿದ್ದನು. “ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಔದಾಸೀನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದರೂ ಗದಾಧರನು ಆಗಲೂ ಎಂದಿನಂತೆ ನಿಯಮಿತನಾಗಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಆತನು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಾದಿ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಆತನು ಆಗ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಬಹಳ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದನು. ಜನರು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುಗ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು”! “ಬಾಲಕನು ತನ್ನ ಏಕಸಂಧಿಗ್ರಾಹಿತ್ವದ ಗುಣದಿಂದ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನಾಗಿದ್ದನು. ಅಂತಹ ಉಪಾಖ್ಯಾನಗಳ ಮುದ್ರಿತ ಅಥವಾ ಕೈಬರಹದ ಗ್ರಂಥಗಳು

ದೊರೆತಾಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೆ ಬರೆದು ಕೂಡ ಇಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಗದಾಧರನ ಕೈಬರಹದ 'ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಯನ' ಪುಸ್ತಕ, 'ಯೋಗಮಾಯೆಯ ಗೀತ.' 'ಸುಬಾಹು ಪದ್ಯ' ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು, ಅವರ ಕಾಮಾರುಪುಕುರದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವು ದೊರೆತಾಗ ನಾವು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು."

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜೀವನ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರವೆ ಅಗ್ರವೇದಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಅಗ್ರವೇದಿಕೆಯನ್ನು ತನಗರಿಯದೆಯೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ರಾಣಿ ರಾಸಮಣಿ ಮತ್ತು ಆ ಪೂಜ್ಯೆಯ ಅಳಿಯ ಮಥುರಾನಾಥವಿಶ್ವಾಸ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಭಗವತ್ ಪ್ರೇಮೋನ್ಮಾದದ ಆವರ್ತಗರ್ತದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಮುಳುಗೇಳುತ್ತಿದ್ದ ತರುಣ ಗದಾಧರನ ರಕ್ಷಣೆ ಪೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೊತ್ತು ಧನ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ತಮ್ಮ 'ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ'ದಲ್ಲಿ ಆ ಇಬ್ಬರು ಶ್ರೀಮಂತ ಭಕ್ತರ ಮತ್ತು ಈ 'ದರಿದ್ರಭಗವಂತ'ನ ಸಂಬಂಧದ ದಿವ್ಯವಾದ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಅನೇಕ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಓದುವಾಗ ವಾಚಕನಿಗೆ ಮಥುರಾನಾಥ ಮತ್ತು ರಾಸಮಣಿಯವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೋ ಎಂಬಂತಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಸಮಣಿ ಮಥುರಾನಾಥರ ನಿಧನದ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೇಶವಚಂದ್ರ ಸೇನನಂತಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮಾಜದವರಿಗೂ ನರೇಂದ್ರನಾಥನಂತಹ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮರಿಗೂ ಯಾವ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಲಭಿಸಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ ರಾಸಮಣಿ ಮಥುರಾನಾಥರು ಎಂಬುದನ್ನು 'ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ'ದ ಕರ್ತೃ ಸುಪ್ರಕಟವಾಗುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಾಧಕರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವಕೋಶದಂತಿರುವ ಈ 'ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ'ದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗದಿಂದ ಮತ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವವಸ್ತುಗಳು ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದರ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಮತ್ತು ವಿವರವೂ ಆದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಓದುಗನು ಆ ಗ್ರಂಥಗಂಗೋತ್ರಿಗೇ ಪಾದಯಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಏರಬೇಕು. ಆ ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದ ಈ ನಾಂದೀಪೂಜಾಸ್ವರೂಪದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಶೇಷವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳು ತೋರುವುದು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಠಾಕೂರರ ತಾಂತ್ರಿಕಸಾಧನೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ಆಧುನಿಕ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಬೀಭತ್ಸವಾಗಿ ತೋರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಓದಿ ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸುವುದಲ್ಲ ನಿಜವಾದ ಜಿಜ್ಞಾಸುವಿನ ಕರ್ತವ್ಯ; ಗಂಭೀರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದೇ ಅವನ ಮುಂದಿರುವ ಮಾರ್ಗ. ಅಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಪರಮಹಂಸರ ಬದುಕು ಹಾಕಿರುವ ಸವಾಲುಗಳಂತಿವೆ.

"ಒಂದು ದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಯೌವನೆಯಾದ ಒಬ್ಬಳು ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದು ಪೂಜೆಯ ಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಹೂಡಿ, ದೇವಿಯ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ 'ಬಾಬಾ, ಇವಳನ್ನು ದೇವೀಬೋಧೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸು' ಎಂದಳು. ಪೂಜೆ ಸಾಂಗವಾದ ಬಳಿಕ 'ಬಾಗ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಜಗಜ್ಜನನಿ ಎಂಬ ಬೋಧೆಯಿಂದ ಇವಳ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತನ್ಮಯಚಿತ್ತದಿಂದ ಜಪಮಾಡು' ಎಂದಳು. ಆಗ ನಾನು

ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಅತ್ತು ಜಗದಂಬೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ: 'ತಾಯಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ಮರೆಹೊಕ್ಕ ನನಗೆ ಎಂತಹ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ? ದುರ್ಬಲ ಮಗುವಿಗೆ ಅಂತಹ ದುಡುಕಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಲ್ಲಿ?' ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೊಡನೆಯೆ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ದೇವತಾವೇಶ ಬಂದವನಂತೆ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ತಿಳಿಯದೆ, ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮಾಡುತ್ತ ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೊಡನೆಯೆ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾದೆ! ಅನಂತರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಂದಾಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಣಿ 'ಬಾಬಾ, ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಇತರರು ಕಷ್ಟದಿಂದ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನವ ಲಂಬಿಸಿ ಆ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜಪವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಯೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ; ನೀನಾದರೋ ಪೂರ್ತಿ ದೇಹಬೋಧರಹಿತನಾಗಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾದೆ!' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಕೇಲಿ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಜಗದಂಬೆಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ಣವಾದ ಅಂತರ್ಯದಿಂದ ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದೆ."

ಇದು ನಡೆದು ಬಹುಕಾಲದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ತರುಣಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: ಅಂತಹ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಸಾಧಕರು ಪತಿತರಾಗಿ ಅಧೋಗತಿಗಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲಿಯುಗಕ್ಕೆ ನಾರದೀಯ ಭಕ್ತಿ ಸಾಧನೆಯೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಪಥ ಎಂದು.

೪

'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ' ಮತ್ತು 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ' ಇವೆರಡೂ ಬೃಹದ್ ಗ್ರಂಥಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿ, ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಮಹಾದ್ಭುತ ಜೀವನ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಭೂವ್ಯೋಮ ಸದೃಶವಾದ ವಿಸ್ತಾರವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ. ಆ ಪವಿತ್ರವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಬಡತನವುಂಟೆ? ಭಯವುಂಟೆ? ಅದರ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆಣೆಯುಂಟೆ? ಅದರ ಧನ್ಯತೆಗೆ ಪಾರವುಂಟೆ? ಪೀಯೂಷ ಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಾತೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗುವ ಮಗುವಾಗುತ್ತೇವೆ; ಭಕ್ತಿಯೆ ಹೃದಯವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನವೆ ಶ್ವಾಸಕೋಶವಾಗಿ, ಅಮೃತತ್ವದ ಔರಸ ಅಧಿಕಾರೀ ಪುತ್ರರಾಗುತ್ತೇವೆ!

'ವಚನವೇದ'ದ ಕರ್ತೃ ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಗುಪ್ತರು. ಅವರು ಪರಮಹಂಸರ ಅಂತರಂಗವಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಂಸಾರೀ ಶಿಷ್ಯಾಗ್ರಣಿ. 'ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ'ದ ಕರ್ತೃ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ಶ್ರೀಗುರುದೇವನ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಹಾ ಸನ್ಯಾಸಿ. 'ವಚನವೇದ'ವು ಪರಮಹಂಸರ ಅಂದಂದಿನ ಮಾತುಕತೆಗಳ ಯಥಾವತ್ತಾದ ದಿನಚರಿಯ ಬೃಹದ್ ವರದಿ. ಅದರ ಭಾಷೆ ಆಡುನುಡಿ; ಅದರ ರೀತಿ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ. 'ಲೀಲಾ ಪ್ರಸಂಗ' ವಾದರೋ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀರಾಮಕೂರರ ನಿಧನಾನಂತರ ಅವರ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದ ಶಿಷ್ಯವರೇಣ್ಯರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಮಾನ್ಯರಾಗಿ, ತತ್ತ್ವವೇತ್ತರಾಗಿ, ಪ್ರಾಚ್ಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನವೀನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪೂರ್ಣಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿ, ತರ್ಕಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡವರಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೂ ಸ್ವಂತಸಾಧನೆಯಿಂದಲೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಲೂ ಶೋಧಿಸಲೂ ಅಧಿಕಾರೀಪುರುಷರಾಗಿ, ಬಹುಜನ ಪೂಜಾ ಗೌರವಭಾಜನರಾಗಿ ಇದ್ದವರೊಬ್ಬರು ಸಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಮಥಿಸಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿ, ವಿದ್ವಜ್ಞನ

ಸಮೃತವಾಗುವಂತೆ ಬರೆದಿರುವ ಮಹಾಗ್ರಂಥ. ಅವರೆಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಂಬಲವಾಗಿ, ಪೂರಕವಾಗಿ, ಸಂಸಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮ ಸನ್ಯಾಸಿಯೂ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಸಂಸಾರಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗುರುವಿನ ಸಮಗ್ರವೂ ಸಮನ್ವಿತವೂ ಆದ ಸರ್ವಗ್ರಾಸಿ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಭಗವದ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಓದುಗನ ಅಭೀಪ್ಸಾಪೂರ್ಣ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸಾವಿರಾರು ದೇವಾಲಯಗಳೂ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಮಾಡಲಾರದ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಅವು ಮಾಡಬಲ್ಲವಾಗಿವೆ. ಯಾವ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯೂ ನೀಡಲಾರದ ಪರಿಶುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಅವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಪ್ರಯಾಸಕರವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅಂಜಲಿಬದ್ಧರಾಗಿ ವಿನಯಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿ ಯಾತ್ರಿಕರಾಗುವವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಭಗವದನುಗ್ರಹ ತನ್ನ ವರದ ಹಸ್ತವನ್ನು ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಚಾಚುತ್ತದೆ; ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ತನ್ನ ಅಮೃತ ವಕ್ಷಕ್ಕೆ. ಉರ್ಧ್ವಮುಖ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಬದ್ಧ ಜೀವ ಅಜ್ಞಾನ ಅಧೈರ್ಯ ಅವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಧನ್ಯತಮವಾದ ಸಿದ್ಧಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ದೈವೀಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ' ಮತ್ತು 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ.'

* * *

[1] ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ'ವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಣವೇಶಾನಂದರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ : ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿ

ಇಂದಿನ ಜಗಜ್ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮತ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಮಾನವನ ಬದುಕು ಶಾಂತಿ ನೆಮ್ಮದಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಲಾರದು ಎಂದು ಸಂತವರೇಣ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿ ಎರಡೂ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತಂತಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಆ "ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ" ಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದ ಮುಂದಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅವರಂತೆ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿಲ್ಲ; ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅವರಷ್ಟು ಅನನ್ಯತೆಯಿಂದ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗಾಗಿ ದುಡಿದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿದರು, ಮಹಾಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಸಂಶೋಧನಾಲಯಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬಷ್ಟೆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಅವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಯ ಶಿಖರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮತಮೂಢರಾಗಿ,

ಆಚಾರಾಂಧರಾಗಿರುವ ಇತರ ಎಷ್ಟೋ ಚುನಾಯಿತ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಲೌಕಿಕ ಅಭ್ಯುದಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪನ್ನತೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದರೂ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗ ರಾಹುಕಾಲ ಗುಳಿಕಕಾಲಗಳಿಗಾಗಿ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರನ್ನೂ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನೂ ನೋಡುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿಲ್ಲವೆ? ಅವರು ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಭಾರಿ ಸರಕನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರುವ ಹೇಸರಗತ್ತೆಗಳಾಗುತ್ತಾರೆಯೆ ಹೊರತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪನ್ನರಾದ ವಿಚಾರಮತಿಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಅವರ ಮತಿಯನ್ನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದೆಯೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪನ್ನರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಬರಿಯ ಲೌಕಿಕ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಅವರು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು; ವಿಚಾರಮತಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಅಂತಹ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ಧೀಮಂತರಾಗಿದ್ದರು.

ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಭಾರತ ದೇಶದ ಮತೀಯ ಮೂರ್ಖ ಸಮುದಾಯವೆಲ್ಲ-ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಸಾಮಾನ್ಯರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹೋನ್ನತ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ವಿದ್ಯಾಪೀಠಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ರಂಜಿತರಾಗಿರುವವರೂ, -ಅಷ್ಟಗ್ರಹಕೂಟದ ಅಮಂಗಳ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ, ಅದರಿಂದೊದಗುವ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲೆಂದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ವದವಾದ, ಮತ್ತು ಮಹಾ ನಷ್ಟಕರವಾದ ಯಾಗ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಪೂಜೆ ಮೊದಲಾದ ಮೌಢ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಪ್ರವರ್ಧಮಾನತೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕುಂಟುತ್ತಾ ಏಳುತ್ತಾ ಬೀಳುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಬಡದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಸಹಸ್ರಾರು ಅಭ್ಯುದಯದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹಾರೈಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮಾಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಜಗದ್ಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳಿಂದಲೂ ಬೆಂಕಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹೊಯ್ಯಿಸುವ ಅಥವಾ ಜರತಾರಿ ಸೀರೆಗಳಿಗೆ ಫೃತನ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಹವ್ಯವಾಹನನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಮಂಕಿನ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ, ಸಮಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಮುಂದಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಒಬ್ಬರೇ, ಒಂಟಿಯಾಗಿ ನಿಂತು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ತಮ್ಮ ವೈಜ್ಞಾನಿಕದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಲಿಲ್ಲವೆ? ಇತರ ಮತಮೂಢ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವೇಷದ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಮೂಢ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕರ ನಿಂದನೆ, ಮೂದಲೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಶಾಪಗಳಿಗೆ ಸೊಪ್ಪುಹಾಕದೆ ತಮ್ಮ ವೈಮಾನಿಕ ಪ್ರಯಾಣ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸಹ್ಯಾದಿ ಪರ್ವತಗಳ ಅಪಾಯಕರ ರಂಗದ ಮೇಲೆಯೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೈಕೊಂಡು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲವೆ?

ಅವರ ಬದುಕಿನ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಾವಿನ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೆ ಮೆರೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ದೆಹಲಿಯ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ಉದ್ಘಾಟಿತವಾಗಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಬಂಧುವಿನಿಂದ ಪರಿತವಾದ ಅವರ 'ಮರಣ ಶಾಸನ' ಅವರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಗೂ ಕಲಶದೇದೀಪ್ಯವಾಗಿ ಕಿರೀಟವಿಟ್ಟಂತಿಲ್ಲವೆ?

ಆದರೆ ಮತಮೌಢ್ಯದ ಮಹಾಪ್ರಾಚೀನ ಜಾಡ್ಯದಿಂದ ವಿಚಾರಜಡವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಅವರ ಆ ಸಂದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದೆ? ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ? ಮತ್ತೆಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ? ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ?

ವಿಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಯೂ ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ನಿರಾಶೆಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗವೇನೋ ವೈಜ್ಞಾನಿಕದೃಷ್ಟಿಗೂ ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಗೂ ತಂದೊಡ್ಡಿರುವ ರಕ್ಷಾಪೀಠದಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಹಳೆಯ ಮತೀಯ ಭ್ರಾಂತಿಗಳು ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ವಿಘ್ನಪ್ರಾಯವಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಚೇತನ ಆಚಾರದ ಯೂಪಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಗೊಂಡು ಅಸಹಾಯವಾಗಿ ಅರಚುತ್ತಿದೆ.

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ತಮ್ಮ 'ಮರಣ ಶಾಸನ'ದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಜಡಮತಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ವಾಚ್ಯವಾಗಿ "ನನಗೆ ಯಾವ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಮತೀಯ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಂಬುಗೆಯಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ನಿಧನಾನಂತರ ನನ್ನ ಅಪರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬಾರದು", ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ತಂದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮುಖ್ಯರೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಆ ಭಸ್ಮಾವಶೇಷವನ್ನು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟು ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ ಅಪಚಾರವೆಸಗುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇನು?

ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಅವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಅವರನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕರೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ 'ಮರಣ ಶಾಸನ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಮೇಲಂತೂ ಅನೇಕರು ಅವರನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಅವರನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕರೆಂದೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ಆಸ್ತಿಕರೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಭಾವನೆ ಅತ್ಯಂತ ಸತ್ಯದೂರವಾದದ್ದು, ನಮ್ಮವರು ಬುದ್ಧನನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕನೆಂದೂ ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೈನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕ ಮತಗಳೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಂತೆ! ವಿಗ್ರಹ ಪೂಜಕನು ನಿರಾಕಾರವಾದಿಯನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ತನ್ನ ಆಕಾರದ ಅಥವಾ ತಾನು ಅರಿತ ಪ್ರಕಾರದ ದೇವರೆ ದೇವರು; ಭಗವದ್ವಸ್ತು ತನಗರಿಯದ ಅಥವಾ ತಾನು ಗ್ರಹಿಸಲಾರದ ಅನ್ಯಾಕಾರ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಭಾವಿತವಾದರೆ ಅದು ದೇವರೆಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದಿಸುವವನು ಮೂರ್ಖನಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶರನಂತೂ ನಿಶ್ಚಯ.

ಯಾರಿಗೆ ತನಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದೊಂದಿದೆ, -'ಅಸ್ತಿ'-ಎಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರುವುದೋ ಅವರೆಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಕರೆ. ನೆಹರೂ ಅವರ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಬದುಕಿನ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ, ಹಿರಿಯರೊಡನೆಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈ 'ಅಸ್ತಿಪ್ರಜ್ಞಾ' ರೂಪದ ಆಸ್ತಿಕತೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಭಾರತದ ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು, ಯಲವಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್ವೋದಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸಂತವರೇಣ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಚಿಯನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ

ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಯಾವನಿಗಾದರೂ ನೆಹರೂ ಅವರನ್ನು 'ನಾಸ್ತಿಕ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಅಲ್ಲಿ ನೆಹರೂ ಅವರ ದೇಹಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ, ಮುಖಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ನಮಸ್ಕಾರ ವಿನ್ಯಾಸದ ಕರಪುಟಾಂಜಲಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯ ಭಾವಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಯವರಿಗೆ ಹಿರಿಯರಾಗಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಮುಂದೆ ದ್ವಿತೀಯ ಮಾತ್ರರಾಗಿ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿ, ಮಹಾ ಮೇಧಾವಿಯಾಗಿ, ಶ್ರೀಮಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಜಗತ್ತಿನ ಮಹೋನ್ನತ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಗೆ ಶರಣು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತಿ, ದೈನ್ಯ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ವಿನಯ, ಶರಣಾಗತಿ, ಸಮರ್ಪಣಭಾವ, ನಿರಹಂಕಾರ, ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿ, ಮಹಾವಿಭೂತಿಯ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯ ವೈಭವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿವೇದಿಸುವ ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ವಿಭೂತಿಭಂಗಿ-ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸ್ತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಆ ದೃಶ್ಯಭವ್ಯತೆಯ ಭೂಮಾನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಅವರ 'ಅಸ್ತಿಪ್ರಜ್ಞೆ' ಅಥವಾ 'ಆಸ್ತಿಕತೆ'ಯ ಪರವಾಗಿ ವಾಗ್ಮಿಯಾಗಿ ವಾದಿಸಲು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೇರೊಬ್ಬ ತರ್ಕಚೂಡಾಮಣಿ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆಸ್ತಿಕ ಅಗ್ರೇಸರ!

ಜನಿವಾರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ನಾಮ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ವಿಭೂತಿ ಬಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಆರಾಧನೆಗಾಗಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ, ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೋಗಿ ಮೀಯಾಲಿಲ್ಲ, ಪುರೋಹಿತರ ಪಾದ ತೊಳೆದು ನೀರು ಕುಡಿಯಲಿಲ್ಲ, ಪೂಜಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಬೀಳಲಿಲ್ಲ, ಅಡ್ಡಪಲ್ಲಕಿಯ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಮಾಲೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ, ರಾಹುಕಾಲ ಗುಳಿಕಕಾಲ ನೋಡಲಿಲ್ಲ, ನಿಮಿತ್ತ ನೋಡಿಸಲಿಲ್ಲ, ಪಂಚಾಂಗ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಜೋತಿಷ್ಯ ನಂಬಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಂಬಟೆ ಬಡಿದು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ರಾಹುವಿನಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡುವ ಭಾರತೀಯ ಡಾನ್ ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟು ಆಗಲಿಲ್ಲ-ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕ ಎಂದರೆ-ಅವರಂತಹ ನಾಸ್ತಿಕರೊಡನೆ ನರಕವೂ ಲೇಸು; ಮೂಢಮತಾಚಾರದ ಯಾವಾತನೊ ಒಬ್ಬ ಪೂರ್ಣಾನಂದ, ಭ್ರಾಂತ ಜೋತಿಷಿ ಯಾವಾತನೊ ಒಬ್ಬ ರಾಮಣ್ಣ, ಮತ್ತಾರೊ ಒಬ್ಬ ಮಠಾಧಿಪತಿ ಸೀನಣ್ಣ ಮುಂತಾದವರು ಇರುವ ಸ್ವರ್ಗವೂ ಹೇಸು!-ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ, ದೇಶಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ, ತತ್ತ್ವನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾನುಕಂಪೆಯಲ್ಲಿ, ಕೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ, ದೃಢತೆಯಲ್ಲಿ, ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ವಾಗ್ಮಿತೆಯಲ್ಲಿ, ಲೇಖನ ಪ್ರತಿಭೆಯಲ್ಲಿ, ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಕುಟಲಭಾವ ಮತ್ತು ಋಜುವರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಒಂದೊಂದು ಗುಣ ಪ್ರಕಾಶನದ ಹಿಂದೆಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪೀಠ ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಹತ್ತಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ-ಅದು ಭದ್ರವೇಷಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನವಾಗಿರಲೂಬಹುದು - ಬೆಂಬಲವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ ಅವರು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಭಾರಕ್ಕೆ ಎಂದೋ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕಡೆಗೂ ಅದು ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಬೆಂಬಲ ತಪ್ಪಿದುದರಿಂದಲೇ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಕೊನೆ ಅಷ್ಟು ಬೇಗನೆ, ಅಷ್ಟು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ಅಷ್ಟು ಆಕಸ್ಮಿಕವೆಂಬಂತೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಆರೋಗ್ಯ, ಆ ಉಲ್ಲಾಸ, ಆ ಉತ್ಸಾಹ, ಆ ಧೈರ್ಯ, ಆ ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಆ ಬಾಲಕಸದೃಶ ಮುಢಮನೋಭಾವ, ರಾಜಕೀಯದ ಸಮುದ್ರಮಂಥನದಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿದ ಎಷ್ಟು ಹಾಲಾಹಲವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡರೂ ತನ್ನ ಶಿಶುಸಹಜವಾದ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಒಂದಿನಿತೂ ಕುಲುಷಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಹರಶಿರಶ್ಚಂದ್ರಿಕಾ ಉಪಮವಾದ

ಕ್ಷೀರಶುಭ್ರ ಚೇತನ-ಅಷ್ಟು ತಟಕ್ಕನೆ, ಅಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತನ್ನ ಲೀಲಾರಂಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೋದುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ-ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನಾದ್ಯಂತವೂ ರಕ್ಷಿಸಿ, ಪೋಷಿಸಿ, ಹಾರೈಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಮಹಾ ಧೈಯಕ್ಕೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಒದಗಿದ ಮಿತ್ರದ್ರೋಹರೂಪದ ಧಕ್ಕೆಯೆ: ಚೇಣೀಯ ಧಾಳಿ! ವೈರಿಯ ಸೈನಿಕ ಶಕ್ತಿಗಲ್ಲ ಆ ಚೇತನ ಅಳುಕಿದ್ದು; ಸ್ವದೇಶದ ಅಸಿದ್ಧತೆಗಲ್ಲ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಮುರಿದದ್ದು; ಅವರ ಜೀವನದ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ದಿವ್ಯ ಧೈಯಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಕೊಡಲಿಪೆಟ್ಟು, ಬೆನ್ನಿರಿತ! ಬದುಕಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದ ಶಾಶ್ವತ ಮೌಲ್ಯವೆ-ಪುರುಷಾರ್ಥೋತ್ತಮವೆ-ವಿನಷ್ಟವಾದಂತಾಗಿ ಅವರ ಆಸ್ಮಿತಾಸಕ್ತಿಯ ತಾಯಿಬೇರಿಗೆ ಬೆನ್ನೀರು ಹೊಯ್ದುಬಿಟ್ಟಿತು!

ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಗುಣಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ವಿಶೇಷ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಆ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತವರೂ ನಿಲ್ಲುವವರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ-ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ- ಮಾತ್ರ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಇತರರಾರೂ ಅವರಿಗೆ ಹೆಗಲೆಣೆಯಾಗುವುದಿರಲಿ ಅವರ ಮೊಣಕಾಲೆತ್ತರಕ್ಕೂ ಬರಲಾರರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಏಕೈಕ ಗಗನೋನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಗೊಮ್ಮಟೋಪಮವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕೀಯ ದಿಗಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ, ಲೋಕ ಲೋಚನ ಮಹಾ ಧೈಯಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಮಹದ್ಗುರು ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ಹಸ್ತಮುದ್ರೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ!

ಶ್ರೀ ನೆಹರೂ ಮೂಢ ಮತಾಚಾರದ ಮಂಕುಡಿಣ್ಣೆಯಲ್ಲ; ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿ: ದೇಶದ ತರುಣರು ರಾಷ್ಟ್ರಹಾನಿಕರವಾದ ಮತ್ತು ಭಿದ್ರಕಾರಕವಾದ ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದವರ ಮತೀಯ ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ಹೊರತಳ್ಳಿ, ನೆಹರೂ ಅವರ ವಿಚಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸದಿದ್ದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ; ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಕೇಡು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ; ಭಾರತದ ಐಹಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರಲೌಕಿಕವಾದ ಅಭ್ಯುದಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ-ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಗ್ಲಾನಿ!

---

[1] ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಹಾರವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಆಹಾರವಿಜ್ಞಾನ' ತ್ರೈಮಾಸಿಕದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಬರೆದ ಲೇಖನ: ೮-೧೦-೧೯೬೪.